T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

1900-1930 YILLARI ARASI GEÇ OSMANLI- ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ İSTANBUL YAPILARINDA CEPHE BEZEMELERİ

Elif GENÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Mimarlık Tarihi ve Kuramı Programı

Danışman

Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU

Ağustos, 2019

T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

1900-1930 YILLARI ARASI GEÇ OSMANLI- ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ İSTANBUL YAPILARINDA CEPHE BEZEMELERİ

Elif GENÇ tarafından hazırlanan tez çalışması çalışması 08.08.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı Mimarlık Tarihi ve Kuramı Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU

Yıldız Teknik Üniversitesi

Danışman

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU, Danışman
Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Zafer SAĞDIÇ, Üye

Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Ebru ÖZEKE TÖKMECİ, Üye

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Danışmanım Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU sorumluluğunda tarafımca hazırlanan Geç Osmanlı- Erken Cumhuriyet Dönemi Betonarme Yapılarında Bezeme/ Süsleme başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim

Elif GENÇ

İmza

Aileme

TEŞEKKÜR

Geç Osmanlı- Erken Cumhuriyet Dönemi Betonarme Yapılarında Bezeme/ Süsleme konusuna ilişkin hazırladığım bu tez çalışması süresince, benden yardımlarını esirgemeyen, bilgisi ve hoşgörüsüyle rehber olan sevgili hocam Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU'na bana inandığı ve bu süreçte benim danışmanım olduğu için sonsuz teşekkür ederim.

Yıldız Teknik Üniversitesinde, yüksek lisans eğitimim boyunca beni bilgisiyle aydınlatan tüm hocalarıma da teşekkürü bir borç bilirim.

Bir kız çocuğu olarak hayatım boyunca eğitimime destek olan ve ömrü benim eğitimim için fedakarlıklar yapmakla geçen başta sevgili babam Yılmaz KEBAPÇI ve sevgili annem Hatice KEBAPÇI ya ardından kardeşlerim Abdullah KEBAPÇI ve Bilal KEBAPÇI'ya teşekkür ederim.

Tez yazım sürecinde hayatıma giren ve her daim yüzümü güldürerek beni motive eden sevgili eşim İbrahim GENÇ'e teşekkür ederim.

Ömrüm boyunca sizlere minnettar kalacağım…

Elif GENÇ

İÇİNDEKİLER

KISALTMA LİSTESİ viii

ŞEKİL LİSTESİ ix

TABLO LİSTESİ xviii

ÖZET xix

ABSTRACT xxi

1 Giriş 1

1.1 Literatür Özeti..... 1

1.2 Tezin Amacı..... 1

1.3 Hipotez..... 2

2 Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi 4

2.1 Tarihçe..... 5

2.2 Dönem Mimarları..... 8

2.2.1 Mimar Kemaleddin..... 8

2.2.2 Vedat Tek..... 10

2.2.3 Ali Talat Bey..... 11

2.2.4 Guilio Mongeri..... 12

2.2.5 Yervant Terziyan..... 12

2.2.6 Arif Hikmet Koyunoğlu..... 13

2.2.7 Muzaffer Bey..... 14

2.3 Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Başlıca Örnekleri..... 14

2.3.1 Birinci TBMM Binası..... 14

2.3.2 İkinci TBMM Binası..... 17

2.3.3 Ankara Palas..... 19

2.3.4 İzmir Türk Ocağı Binası..... 23

2.3.5 Etnoğrafya Müzesi..... 25

2.3.6 PTT Konya Binası..... 27

2.3.7 Ziraat Bankası..... 29

2.3.8 Ankara Türk Ocağı Binası..... 31

2.3.9 İş Bankası Binası..... 35

3 Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri 37

3.1 Katalog..... 37

3.2 Plan Özellikleri..... 226
3.3 Cephe Özellikleri..... 228
3.4 Bezeme Özellikleri..... 252

4 Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri İle Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örneklerinin Karşılaştırılması 266

5 Sonuç ve Öneriler 271

Kaynakça 279

Tezden Üretilmiş Yayınlar 286

KISALTMA LİSTESİ

CAD.	Cadde
KAT.	Katalog
MAH.	Mahalle
PAF	Pafta
PAR	Parsel
SOK.	Sokak

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2. 1 23 Nisan 1920 TBMM açılış günü Birinci TBMM Binası 15
Şekil 2. 2 Birinci TBMM Binası TBMM Arşivindeki Planı 15
Şekil 2. 3 Birinci TBMM Binası Ön Cephesi 16
Şekil 2. 4 Birinci TBMM Binası detay 16
Şekil 2. 5 Birinci TBMM Binası detay 17
Şekil 2. 6 İkinci TBMM Binası Planı.....17
Şekil 2. 7 İkinci TBMM Binası 18
Şekil 2. 8 İkinci TBMM Binası ön cephe 19
Şekil 2. 9 Ankara Palas.....20
Şekil 2. 10 Ankara Palas ön cephesi 20
Şekil 2. 11 Ankara Palas detay 21
Şekil 2. 12 Ankara Palas detay.....21
Şekil 2. 13 Ankara Palas detay.....22
Şekil 2. 14 İzmir Türk Ocağı plan ve görünüş çizimi 23
Şekil 2. 15 İzmir Türk Ocağı Binası 24
Şekil 2. 16 İzmir Türk Ocağı Binası 24
Şekil 2. 17 İzmir Türk Ocağı Binası detay 25
Şekil 2. 18 İzmir Türk Ocağı Binası detay 25
Şekil 2. 19 Etnoğrafya Müzesi giriş kat planı 26
Şekil 2. 20 Etnoğrafya Müzesi giriş kapısı.....27
Şekil 2. 21 Giriş kapısı üzeri çini süsleme detayı.....27
Şekil 2. 22 PTT Konya Binası giriş cephesi 27
Şekil 2. 23 PTT Konya Binası detay.....28
Şekil 2. 24 PTT Konya Binası detay.....29
Şekil 2. 25 PTT Konya Binası detay.....29
Şekil 2. 26 Zemin ve birinci kat planları.....29
Şekil 2. 27 Ziraat Bankası cephe fotoğrafı.....30
Şekil 2. 28 Ziraat Bankası detay.....31
Şekil 2. 29 Giriş kat planı.....32
Şekil 2. 30 Ankara Türk Ocağı Binası giriş cephesi 33
Şekil 2. 31 Ankara Türk Ocağı Binası ön cephe çizimi.....33
Şekil 2. 32 Ankara Türk Ocağı detay.....34
Şekil 2. 35 İş Bankası giriş cephesi.....35
Şekil 3.1 Etfal Saat Kulesi Vaziyet Planı 40
Şekil 3.2 Etfal Saat Kulesi.....40
Şekil 3.3 Etfal Saat Kulesi Planı 40
Şekil 3.5 Etfal Saat Kulesi detay 41
Şekil 3.6 Etfal Saat Kulesi detay.....42
Şekil 3.7 Etfal Saat Kulesi detay 42
Şekil 3.8 Etfal Saat Kulesi detay 42
Şekil 3.9 Etfal Saat Kulesi detay çizimi.....43
Şekil 3.10 Etfal Saat Kulesi detay.....43
Şekil 3.11 Etfal Saat Kulesi detay çizimi 44
Şekil 3.12 Etfal Saat Kulesi detay.....44
Şekil 3.13 Etfal Saat Kulesi detay çizimi.....45
Şekil 3.14 Etfal Saat Kulesi detay.....45

Şekil 3.15 Etfal Saat Kulesi detay....46
Şekil 3.16 Etfal Saat Kulesi detay....46
Şekil 3.17 Defteri Hakani Binası vaziyet planı....47
Şekil 3.18 Defteri Hakani Binası....47
Şekil 3.19 Defteri Hakani Binası ve çevresi....47
Şekil 3.20 Defteri Hakani Binası....48
Şekil 3.21 Defteri Hakani Binası....48
Şekil 3.22 Defteri Hakani Binası detay....49
Şekil 3.23 Defteri Hakani Binası detay....49
Şekil 3.24 Defteri Hakani Binası detay....50
Şekil 3.25 Defteri Hakani Binası detay....50
Şekil 3.26 Defteri Hakani Binası detay....51
Şekil 3.27 Defteri Hakani Binası detay....51
Şekil 3.28 Defteri Hakani Binası detay....52
Şekil 3.29 Defteri Hakani detay....52
Şekil 3.30 Defteri Hakani binası....52
Şekil 3.31 Defteri Hakani Binası giriş kapısı....53
Şekil 3.32 Defteri Hakani Binası detay....53
Şekil 3.33 Defteri Hakani Binası....53
Şekil 3.34 Defteri Hakani Binası....54
Şekil 3.35 Defteri Hakani Binası....55
Şekil 3.36 Büyük Postane vaziyet planı....56
Şekil 3.37 Büyük Postane....56
Şekil 3.38 Giriş kat planı....56
Şekil 3.39 Birinci kat planı....57
Şekil 3.40 İkinci kat planı....57
Şekil 3.41 Üçüncü kat planı....57
Şekil 3.42 Büyük Postane Binası detay....58
Şekil 3.43 Büyük Postane Binası detay....58
Şekil 3.44 Büyük Postane Binası eskiz çizimi....59
Şekil 3.45 Büyük Postane Binası....59
Şekil 3.46 Büyük Postane Binası....60
Şekil 3.47 Büyük Postane Binası....60
Şekil 3.48 Büyük Postane Binası detay....61
Şekil 3.49 Büyük Postane Binası detay çizimi....61
Şekil 3.50 Büyük Postane Binası detay....61
Şekil 3.51 Büyük Postane Binası detay....61
Şekil 3.52 Büyük Postane Binası detay....61
Şekil 3.53 Büyük Postane Binası detay çizimi....62
Şekil 3.54 Büyük Postane Binası....62
Şekil 3.55 Büyük Postane Binası detay çizimi....62
Şekil 3.56 Hobyar Cami vaziyet planı....63
Şekil 3.57 Hobyar Cami görünüş....63
Şekil 3.58 Zemin kat planı....63
Şekil 3.59 Hobyar Cami detay....64
Şekil 3.60 Hobyar Cami görünüş....64
Şekil 3.61 Hobyar Cami detay....65
Şekil 3.62 Hobyar Cami detay çizimi....65

Şekil 3.63 Hobyar Cami görünüş....66
Şekil 3.64 Hobyar Cami çizimi....66
Şekil 3.65 Hobyar Cami detay çizimi....67
Şekil 3.66 Hobyar Cami detay....67
Şekil 3.67 Hobyar Cami detay çizimi[....67
Şekil 3.68 Hobyar Cami detay....67
Şekil 3.69 Mısır Apartmanı vaziyet planı....68
Şekil 3.70 Mısır Apartmanı....68
Şekil 3.71 Zemin kat planı....68
Şekil 3.72 Mısır Apartmanı....69
Şekil 3.73 Mısır Apartmanı....69
Şekil 3.74 Mısır Apartmanı detay....70
Şekil 3.75 Mısır Apartmanı detay....70
Şekil 3.76 Mısır Apartmanı....71
Şekil 3.77 Mısır Apartmanı cephe çizimleri....71
Şekil 3.78 Mısır Apartmanı detay....72
Şekil 3.79 Mısır Apartmanı detay....72
Şekil 3.80 Mısır Apartmanı detay....73
Şekil 3.81 Tütün Han vaziyet planı....74
Şekil 3.82 Tütün Han ön görünüş....74
Şekil 3.83 Plan şeması....74
Şekil 3.84 Tütün Han cephe detayı....75
Şekil 3.85 Tütün Han cephe detayı....76
Şekil 3.86 Tütün Han cephe detayı....77
Şekil 3.87 Tütün Han cephe detayı....77
Şekil 3.88 Tütün Han cephe detayı....78
Şekil 3.89 Tütün Han cephe detayı....78
Şekil 3.90 Kamer Hatun Cami vaziyet planı....79
Şekil 3.91 Kamer Hatun Cami yol cephesi....79
Şekil 3.92 Kamer Hatun Cami Plan....79
Şekil 3.93 Görünüş……....80
Şekil 3.94 Kamer Hatun Cami detay....80
Şekil 3.95 Kamer Hatun Cami eski görünümü....81
Şekil 3.96 Kamer Hatun Cami yol cephesi....81
Şekil 3.97 Kamer Hatun Cami cephe çizimi....82
Şekil 3.98 Kamer Hatun Cami cephesi....82
Şekil 3.99 Vaziyet planı....83
Şekil 3.100 Bebek Cami görünüm....83
Şekil 3.101 Bebek Camii Plan....83
Şekil 3.102 Bebek Cami kesit....84
Şekil 3.103 Bebek Cami kubbe planı....84
Şekil 3.104 Bebek Cami....85
Şekil 3.105 Bebek Cami....85
Şekil 3.106 Bebek Cami....86
Şekil 3.107 Bebek Cami....86
Şekil 3.108 Beşiktaş İskelesi vaziyet planı....87
Şekil 3.109 Beşiktaş İskelesi....87
Şekil 3.110 Vaziyet planı....87

Şekil 3.111 Giriş kat ve birinci kat planları 88
Şekil 3.112 Kesit ve cephe görünüşleri 89
Şekil 3.113 Beşiktaş İskelesi detay 90
Şekil 3.115 Beşiktaş İskelesi detay 90
Şekil 3.116 Beşiktaş İskelesi detay 91
Şekil 3.117 Beşiktaş İskelesi detay 91
Şekil 3.118 Beşiktaş İskelesi detay 91
Şekil 3.119 Beşiktaş İskelesi detay 92
Şekil 3.120 Beşiktaş İskelesi detay 92
Şekil 3.121 Beşiktaş İskelesi detay 93
Şekil 3.123 Beşiktaş İskelesi detay 94
Şekil 3.124 Beşiktaş İskelesi giriş kapısı 95
Şekil 3.125 Beşiktaş İskelesi detay 95
Şekil 3.126 Beşiktaş İskelesi 96
Şekil 3.127 Beşiktaş İskelesi detay 96
Şekil 3.128 Beşiktaş İskelesi detay 97
Şekil 3.129 Beşiktaş İskelesi detay 97
Şekil 3.130 Beşiktaş İskelesi 98
Şekil 3.131 Beşiktaş İskelesi 98
Şekil 3.132 Medresetül Kuzat vaziyet planı 99
Şekil 3.133 Medresetül Kuzat 99
Şekil 3.134 Medresetül Kuzat Giriş kat planı 99
Şekil 3.135 Medresetül Kuzat birinci kat planı ve görünüş 100
Şekil 3.136 Medresetül Kuzat detay 101
Şekil 3.137 Medresetül Kuzat detay 101
Şekil 3.138 Medresetül Kuzat detay 101
Şekil 3.139 Medresetül Kuzat detay 102
Şekil 3.140 Medresetül Kuzat detay 102
Şekil 3.141 Medresetül Kuzat detay 103
Şekil 3.142 Medresetül Kuzat detay 103
Şekil 3.143 Medresetül Kuzat giriş kapısı 104
Şekil 3.144 Medresetül Kuzat genel görünüm 105
Şekil 3.145 Medresetül Kuzat detay 105
Şekil 3.146 Bostancı İskelesi vaziyet planı 106
Şekil 3.147 Bostancı İskelesi 106
Şekil 3.148 Bostancı İskelesi plan 106
Şekil 3.149 Cephe görünüşleri 107
Şekil 3.150 Bostancı İskelesi detay 108
Şekil 3.151 Bostancı İskelesi detay 108
Şekil 3.152 Bostancı İskelesi detay 108
Şekil 3.153 Bostancı İskelesi detay 108
Şekil 3.154 Bostancı İskelesi detay 109
Şekil 3.156 Bostancı İskelesi 110
Şekil 3.157 Bostancı İskelesi 111
Şekil 3.158 Bostancı İskelesi 111
Şekil 3.159 Muradiye Han vaziyet planı 112
Şekil 3.160 Muradiye Han cephesi 112
Şekil 3.161 Giriş kat röleve çizimi 112

Şekil 3.162 Muradiye Han detay....113
Şekil 3.163 Muradiye Han detay....113
Şekil 3.164 Muradiye Han giriş cephesi çizimi....114
Şekil 3.165 Muradiye Han detay....115
Şekil 3.167 Muradiye Han detay....115
Şekil 3.168 Muradiye Han detay 116
Şekil 3.169 Muradiye Han detay....117
Şekil 3.170 Muradiye Han detay....117
Şekil 3.171 Muradiye Han detay....118
Şekil 3.172 Muradiye Han detay....118
Şekil 3.173 Cephe bezemesi 119
Şekil 3.174 Cephe bezemesi 119
Şekil 3.175 Fatih Şehremaneti Binası vaziyet planı....120
Şekil 3.176 Fatih Şehremaneti Binası 120
Şekil 3.177 Fatih Şehremaneti Binası detay....121
Şekil 3.178 Fatih Şehremaneti Binası detay....121
Şekil 3.179 Fatih Şehremaneti Binası levhası 122
Şekil 3.180 Fatih Şehremaneti Binası detay....122
Şekil 3.181 Fatih Şehremaneti Binası detay....123
Şekil 3.182 Fatih Şehremaneti Binası detay....124
Şekil 3.183 Fatih Şehremaneti Binası 125
Şekil 3.184 Fatih Şehremaneti Binası 125
Şekil 3.185 Fatih Şehremaneti Binası 126
Şekil 3.186 Fatih Şehremaneti Binası 126
Şekil 3.187 Kadıköy Şehremaneti Binası....127
Şekil 3.188 Kadıköy Şehremaneti Binası....127
Şekil 3.189 Giriş kat planı....127
Şekil 3.190 Birinci kat planı....128
Şekil 3.191 Bodrum kat planı 128
Şekil 3.192 Ön cephe çizimi....129
Şekil 3.193 Kadıköy ŞehremanetiBinası....129
Şekil 3.194 Arka cephe çizimi....130
Şekil 3.195 Kadıköy Şehremaneti Binası....130
Şekil 3.196 Kadıköy Şehremaneti Binası detay 131
Şekil 3.197 Kadıköy Şehremaneti Binası detay 131
Şekil 3.198 Kadıköy Şehremaneti Binası detay 132
Şekil 3.199 Kadıköy Şehremaneti Binası detay 132
Şekil 3.200 Kadıköy Şehremaneti Binası detay 133
Şekil 3.201 Kadıköy Şehremaneti Binası detay 133
Şekil 3.202 Mesadet/Liman Han vaziyet planı....134
Şekil 3.203 Mesadet/Liman Han....134
Şekil 3.204 Mesadet Han plan 134
Şekil 3.205 Mesadet/Liman Han....135
Şekil 3.206 Mesadet/Liman Han....136
Şekil 3.207 Mesadet/Liman Han....137
Şekil 3.208 Mesadet/Liman Han....137
Şekil 3.209 Mesadet/Liman Han....138
Şekil 3.210 Mesadet/Liman Han ön cephe çizimi 139

Şekil 3.211 Mesadet/Liman Ha.....139
Şekil 3.212 Mesadet/Liman Han.....140
Şekil 3.213 Mesadet/Liman Han.....140
Şekil 3.214 Mesadet/Liman Han.....140
Şekil 3.215 Büyükada İskelesi.....141
Şekil 3.216 Büyükada İskelesi.....141
Şekil 3.217 Büyükada İskelesi vaziyet planı 141
Şekil 3.218 Büyükada İskelesi giriş kat planı 142
Şekil 3.219 Büyükada İskelesi birinci kat planı 143
Şekil 3.220 Büyükada çıkışı cephesi 144
Şekil 3.221 İskele cephesi 144
Şekil 3.222 Kuzey cephesi 144
Şekil 3.223 Detay.....145
Şekil 3.224 Büyükada İskelesi.....145
Şekil 3.225 Büyükada İskelesi detay 146
Şekil 3.226 Büyükada İskelesi detay 146
Şekil 3.227 Büyükada İskelesi detay 146
Şekil 3.228 Büyükada İskelesi detay 147
Şekil 3.229 Büyükada İskelesi detay 147
Şekil 3.230 Heybeli cephesi 147
Şekil 3.231 Kuzey cephesi 148
Şekil 3.235 Büyükada İskelesi 150
Şekil 3.236 Detay çizimi 150
Şekil 3.237 Büyükada İskelesi kubbe detayı 150
Şekil 3.241 Çini detayı.....152
Şekil 3.242 Çini detayı.....152
Şekil 3.243 Detay.....152
Şekil 3.244 Heybeli Cephesi.....153
Şekil 3.245 Heybeli Cephesi detay 153
Şekil 3.246 Kadıköy İskelesivaziyet planı 154
Şekil 3.247 Kadıköy İskelesi.....154
Şekil 3.248 Kadıköy İskelesi.....154
Şekil 3.249 Detay.....155
Şekil 3.251 Cephe çizimi 156
Şekil 3.252 Deniz cephesi 156
Şekil 3.253 Detay..... 157
Şekil 3.254 Detay..... 157
Şekil 3.255 Detay.....157
Şekil 3.256 Deniz cephesi 158
Şekil 3.257 Deniz cephesi 158
Şekil 3.258 İskele cephesi 159
Şekil 3.259 İskele cephesi 159
Şekil 3.260 Vedat Tek Evi vaziyet planı 160
Şekil 3.261 Vedat Tek Evi 160
Şekil 3.265 Teras kat planı 162
Şekil 3.266 Vedat Tek Evi giriş kapısı 163
Şekil 3.267 Vedat Tek Evi detay 164
Şekil 3.268 Vedat Tek Evi detay 164

Şekil 3.270 Vedat Tek Evi yol cephesi çizimi.....165
Şekil 3.271 Vedat Tek Evi detay 166
Şekil 3.272 Vedat Tek Evi detay 166
Şekil 3.273 Vedat Tek Evi detay 166
Şekil 3.274 Vedat Tek Evi detay 167
Şekil 3.275 Milli Emlak Dükkanları vaziyet planı 168
Şekil 3.276 Milli Emlak Dükkanları 168
Şekil 3.277 Milli Emlak Dükkanları plan şeması 168
Şekil 3.278 Giriş cephesi çizimi 168
Şekil 3.279 Yol cephesi çizimi 168
Şekil 3.280 Milli Emlak Dükkanları detay 168
Şekil 3.281 Milli Emlak Dükkanları detay 168
Şekil 3.282 Milli Emlak Dükkanları.....170
Şekil 3.283 Milli Emlak Dükkanları.....171
Şekil 3.284 Milli Emlak Dükkanları.....171
Şekil 3.285 Milli Emlak Dükkanları detay 172
Şekil 3.286 Milli Emlak Dükkanları detay 172
Şekil 3.287 Haydarpaşa İskelesivaziyet planı 173
Şekil 3.288 Haydarpaşa İskelesi.....173
Şekil 3.289 Zemin kat planı.....173
Şekil 3.290 Ön cephe 174
Şekil 3.291 Detay …….....174
Şekil 3.292 Detay…….. 174
Şekil 3.293 Detay …….....175
Şekil 3.295 Detay…….....177
Şekil 3.296 Detay…….....177
Şekil 3.298 Detay…….....179
Şekil 3.299 Detay …….....180
Şekil 3.300 Haydarpaşa İskelesi 181
Şekil 3.301 Haydarpaşa İskelesi 181
Şekil 3.302 Haydarpaşa İskelesi.....182
Şekil 3.303 Haydarpaşa İskelesi eski hali 182
Şekil 3.304 Haydarpaşa İskelesi.....183
Şekil 3.305 Haydarpaşa İskelesi 183
Şekil 3.306 Detay…… 184
Şekil 3.307 Haydarpaşa İskelesi.....184
Şekil 3.308 İshakpaşa Tevkifhanesivaziyet planı.....185
Şekil 3.309 İshakpaşa Tevkifhanesi.....185
Şekil 3.310 Detay……. 186
Şekil 3.311 Detay…….....186
Şekil 3.312 Detay …….....187
Şekil 3.313 Detay ……. 187
Şekil 3.314 Detay ……..……..188
Şekil 3.315 Detay …….. 189
Şekil 3.316 Detay …….....189
Şekil 3.317 Detay…….. 190
Şekil 3.318 Detay …….....190
Şekil 3.319 Birinci Vakıf Han 191

Şekil 3.320 Birinci Vakıf Han.....191
Şekil 3.321 Zemin kat planı 191
Şekil 3.322 Asma kat planı 192
Şekil 3.323 Birinci kat planı.....192
Şekil 3.324 İkinci kat planı 193
Şekil 3.325 Bahçıvanlar sokağı cephesi görünüşü 193
Şekil 3.326 Birinci Vakıf Han 194
Şekil 3.327 Birinci Vakıf Han 194
Şekil 3.328 Birinci Vakıf Han 195
Şekil 3.329 Birinci Vakıf Han 195
Şekil 3.330 Birinci Vakıf Han.....196
Şekil 3.331 Detay ……. 197
Şekil 3.332 Detay ……. 197
Şekil 3.333 Detay…….....197
Şekil 3.334 İkinci Vakıf Han 198
Şekil 3.335 İkinci Vakıf Han 198
Şekil 3.336 Giriş kat planı 198
Şekil 3.337 Birinci kat planı.....199
Şekil 3.338 Ön cephe çizimi 199
Şekil 3.339 Detay ……. 200
Şekil 3.340 Detay …….. 200
Şekil 3.341 Detay……. 201
Şekil 3.342 Detay …….. 201
Şekil 3.343 Giriş …….....202
Şekil 3.344 Detay ……. 203
Şekil 3.345 Detay ……. 203
Şekil 3- 346 Dördüncü Vakıf Han vaziyet planı 204
Şekil 3.347 Dördüncü Vakıf Han 204
Şekil 3.348 Zemin kat planı 204
Şekil 3.349 Bodrum kat planı 205
Şekil 3.350 Birinci kat planı.....205
Şekil 3.351 Kubbe detayı 206
Şekil 3.352 Kubbe detay çizimi 206
Şekil 3.353 Detay…….....207
Şekil 3.354 Detay …….. 208
Şekil 3.355 Detay …….....208
Şekil 3.356 Detay ……. 209
Şekil 3.357 Detay çizimi…….....210
Şekil 3.358 Detay çizimi 210
Şekil 3.359 Detay …….. 211
Şekil 3.360 Detay…….....211
Şekil 3.361 Detay…….....211
Şekil 3.362 Dördüncü Vakıf Han.....212
Şekil 3.363 Ön cephe çizimi 212
Şekil 3.364 Moda İskelesi 213
Şekil 3.365 Moda İskelesi 213
Şekil 3.366 Giriş kat planı.....213
Şekil 3.367 Birinci kat planı 214

Şekil 3.368 Deniz cephesi 215
Şekil 3.369 İskele cephesi 215
Şekil 3.370 Sağ cephesi 215
Şekil 3.371 Sol cephesi 215
Şekil 3.372 Moda İskelesi 216
Şekil 3.373 Moda İskelesi 217
Şekil 3.374 Moda İskelesi 218
Şekil 3.375 Moda İskelesi 218
Şekil 3.376 Ataman Kliniği 219
Şekil 3.377 Ataman Kliniği 219
Şekil 3.378 Zemin kat planı 219
Şekil 3.379 Birinci kat planı 220
Şekil 3.380 Bodrum kat planı 220
Şekil 3.381 Güney cephesi 221
Şekil 3.382 Batı cephesi 221
Şekil 3.383 Doğu cephesi 221
Şekil 3.384 Ataman Kliniği detay.....222
Şekil 3.385 Ataman Kliniği detay.....222
Şekil 3.386 Ataman Kliniği detay.....222
Şekil 3.387 Ataman Kliniği detay.....222
Ş**ekil 3.388** Ataman Kliniği 224
Şekil 3.389 Ataman Kliniği 224
Şekil 3.390 Ataman Kliniği 225
Şekil 3.391 Ataman Kliniği 225
Şekil 4.1 Milli Emlak Dükkanları çini detayı 266
Şekil 4.2 İkinci TBMM Binası çini detay 266
Şekil 4.3 Haydarpaşa İskelesi 267
Şekil 4.4 Konya PTT Binası.....267
Şekil 4.5 Haydarpaşa İskelesi 267
Şekil 4.6 Konya PTT Binası 267
Şekil 4.7 Defteri Hakani 267
Şekil 4.10 Ankara Palas 269
Şekil 4.11 Kadıköy Şehremaneti Binası 269
Şekil 4.12 Ankara Türk Ocağı Binası.....269
Şekil 4.15 Dördüncü Vakıf Han 270
Şekil 4.17 Ankara Ziraat Bankası 270

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1 İncelenen kataloglar listesi 39
Tablo 3.2 Plan özellikleri tablosu 227
Tablo 3.3 İncelenen yapılardaki ana mekan örtüsü çeşitlerine ait tablo 231
Tablo 3.4 Saçak Ayrıntılarına İlişkin Tablo.....234
Tablo 3.5 Korniş süslemelerine İlişkin Tablo 236
Tablo 3.6 İncelenen yapıların çıkmaların özelliklerine ilşkin tablo 240
Tablo 3.7 Pencere ayrıntılarına ilşkin tablo 243
Tablo 3.8 Pencere formlarına ilşkin tablo.....243
Tablo 3.9 Cepheye ilşkin giriş ayrıntılarına ilşkin tablo 249
Tablo 3.10 Sütun özelliklerine ilişkin tablo.....251
Tablo 3.11 Cephe özelliklerine ilişkin tablo 254
Tablo 3.12 Cephe taş süsleme özelliklerine ilişkin tablo.....257
Tablo 3.13 Cephe çini motiflerine özelliklerine ilişkin tablo.....260
Tablo 3.14 Cephe çini konumu ve süsleme özelliklerine ilişkin tablo 265
Tablo 4.1 Geometrik desenli cephe süslemelerini ortak kullanımı 266
Tablo 4.2 Palmet motifinin İstanbul ve diğer illerdeki kullanımı 267
Tablo 4.3 Anıtsal giriş kullanımının İstanbul ve diğer illerdeki karşılaştırması 269
Tablo 4.4 Kemer aynalarında taş süsleme, kabara ve gülbezek rozet kullanımının İstanbul ve diğer illerdeki karşılaştırması.....270

ÖZET

1900-1930 Yılları Arası Geç Osmanlı- Erken Cumhuriyet Dönemi İstanbul Yapılarında Cephe Bezemesi

Elif GENÇ

Mimarlık Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU

Osmanlı'nın son yılları ile Cumhuriyetin ilk yedi yılını kapsayan, yaklaşık otuz yıllık bir döneme, bazı kaynaklarda Neo Klasik Osmanlı, bazı kaynaklarda ise Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi ismi verilmektedir. Bu dönemin özellikle Ankara, İstanbul, İzmir ve Konya gibi büyük kentlerde çok sayıda örneği günümüze ulaşmış durumdadır. Dönemin siyasi ortamına ve aydınların yürüttüğü politikalara bakıldığında sürece hakim olan milliyetçi düşünce akımına uygun olarak, Selçuklu ve Osmanlı'nın mimarideki bazı ögeleri seçmecilik yoluyla alınıp, modernize ederek yeni yapılar ortaya koymaya çalışılmıştır.

Tez kapsamında; Birinci Ulusal Mimarlık Dönemine ait İstanbul'daki yirmi altı adet örneğinin bezeme özellikleri incelenerek, dönem yapıları içinde bu yapıların yeri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Çalışmanın birinci bölümü Giriş bölümüdür. Bu bölümde, literatür özeti, tezin amacı ve hipotez altbaşlıkları bulunmaktadır.

İkinci bölüm, Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi başlığındadır. Birinci Ulusal Mimarlık Döneminin tarihçesi, ortamı hazırlayan düşünceler ve olaylar, mimari yapılar ve dönem mimarları hakkında bilgiler anlatılmıştır.

Üçüncü bölüm, Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri (1900-1930) başlığındadır. İstanbul'un ulusal mimari örnekleri fotoğraflanıp, gözlemlenerek

kataloglanmış ve anlatılmıştır. Yapıların plan, cephe ve süsleme özellikleri açıklanmıştır.

Dördüncü bölüm, İstanbul'daki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örnekleri' nin Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örnekleri ile Karşılaştırılması başlığındadır. Kataloglar kapsamında incelenen İstanbul örnekleri dönemin diğer illerde yapılmış olan yapılarıyla karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir.

Beşinci bölüm, Sonuç ve Öneriler başlığındadır. Sürecin sonunda İstanbul'daki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi yapılarının cephe ve bezemelerinin dönem içerisindeki yeri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mimar Kemaleddin, Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi, Milli Mimari Rönesansı, Vedat Tek, bezeme

ABSTRACT

Facade Ornaments of Late Ottoman-Early Republican Istanbul Buildings Between 1900-1930

Elif GENÇ

Department of Architecture

Master Thesis

Advisor: Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU

The last years of the Ottoman Empire and the first seven years of the Turkısh Republic, covering a period of thirty years, called in some sources with Neo-Classical Ottoman Architecture, or First National Architecture Period. Many examples of this period, especially in large cities such as Ankara, Istanbul, Izmir and Konya, have survived. Looking at the political environment of the period and the policies carried out by the intellectuals, it was tried to present new structures by modernization and modernization of some elements of Seljuk and Ottoman architecture in accordance with the nationalist thought movement which was dominant in the process.

Within the scope of the thesis; The decoration characteristics of twenty-six samples of the First National Architecture Period in Istanbul will be examined and the place of these structures within the period structures around in Turkey will be tried to be discovered.

The first part of the study is the Introduction section. In this section, the literature summary, the purpose of the thesis and hypothesis subheadings are explained.

The second part is under the title of First National Architecture Period. The history of the first National Architecture Period, the ideas and events that prepared that environment, the main architectural structures in the period and the architects of the period are explained.

Third chapter has titled as The First National Architectural Period Istanbul Examples (1900-1930). National architecture examples of Istanbul were photographed and observed and cataloged and explained. Plan, facade and decoration features of buildings are explained.

The fourth section is the comparison of the First National Architectural Period Examples in Istanbul with the First National Architectural Period Examples in Other Provinces in Turkey. The samples of Istanbul examined in the catalogs were compared and evaluated with the buildings constructed in other cities of the period.

The fifth chapter is entitled Results and Recommendations. At the end of the process, the façades and decorations of the First National Architecture Period buildings in Istanbul were examined during the period.

Key words: Architect Kemaleddin, First National Architecture Period , National Architecture Renaisence, Vedat Tek, Ornaments

1
Giriş

1.1 Literatür Özeti

Bu tezde yirminci yüzyılın başından itibaren Osmanlı'da başlayan ve 1930 Türkiye'sinde sona eren Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi ya da Milli Mimari Rönesans'ı olarak adlandırılan dönem yapılarının cephe düzenlemesi ve bezemeleri incelenmiştir. Bu süreçte Ulusal Mimarlık Dönemini ve dönemin tarihi ile düşünce akımlarını açıklayan kitaplardan faydalanılarak Osmanlının yıkılış süreci ve Cumhuriyetin kurulması mimarlık bağlamında yapıların gözlemlenmesiyle anlatılmıştır.

Tezde başvurulan başlıca kaynaklar, Metin Sözen'in "Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı (1923-1983)", Sibel Bozdoğan 'ın "Modernizm ve Ulusun İnşası" , Şerif Mardin'in "Türk Modernleşmesi", Afife Batur'un "Kimliğinin İzinde Bir Mimar Vedat Tek" , Yıldırım Yavuz'un " Mimar Kemalettin Proje Kataloğu" ve Metin Sözen ve Mete Tapan'ın kaleminden çıkan "50 Yılın Türk Mimarisi", Doğan Hasol'un " 20. Yüzyıl Türkiye Mimarlığı", Gönül Öney'in "Anadolu'da Türk Devri Çini ve Seramik Sanatı ", Yıldız Demiriz 'in "İslam Sanatında Geometrik Süsleme" ve " Osmanlı Mimarisinde Süsleme - I - Erken Devir (1300-1453)" isimli eserleridir.

1.2 Tezin Amacı

Yapılan araştırmalar ve literatür taramaları sonucunda Birinci Ulusal Mimarlık Akımının, estetik kaygıların getirdiği bir üsluptan ziyade bir kimlik ve milliyetçilik anlayışı olduğu ve bu anlayışın mimarlık ile yaşatılmaya çalışıldığı ve süslemelerine ilişkin detaylı bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Kendi içerisinde de farklı politikalar uygulanarak dönem boyunca değişen mimarlık akımının süslemelerinin kataloglanarak incelenmesi amaçlanmıştır. Kataloglarda plan şemaları, cephe düzeni ve süsleme özellikleri incelenmiştir. İstanbul'da bulunan

yapıların özellikleri diğer illerdeki örneklerle karşılaştırılmış ve İstanbul'un dönem içerisindeki yeri incelenmiştir.

Mete Tapan ve Metin Sözen'in beraber kaleme aldığı " 50 Yılın Türk Mimarisi " isimli eserde bu dönem 1910-1927 tarih aralığı içerisinde "Türk Mimarisinin Neo Klasik Dönemi " ismiyle anlatılırken, Metin Sözen'in yazdığı "Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı" isimli eserde "Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi " adıyla anlatılmış, dönem başlangıcı olarak 1908 yılı belirtilmiştir. Doğan Hasol "20. Yüzyıl Türkiye Mimarlığı" adlı eserinde " Birinci Ulusalcı Mimarlık Akımı" olarak isimlendirilen Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi, 1910'dan Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar süren dönem" olarak açıklamaktadır. Yıldırım Yavuz'un "İmparatorluktan Cumhuriyete Mimar Kemalettin" isimli eserinde ise "Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi" ismi ile anlatılırken; 1908'den başlayıp 1930'lara kadar sürdüğü aktarılmıştır. Afife Batur'un "Kimliğinin İzinde Bir Mimar; Vedat Tek" isimli eserinde "Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi "ismi ile anılan döneme ilişkin bahsettiğine göre; dönemin başyapıtlarından olan Posta ve Telgraf Nezareti Binasının yapımı ile ilgili resmi yazışmaların 1900 yılında başlaması, bu yapının yabancı postanelere karşı bir prestij unsuru olarak görülmesi, 1 Eylül 1903 Salı gününde ilk taşın törenle yerleştirilmiş olması, Vedat Tek'in (d.1873-ö.1942) 1901-1902 yılları arasında yaptığı Kastamonu Hükümet Konağı, Mimar Kemaleddin'in (d.1870-ö.1927) Ahmet Cevat Paşa Türbesi (1901) ve Gazi Osman Paşa (1901-1902) gibi yapıların Birinci Ulusal Mimari yapılarına çokça benziyor oluşu gibi unsurlar çalışmamızda incelemelerimizin 1900 -1930 yılları arasında yapılması ve yukarıda belirtildiği üzere kaynakların çoğunda ele alındığı gibi "Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi" başlığıyla değerlendirilmesine sebep olmuştur.

1.3 Hipotez

Tezin amacı bölümünde sözü edilen katalog çalışmalarının tamamlanmasıyla bulunduğu bölge, yapım tarihi, mimarı, kolay fotoğraflanabiliyor olması, günümüzde mevcut olması, arşiv incelemesine uygun olması gibi kriterler göze alınarak hiçbir yerde kayıt altına alınmamış yapılar arasından başat olarak ortaya çıkan seçilen İstanbul'daki yirmi altı adet Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi

örneğinin, diğer illerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi örneklerindeki yeri ve en çok kullanılan dönem süslemelerinin tespiti yapılmıştır. Bu tespitler hem kataloglarla hem de çizim ve fotoğraflarla, tablolara aktarılmıştır

2
Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi

Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi öncesi Osmanlı mimarlığında, kuruluşundan son yıllarına kadar şu dönemlerden söz edilebilir: Erken Dönem Osmanlı Mimarlığı (1325-1501), Klasik Dönem Osmanlı Mimarlığı (1501-1703), Yabancı Etkisindeki Dönem (1703-1920) ve 1900'lerin başında başlayarak 1930'lu yıllarda son bulan Birinci Ulusal Dönemi'dir. Erken Dönem Osmanlı Mimarisi Beyazıt Cami'nin yapıldığı tarihe kadar süregelmiş, Klasik Osmanlı Mimarisine zemin hazırlamıştır. Beyazıt Camisi'nin yapımıyla başlayan süreç Mimar Sinan ve onun yetiştirdiği mimarlar ile devam etmiştir. 1683 Viyana Bozgunundan sonra 1699'da Karlofça Antlaşması ve 1718'deki Pasarofça Antlaşması ile yitirilen topraklar, Osmanlı aydınının yüzünü Batıya dönmesine sebep olmuştur. Klasik Dönem, Sultan III. Ahmed (d.1673-ö.1736) zamanına kadar sürmüştür. III. Ahmed (d.1673-ö.1736) döneminden I. Mahmud (d.1696-ö.1754) zamanına kadar Lale Devri mimarisi, I. Mahmud (d.1696-ö.1754) zamanından yirminci yüzyılın başına kadar Ampir, Eklektik ve Art Nouveau'yu üslubunun etkisinde gelişmiştir [1].

III. Ahmed (d.1673-ö.1736) döneminde Batıya yüzünü dönen Osmanlı Devleti, Kırım Savaşı'nın ardından İngiliz birliklerinin Selimiye Kışlası'na yerleşmesi, Gülhane Köşkü'nün yaralı Fransızlara açılması, merkezi Londra olan Osmanlı Bankası'nın sermayesi Fransızlara açıldıktan sonra İstanbul'a taşınması gibi durumlar Batı ile olan ilişkisini arttırmıştır [1].

Levanten ve azınlıklar gibi, Batılılaşması daha kolay olan etnik gruplar, Batılı giyim tarzını benimsemiştir. Bu durum zaman içerisinde Türk insanını da etkilemiş, Batıyı taklit eden bir kesim ortaya çıkmıştır [1].

II. Abdülhamit (d.1842-ö.1918) dönemine kadar Batıcılığı bir lüks, moda ya da görgü çerçevesinde yaşayan Türkler, zamanın aydınları tarafından birçok defa

eleştirilmiştir. Ahmet Mithat Efendi'nin (d.1844-ö.1912) " Felatin Bey ve Rakım Efendi", Recaizade Mahmut Ekrem'in (d.1847-ö.1914) "Araba Sevdası" romanında yarı Fransızca yarı Türkçe konuşan, romanlarda okudukları aşkların peşinde koşan, cahil olduğu halde insanları sıkça küçümseyen, sadece görünüşüne önem veren karakterlerle dönem insanının portresi aktarılmıştır [2].

2.1 Tarihçe

Panislamizm akımı ile hareket eden Osmanlı devleti ve aydınları, Osmanlı ve İslam ögelerinin oluşturduğu yeni ve seçmeci bir mimarlık anlayışına geçmiştir. Fakat Arapların Osmanlı'dan ayrılmak istemesi ile bu tavrını değiştirmek zorunda kalmıştır. Artık mimaride Osmanlı ve Selçuklu ögeleri, dönemin sonlarına doğru ise sadece Klasik Osmanlı mimarisi kullanılacaktır [1].

İttihat ve Terakki Fırkasının başlıca düşünürlerinden olan Ziya Gökalp'ın, 1927 yılında Ankara'da yapılacak olan Türk Ocağı Binası'nın yarışma kurulunda bulunması dönemin aydınlarının mimariyle olan ilişkisini göstermektedir [4].

Çalışmada Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi olarak adlandırılan dönemin Metin Sözen'in " Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı" kitabımda aktardığına göre, uygulandığı dönemi içerisinde Milli Mimari, Milli Mimari Rönesansı, Milli Mimari Üslubu, Neoklasik Üslup gibi isimlerle tanımlanmıştır. Nitekim Ahmet Haşim, 1928 yılında kaleme aldığı "Mürteci Mimari" isimli yazısında dönem mimarisiyle alakalı fikirlerini şu sözlerle anlatmıştır:" İttihat ve Terakki, edebiyata bir köylü kıyafeti düzüp ağzına da yeşil kamıştan yontulmuş bir de düdük verirken, mimarîye de bir cübbe ve bir sarık giydirmişti: Bu siyasetin mimarisi türbe ve medreseyi taklit eder. İşte o tarihten beridir ki İstanbul'un her tarafında bu biçim binalar inşa etmek ve bu mimarîye de' 'Millî Mimarî Rönesans'ı" ismini vermek âdet oldu. Halbuki yeni doğmuş dedikleri, hakikatte, çok yaşlı bir ihtiyar idi " [4].

Avrupa'da Modern Mimarlık veya Yeni Mimari akımı ortaya çıkmışken, biz Ulusal Mimari ve Milliyetçilik ile yürüttüğümüz mimarlık anlayışımıza sahiptik. Metin Sözen'e göre Modern Mimari'ye uzak tutumumuzun sebebi hem toplumumuzun dışa kapalı duruşu hem de mimarlarımızın buna uygun bir eğitim almıyor

olmasından kaynaklanıyordu. Sanayi-i Nefise'nin bu tarzda mimarlık yapmasını eleştiren Ahmet Haşim, 1928 yılında kaleme aldığı "Güvercin" isimli yazısında dönem mimarisinin sadece kötü taklitlerden oluştuğunu, bunun çözümü olarak Sanayi-i Nefise Mektebi Kurulu'na bir adet güvercinin üye olarak göreve getirilmesi gerektiğini şu sözlerle anlatmıştır: " Çini gibi, Şark mimarîsinin tamamlayıcısı olan güvercinler, gökyüzünün her köşesinden üşüşerek, kubbe ve minare olan yerlerde küme halinde toplanırlar. Sinan'ın en hakiki hayranları, şadırvanlar etrafında, fıskiye serpintileri ve su alâimsemaları içinde oynaşan bu lâcivert kanatlardır. Halbuki güvercinler, ne yabancı banka binalarının sahte arabesklerine, ne de evkaf hanlarıyla vapur iskelelerinin kubbelerine ve süslü saçaklarına aldanıyorlar. Düyûn-ı Umumiye'nin damları üstüne bir güvercinin konduğunu henüz bir kimse görmemiştir. Güvercin, hayret edilecek bir anlayışla usta Sinan ve Kasım' ı âciz taklitçilerinden ayırmakta zerre kadar tereddüt göstermiyor. Büyük mimarlarımızın bazen fikir danışması için, güzel san'atlar kuruluna bir güvercinin de âza seçilmesi acaba uygun olmaz mıydı?" [4]

Dönem mimarlarının bize ulaşan çizimleri ayrıntılı incelendiğinde genel olarak cephe çözümüne çalışıldığı, cephedeki en küçük ayrıntının bile özenle çözüldüğü görülmektedir. Yerleşim ve planlama ikinci plandadır.

Mongeri şimdiki Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde verdiği proje derslerinde öğrencilerine " Planları değil, evvela fasadları görelim kuzum" derdi. Ana cephe görünümü yeterli olursa plana bakılırdı. Plan kritiğinde ise daha ziyade plan estetiği üzerinde durulurdu. Ana giriş ve ana merdivenin durumuna bakılırdı. Vaziyet planı ise pek aranmazdı. Vedat Bey (d.1873-ö.1942) "siz iyi bir proje yapmaya bakın, iyi bir proje nereye olsa uyar" demişti [5].

Behçet Ünsal, Şubat 1973 tarihli Mimarlık dergisinde yayınlanan "Mimarlığımız 1923-1950" isimli yazısında dönem yapılarını şu cümlelerle anlatmaktadır: "Bina taş yapı karakterinde olacaktı, yapı taş olmasa bile sunî taş taksimatı yapılacaktı, kapı ve pencereler sepet kulpu, Sinan veya Bursa kemeri ile kapatılacaktı. Cephede kemer alınlıkları kabartma ornemanlarla veya çini ile kaplanacaktı. Elektrik lâmbaları fener şeklinde teçhiz edilecekti, bilhassa giriş kapısı iki yanına fener

asılacaktı. Binada stalaktit-baklava başlıklı kolon veya plastrlar kullanılacaktı. İç mimaride ahşap ve çini lambrilerde klasik Osmanlı motif-desen ve renkleri uygulanacak, tavanlarda alçı ve kartonpiyerlerde aynı desende motifler tekrarlanacaktı. Parmaklıklar ve merdivenler taş veya mermerden olacak ve Osmanlı şebekeleri ve babaları ile biçimlenecekti. Döşemelere umumî mahallerde mermer, odalarda tahta kaplanacaktı. Çatı saçaklı olacaktı, saçaklar ahşap kaplanacak ve çok çıkıntılı olacaktı; çatının başlarını veya ortasına kubbeler kondurulacaktı. Kısacası teknik yeni de olsa stil tarihsel biçimde sunulacaktı. Bunlar dış görünüşlerdi ve binaya giydirilen bir kılıftı." [5]

Doğan Hasol "20. Yüzyıl Türk Mimarlığı" adlı eserinde bu akımı "Selçuklu, Osmanlı ve İslam mimarlıklarından, eski dinsel yapılardan alınan geniş saçaklar, kubbe, sütun, mukarnaslı başlık, sivri kemer, çini kaplamalar gibi yapı ögelerini cephelerde ve iç düzenlemelerde mimarlığa uygulamaya çalışmıştır [1].

Dönem yapılarında; sıkça geniş saçaklar, saçak altı ahşap kaplamalar, paraçollar, çatının uçlarında veya ortasına kubbeler, penci, yuvarlak, basık, Bursa kemeri veya sepet kulpu kemerler, vitraylar, korniş ve kat silmeleri, sütunlar, sütünçeler, çıkmalar, mukarnas süslemeler, kabara ve madalyonlar, çiniler, kufi ve sülüs hattan yapılmış levha ve kitabeler, mermer ve taş malzemeden korkuluk ve şebekeler, korkuluk babaları, bulunmaktadır.

Cephe süslemelerinde palmet, rumi ve kıvrık dal, hatai motifleri gibi bitkisel motiflerin yanı sıra, altı köşeli yıldız, sekiz köşeli yıldız, on köşeli yıldız, zencirek, meander, entrelacs gibi geometrik motifler de kullanılmıştır.

1927 tarihli Teşvik-i Sanayi Kanunu ile özel işletmelere inşaat malzemesi üretmeleri için teşvikler sunulmuş, aynı zamanda Türkiye'de üretilmeyen inşaat malzemelerinin gümrüksüz ithaline, mimar ve mühendislerin getirtilmesine, Türkiye'den öğrencilerin Avrupa'da eğitim görmesine olanak sağlamıştır [4].

Aynı yıl akademi müfredatı modern üslup ile değiştirilmiş, Mimar Kemaleddin 1927'de, Mongeri 1928'de İtalya'ya dönüş yapmış, Vedat Tek (d.1873-ö.1942) ise 1930'da akademiden istifa etmiştir.

1931 yılında Cumhuriyet Halk Partisi'nin laik ve Batı yönelimli politikası ile Osmanlı canlandırmacılığı hızla terk edilmiş, Modern Mimari "Yeni Mimari" ismi ile dönemin milli mimari akımı olarak kullanılmıştır [9].

2.2 Dönem Mimarları

Metin Sözen'in "Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı (1923-1983) isimli kitabında belirttiğine göre dönem mimarları Ahmet Burhanettin Tamcı, Arif Hikmet Koyunoğlu, Ahmet Kemal, Ahmet Kemaleddin, Alaettin Özaktaş, Ali Talat, Aram Hanciyan, Cemil, De Nari, Ekrem Hakkı Ayverdi, Fatih Ülkü, Galip, Guilio Mongeri, Hafi,İbrahim Beykozlu, İrfan, Jacques D'armi, Kavafyan, Kiryokidis, Küçük Kemal, Kemal Altan, Leon Güreğyan, M.D. Çurvidas, Mehmet Fesçi, Mesut Özok, Mehmet Nihat Nigizberk, Mukbil Kemal, Muzaffer, Vedat Tek, Nafilyan, Necmettin Emre, Nesim Sisa, Nuri Nafiz, Papa, Peçilas, Rafael Rus, Şefik, Tahsin Sermet, Tanaş Yamas, Taşcıyan, Terziyan, U. Ferrari, Yahya Ahmet, Vangel, Yorgiadis, Ziya, Zühtü Başar'dır [3].

Çalışmada dönem mimarlar içerisinden başat olan ve daha önce hipotez bölümünde seçilme nedenleri incelenen yirmi altı adet yapıda eserler veren Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927), Vedat Tek (d.1873-ö.1942), Ali Talat Bey (d.1869-ö.1922), Guilio Mongeri (d.1873-ö.1953), Yervant Terziyan, Arif Hikmet Koyunoğlu (d.1888-ö.1982) ve Muzaffer Bey (d.1881-ö.1921) hakkında bilgi verilmiştir.

2.2.1 Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927)

Dönem mimarlarının en başında bahsetmemiz gereken Mimar Kemaleddin, 1870 yılında doğmuştur. Babası askerdir bu sebeple çocukluk yıllarını Girit'te geçirmiştir. 1891 yılında Mühendis Mektebini birincilikle bitirdikten sonra Sirkeci Garı 'nı yapan hocası Alman Mimar Prof. Dr. August Jachmund'un (d.1859-ö.?) yanında çalışmaya başlamıştır [7] .

Hocası Jachmund'un (d.1859-ö.?) da yardımıyla 1895 'te Berlin'de Charlottenburg Technische Hochschule'de mimarlık eğitimi görmüştür. Eğitimi bittikten sonra

1900 yılında Osmanlı'ya geri dönüşüne kadar ki sürede Berlin'de mimarlık ofislerinde çalışmıştır [3].

Yurda döndükten sonra Jachmund'un (d.1859-ö.?) yanında çalışmaya devam etmiş ve aynı zamanda Harbiye Nezareti Ebniye-i Askeriye Mimarlığı görevine atanmıştır [3].

Serasker Dairesi Başmimarlığı ve Evkaf Nezareti İnşaat ve Tamirat Müdürlüğü görevlerinde bulunan Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927), 1910-1911 yıllarını mimarlık bağlamında oldukça verimli geçirmiş, yapıtlarının çoğunu 1911 yılında tasarlamıştır. Aynı yıl içinde patlak veren Trablusgarp Savaşı'nın ardından 1912 yılında Balkan Savaşı'nın başlamasıyla Mimar Kemaleddin'in (d.1870-ö.1927) ulusçuluk anlayışı kuvvetlenmiştir. Birinci Dünya Savaşı yıllarında mali yetersizliklerden dolayı tasarladığı yapıtların bazısı yarım kalmış bazısı ise hiç gerçekleştirilememiştir. Tasarımlarından yarım kalanları Cumhuriyet'in ilanından sonra tamamlanmıştır. II. Meşrutiyet'in ilanıyla Evkaf Nezareti'ndeki işine son verilen Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927) bu sebeple oldukça üzülmüştür. 1922 yılında Kudüs'ten gelen çağrı ile Mescid-i Aksa'nın ve Kubbet-üs Sahra'nın restorasyonunu üstlenmiştir. Mescid-i Aksa'nın ilk rölövesini gerçekleştiren Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927), İngiliz Kraliyet Mimarlık Akademisi'ne üye seçilmiştir. 1924'te Ankara'ya çağırılmasıyla yurda dönüş yapan Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927) Ankara Palas'ın inşaatını tamamlamıştır [8].

13 Temmuz 1927 tarihinde, Evkaf Nezareti'nde kendisine tahsis edilen atölyenin bitişiğindeki odada, beyin kanamasından vefat etmiştir. [9] Mezarı Beyazit Camii haziresinde bulunmaktadır [7].

Mimarın en önemli eserleri Kamer Hatun Camii(1911), Bostancı Camii (1913), Bebek Camii (1913), Bakırköy Camii(1913-1924); Ahmet Cevdet Paşa Türbesi(1901), Gazi Osman Paşa Türbesi(1901-1902), Sultan Beşinci Mehmed Reşad Türbesi (1911-1912), Mahmud Şevket Paşa Türbesi (1913); Birinci Vakıf Han (1918), İkinci Vakıf Han, Üçüncü Vakıf Han, Dördüncü Vakıf Han (1916-1926), Beşinci Vakıf Han; Reşadiye Mektebi (1911), İbrahim Paşa Mekteb-i İbtidaisi (1917), Göztepe Mekteb-i İbtidaisi (1915-1924), Çarşamba Fethiye

Medresesi, Sultan Abdulhamid-i Evvel Mederesesi (1917), Medreset-ül Kuzat (1913), Medine Dar-ül Umumu (1915), Ankara Gazi İlk Muallim Mektebi (1927-1930); Edirne Garı, Guraba Hastanesi (1911-1943), Harikzedegan/Tayyare Apartmanları (1922), Ankara Palas (1927), Ankara Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü(1928) olarak sıralanabilir [3].

2.2.2 Vedat Tek (d.1873-1942)

1873 yılında İstanbul, Beşiktaş'ta doğan Vedat Tek, Giritli Sırrı Paşa ile musiki bestekarı ve şair Leyla Hanım'ın oğludur. Öğrenimine İstanbul'da başlayan Vedat Bey'in (d.1873-ö.1942) okul macerası Galatasaray Lisesi ikinci sınıftayken Paris'e gitmesi ile Fransa'da devam etmiştir. Önce Ecole Monge'u bitirmiş, ardından Academie Julien'de resim, Ecole Centrale'de mühendislik eğitimini tamamlamıştır. Ecole National des Beaux-Arts'ın yaptığı yarışmaya katılan Vedat Tek (d.1873-ö.1942), başarıyla okulda okumaya hak kazanmıştır [3].

Profesör Moyaux' nun (d.1835-ö.1911) atölyesinde öğrenime başlayan Vedat Bey'in (d.1873-ö.1942) o dönemde sadece Fransızların katılabildiği bir yarışma olan Prix de Rome' a katılmak istemiş fakat yabancı olduğu için reddedilmiştir. Profesör Moyaux' nun (d.1835-ö.1911) Fransa Cumhurbaşkanı'na rica etmesi üzerine katılım hakkını kazanan Vedat Bey (d.1873-ö.1942), yaptığı çalışmalardan ötürü 'Legion d'honeur' nişana layık görülmüştür. İki sene Roma'da eski eserler üzerine çalışmalarda bulunan Vedat Bey'in (d.1873-ö.1942) nişanı kendisine yurda döndükten sonra verilmiştir [13].

1897'de Paris'ten dönen Vedat Bey (d.1873-ö.1942), 1899'da Şehremaneti Mimarlığı ve Heyet-i Fenniye Reisliğine atanmış, 1905 yılında Posta Telgraf Nezareti Mimarlığı, 1908'de ise Mehmet Reşat (d.1844-ö.1918) tarafından Başmimar olarak göreve getirilmiştir. Birinci Dünya Savaşı sırasında Enver Paşa tarafından üç yıl süreyle Harbiye Nezareti Başmimarlığı'na görevlendirilmiştir. Süregelen çalışmalarının yanısıra Sanayi-i Nefise Mektebi Alisi'nde ve Müshendis Mekteb-i Alisi'nde eğitim vermiştir [7].

1942'de vefat eden Vedat Tek'in (d.1873-ö.1942) başlıca eserleri Defter-i Hakani Binası/ Sultanahmet Tapu ve Kadastro Müdürlüğü (1908), Sirkeci Büyük Postane(1909), Dolmabahçe Sarayı Ekleri; Haydarpaşa Vapur İskelesi, Moda Vapur İskelesi, Ankara Halk Fırkası Mahfeli/Eski Büyük Millet Meclisi(1924), Kastamonu Hükümet Konağı(1901-1902), İstanbul Nişantaşı Macar Konsolosluğu;: Mesadet Hanı/ Liman Hanı(1907), Muradiye Hanı/ Sabit Bey Hanı,Tahir Han (1935), Milli Emlak Dükkanları, Nemlizade Tütün Deposu, Topkapı Çiftlik Binası, Bursa Kazım Emin Tütün Deposu; İzmit Saat Kulesi(1901), Fatih Tayyare Abidesi(1912); Nişantaşı Yayla Apartmanı, Maçka Güneş Apartmanı, Mimar Vedat Bey Evi(1913-1914), Maçka Azim Apartmanı (1928), Çemberlitaş Halit Bey Apartmanı (1934), Çiftehavuzlar Cemil Topuzlu Köşkü (1912-1919), Kuruçeşme Enver Paşa Köşkü, Yeşilköy Halit Ziya Uşaklıgil Villası, Yeniköy Halit Bey Yalısı, Suadiye Mr. Varber Villası, Çankaya Gazi Köşkü (1924) olarak sıralanabilmektedir [7].

2.2.3 Ali Talat Bey (d.1869-ö.1922)

1869 yılında Tokat'ta doğan Ali Talat Bey, eğitimine İstanbul'da başlamıştır. Babası Şehremaneti Kordon Kalemi Başkatibi Abdullah Şefik Efendi'dir. İki yıl Sanayi-i Nefise Mektebi'nde Resim eğitimi gören Ali Talat Bey (d.1869-ö.1922), 1988 yılında girdiği sınav ile eğitimine Mühendis Mektebi'nde devam etmiştir [13]. Mühendis mektebini birincilikle bitirmiştir. Mezuniyetinin ardından kendi okulunda Ahşap, Kargir ve Köprücülük dersleri vermeye başlamıştır [15]. Hocalık kariyerinden ayrı olarak Şehremaneti Heyet-i Fenniye Mimarlığı, Meclis-i Maliye istinaf muhamminliği, Evkaf Nezareti Heyet-i Fenniye Müdür Muavinliği görevlerinde Mimar Kemaleddin' in (d.1870-ö.1927) altında çalışmıştır. 1919 yılında Evkaf Nezareti Heyet-i Fenniye Reisliği görevine atanan Ali Talat Bey, 19 Ekim 1922'de vefat etmiş, naaşı Mimar Sinan Türbesi Haziresine defnedilmiştir [13].

Ali Talat Bey'in (d.1869-ö.1922) başlıca eserleri Beşiktaş Vapur İskelesi, Kuzguncuk Vapur İskelesi, Büyükdere Vapur İskelesi, Sarıyer Vapur İskelesi olarak sıralanabilir. Mimarlığını yürüttüğü yapıların yansıra yayımladığı "Ahşap İnşaat",

“Kargir İnşaat”, “İşçilik”, “Fenni Mimari” ve “Doğramacılık” isimli eserleriyle dönemin mimari teknolojisi adına çalışmalarda bulunmuştur [13].

2.2.4 Guilio Mongeri (d.1873-ö.1953)

İstanbul’da doğmuş olan Guilio Mongeri’nin, (d.1873-ö.1953) babası doktordur. Ailesi 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren başlayan İtalyan göçü ile İstanbul’a yerleşmiştir. Mimarlık eğitimini Milano’da Academia di Brera’da görmüş ardından İtalyan Mimar Camillo Boito’nun (d.1836-ö.1914) öğrencisi olmuş, Chierchetti ödülünün sahibi olmuştur. Mezuniyetinden sonra İstanbul’a dönen Mongeri (d.1873-ö.1953), Trablusgarb Savaşı’na değin mimarlık faaliyetlerini sürdürmüştür. 1910 yılında Sanayi-i Nefise öğretim üyeliği, 1911’de Osmanlı Bankası Resmi Mimarlığı, 1907’de İtalyan Büyükelçiliği, Academia di Belle Arti Milano’da Mühabir Üyeliği görevlerinde bulunmuştur. Mimarlık kariyerimdeki ilk kesintiyi Ekim 1911-Nisan 1913 arasında yaşayan Mongeri (d.1873-ö.1953), 1915-1922 yalları arasında Birinci Dünya Savaşı münasebetiyle tekrar yaşamak zorunda kalmış, İkinci Dünya Savaşı itibariyle ise mimarlık kariyeri bütünüyle sonlanmıştı.1940 yılında Venedik’e taşınan Mongeri (d.1873-ö.1953) orada vefat etmiştir [13].

Guilio Mongeri’nin (d.1873-ö.1953) başlıca eserleri Sainte Antonie Klisesi, Karaköy Palas (1920), Maçka Palas, İtalyan Sefareti/ Yüksek Tekniker Okulu, Taksim Anıtı Kaidesi, Katırcıoğlu Han, Nişantaşı Güzelbahçe Kliniği, Haseki Hastanesi Nurettin Bey Pavyonu, Ulus Osmanlı Bankası, Tekel Başmüdürlüğü, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü, Ulus Türkiye İş Bankası, Bursa Çelik Palas olarak sıralandırılabilmektedir [7].

2.2.5 Yervant Terziyan

Hakkında çok fazla bilgi bulunmayan Yervant Terziyan, Arif Hikmet Koyunoğlu’nun 1981 yılında Mimarlık dergisinde yayınlanan ‘’70 sene evvel mimari öğrenimi’’ başlıklı yazısında bahsettiğine göre, Yervant Terziyan, Arif Hikmet Bey’in (d.1888-ö.1982) öğrencilik yıllarında Sanayi-i Nefise mektebinde Mongeri’nin (d.1873-ö.1921) asistanlığını yapmaktaydı. [12] Arif Hikmet Bey (d.1888-ö.1982) kendisi ile yapılan

başka bir röportajında ise Terziyan'ın aynı zamanda İstanbul Belediyesi Fen Heyeti Üyesi olduğunu belirtmektedir [13].

Mimarın tez çalışması içerisinde incelediğimiz yapıları Kadıköy Şehremaneti Binası ve Fatih Şehremaneti Binası Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi yapıları içerisinde örnek teşkil etmektedir.

2.2.6 Arif Hikmet Koyunoğlu (d.1888-ö.1982)

1888 yılında doğan Arif Hikmet Bey. Kadı İsmet Bey'in ikinci çocuğudur. [16]Mimarlığının yanısıra fotoğrafçılık, yazarlık ve eski eser onarımcılığı ile uğraşmıştır. Sanayi -i Nefise Mektebi'nde geçirdiği 1908-1914 yılları arasında Vallury(d.1850-ö.1953) ve Mongeri (d.1873-ö.1921) gibi hocalardan ders alan Arif Hikmet Bey (d.1888-ö.1982) , [7] bu yıllarda fotoğrafçılığı ihmal etmemiş, sık sık okul arkadaşlarını fotoğraflamıştır. Fotoğrafa dair tutkusu öyle kuvvetlidir ki; Birinci Dünya Savaşı sırasında Doğu Cephesinde çarpışırken, başında bulunduğu Kayakçı Birliği'nde vatana hizmet eden, erleri, subayları ve yahut Doğu Cephesi'nin doğal güzelliklerini fotoğraflamıştır. O dönem fotoğraf makinesi filmleri bulunamadığından onlar yerine kullanılan küçük camları kullanmış, sürekli sırt çantasında bulundurduğu küvetlerle çektiği fotoğrafları basmıştır. [16]

İstanbul'da Sainte Antonie Klisesi yapımında çalışmış, 1914 yılında inşa edilen Erzurum İttihat ve Terakki Kulübü Binası'nı tasarlamıştır. Emanet-i Mübareke isimli camide saklanan kıymetli eserlerin saklanması için bir yapı ihtiyacı doğunca bugün Etnoğrafya Müzesi olarak geçen yapıyı tasarlamıştır. Ardından bugünkü Gümrük ve Tekel Başkanlığı binasını, 1924'te ise Türk Ocağı Binası'nı tasarlamıştır. Arif Hikmet Koyunoğlu'nun (d.1888-ö.1982) başlıca yapıları olarak, Himaye-i Etfal Binası (Çocuk Esirgeme Kurumu), Alman Büyükelçiliği, Celal Bayar Evi, Ruşen Eşref Ünaydın Evi, Maraş Milletvekili Mithat Bey'in Evi, Fatih Rıfkı Atay Evi, Bursa Tayyare Sineması ve Tiyatrosu, Taksin Gasparyan Evi sıralanabilmektedir [15].

2.2.7 Muzaffer Bey (d.1881-ö.1921)

Muzaffer Bey, 1881 tarihinde doğmuştur. Hendese-i Mülkiye Mektebi'nde öğrenciyken Vedat Tek' e (d.1873-ö.1942) önerilmesiyle aktif mimarlık hayatı başlamıştır. Vedat Tek'in (d.1873-ö.1942) yanında çalıştığı süre zarfında Defteri Hakani, Büyük Postane, Hobyar Camii gibi önemli yapılarda çalışmış ve adından söz ettirmiştir. Vedat Tek 'in (d.1873-ö.1942) Sultan Mehmet Reşat (d.1844-ö.1918) tarafından Başmimar olarak göreve getirilmesiyle, Muzaffer Bey (d.1881-ö.1921) de Posta ve Telgraf Nezareti Mimarlığı görevine getirilmiştir. 31 Mart Olaylarında şehit düşenler için açılan anıt yarışmasında birinci olan Muzaffer Bey (d.1881-ö.1921), anıtın yapımından sonra Konya Valisi Hüsnü Bey tarafından Vilayet Başmimarlığı görevine getirilmiştir. Otuz yedi yaşındayken sağlığının bozulması sebebiyle Konya'da vefat etmiştir. Muzaffer Bey'in (d.1881-ö.1921) başlıca yapıları, Konya Dar-ül Muallimin Lisesi, Dar-ül Muallimat Lisesi, Ziraat Abidesi, Umumi Meclis, Konya Harası Binaları ve Selimiye Caminin onarımı olarak sıralanabilmektedir [7].

2.3 Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Başlıca Örnekleri

Başta İstanbul ve Ankara, İzmir, Konya gibi büyük şehirler olmak üzere birçok şehirde etkinlik gösteren Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi, 1900-1930 yılları arasında önemli eserlerini vermiştir. Bu eserlerin bazıları bu bölümde anlatılmıştır.

2.3.1 Birinci TBMM Binası

İttihat ve Terakki Cemiyeti için Ankara'nın Ulus ilçesinde 1917 yılında inşaatına başlanmıştır. Mimarı İsmail Hasif Bey'dir. 1920 yılında inşaatı tamamlanmıştır. 8 Mayıs 1921'de Hükümet kararnamesiyle Büyük Millet Meclisi olarak belirlenmiştir. Anadolu'da yapılmış ilk önemli Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi eserlerinden biridir[6](Şekil 2.1).

Şekil 2. 1 23 Nisan 1920 TBMM açılış günü Birinci TBMM Binası [13]

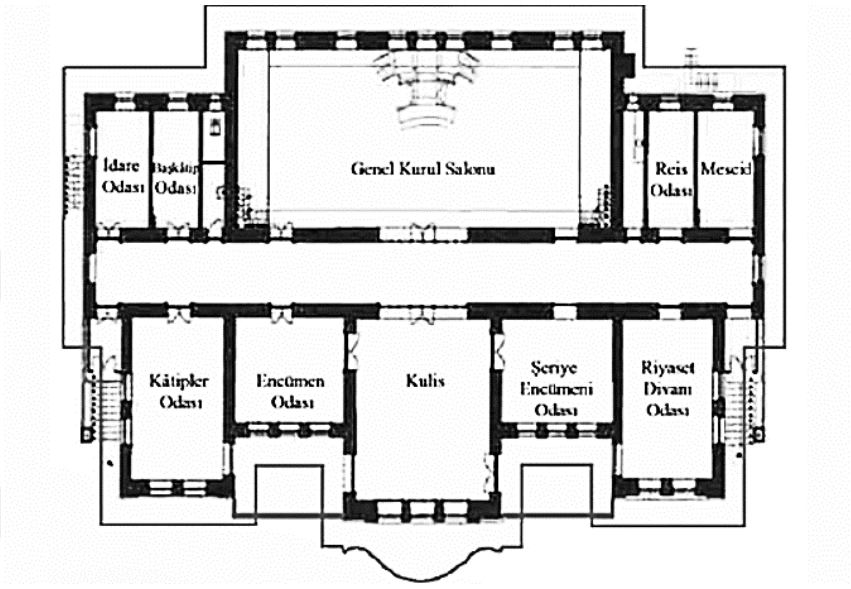

Şekil 2. 2 Birinci TBMM Binası TBMM arşivindeki planı [16]

Dikdörtgen planlı yapı tek katlıdır. Ana giriş kapısından Kulis'e girilmektedir. Kulis odasından Şeriye Encümeni Odası'na ve Encümen Odasına geçiş yapılabilmektedir. Bir koridorun iki tarafına yerleştirilmiş on odalı bu yapı zaman içerisinde yetersiz kalmıştır. 1924 yılında İkinci TBMM binasının açılmasıyla, boşaltılmış, 1981 yılı itibariyle Kurtuluş Savaşı Müzesi olarak faaliyet göstermiştir [14](Şekil 2. 2).

Şekil 2. 3 Birinci TBMM Binası ön cephesi [16]

Yapı Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi özelliklerine uygun olarak tasarlanmıştır. Çatısı geniş ve saçaklıdır. Ön cephede saçak kırma çatıdan taşmaktadır. Saçak eliböğründelerle tutturulmuştur. Saçak altında ahşap çıtalı süsleme bulunmaktadır. Süslemede sarı ve yeşil renkler kullanılmıştır.

Cephe simetriktir, kesme taş süsleme ögesi olarak kullanılmıştır. Pencereler İkili ve üçlü gruplar halinde tasarlanmıştır. Cephenin iki ucunda kırma çatılı birer çıkma bulunmaktadır.

Orta aksta dairesel olarak dışarı taşırılan saçak altında ışıklık pencereleri bıulunmaktadır. Pencereler üzerinde düz silme altına yerleştirilmiş mukarnas süslemesi bulunmaktadır. Işıklık pencereleri kemersizdir, ikişer gruplar halinde altı adet bulunmaktadır. Pencere grupları plastırlarla ayırılmıştır.

Cephedeki diğer pencereler penci kemerli pencere formundadır (Şekil 2. 3). Pencere etrafından taş malzemeden bordür geçmektedir. Pencerelerin her birinde cem bölmelerinden kemer aksının ortasına yerleştirilen cam yeşil renkte kullanılmıştır. Pencere parapetleri süslemesizdir (Şekil 2. 4).

Yapının iki yanında kalan penci kemerli pencerelerin arasında birer gülbezek rozet bulunmaktadır (Şekil 2.5).

Şekil 2. 4 Birinci TBMM Binası detay [17]

Şekil 2. 5 Birinci TBMM Binası detay [18]

2.3.2 İkinci TBMM Binası

Ankara'nın Ulus İlçesinde bulunan İkinci TBMM Binası, 1923 yılında Vedat Tek (d.1873-ö.1942) tarafından Cumhuriyet Halk Fırkası Mahfili (kulübü) olarak tasarlanmış,18 Ekim 1924-27 Mayıs 1960 tarihleri arasında İkinci TBMM Binası olarak kullanılmıştır. Bugün cadde tarafı Cumhuriyet Müzesi olarak, arka tarafı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü olarak hizmet vermektedir [17] (Şekil 2.6).

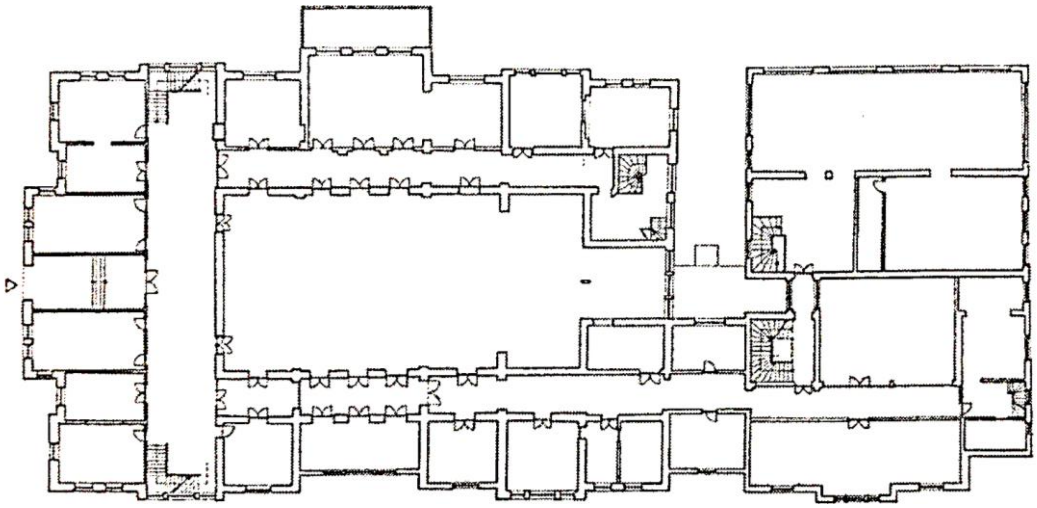

Şekil 2. 6 İkinci TBMM Binası planı [17]

Bina iki katlıdır. Cephesine baktığımızda Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi ögeleri bizi karşılamaktadır. Cephede taş duvar örgüsü dekoratif olarak kullanılmıştır. Kırma çatılı yapının geniş saçakları bulunmaktadır. Saçaklar eliböğründelerle tutturulmuştur. Saçak altında sarı ve lacivert renkli ahşap çıtalı kaplama ile süslenmiştir. Penci kemerli pencerelerinin üzerinde dönem özelliklerine uygun olarak çini panolar bulunmaktadır, Turkuaz, lacivert ve beyaz renklerden oluşan çini panolar geometrik desenlerle süslenmiştir. Zemin katta düz atkı pencerelerin üzerine yerleştirilen basık kemer formundaki sövelerin altında lacivert ve turkuaz renklerden oluşan çini panolar bulunmaktadır. Yapının girişi anıtsal bir formda tasarlanmıştır. Kapı çevresi mermer malzeme ile kaplanmıştır. Mermer üzerinde Latin harfleri ile "TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ" yazılmıştır. Tüm bu özelliklerle Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi için başarılı bir örnek oluşturmaktadır (Şekil 2. 7).

Şekil 2. 7 İkinci TBMM Binası Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Şekil 2. 8 İkinci TBMM Binası ön cephe [20]

2.3.3 Ankara Palas

İkinci TBMM Binasının karşısında bulunan Ankara Palas, Ankara Başkent olduktan sonra milletvekilleri ve resmi konuklar için konukevi olarak 1924-1927 yılları arasında inşa edilmiştir.17 Nisan 1927 günü 120 yatak kapasitesiyle açılmış ,1975 yılına kadar otel olarak kullanılmıştır [1]. Avlulu han plan şemasıyla yapılmış iki katlı yapının tasarım işi Mimar Vedat Bey (d.1873-ö.1942) tarafından yapılmış daha sonra Mimar Kemalleddin tarafından inşaatı tamamlanmıştır. Birinci Ulusal

Mimarlık Dönemi'nin en önemli mimarlarından ikisinin ortak eseri olan Ankara Palas, simetrik bir cepheye sahiptir (Şekil 2. 9).

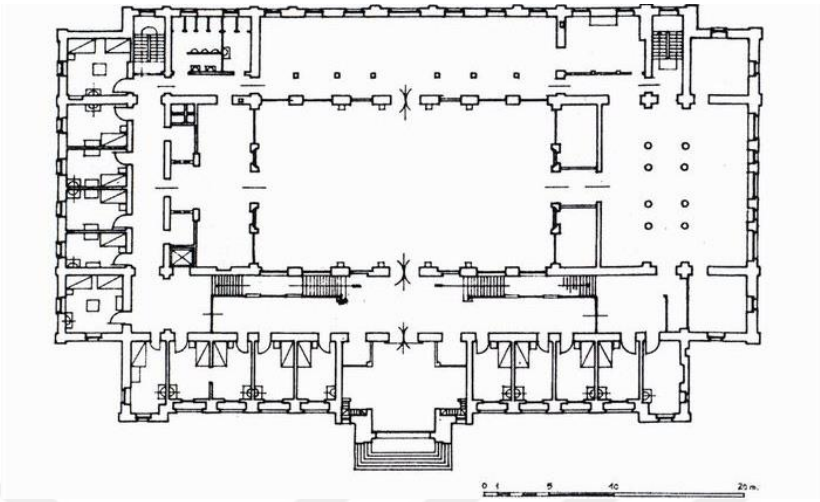

Şekil 2. 9 Ankara Palas giriş kat planı [18]

Şekil 2. 10 Ankara Palas ön cephesi Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Yapının iki ucunda birer çıkma bulunmaktadır. Çıkmaların üstü kırma çatıyla örtülmüştür. Giriş taç kapı formunda yapılmış, üzeri kubbeyle örtülmüştür. Kubbenin önünde palmet motifleriyle süslenmiş alınlık bulunmaktadır (Şekil 2. 10).

Şekil 2. 11 Ankara Palas detay [22]

Giriş kapısı çatıya kadar uzanan bir penci kemerin içinde bulunmaktadır. Kemer aynalarında çini pano bulunmaktadır. Lacivert, turkuaz, beyaz ve yeşil renklerdeki panoda palmet, rumi, kıvrık dal, yaprak ve hatai desenleri kullanılmıştır. (Şekil 2. 12)

Şekil 2. 12 Ankara Palas detay [23]

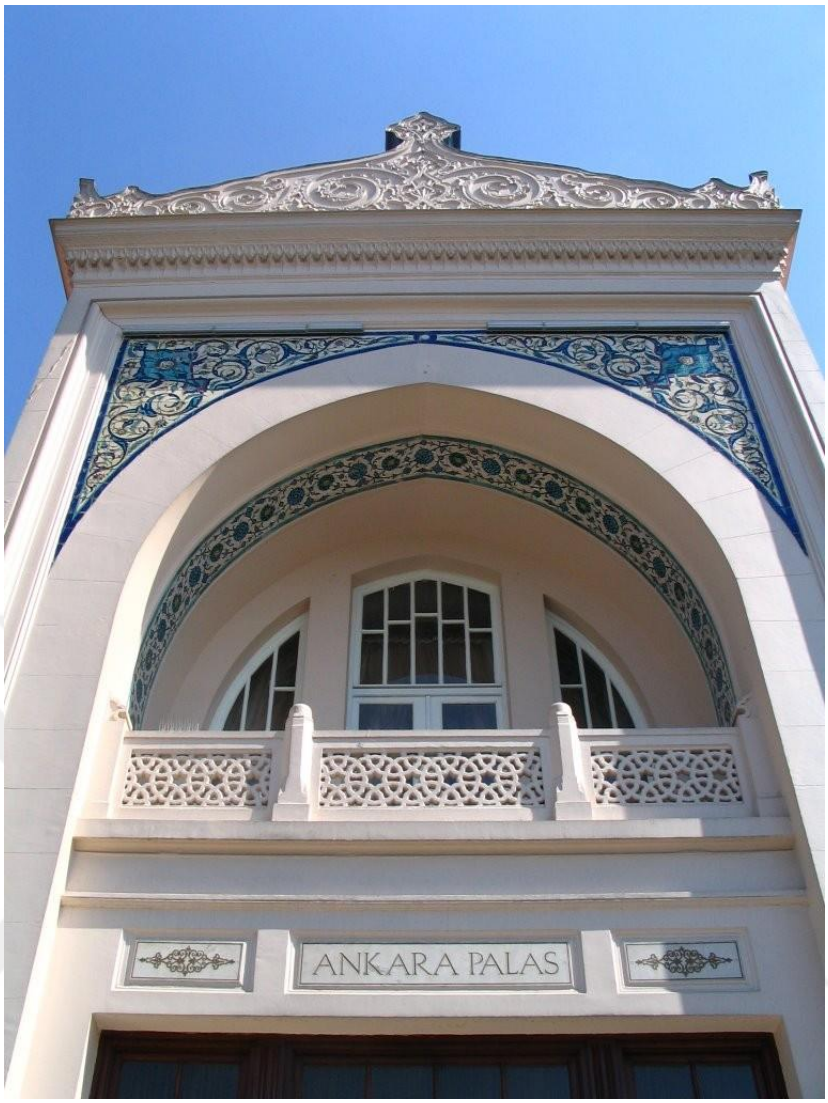

Şekil 2. 13 Ankara Palas detay [22]

Kemer içinde kullanılan çini bordürde turkuaz, beyaz ve lacivert renkler bulunmaktadır. Bordür desensiz turkuaz çinilerin arasına yerleştirilen kıvrık dal, hatai ve gül motiflerinin bir araya getirilmesinden oluşmuştur. Balkon korkulukları taş oymalı ve babalıdır. Babaların arasında sekizgen geometrik yıldız motifleri bulunmaktadır. Balkon altında ve giriş kapısı üzerinde Latin harfleriyle "ANKARA PALAS" yazmaktadır. Yazının iki yanında palmet ve şemse motiflerinden oluşturulmuş süsleme bulunmaktadır (Şekil 2. 13).

Cepheye baktığımızda üst katlarında düz atkı kapıları olan Fransız balkonlarının altına yerleştirilmiş penci kemerli pencerelerden oluşmaktadır. Fransız

balkonlarının korkulukları iki baba arasına yerleştirilen üç adet sekizgen yıldız motifi şeklindedir (Şekil 2. 10).

Cephenin iki yanında bulunan çıkmalar kırma çatıyla örtülmüştür. Çatılar geniş saçaklıdır. Saçak altından desensiz korniş geçmektedir. Korniş altından yay bordür geçmektedir. Bordürler arasında birer gülbezek rozet bulunmaktadır (Şekil 2. 10).

2.3.4 İzmir Türk Ocağı Binası

1925 yılında Necmettin Emre tarafından tasarlanan Türk Ocağı binası, İzmir'in Konak ilçesinde bulunmaktadır. İçerisinde tiyatro salonu bulundurmaktadır [6] (Şekil 2.14).

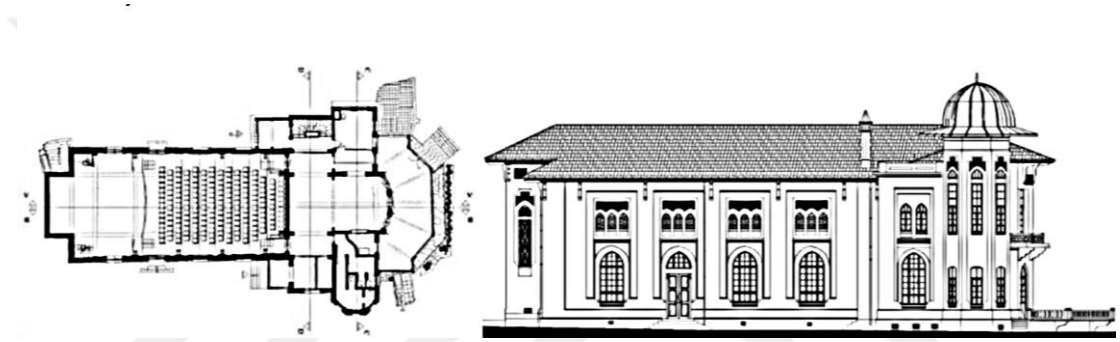

Şekil 2. 14 İzmir Türk Ocağı plan ve görünüş çizimi [6]

Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi yapılarının çoğunda olduğu gibi cephede kubbe kullanılmıştır. Kubbe kasnağı sekizgendir. Kubbenin geniş saçakları bulunmaktadır. Cephesi dönem yapılarından farklı olarak simetrik değildir. Basık kemerli, penci kemerli, yuvarlak kemerli ve düz atkı pencerelerin beraber kullanıldığı yapıda, pencerelerin üzeri turkuaz, lacivert ve beyaz renklerdeki çinilerle süslenmiştir (Şekil 2. 15).

Şekil 2. 15 İzmir Türk Ocağı Binası [19]

Şekil 2. 16 İzmir Türk Ocağı Binası [19]

Birinci Ulusal Mimarlık Döneminde cephe süslemesinde kullanılan çinilerde pek göremediğimiz saz yolu yaprağı, hatai çeşitleri gibi bitkisel çini motifleri veya giriş kapısının önüne yerleştirilmiş olan çinide görüldüğü üzere tavus kuşu motifi de kullanılmıştır. (Şekil 2.18)

Şekil 2. 17 İzmir Türk Ocağı Binası detay [19]

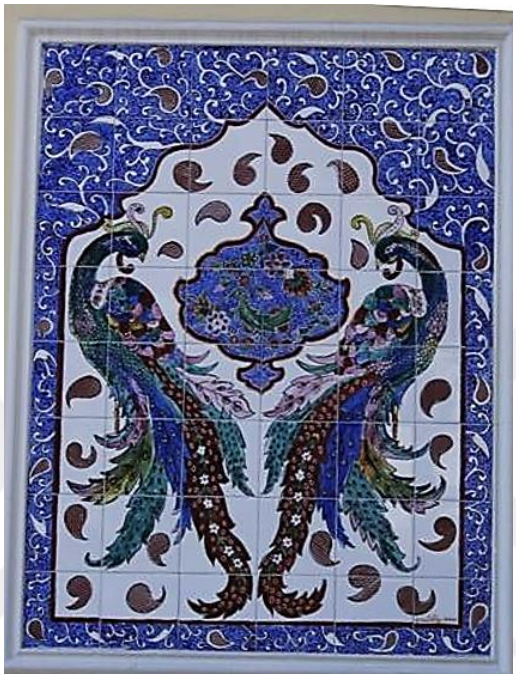

Şekil 2. 18 İzmir Türk Ocağı Binası detay [19]

2.3.5 Etnoğrafya Müzesi

Ankara'nın Ulus ilçesi Namazgah semtinde bulunan Etnoğrafya Müzesi, Cumhuriyetin ilk müzelerinden biri olması ile Türkiye Cumhuriyeti tarihi açısından büyük önem taşır. 1925-1927 yıllarında inşa edilen binada Atatürk'ün naaşı Anıtkabir yapılana kadar burada muhafaza edilmiştir [1].

Arif Hikmet Koyunoğlu (d.1888-ö.1982), Mimarlık dergisine verdiği bir söyleşide Etnoğrafya müzesinin yapım aşamasında Atatürk'ün düzenli olarak inşaatı ziyaret ettiğini ve geliştirici fikirlerini belirttiğini şu sözlerle anlatmıştır: "… Bir akşam dışarıda kar yağıyor, ben bu broşürü hazırlıyorum, taşçılar da içeride çalışıyor. Ustalardan biri koştu, geldi: "Efendim, Paşa geldi." (Atatürk inşaat yerine zaman zaman gelirdi). Muvakkat taktığımız tahta kapı açıldı, baktım Atatürk. "Hikmet,

bu havada inşaat yapılır mı?" dedi. "Ne yapayım Paşam" dedim, "Hükümetimiz bir senede teslim etmemi istedi, başka çare yok."

Bir ara tipi durdu, Paşa kapıyı açtırdı. Ovaya doğru oturdu. "Çocuklar" dedi, "şuraya güzel bir park yapsak, şu ovayı ağaçlandırsak, enfes bir şey olacak. Yazın bu kubbenin altı da serin olur, gelip burada dinlenmeli." Bakın, vefatında 10 sene burada yattı." [19]

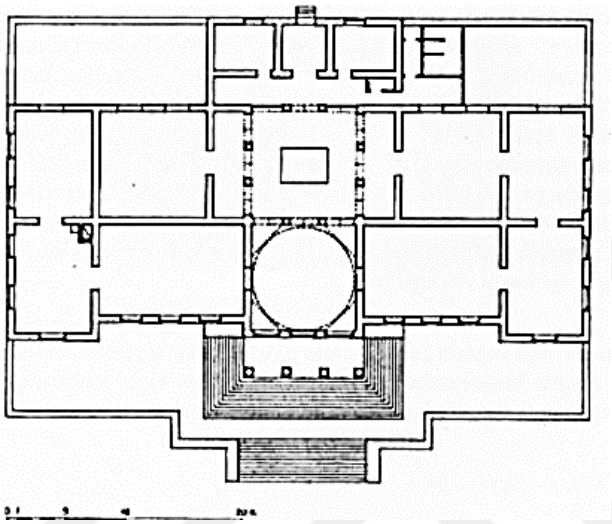

Şekil 2. 19 Etnoğrafya Müzesi giriş kat planı [18]

Etnoğrafya Müzesi avlulu bir plan şemasına sahiptir. Anıtkabir olarak kullanıldığı dönemde avlunun üzeri kapatılmıştır. Giriş revaklıdır. Geniş ve yüksek merdivenlerden girişe ulaşılır. Girişin üzeri sekizgen kasnak üzerine oturmuş bir kubbeyle örtülmüştür (Şekil 2. 19).

Şekil 2. 20 Etnoğrafya Müzesi giriş kapısı Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Revaklarda bulunan sütunların mukarnas başlıkları bulunmaktadır. Revaklar palmet desenli taş oyma bir alınla süslenmiştir. Alın duvarında kabaralar bulunmaktadır. Üç adet basık kemerli kapıdan girilmektedir. Kapıların her birinin üzerinde birer çini pano bulunmaktadır (Şekil 2. 20).

Çini panolarda lacivert, beyaz, kırmızı sarı açık ve koyu yeşil renklerde, palmet, şemse, hatai, şakayık, kıvrık dal ve yaprak motifleri kullanılmıştır. (Şekil 2.21)

Şekil 2. 21 Giriş kapısı üzeri çini süsleme detayı Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

2.3.6 PTT Konya Binası

Fatih Ülkü tarafından 1926 yılında yapılmıştır. Konya'nın Merkez Meram İlçesinde bulunmaktadır. Telgraf yapısı olarak tasarlanmıştır [20].

Şekil 2. 22 PTT Konya Binası giriş cephesi Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Yapı iki katlıdır. Kırma çatılıdır. Saçak altları ahşap kaplamalı olarak süslenmiştir. Cephenin iki ucunda bulunan çıkmalarla giriş alanı vurgulanmıştır. Çıkmaların üst katında penci kemerler çini panolarla süslenmiştir. Giriş katında ise basık kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencere aynalarını süsleyen çini panoların ortasında birer kabara bulunmaktadır (Şekil 2. 24).

Şekil 2. 23 PTT Konya Binası detay [28]

Giriş iki merdivenlidir. Giriş aksında zemin katta yuvarlak kemerli pencereler yalın halde bırakılmışken, üst kattaki penci kemerli pencerelerin aralarında çini panolar bulunmaktadır. Çinilerde beyaz, yeşil, kırmızı, lacivert ve turkuaz renkler kullanılmıştır. Palmet, kıvrık dal, rumi, şakayık ve hatai motifleri kullanılmıştır (Şekil 2. 25).

Şekil 2. 24 PTT Konya Binası detay [28]

Şekil 2. 25 PTT Konya Binası detay [28]

2.3.7 Ziraat Bankası

Ankara'nın Ulus ilçesinde bulunan Ziraat Bankası, Guilio Mongeri (d.1873-ö.1953) tarafından 1926-1929 yılları arasında yapılmıştır. Simetrik ve dikdörtgen bir plan şemasın vardır.

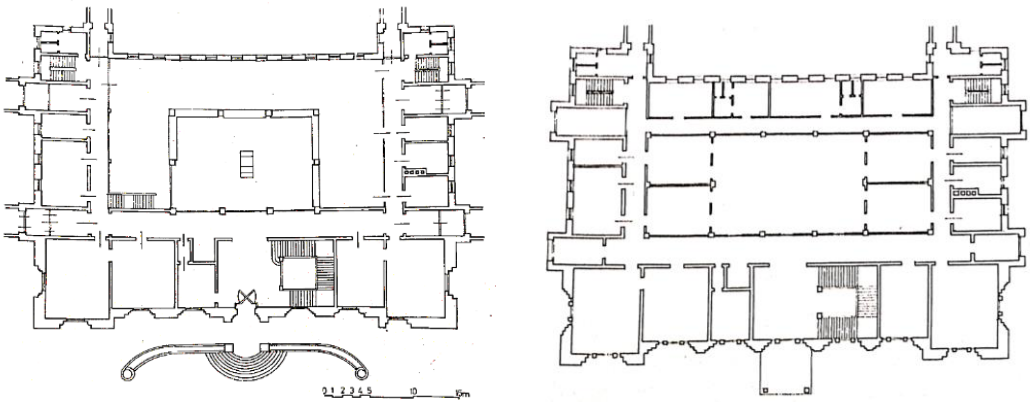

Şekil 2. 26 Zemin ve birinci kat planları [3]

Şekil 2. 27 Ziraat Bankası cephe fotoğrafı Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Yapı cephesi üç katlıdır. Anıtsal bir girişi ve simetrik bir cephesi vardır. Cephenin iki yanındaki çıkmalarla bu simetri kuvvetlendirilmiştir. Çıkmalar kırma çatı ile örtülmüş, eliböğründelerle desteklenmiştir. Saçak altında ahşap üzerine onlu yıldız desenli süslemeler yapılmıştır. Eliböğründeler düz lentolu ışıklık pencerelerinin arasına yerleştirilmiştir. Işıklık pencerelerinin altında giriş katına kadar uzanan penci kemerler bulunmaktadır. Işıklık pencerelerinin altı mukarnas bordür ile süslenmiştir. Kemerlerin içine ikinci katta üç adet penci kemerli pencere, birinci katta ise penci kemer içine yerleştirilmiş düz atkı pencereler bulunmaktadır. Pencere aynaları palmet ve kıvrık dal motiflerinden oluşan taş oyma süslemelerle doldurulmuştur. İkinci kattaki kemer aynaları kabaralarla, birinci kattaki kemer aynaları gülbezek rozerlerle süslenmiştir. İkinci katta giriş hizasında bulunan Fransız balkonunun korkulukları geometrik seçilmiştir. Pencere aralarında bulunan sütunçeler baklava desenli başlıklıdır. Birinci katta kemer içinde palmet motifiyle işlenmiş bordür bulunmaktadır. Penceresi kemersizdir. Fransız balkonu korkulukları onlu yıldız motifiyle süslenmiştir (Şekil 2. 27).

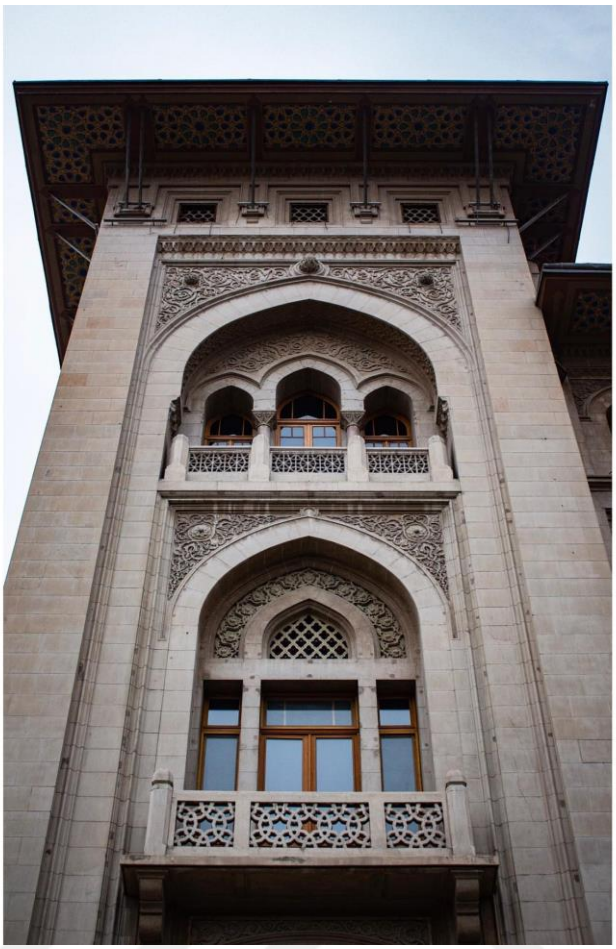

Şekil 2. 28 Ziraat Bankası detay [29]

2.3.8 Ankara Türk Ocağı Binası

Ankara'nın Ulus İlçesinde Namazgah semtinde bulunan Türk Ocağı Binası, bir yarışma sonucu Mimar Arif Hikmet Koyunoğlu (d.1888-ö.1982) tarafından tasarlanmıştır. Mimarlık dergisine verdiği röportajda Arif Hikmet Bey (d.1888-ö.1982) o günleri şöyle anlatmıştır:" …Bir Türkocağı Merkez Binası' nın yapılması istenmiş. Bilinen mimarlara mektup yazılmış, bana da geldi. Resmini hazırladım, verdim. Müsabakaya girenler arasında Mimar Kemaleddin Bey (d.1870-ö.1927), Vedat Bey (d.1873-ö.1942), Muzaffer Bey, (d.1881-ö.1921) Macar Konsolosu Tahi, hocam Mongeri (d.1873-ö.1953) ve diğer ecnebi mimarlar var. Jüri, Nafıa'daki bazı mühendislerden, alim, filozof insanlardan ve birkaç ecnebi mimardan meydana geliyordu. İsmet Paşa ve Ziya Gökalp de jürideydi. Ben kazanacağımı ummuyordum. Bir gece evdeyim. Mösyö Mongeri (d.1873-ö.1953)

geldi. "Hikmet iftihar ediyorum" dedi, "senin proje kazandı." Başladık inşaata [19]. ”

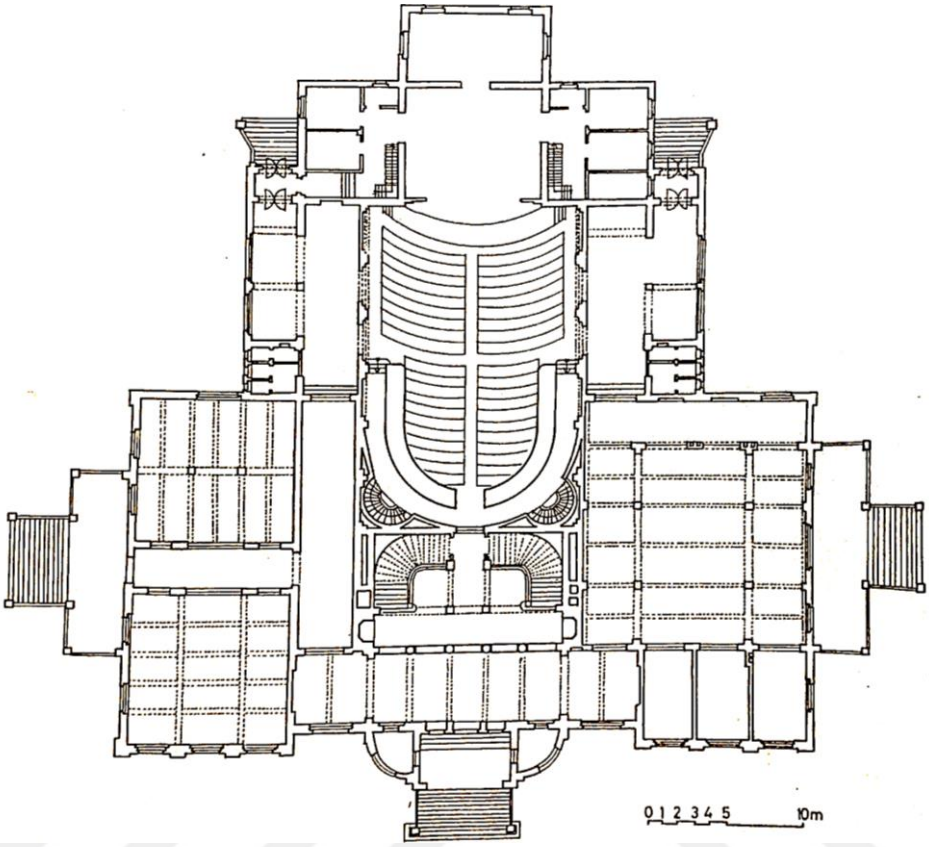

Şekil 2. 29 Giriş kat planı [3]

Dönemin plan anlayışına uygun olarak simetrik bir plan şeması ve anıtsal merdivenli bir girişi bulunmaktadır. İçerisinde orta balkonlu bir tiyatro salonu bulunmaktadır. Arka ve iki yanındaki cephelerinde de girişler bulunmaktadır [1](Şekil 2. 29).

Şekil 2. 30 Ankara Türk Ocağı Binası giriş cephesi
Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

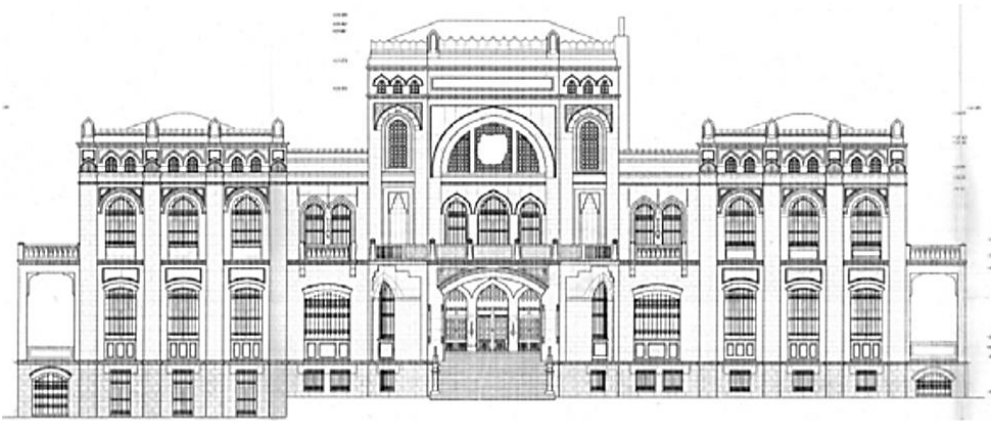

Şekil 2. 31 Ankara Türk Ocağı ön cephe çizimi [21]

Cephe özelliklerine baktığımızda simetrik bir cepheye sahip olduğunu ve girişin çıkma yapılarak vurgulandığını görmekteyiz. Ayrıca yapının iki ucunda bulunan çıkmalarla cephe simetrisi vurgulanmıştır. Teras çatılı yapıda penci kemerli ve basık kemerli pencere formları kullanılmıştır. Giriş basık kemerli bir kapıdan yapılmaktadır. Giriş aksı yüksek katlıdır. Palmet motifli bir parapeti

bulunmaktadır. Pencereler üzerine taş süsleme yerleştirilerek Klasik Osmanlı camileri anımsatılmıştır. Osmanlı camilerinde gördüğümüz mukarnaslı nişler Türk Ocağı binasında da kullanılmıştır. Penci kemerlerden girilen balkonun korkulukları altıgen yıldız formundadır (Şekil 2. 32). Giriş kapısının kemer aynasında ve iki yanında bulunan penci kemerlerin aynalarında rumi ve kıvrık dal motifli taş süslemeler dikkat çekmektedir. Pencere parapetleri yalın halde bırakılmıştır (Şekil 2. 33).

Şekil 2. 32 Ankara Türk Ocağı detay [31]

Şekil 2. 33 Ankara Türk Ocağı detay [32]

2.3.9 İş Bankası Binası

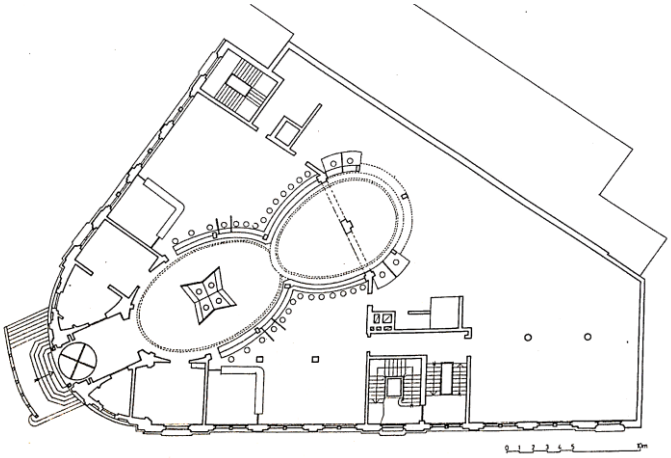

Şekil 2. 34 İş Bankası zemin kat planı [3]

1929 yılında inşa edilen ve Guilio Mongeri (d.1873-ö.1953) tarafından tasarlanan yapı, bulunduğu arsaya uygun olarak planlanmıştır. Yapı dört katlıdır. İlk yapıldığında simetrik bir cepheye sahiptir, fakat 1956 ve 1973 yıllarında yapılan eklemelerle değişmiştir [18].

Şekil 2. 35 İş Bankası giriş cephesi Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Yapıda üçlü pencere grupları kullanılmıştır. Gruplardan giriş kapısı aksının iki yanında kalan pencereler sağır bırakılmıştır. Dördüncü katta penci kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencerelerin arasına plastırlar yerleştirilmiştir.

Pencerelerin penci kemerlerin arasında ve pencere parapetinde taş oyma süslemeler bulunmaktadır. Üçüncü katta kullanılan penci kemerli pencere grubunda, ortadaki pencere daha büyük kullanılmıştır. İkinci katta düz atkı kapılı Fransız balkonları bulunmaktadır. Balkon korkulukları taş malzemeden yapılmıştır. Giriş kapısının üzerinde kullanılan oval örtü yapıya Barok bir görünüş katmaktadır (Şekil 2. 35).

Yüksek merdivenli girişin, penci kemerli kapısının iki yanında birer plastır bulunmaktadır. Giriş kattaki pencerelerin etrafından taş süsleme bordür geçmektedir (Şekil 2. 35).

3
Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri

3.1 Katalog

Çalışmanın bu bölümünde İstanbul'da bulunan Birinci Ulusal Mimarlık Dönemine ait ilçe ve semtlerdeki yapılar fotoğraflanıp gözlemlenerek değerlendirilmiştir. Seçilen yirmi altı adet yapının ada, pafta, parsel bilgileri, mimarı ve yapım yılı hakkındaki tablo aşağıya yerleştirilmiştir.

Yirmi altı adet yapıdan bir tanesi Adalar ilçesinde, üç tanesi Beşiktaş ilçesinde, dört tanesi Beyoğlu ilçesinde, on tanesi Fatih ilçesinde, beş tanesi Kadıköy ilçesinde ve üç tanesi de Şişli ilçesindedir.

Harita 3.1 Kataloglanan yapıların İstanbul haritası üzerindeki konumu [23]

Tablo 3.1 İncelenen kataloglar listesi

KAT	İNCELENEN YAPILAR	MİMAR	YAPIM	İLÇE	PAF	ADA	PAR
1	ETFAL SAAT KULESİ	RAİMONDO D'ARANCO	1907	ŞİŞLİ		894	110
2	DEFTERİ HAKANİ BİNASI	VEDAT TEK	1905-	FATIH		101	1
3	BÜYÜK POSTANE	VEDAT TEK	1909	FATIH		424	14
4	HOBYAR CAMİ	VEDAT TEK	1909	FATIH		424	3
5	MISIR APARTMANI	HOVSEP AZNAVURYAN	1910	BEYOĞLU	33	319	12
6	TÜTÜN HAN	EDOARDO DE NARİ	1911	BEYOĞLU		170	1
7	KAMER HATUN CAMİ	MİMAR KEMALEDDİN	1911	BEYOĞLU		428	44
8	BEBEK CAMİ	MİMAR KEMALEDDİN	1913	BEŞİKTAŞ		144	1
9	BEŞİKTAŞ İSKELESİ	ALİ TALAT BEY?	1913	BEŞİKTAŞ		399	2
10	MEDRESETÜL KUZAT	MİMAR KEMALEDDİN	1913	FATIH		576	2
11	BOSTANCI İSKELESİ	VEDAT TEK	1913	KADIKÖY	61	416	3
12	MURADİYE HAN	VEDAT TEK	1914	BEYOĞLU		80	19
13	FATİH ŞEHREMANETİ	YERVANT TERZİYAN	1914	FATIH		985	2
14	KADIKÖY ŞEHREMANETİ	YERVANT TERZİYAN	1914	KADIKÖY	26	165	2
15	MESADET HAN	VEDAT TEK	1915	FATIH		395	40
16	BÜYÜKADA İSKELESİ	MİHRAN AZARYAN	1915	ADALAR		58	1
17	KADIKÖY İSKELESİ	BİLİNMİYOR	1915	KADIKÖY	26	301	1
18	VEDAT TEK EVİ	VEDAT TEK	1916	ŞİŞLİ		665	1
19	MİLLİ EMLAK	VEDAT TEK	1916	BEŞİKTAŞ		723	28
20	HAYDARPAŞA İSKELESİ	VEDAT TEK	1917	KADIKÖY	54	240	2
21	İSHAKPAŞA	MİMAR KEMALEDDİN	1918	FATIH		58	1
22	BİRİNCİ VAKIF HAN	MİMAR KEMALEDDİN	1911-1918	FATIH		390	1
23	İKİNCİ VAKIF HAN	MİMAR KEMALEDDİN	1912-191?	FATIH		395	39
24	DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	MİMAR KEMALEDDİN	1911-1926	FATİH		969	6
25	MODA İSKELESİ	VEDAT TEK	1917-1919?	KADIKÖY	39	303	1
26	ATAMAN KLİNİĞİ	GİULİO MONGERİ	192?	ŞİŞLİ		190	10

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 1A	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

VAZİYET PLANI:

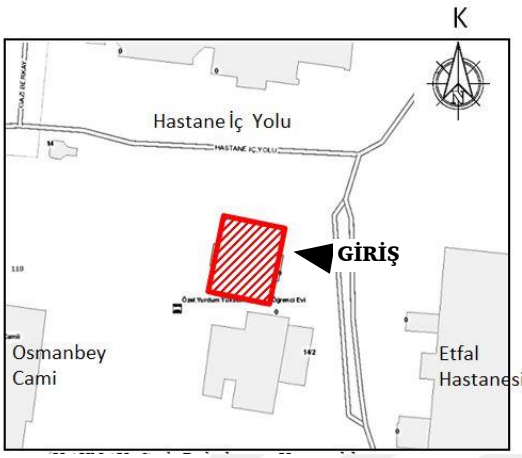

Şekil 3.1 Etfal Saat Kulesi Vaziyet Planı [31]

Şekil 3- 2 Etfal Saat Kulesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

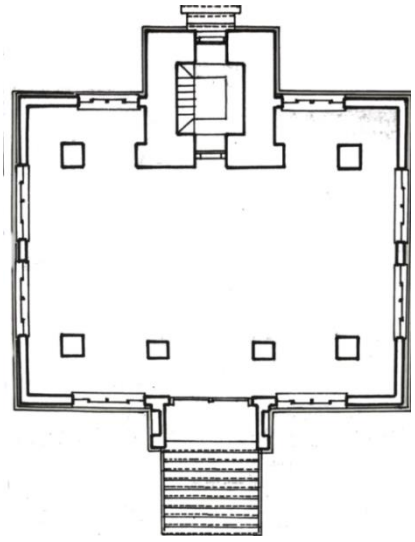

Şekil 3.3 Etfal Saat Kulesi Planı [24]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:

Şişli'de Etfal Hastanesi bahçesinde bulunan mescit ve saat kulesi 1907 senesinde Abdülhamit'in isteğiyle Mimar Raimondo D'Aranco'ya tasarlatılmıştır [24]. Dikdörtgen bir plan şeması vardır. Kırma çatılı ibadet alanında iki küçük, dört büyük sütün bulunmaktadır. Mescit giriş kapısı üçgen alınlıklı olup, dört adet sütunla desteklenmiştir. Geniş saçaklı çatısı payandalarla tutturulmuştur (Şekil 3.3).

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:**1907	**KATALOG NO:** 1B	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.4 Etfal Saat Kulesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.4 Etfal Saat Kulesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Cephede kırmızı taş, renkli çiniler ve mermer beraber kullanılmıştır.

Kulenin iki cephesinde saat varken, diğer iki cephesinde pencere bulunmaktadır.

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Saat kulesinin üstü art nouveau bir kubbe ile örtülmüştür.

Kubbenin oturduğu zemin üzerinde dört köşenin her birinde birer mermer ayak bulunmaktadır. Ayakların üzerinde beş sıra mermer görülmektedir. Ayakları yine aynı malzemeden yapılmış korkuluklar çerçevelemektedir. (Şekil 3.5)

Kitabesinde " Zinet-i efza-yı makam-ı mu'ala-yı hilafet-i İslamiyye erike-pira-yı saltanat-ı seniyye-i Osmaniyye essultan, ibnüs-sultan, es-sultan-el gazf Abdülhamit Han-ı Sani Hazretleri eşreflerinden işbu mescid-i şerif saat kulesi bin üç yüz yirmi beş sene-i hicriyesi şehri recebinde inşa kılınmıştır (Şekil 3.5).

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 1C	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.5 Etfal Saat Kulesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.6 Etfal Saat Kulesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Balkonun planı dikdörtgendir. Balkonun her bir kenarının ortasında yarım daire çıkma bulunmaktadır. Balkon çıkmasının altında bulunan sarkıtların sağ ve sol tarafındaki payandalar çıkmayı desteklemektedir. Saat kulesinin dört cephesinde birer niş, nişlerin içinde de birer sivri kemerli pencere bulunmaktadır. Pencere kemerinde mukarnas süsleme vardır. Duvarı kırmızı tuğla kaplıdır. Pencerelerin ahşap kasa ve kanatları gotik üslubu anımsatmaktadır. Bir adet yuvarlak pencerenin altına iki adet sivri pencerenin yerleşmesiyle oluşturulmuştur. Saatin bulunduğu cephelerde yuvarlak pencerenin yerinde saat bulunmaktadır. Saatin altında birer çini pano bulunmaktadır (Şekil 3.5, Şekil 3.10).

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 1D	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

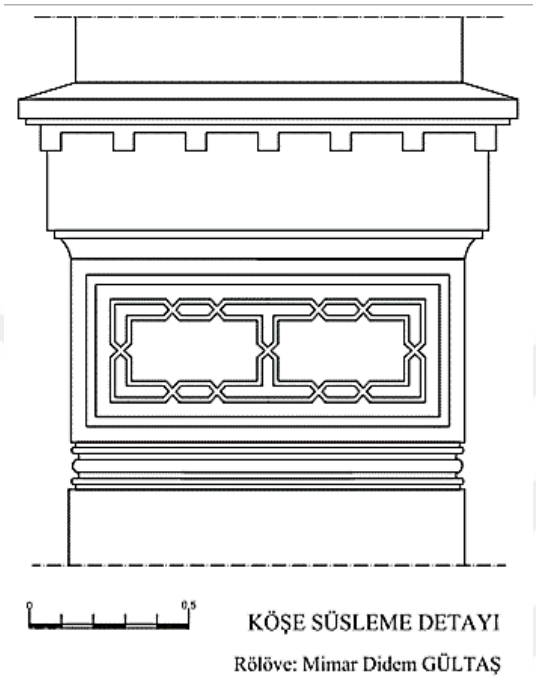

Şekil 3.7 Etfal Saat Kulesi detay çizimi [25]

Şekil 3.8 Etfal Saat Kulesi detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencerenin altında bulunan çini pano sarı, yeşil ve turuncu renklerdeki palmet motiflerinin iççice geçmesiyle oluşturulmuş bir desenden oluşturulmuştur. Saat kulesinin giriş kapısı üzerinde ise lacivert, sarı ve turuncu renkte bitkisel desenli çini panolar bulunmaktadır (Şekil 3.6, Şekil 3.14).

Cephede bulunan taş köşe süslemelerinin bittiği yerde silmeli taş geçiş vardır. Taş geçişin altında köşe detayında geometrik taş oyma süslemeler bulunmaktadır. (Şekil 3.7)Giriş kapısının sivri taş kemer kemerin iki yanında da taş dikmeler, bu dikmenin üzerinde oryantalist üslupta yapılmış basık başlıklar bulunmaktadır (Şekil 3.4).

Giriş kapısı üzerinde penci kemer formundaki kitabesi bulunmaktadır.

Kitabe sülüs tarzında yapılmış, taş oymadır (Şekil 3.4).

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:**1907	**KATALOG NO:** 1E	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

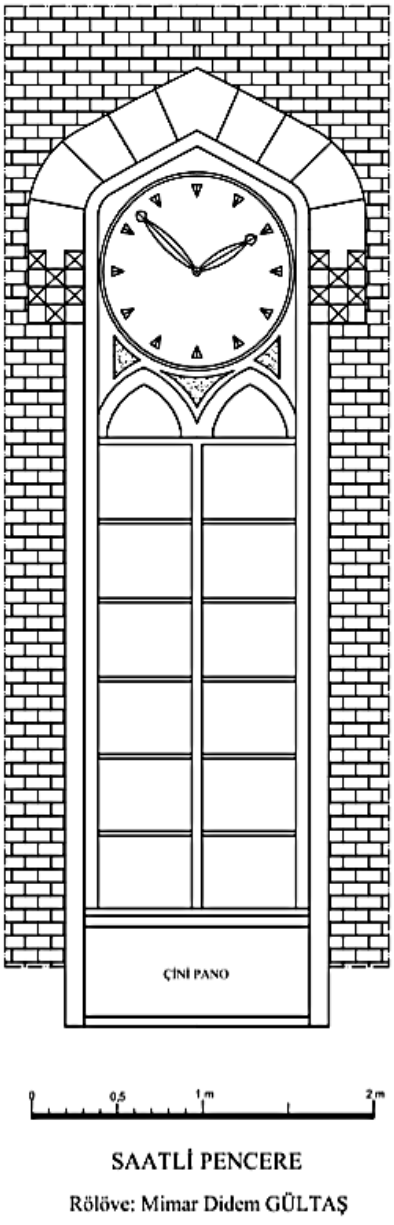

Şekil 3.9 Etfal Saat Kulesi detay çizimi [25]

Şekil 3.10 Etfal Saat Kulesi detay Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:**1907	**KATALOG NO:** 1F	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

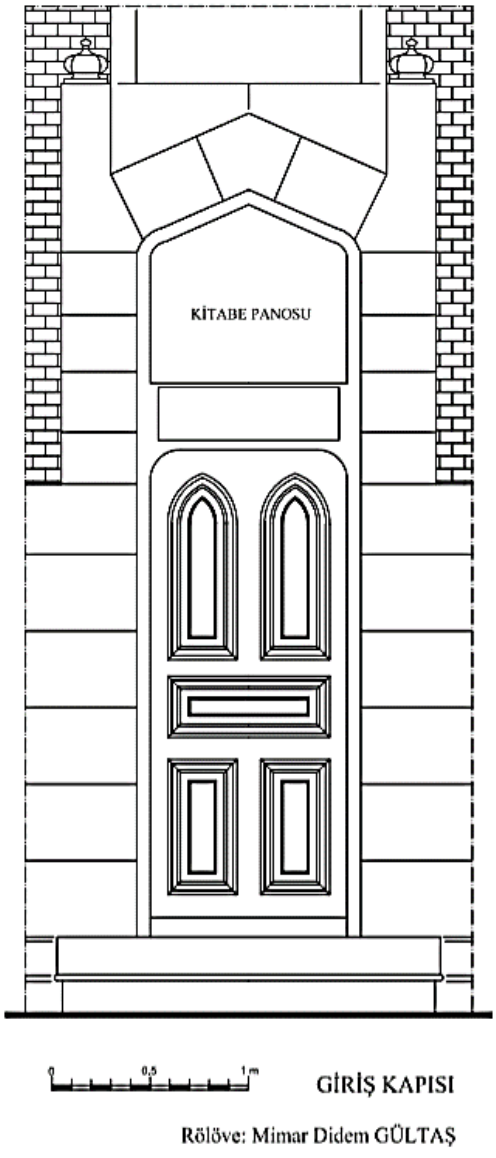

Şekil 3.11 Etfal Saat Kulesi detay çizimi [25]

Şekil 3.12 Etfal Saat Kulesi detay Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: ETFAL SAAT KULESİ	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 1G	
MİMARI: R. D'ARANCO	**ADA:** 894	**PAFTA:**	**PARSEL:**110
ADRES: 19 Mayıs Mah. Halaskargazi Cad. Etfal Sk.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.13 Etfal Saat Kulesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.14 Etfal Saat Kulesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:** 1905-1908	**KATALOG NO:** 2A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAF:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI:

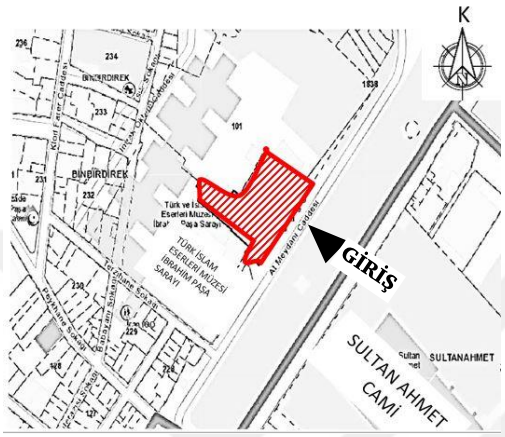

Şekil 3.15 Defteri Hakani Binası vaziyet planı [26]

Şekil 3.16 Defteri Hakani Binası Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

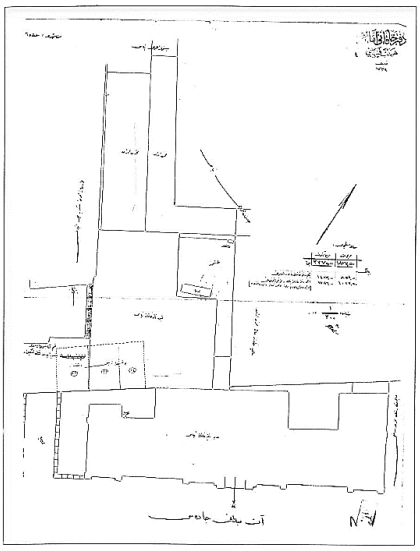

Şekil 3.17 Defteri Hakani Binası ve Çevresi [27]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:

Sultanahmet'te At Meydanı Caddesi üzerinde bulunan Defter-i Hakani binası, bugün İstanbul Tapu ve Kadastro Müdürlüğü olarak faaliyet göstermektedir.

Cephe Turkuaz renkli çiniler ve kesme taşlarla bezenmiştir.

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905-1908	**KATALOG NO:** 2B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.18 Defteri Hakani Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.19 Defteri Hakani Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

BEZEME ÖZELLİKLERİ:

Genellikle çiçek ve yıldız desenlerinde bulunan bu çiniler palmet ve şakayık motiflerine sahiptir.

Çinilerin hâkim olduğu renkler lacivert, turkuaz ve beyazdır.

Giriş kapısı üzerindeki kitabede sülüs hat ile " Defteri Hakani Nezareti" yazmaktadır (Şekil 3.19).

Çatı geniş saçaklıdır ve bu geniş saçaklar metal eliböğründelere dayandırılmıştır.

Eliböğründelerin oturduğu duvar üzerinde taş malzemeden oyulmuş nişler, bunların içinde ahşap dikdörtgen pencereler bulunmaktadır.

Pencerelerin etrafı taş kesmelerle süslenmiştir. Dördüncü kattaki pencerelerde çini yoktur.

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905-1908	**KATALOG NO:** 2C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

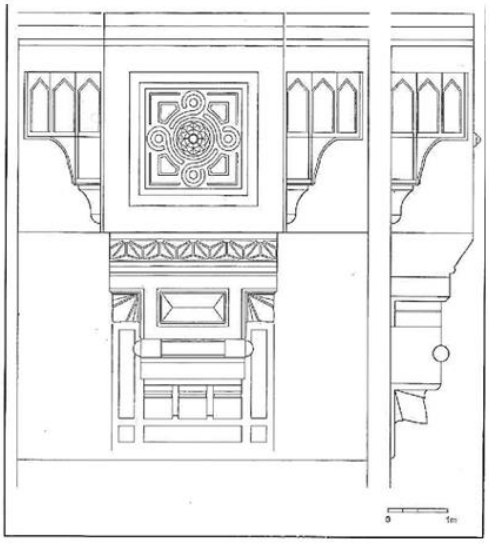

Şekil 3.20 Defteri Hakani Binası detay [27]

Şekil 3.21 Defteri Hakani Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş kapısının hizasında bulunan en yüksek çatının altında mukarnas süslemeli bir niş, bu nişin içinde üç adet silmeli sivri kemerli pencere ve bu ikisi arasında da motifsiz lacivert renk çinilerle çerçevelenmiş turkuaz motifsiz çiniler bulunmaktadır. Nişin sağ ve sol yanında mukarnas başlıklı ikişer kolon bulunmaktadır (Şekil 3.32).

Sütunlar geniş bir kat silmesine oturtulmuştur. Sütunların tam altından başlayan kesme taş malzeme giriş kapısına değin devam etmektedir.

Üçüncü kattaki pencere mukarnas süslemeli bir niş içine oturtulmuştur.

Sivri kemerli pencerelerin üstü, nişe kadar palmet ve şakayık desenli turkuaz ve lacivert renkli çinilerle süslenmiştir. Süslemeler iki çini panonun ortasında konulmuş turkuaz bir kabara ile birleştirilmiştir (Şekil 3.30).

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905-1908	**KATALOG NO:** 2D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.22 Defteri Hakani Binası detay [28]

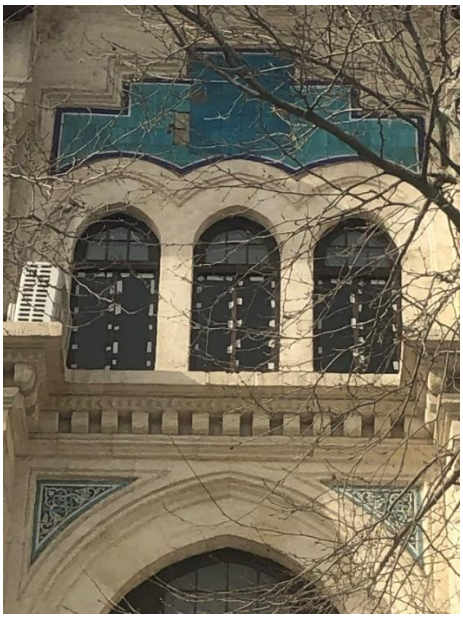

Şekil 3.23 Defteri Hakani Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencere parapetinde altı adet çini pano bulunmaktadır. Panoların her biri farklı yıldız motiflerini barındıran mavi, turkuaz renkte çinilerdir.

İkinci kattaki pencereler giriş kapısı üzerinde farklı biçimlenmektedir.

Giriş kapısı üzerinde yine silmeli niş içinde at nalı pencere bulunmaktadır. İkinci kattaki gibi süslemeler iki çini panonun ortasında konulmuş turkuaz bir kabara ile oluşturulmuştur (Şekil 3.30).

Pencerenin önünde geometrik yıldız desenli taş korkuluğun ortasında kapı üzerinde bir sülüs levha bulunmaktadır.

İkinci katta bulunan diğer pencereler ise kesme taştan silmeli nişler içine oturtulmuş dikdörtgen ahşap kanatlı pencerelerdir (Şekil 3.33).

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905- 1908	**KATALOG NO:** 2E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.24 Defteri Hakani Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

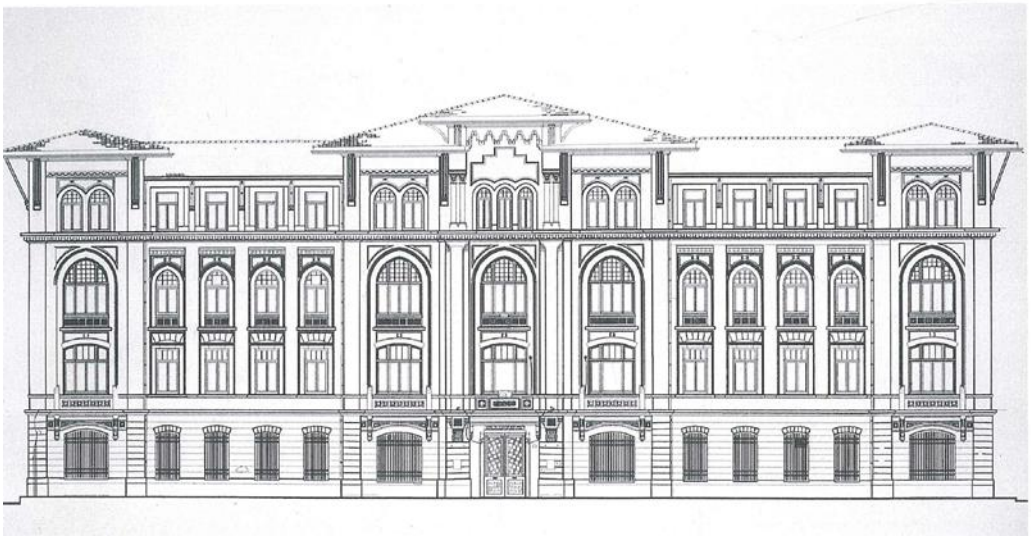

Şekil 3.25 Defteri Hakani Binası detay [27]

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905- 1908	**KATALOG NO:** 2F	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.26 Defteri Hakani Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

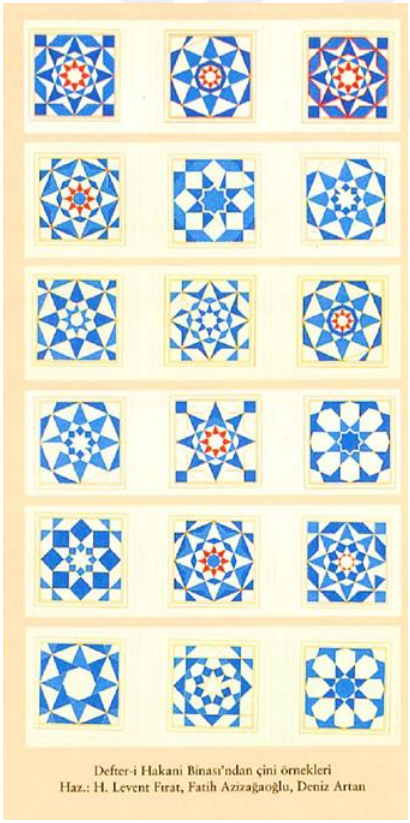

Şekil 3.27 Defteri Hakani detay [27]

Şekil3- 28 Defteri Hakani Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905-1908	**KATALOG NO:** 2G	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.29 Defteri Hakani Binası giriş kapısı Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.30 Defteri Hakani Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.31 Defteri Hakani Binası Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:**1905- 1908	**KATALOG NO:** 2H	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.32 Defteri Hakani Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: DEFTERİ HAKANİ	**YILI:** 1905-1908	**KATALOG NO:** 2	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**101	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Sultanahmet Mah. At Meydanı Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.33 Defteri Hakani Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

<table>
<tr><td colspan="2">YAPI: BÜYÜK POSTANE</td><td>YILI 1909</td><td colspan="2">KATALOG NO: 3A</td></tr>
<tr><td colspan="2">MİMARI: VEDAT TEK</td><td>ADA:424</td><td>PAFTA</td><td>PARSEL:14</td></tr>
<tr><td colspan="3">ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.</td><td colspan="2">İLÇE: FATİH</td></tr>
<tr><td colspan="3">VAZİYET PLANI:
 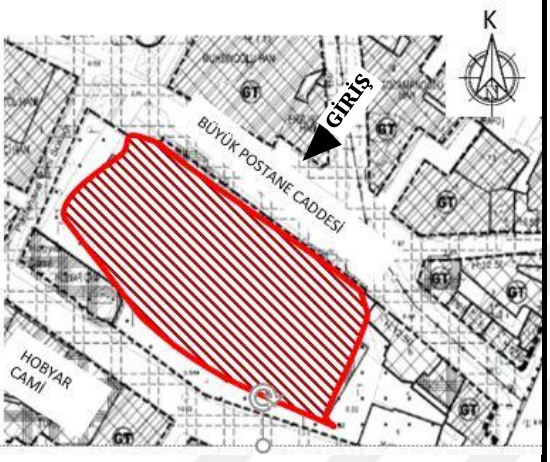

Şekil 3.34 Büyük Postane vaziyet planı [29]</td><td colspan="2">
Şekil 3.35 Büyük Postane
Fotoğraf: Elif GENÇ</td></tr>
<tr><td colspan="3">PLAN:
 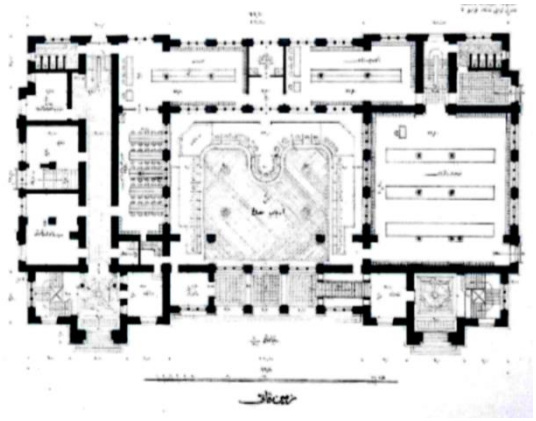
Şekil 3.36 Giriş kat planı [27]</td><td colspan="2">PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:
Hobyar Mahallesinde bulunan Büyük Postane ya da şimdiki adıyla P.T.T. Baş Müdürlüğü binası dönemin en önemli yapılarındandır.
Avlulu dikdörtgen plan şemasına sahip yapının taban alanı oldukça geniştir.
Yapı zemin kat dahil olmak üzere dört katlıdır.</td></tr>
</table>

YAPI: BÜYÜK POSTANE	**YILI** 1909	**KATALOG NO:** 3B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**424	**PAFTA**	**PARSEL:**14
ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.		**İLÇE:** FATİH	

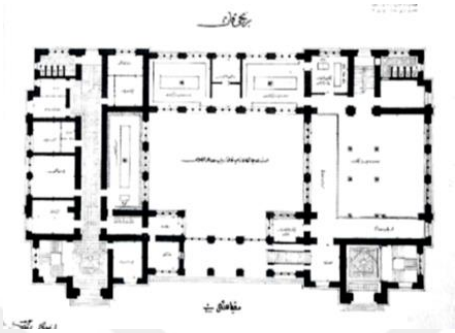

Şekil 3.37 Birinci kat planı [27]

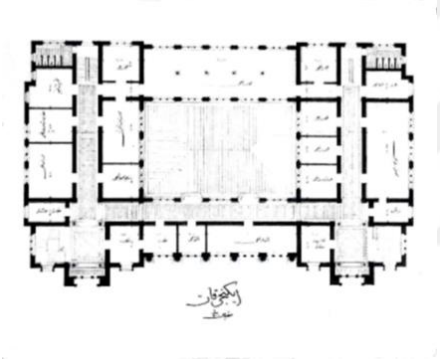

Şekil 3.38 İkinci kat planı [27]

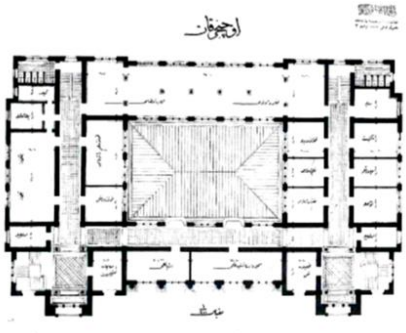

Şekil 3.39 Üçüncü kat planı [27]

Üst katlara kadar yükselen merdiven kuleleri kubbeli ışıklıklarla bitirilmiştir. Işıklıklar aynı zamanda saat kulesi işlevinde de kullanılır. Cephe kesme taştan ve turkuaz, lacivert renkli çini panolarla süslenmiştir.

Simetrik bir cephe düzeni bulunmaktadır. Kırma kiremit çatılı yapının ışıklıkları ise kubbelerle örtülmüştür (Şekil 3.42).

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Yapıda iki adet ışıklık bulunmaktadır. Kubbeyi bitiren kat silmesi, giriş kapısı hizasında yarım daire şeklinde bir alına bağlanmaktadır. Alının altında taşa işlenmiş Osmanlı arması durmaktadır (Şekil 3.45). Kubbenin altında kalan pencereler kesme taştan oyulmuş Selçuklu yıldızı şeklindedir.

Işıklık, genellikle pencere etrafındaki geometrik motifli çini panolarla süslenmiştir.

YAPI: BÜYÜK POSTANE	**YILI** 1909	**KATALOG NO:** 3C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**424	**PAFTA**	**PARSEL:**14
ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.40 Büyük Postane Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

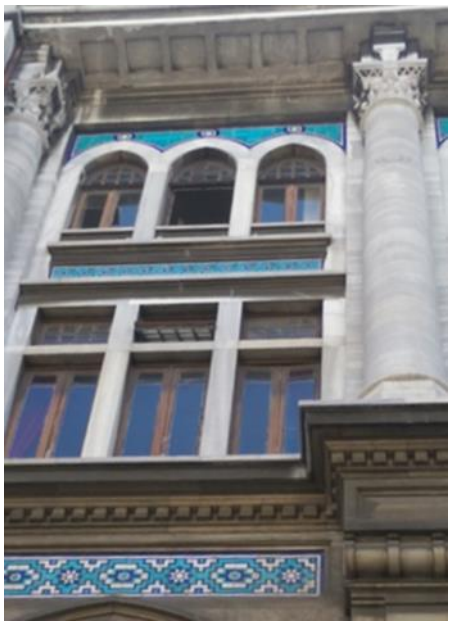

Şekil 3.41 Büyük Postane Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Cephede bulunan orta aks dekoratif sütunlarla süslenmiştir. Sütün başlıkları geometrik desenlidir.

Pencerelerin üzerinde lacivert ve beyaz motifsiz çinilerle çevrelenmiş, turkuaz renkli motifsiz çinilerin oluşturduğu bir pano bulunmaktadır. Panoda lacivert ve beyaz çiniler pencerelerin tepe noktalarında dairesel bir dönüş hareketi yaparak (düğüm motifi) kendi biçimleri ile bir desen oluştururlar.

Pencere altında yine bu renklerde geometrik desenli çini pano bulunmaktadır (Şekil 3.48).

İkinci kattaki düz atkı pencerelerin altında ise aynı renklerde geometrik desenli çini panolar bulunan ana giriş kapısının üzerine lacivert, beyaz ve turkuaz renk kullanılarak kufi hat ile "Posta ve Telgraf Nezareti" yazıldığını görmekteyiz (Şekil 3.49).

YAPI: BÜYÜK POSTANE	**YILI** 1909	**KATALOG NO:** 3D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**424	**PAFTA**	**PARSEL:**14
ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.42 Büyük Postane Binası eskiz çizimi [27]

Şekil 3.43 Büyük Postane Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜK POSTANE	**YILI** 1909	**KATALOG NO:** 3E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**424	**PAFTA**	**PARSEL:**14
ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.		**İLÇE:** FATİH	

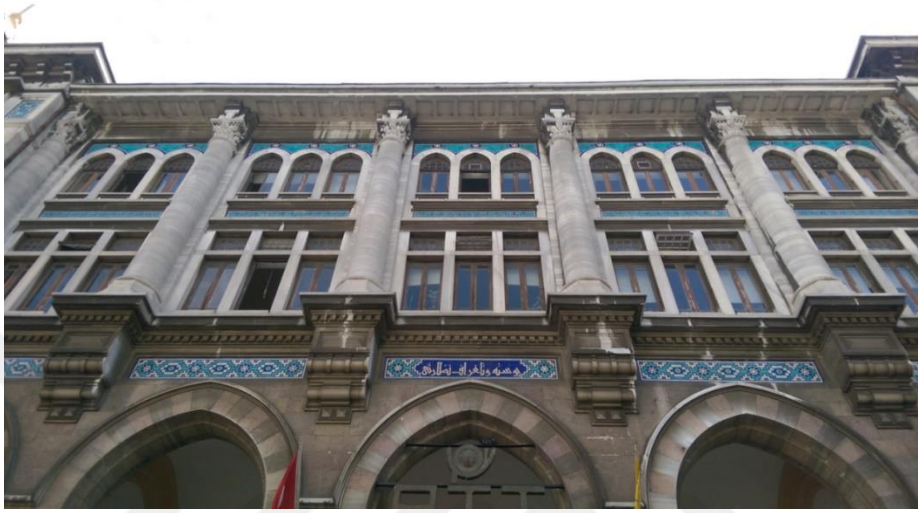

Şekil 3.44 Büyük Postane Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.45 Büyük Postane Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜK POSTANE	**YILI** 1909	**KATALOG NO:** 3F	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**424	**PAFTA**	**PARSEL:**14
ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.46 Büyük Postane Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

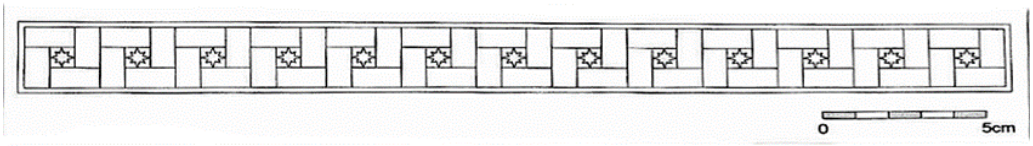

Şekil 3.47 Büyük Postane Binası detay çizimi [27]

Şekil 3.48 Büyük Postane Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.49 Büyük Postane Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.50 Büyük Postane Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜK POSTANE	**YILI** 1909	**KATALOG NO:** 3G	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:**424	**PAFTA**	**PARSEL:**14
ADRES: Hobyar Mah. Büyük Postane Cad.		**İLÇE:** FATİH	

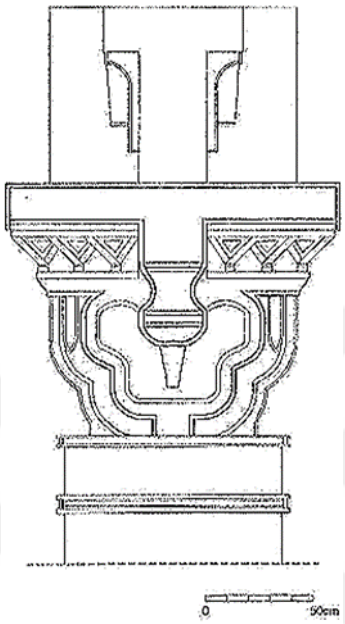

Şekil 3.51 Büyük Postane Binası detay çizimi [27]

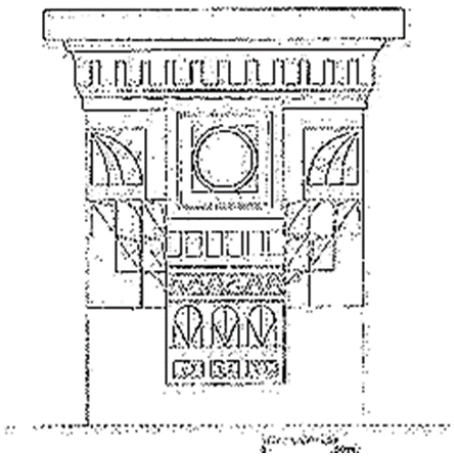

Şekil 3.52 Büyük Postane Binası detay çizimi [27]

Şekil 3.53 Büyük Postane Binası Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: HOBYAR CAMİ	**YILI:** 1909	**KATALOG NO:** 4A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 424	**PAFTA:**	**PARSEL:** 3
ADRES: Hobyar Mah. Aşir Efendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI:

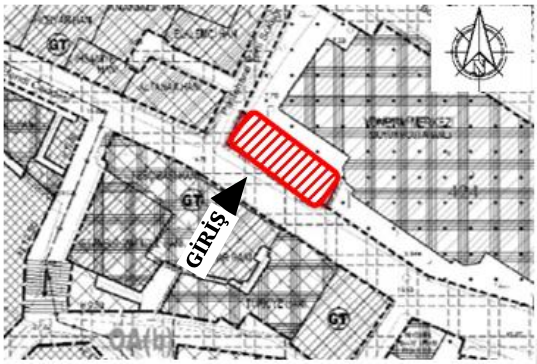

Şekil 3.54 Hobyar Cami vaziyet planı[29]

Şekil 3.55 Hobyar Cami görünüş Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

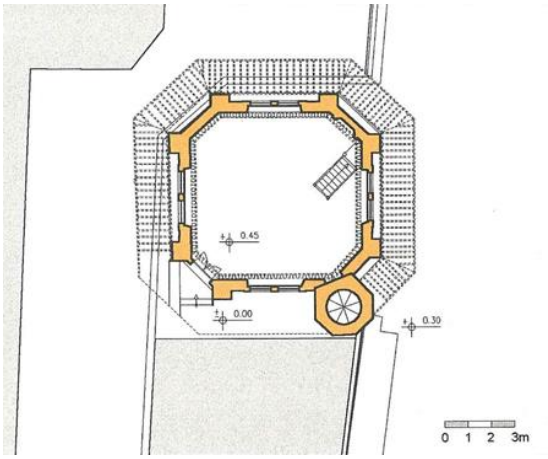

Şekil 3.56 Zemin kat planı [27]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Hobyar Mahallesinde bulunan yapı Büyük Postanenin arkasında bulunmaktadır. Vedat Bey (d.1873-ö.1942) yapının restorasyonunu yapmıştır [27].

YAPI: HOBYAR CAMİ	**YILI:** 1909	**KATALOG NO:** 4B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 424	**PAFTA:**	**PARSEL:** 3
ADRES: Hobyar Mah. Aşir Efendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

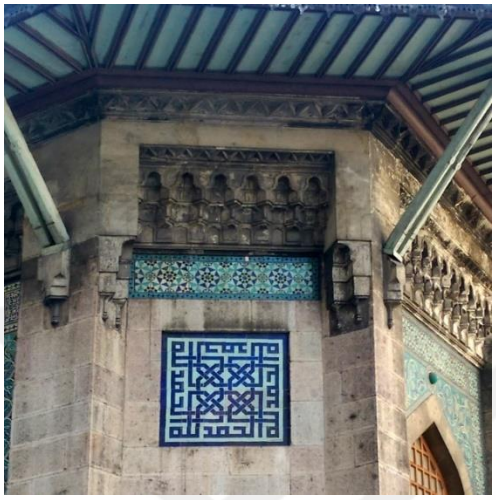

Şekil 3.57 Hobyar Cami detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.58 Hobyar Cami görünüş
Fotoğraf: Elif GENÇ

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Caminin çatısı geniş saçaklıdır. Saçağın altında yıldız desenli bir korniş dolanmaktadır. Saçak altında görülen metal eliböğründeler, mukarnas süslemeyle bitirilmiştir. Eliböğründeler arasından mukarnas süslemeli taş oyma söve geçmektedir (Şekil 3.57).

Mukarnas söve altından çini bordür geçmektedir. Lacivert, turkuaz ve beyaz renkli çini bordür, sekizgen yıldız motifindedir. Bordür altında turkuaz ve lacivert renkte döndürmeli kufi stilinde "Elhamdülillah" yazmaktadır (Şekil 3.59).

YAPI: HOBYAR CAMİ	**YILI:** 1909	**KATALOG NO:** 4C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 424	**PAFTA:**	**PARSEL:** 3
ADRES: Hobyar Mah. Aşir Efendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.59 Hobyar Cami detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

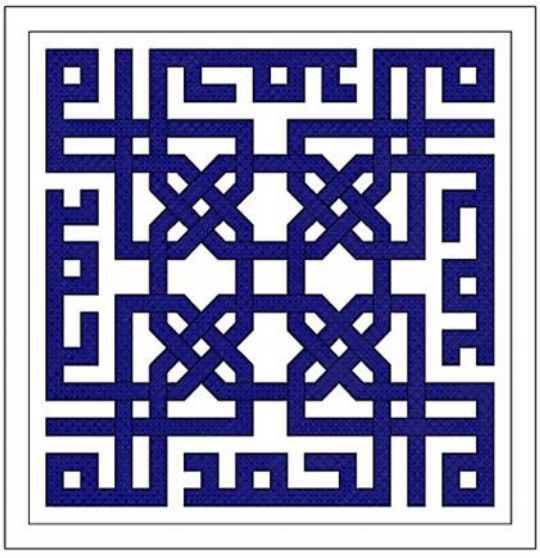

Şekil 3.60 Hobyar Cami detay çizimi [31]

Yapının yol cephesinde bulunan sivri kemerli pencerenin etrafında sarı ve lacivert renkli desensiz çiniden bordür geçmektedir. Bordür içinde yeşil ve siyah renkli geometrik desenli motif bulunmaktadır. İçinde algraf, rumi, kıvrık dal ve yaprak motifleri olan, sarı, beyaz, yeşil, lacivert ve turkuaz renkli çiniler bulunmaktadır (Şekil 3.64).

Bordürün dört köşesinde palmet ve rumi motiflerinden oluşan çiniler bulunmaktadır (Şekil 3.61).

Pencere ile bordür arasında kalan çini panoda ise, lacivert, turkuaz ve beyaz renkli, palmet, kıvrık dal ve çiçek motiflerinden oluşan çini pano bulunmaktadır. Panonun ortasında bir adet turkuaz renkli kabara görülmektedir (Şekil 3.64).

Yapının arka cephesinde bulunan sivri kemerli pencere etrafından geçen bordür geometrik ve yıldız desenlidir (Şekil 3.66).

YAPI: HOBYAR CAMİ	**YILI:** 1909	**KATALOG NO:** 4D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 424	**PAFTA:**	**PARSEL:** 3
ADRES: Hobyar Mah. Aşir Efendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

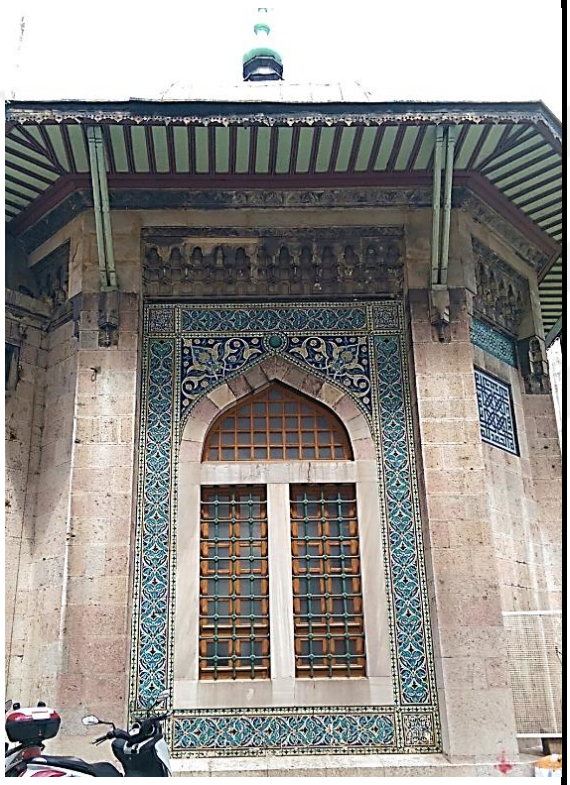

Şekil 3.61 Hobyar Cami görünüş
Fotoğraf: Elif GENÇ

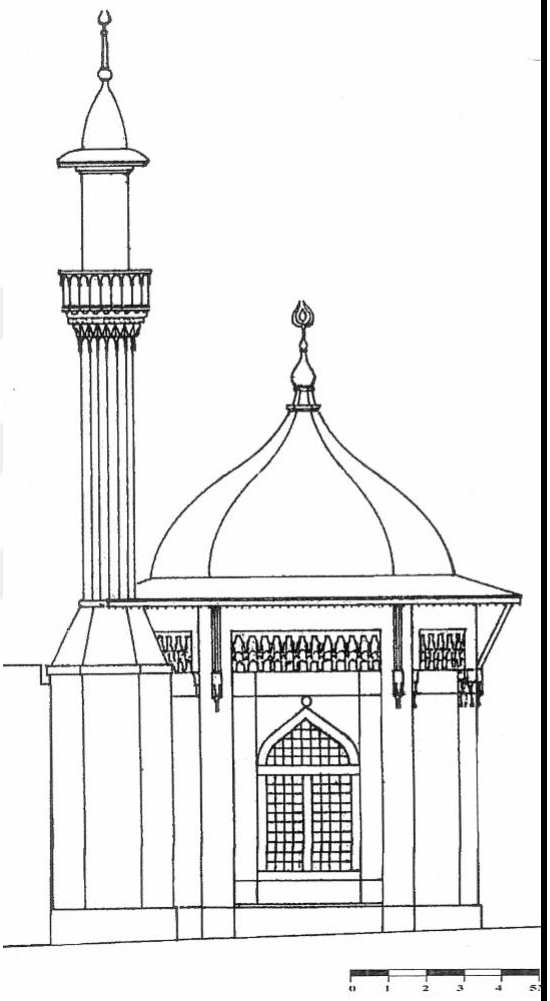

Şekil 3.62 Hobyar Cami çizimi [31]

YAPI: HOBYAR CAMİ	**YILI:** 1909	**KATALOG NO:** 4E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 424	**PAFTA:**	**PARSEL:** 3
ADRES: Hobyar Mah. Aşir Efendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

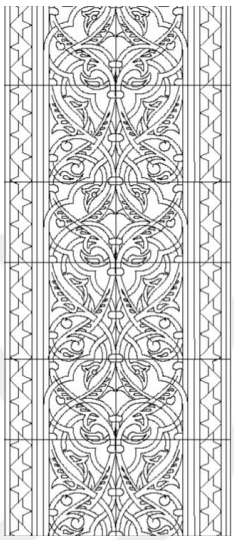

Şekil 3.63 Hobyar Cami detay çizimi[31]

Şekil 3.64 Hobyar Cami detay Fotoğraf: Elif GENÇ

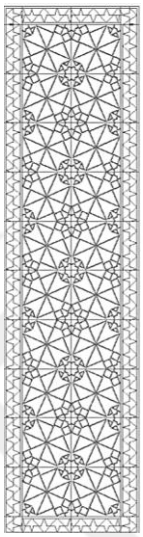

Şekil 3.65 Hobyar Cami detay çizimi[31]

Şekil 3.66 Hobyar Cami detay Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MISIR APARTMANI	**YILI** 1910	**KATALOG NO:** 5A	
MİMARI: HOVSEP AZNAVUR	**ADA:**313	**PAFTA:** 13	**PARSEL:**12
ADRES: Tomtom Mah. İstiklal Cad.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

VAZİYET PLANI:

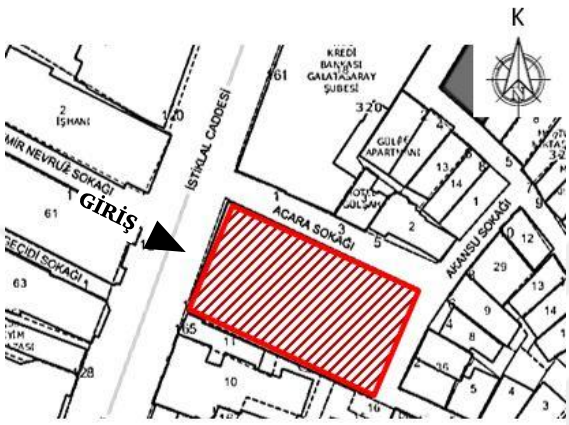

Şekil 3.67 Mısır Apartmanı vaziyet planı [32]

Şekil 3.68 Mısır Apartmanı Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

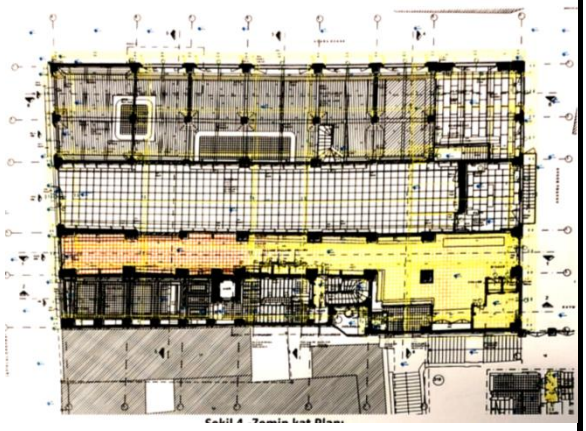

Şekil 3.69 Zemin kat planı [32]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

İstiklal Caddesi üzerinde bulunan Mısır Apartmanı dönemin eklektik yapılarından biridir.

Yapı altı katlıdır. Her katında çeşitli pencere tipleri görülmektedir.

Cephe malzemesi olarak kesme taş ve renkli çiniler kullanılmıştır.

YAPI: MISIR APARTMANI	**YILI** 1910	**KATALOG NO:** 5B	
MİMARI: HOVSEP AZNAVUR	**ADA:**313	**PAFTA:** 13	**PARSEL:**12
ADRES: Tomtom Mah. İstiklal Cad.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.70 Mısır Apartmanı [33]

Şekil 3.71 Mısır Apartmanı [34]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Yapının çatısının dekoratif bir parapetle saklandığını görülmektedir.

Parapet taş geometrik desenlere bölünmüş, bu bölmelerin üzerine belirli aralıklarla kupalar yerleştirilerek barok stili anımsatılmıştır. Parapetin altında tepesi kırmalı alınlıklar bulunmaktadır.

Tepesi kavisli alınlığın altında turkuaz ve sarı renkli yıldız desenli çini pano bulunmaktadır.

Alınlıkların altında yaprak desenli taş oyma payandalar bulunmaktadır.

Beşinci katta Fransız balkonları bulunmaktadır. Kavisli alınlığın altındaki pencereler yuvarlak kemerlidir (Şekil 3.66).

YAPI: MISIR APARTMANI	**YILI** 1910	**KATALOG NO:** 5C	
MİMARI: HOVSEP AZNAVUR	**ADA:**313	**PAFTA:** 13	**PARSEL:**12
ADRES: Tomtom Mah. İstiklal Cad.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.72 Mısır Apartmanı detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.73 Mısır Apartmanı detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencerelerin altından kat silmesi geçmektedir. Kat silmesi iki kenardaki pencere hizasında kavislenmektedir.

Kavislendikleri kattaki pencerelerde, kavis altında yuvarlak pencereler, diğer alanlarda düz atkı pencereli Fransız balkonları bulunmaktadır.

Orta aksta bulunan Fransız balkonları ise dikdörtgendir ve köşesi pahlı bir niş içine oturtulmuştur.

Balkon korkuluklarının iki yanında beton babalar bulunmaktadır.

Giriş katında bulunan düz atkı pencerelerin arasında kesme taşların üst üste dizilmesiyle cephe aksları oluşturulmuştur (Şekil 3.74).

YAPI: MISIR APARTMANI	**YILI** 1910	**KATALOG NO:** 5D	
MİMARI: HOVSEP AZNAVUR	**ADA:**313	**PAFTA:** 13	**PARSEL:**12
ADRES: Tomtom Mah. İstiklal Cad.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.74 Mısır Apartmanı
Fotoğraf: Elif GENÇ

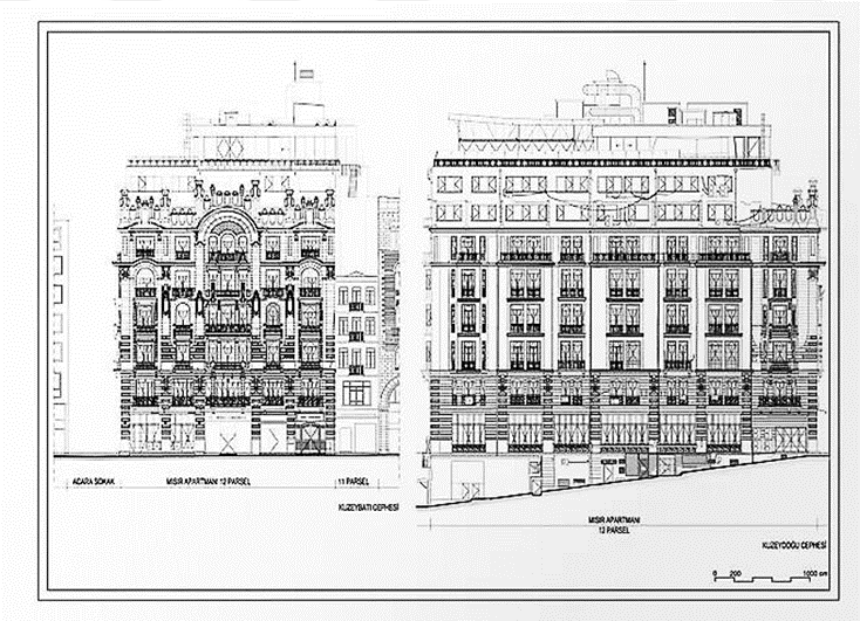

Şekil 3.75 Mısır Apartmanı cephe çizimleri [35]

YAPI: MISIR APARTMANI	**YILI** 1910	**KATALOG NO:** 5E	
MİMARI: HOVSEP AZNAVUR	**ADA:**313	**PAFTA:** 13	**PARSEL:**12
ADRES: Tomtom Mah. İstiklal Cad.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.76 Mısır Apartmanı detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.77 Mısır Apartmanı detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MISIR APARTMANI	**YILI** 1910	**KATALOG NO:** 5F	
MİMARI: HOVSEP AZNAVUR	**ADA:**313	**PAFTA:** 13	**PARSEL:**12
ADRES: Tomtom Mah. İstiklal Cad.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.78 Mısır Apartmanı detay [36]

YAPI: TÜTÜN HAN	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 6A	
MİMARI: EDOARDO DE NARİ	**ADA:** 170	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Bereketzade Mah. Bankalar Caddesi		**İLÇE:** BEYOĞLU	

VAZİYET PLANI:

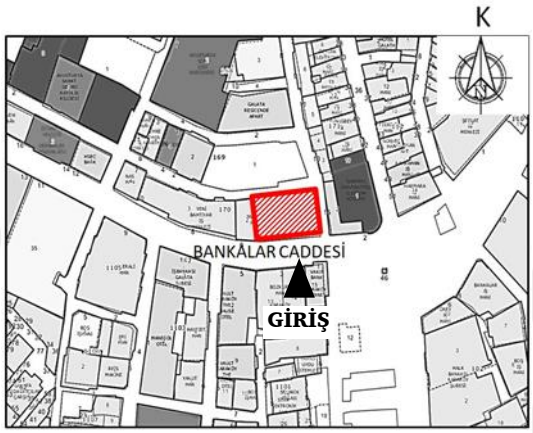

Şekil 3.79 Tütün Han vaziyet planı [37]

Şekil 3.80 Tütün Han ön görünüş Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

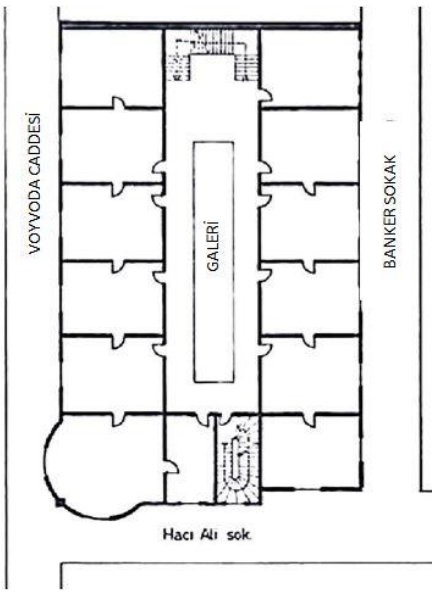

Şekil 3.81 Plan şeması [38]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:

Eski adı Union Han olan Tütün Han, Karaköy Bankalar Caddesinde bulunmaktadır. Dikdörtgen bir plan şeması vardır. Bir galeri etrafına dizilmiş dükkânlar şeklinde planlanmıştır (Şekil 3.81). Beş katlı binanın her katındaki pencere dizilimi farklıdır. Beşinci katta dikdörtgen pencereler bulunmaktadır. Sivri pencerelerin üzerinde sarı çiçek motifleriyle çevrelenmiş turkuaz renkli desensiz çiniler bulunmaktadır.

YAPI: TÜTÜN HAN	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 6B	
MİMARI: EDOARDO DE NARİ	**ADA:** 170	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Bereketzade Mah. Bankalar Caddesi		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.82 Tütün Han cephe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencerelerin üzerinde saçaklar bulunmaktadır. Saçaklar, metal eliböğründelerle tutturulmuştur. Sivri kemerlerin arasında baklava deseni başlıklı sütunlar bulunmaktadır.

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Pencere akslarının iki yanında kesme taştan silmeli niş desenli cephe süslemesi bulunmaktadır (Şekil 3.82).

Dördüncü katta köşesi pahlı niş içine alınmış, pahların arası silmeli ve pah üzerine bir dikdörtgen içine konulmuş üçgen desenin bulunduğu pencere bir vardır. Pencerenin iki yanında belirli aralıklarla dizilmiş turkuaz desensiz dikdörtgen çini panolar bulunmaktadır.

YAPI: TÜTÜN HAN	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 6C	
MİMARI: EDOARDO DE NARİ	**ADA:** 170	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Bereketzade Mah. Bankalar Caddesi		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.83 Tütün Han cephe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencere parapeti üç ayrı parçaya bölünmüştür. Ortadaki parça iki yanındaki parçalardan daha büyüktür. Balkonların altı turkuaz çiniden şeritlerle süslenmiştir (Şekil 3.82). Fransız balkonun korkulukları üç ayrı bölmeye ayrılmıştır. Bu bölmeler, her birinde eşit ölçüde karelerin bütünden çıkartılmasıyla oluşturulmuştur. Pencerelerin hepsi tüm katlarda ahşap panjurlarla kapatılmıştır. Böylece cephede bir bütünlük oluşturulmaya çalışılmıştır (Şekil 3.83).

Giriş katı yüksek silmeli sivri kemerli pencereler ile bitirilmiştir. Pencerelerin arasında kabaralar bulunmaktadır. Giriş kapısı üzerinde bulunan süsleme, ortadaki oval madalyon ile barok, iki yanına uzanan dallarla art nouveau bir davranış sergilemektedir (Şekil 3.85).

YAPI: TÜTÜN HAN	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 6D	
MİMARI: EDOARDO DE NARİ	**ADA:** 170	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Bereketzade Mah. Bankalar Caddesi		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.84 Tütün Han cephe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.85 Tütün Han cephe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: TÜTÜN HAN	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 6E	
MİMARI: EDOARDO DE NARİ	**ADA:** 170	**PAFTA:**	**PARSEL:**1
ADRES: Bereketzade Mah. Bankalar Caddesi		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.86 Tütün Han cephe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.87 Tütün Han cephe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KAMER HATUN CAMİ	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 7A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 428	**PAFTA:**	**PARSEL:** 44
ADRES: Kamer Hatun Mah. Çatıkkaş Sok.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

VAZİYET PLANI:

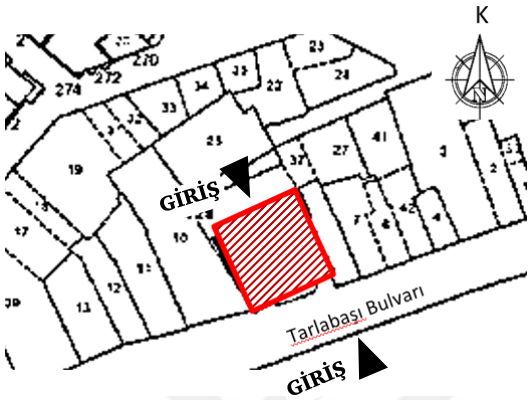

Şekil 3.88 Kamer Hatun Cami vaziyet planı [37]

Şekil 3.89 Kamer Hatun Cami yol cephesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

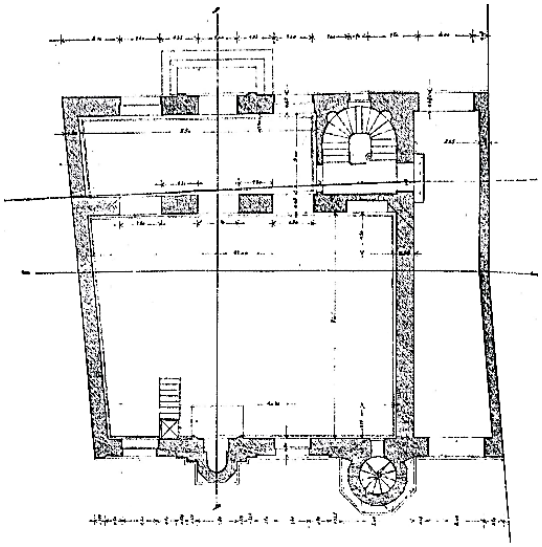

Şekil 3.90 Kamer Hatun Cami Plan [8]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Tarlabaşı bulvarında bulunan Kamer Hatun Cami bitişik cephe düzeninde planlanmıştır. Tarlabaşı bulvarına bakan cephede restorasyon çalışması yapılmıştır. Yapı kırma çatılıdır.

Cephede mihrap hizasında çıkma bulunmaktadır.

YAPI: KAMER HATUN CAMİ	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 7B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 428	**PAFTA:**	**PARSEL:** 44
ADRES: Kamer Hatun Mah. Çatıkkaş Sok.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

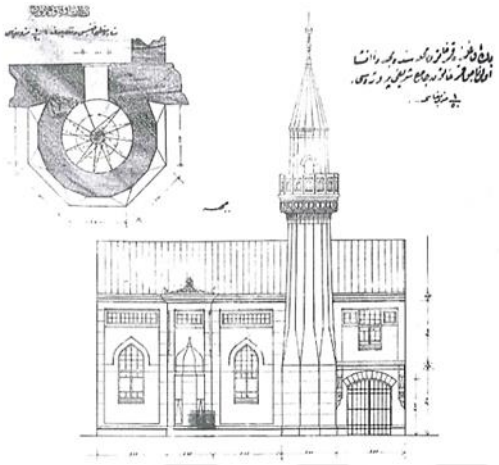

Şekil 3.91 Görünüş [39]

Şekil 3.92 Kamer Hatun Cami detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Kapı üzerinde sivri kemerli pencereler bulunmaktadır.

Tepe pencereleri penci kemerlidir. Alt pencereler ise düz lento sövelidir

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Yol cephesinde bulunan pencereler arasına çiçek bezemeleri konulmuştur. (Şekil 3.94)

Arka cepheye baktığımızda ise; çatıda palmet motiflerden oluşan taş oyma bir alın bulunmaktır (Şekil 3.96). Alının altında taş oyma malzemeden baklava desenli bir korniş geçmektedir. Kornişin altında ise mukarnas niş içine yerleştirilmiş silmeli sivri kemerli pencereler bulunmaktır. Pencere ile niş arasında lacivert desensiz çini panolardan oluşturulmuş, çerçeve içine desensiz turkuaz çiniler yerleştirilmiştir (Şekil 3.92).

YAPI: KAMER HATUN CAMİİ	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 7C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 428	**PAFTA:**	**PARSEL:** 44
ADRES: Kamer Hatun Mah. Çatıkkaş Sok.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.93 Kamer Hatun Cami eski görünümü [40]

Şekil 3.94 Kamer Hatun Cami yol cephesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KAMER HATUN CAMİİ	**YILI:** 1911	**KATALOG NO:** 7D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 428	**PAFTA:**	**PARSEL:** 44
ADRES: Kamer Hatun Mah. Çatıkkaş Sok.		**İLÇE:** BEYOĞLU	

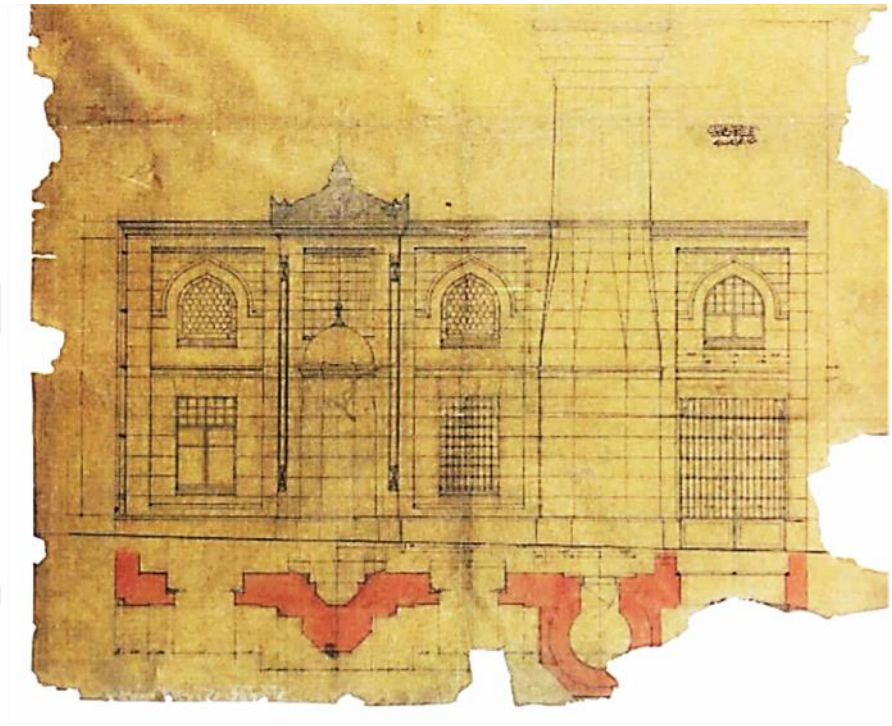

Şekil 3.95 Kamer Hatun Cami cephe çizimi [41]

Şekil 3.96 Kamer Hatun Cami cephesi Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEBEK CAMİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 8A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 144	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Bebek Mah. Bebek Parkı		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

VAZİYET PLANI:

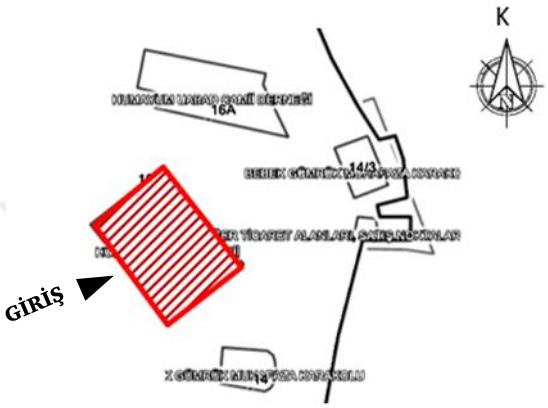

Şekil 3.97 vaziyet planı [43]

Şekil 3.98 Bebek Cami görünüm
Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

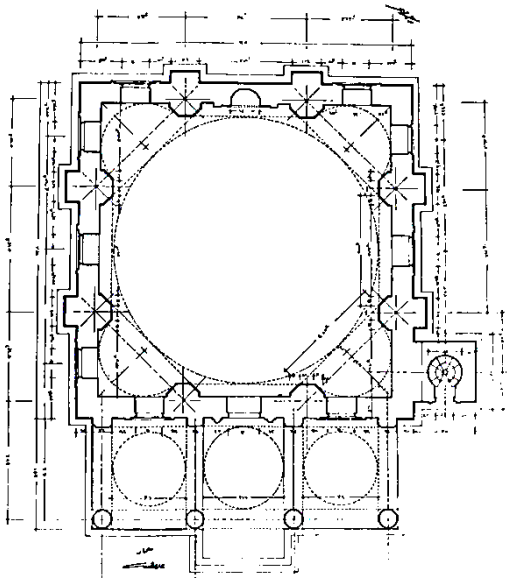

Şekil 3.99 Bebek Camii Plan [39]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Bebek parkı içerisinde bulunan Hümayun-u Abad Camii kare planlıdır (Şekil 3.99).

Kubbe dört adet yarım kubbe ve dört adet ağırlık kulesiyle desteklenmiştir. Kubbe kasnağında penci kemerli pencereler bulunmaktadır (Şekil 3.102).

Kubbe altında, yarım kubbelerin dayandığı duvarlarda ikişer adet gülbezek kabara bulunmaktadır.

YAPI: BEBEK CAMİİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 8B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 144	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Bebek Mah. Bebek Parkı		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

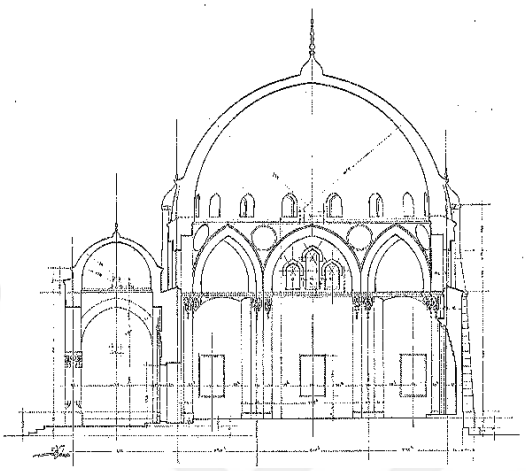

Şekil 3.100 Bebek Cami kesit [39]

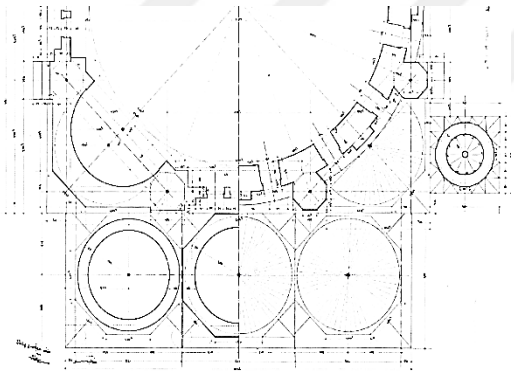

Şekil 3.101 Bebek Cami kubbe planı [39]

Gülbezeklerin altında sadece iki cephede olmak birer penci kemer bulunmaktadır. Penci kemerlerin içinde üçer adet penci kemerli pencere bulunmaktadır (Şekil 3.102). Giriş katında ise yine bir adet penci kemerli pencere bulunmaktadır.

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Son cemaat yeri üç adet küçük kubbe ile örtülmüştü, revaklıdır. Revaklar bugün camlarla kapatılmıştır (Şekil 3.104). Ön cephenin ortasında üzerinde giriş levhası bulunmaktadır. Giriş levhasında sülüs hat ile Al-i İmran suresi 39 ayetinin ilk bölümü " فَنَادَتْهُ الْمَلآئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَ" yazmaktadır. Meali: O mihrapta namaz kılarken melekler ona seslendi"

Minare kesme taş malzemeden yapılmıştır. Minarenin şerefesi mukarnas süslenmiştir (Şekil 3.105)

YAPI: BEBEK CAMİİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 8C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 144	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Bebek Mah. Bebek Parkı		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

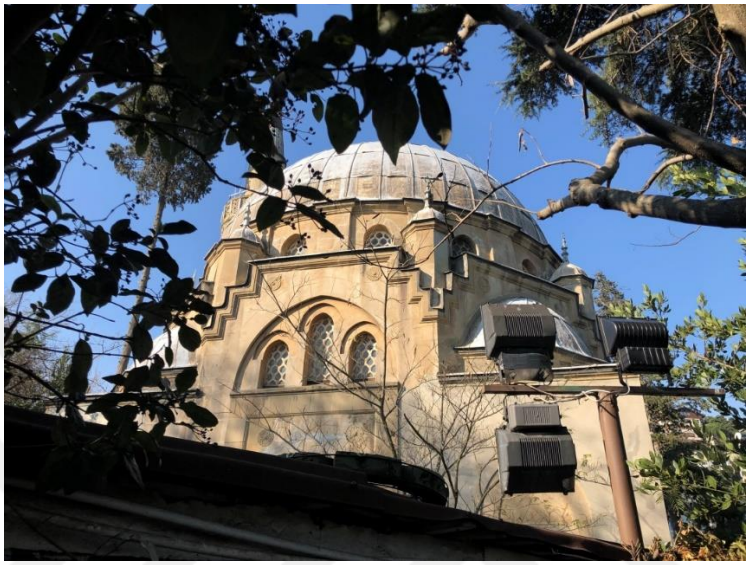

Şekil 3.102 Bebek Cami
Fotoğraf: Elif GENÇ

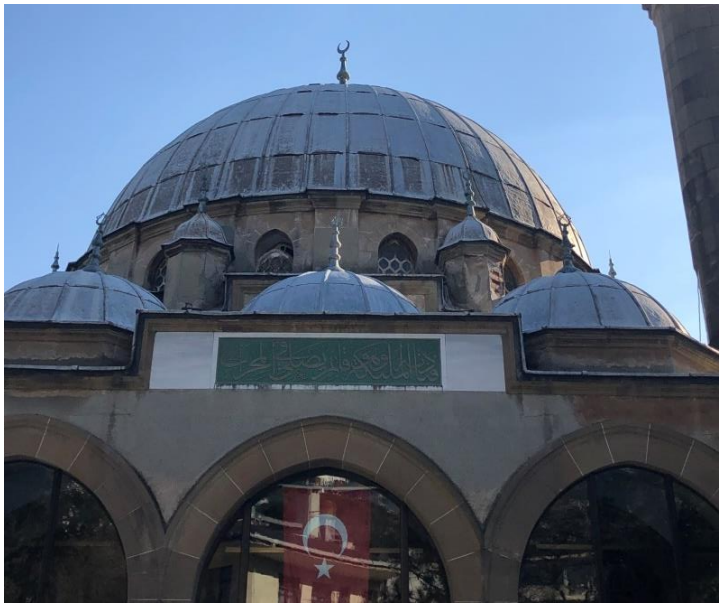

Şekil 3.103 Bebek Cami
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEBEK CAMİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 8D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 144	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Bebek Mah. Bebek Parkı		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.104 Bebek Cami
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.105 Bebek Cami
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9A	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

VAZİYET PLANI:

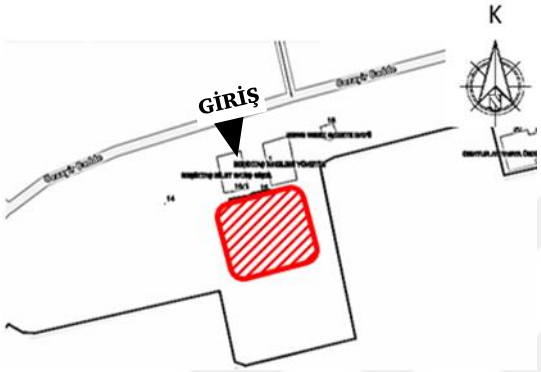

Şekil 3.106 Beşiktaş İskelesi vaziyet planı [53]

Şekil 3.107 Beşiktaş İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

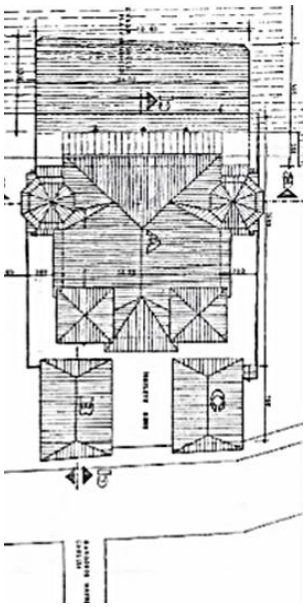

Şekil 3.108 Vaziyet planı [43]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:

Plan şeması dikdörtgendir. Girişi cephenin ortasındandır. Iskele binasına girdiğimizde sol tarafta merdiven kulesi bulunmaktadır. Üst katta bekleme salonu ve lavabolar bulunmaktadır.

Deniz cephesinde iki adet kule bulunmaktadır. Bu kuleler ışıklık olarak da kullanılmaktadır. Kuleler sekizgen kasnak üzerine oturtulmuştur.

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9B	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

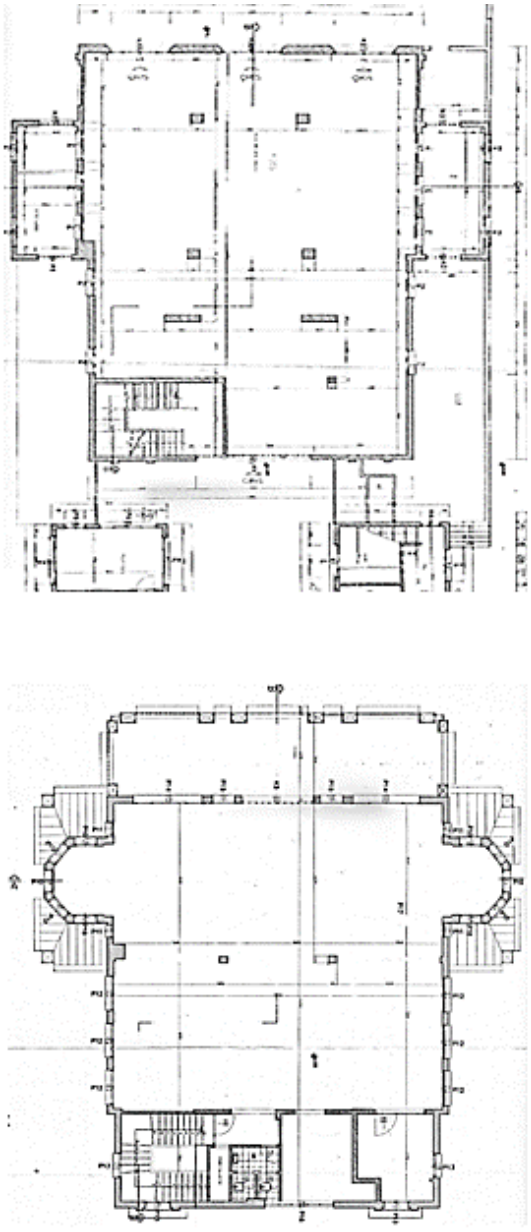

Şekil 3.109 Giriş kat ve birinci kat planları [43]

Kasnak üzerinde bulunan kubbe zamanla yapılan onarımlarla değiştirilmiştir. Bugün kule kasnağı kırma çatıyla örtülü bulunmaktadır.

Simetrik bir cephesi bulunmaktadır. Deniz cephesinden baktığımız zaman görünen kulelerin her birinin kasnağında sekizer adet penci kemerli ışıklık penceresi bulunmaktadır. Penci kemerli pencereler yuvarlak şebekelidir. Penci kemerli pencerelerin altında geniş bir saçak bulunmaktadır. Ahşap saçak eliböğründelerle desteklenmektedir. Saçak altında beyaz ve turkuaz renkli rumi motifli çini panolar bulunmaktadır. Panoların altındaki düz atkı pencerenin üst kısmında sarı, mavi ve kırmızı renkli üç adet sabit camlı bölme bulunmaktadır. Pencere korkulukları ahşaptır. Yatayda üç dikeyde dört parçaya bölünmüştür. Korkulukların altında saçaklı kiremit kırma çatı bulunmaktadır.

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9C	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

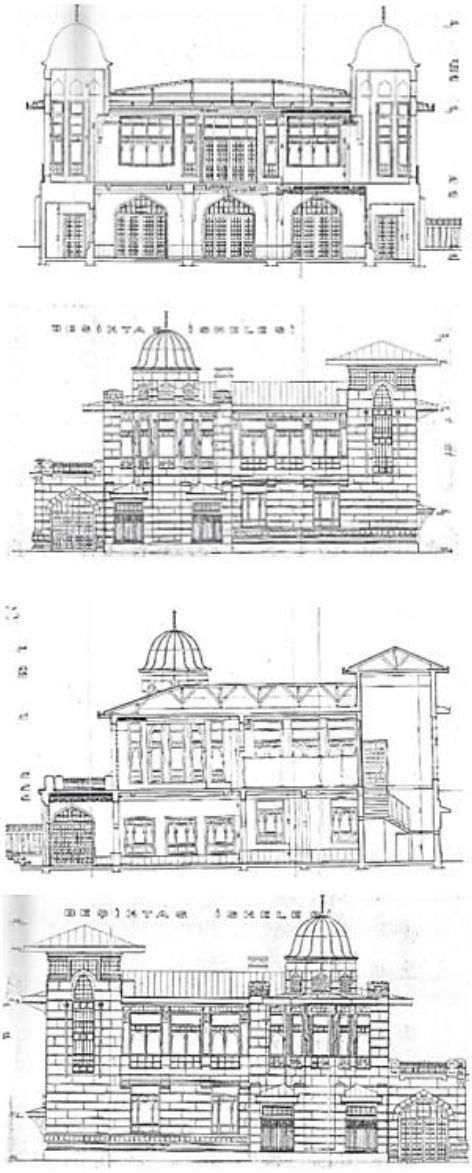

Şekil 3.110 Kesit ve cephe görünüşleri [43]

Çatı altında niş içine yerleştirilmiş çini pano ve düz atkı pencere bulunmaktadır. Çini pano lacivert beyaz ve turkuaz renklerdedir. Pano turkuaz desensiz çinilerle çerçevelenmiştir, ortasında palmet motifi, palmetin iki yanında simetrik olarak şakayık, sazyolu yaprağı ve hatai motifleri bulunmaktadır.

Pencereler ahşap çerçevelidir. Pencerelerin arasında ahşap çıkmalar bulunmaktadır. Çıkmaların üst kısmına baklava desenli motifler yerleştirilmiştir. Motiflerin altında dikdörtgen motif içine konulmuş aplikler bulunmaktadır.

Pencereler üç parçaya bölünmektedir. Ortada bulunan parça diğer ikisinden daha geniştir. Önünde bulunan korkuluklar enine iki, boyuna dört parçaya bölünmüştür. En yukarıda kalan bölüm baklava desenlidir.

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9D	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.111 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.112 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.113 Beşiktaş İskelesi detay
Çizim: Elif GENÇ

Altında kalan dört parçanın her birinde üç adet düz ferforje bulunmaktadır (Şekil 3.126). Birinci katın balkon korkulukları ferforjeden yapılmıştır. Beyaz renklidir, iki yatay sıradan oluşmuştur. İlk sırada kare içine yerleştirilmiş eşkenar dörtgenler ile süslenmiştir. Korkulukların arasına beton babalar yerleştirilmiştir. Babaların her birinin içine çini panolar konulmuştur. Konulan çini panolar beyaz ve turkuaz renklerde palmet ve rumi desenlidir (Şekil 3.118) Balkon altında ana bekleme salonuna üç adet penci kemerli kapıdan girilir. Penci kemerli kapılar ahşap malzemeden yapılmıştır ve çift kapılıdır. Yapının yol cephesinde bulunan tek katlı yapılar bugün İstanbul kitapçısı olarak kullanılmaktadır. Kırma çatılı yapıların cepheleri birbiriyle simetriktir.

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9E	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.114 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.115 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.116 Beşiktaş İskelesi detay
Çizim: Elif GENÇ

Kırma çatı altında bulunan düz atkı pencerelerin arasında çini bordür geçer. Bordür çinileri sarı, lacivert, turkuaz, beyaz ve kırmızı renktedir. Bordürün en dış kısmı desensiz lacivert çinilerle çerçevelenmiştir. Lacivert çinilerin altında sarı ve desensiz çinilerden bir çerçeve daha bulunmaktadır. Bu çerçevelerin içinde turkuaz renk üzerine beyaz sekizgen yıldız motifi içine konulmuş kırmızı ve sarı renkli çiçek rozeti motifi bulunmaktadır (Şekil 3.111).

Pencerelerdeki ferforjeler sekizgen yıldız desenleri ile bezenmiştir.

Kapılar arasından çini panoların yerleştirdiği söve yerleştirilmiştir. Sövedeki çiniler beyaz ve turkuaz renktedir. Rumi ve palmet motiflidir (Şekil 3.116). Yapının yol tarafından giriş cephesinde bulunan kuleler kırma çatılı ve geniş saçaklıdır.

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9F	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.117 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

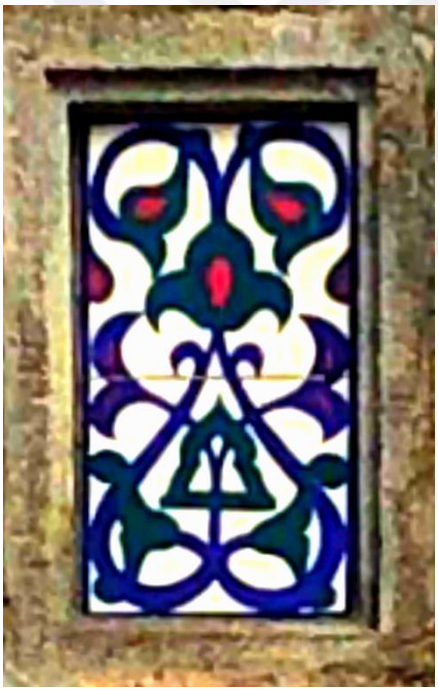

Şekil 3.118 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Saçak altından korniş geçmektedir. Kornişin altında lacivert, siyah, beyaz ve turkuaz renkli çini bordür geçmektedir. Çini bordür on köşeli yıldız deseni içine yerleştiriliş çiçek rozeti motifleriyle süslenmiştir. Çini bordür, altına konulan söve ile vurgulanmıştır.

Kulenin her cephesinin en ortasında bordürü bölen birer niş bulunmaktadır. Niş içinde turkuaz, beyaz ve kırmızı renklerde yapılmış, rumi, palmet, kıvrık dal ve yaprak motifleriyle bezenmiş çini panolar bulunmaktadır (Şekil 3.127).

Yol cephesi giriş kapısı üzerinde bulunan kırma çatının hemen altında üç adet çini pano bulunmaktadır. Çini panolar turkuaz ve beyaz renklerdedir. Ortadaki çini panoda tezyini kufi ile" بشكطاش" yeni yazı ile "Beşiktaş" yazmaktadır (Şekil 3.123).

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9G	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

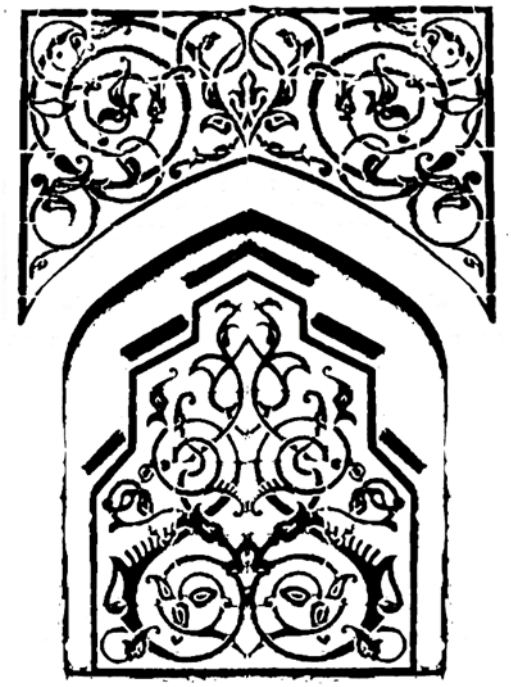

Şekil 3.119 Beşiktaş İskelesi detay
Çizim: Elif GENÇ

Kufi hattın iki yanı çiçek motifleriyle süslenmiştir. Kapının sol tarafındaki çini panoda sülüs hat ile "1267" sağ tarafında ise "1329" yazmaktadır. Kitabelerin altına zencirek düzende rumi desenli taş oyma bordür yerleştirilmiştir. Bordürün kitabe akslarında dikdörtgen taş oyma rozetler bulunmaktadır. Rozetler düz çerçeve içine gömülmüş palmet deseniyle süslenmiştir.

Bordür altında niş içinde ana giriş kapısı bulunmaktadır. Sivri kemer formundaki kapının kenarından bordür biçiminde turkuaz çiniler bulunmaktadır. Kapının pencere bölümünde bulunan pencere baklava dilimleri içine yerleştirilmiş çemberlerle süslenmiştir (Şekil 3.122).

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9H	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.120 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

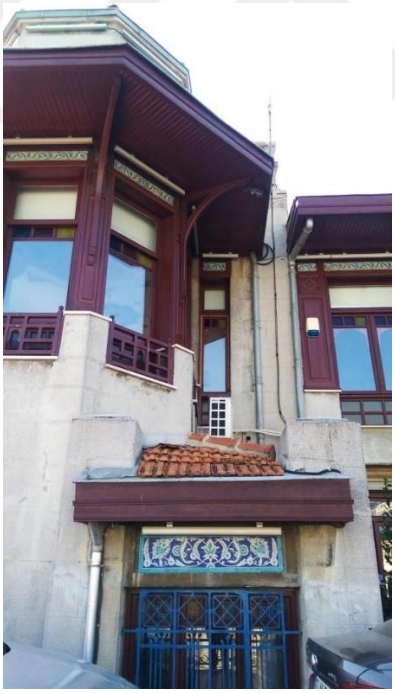

Şekil 3.121 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9I	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.122 Beşiktaş İskelesi giriş kapısı
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.123 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9J	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.124 Beşiktaş İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

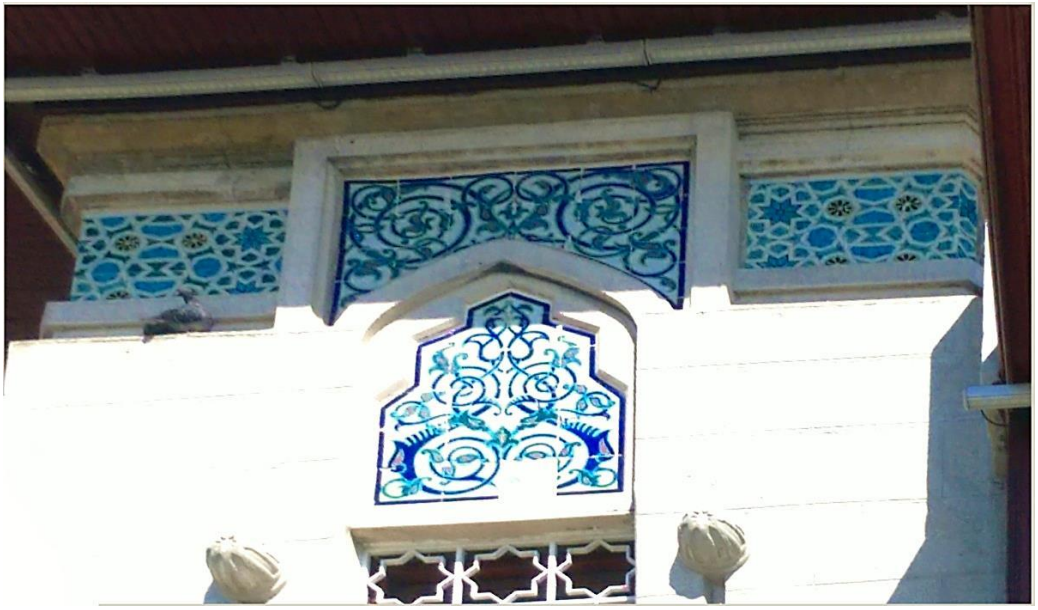

Şekil 3.125 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9K	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

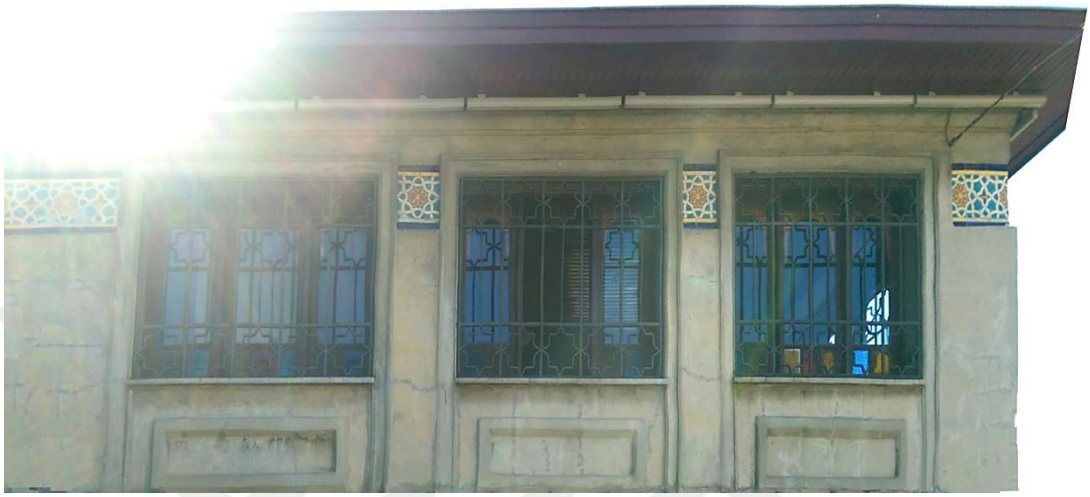

Şekil 3.126 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.127 Beşiktaş İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BEŞİKTAŞ İSKELESİ	**YILI:**1913	**KATALOG NO:** 9L	
MİMARI: ALİ TALAT BEY	**ADA:** 399	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Sinanpaşa Mah. İskele Caddesi		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.128 Beşiktaş İskelesi [44]

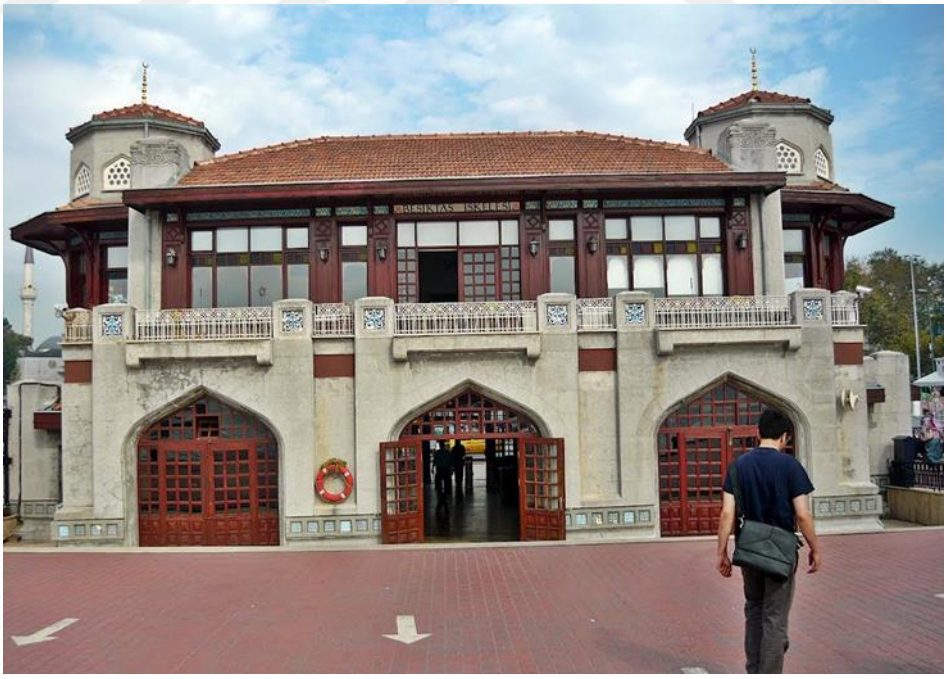

Şekil 3.129 Beşiktaş İskelesi [45]

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI:

Şekil 3.130 Medresetül Kuzat vaziyet planı [29]

Şekil 3.131 Medresetül Kuzat Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

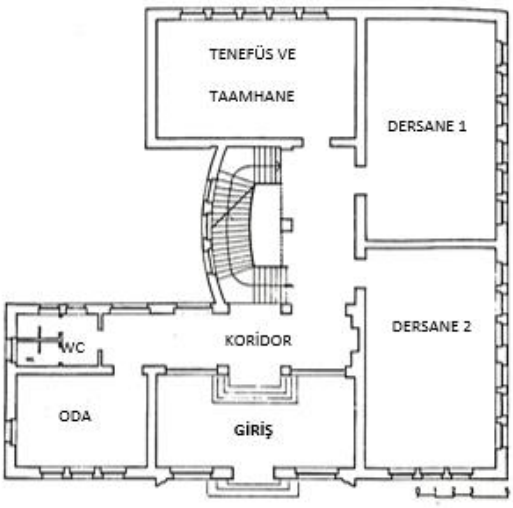

Şekil 3.132 Medresetül Kuzat Giriş kat planı [3]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Bugünkü adı İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi olan yapı İstanbul Üniversitesi Beyazıt Yerleşkesi içinde bulunmaktadır. Hemen yanında Kaptanı Derya İbrahim Paşa cami bulunmaktadır.

Plan şemasına baktığımızda girişten sağ tarafta iki dershane odasının, sol tarafta ise bir oda ve lavaboların bulunduğunu görüyoruz. Merdiven çekirdeği yapının merkezinde bulunmaktadır.

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

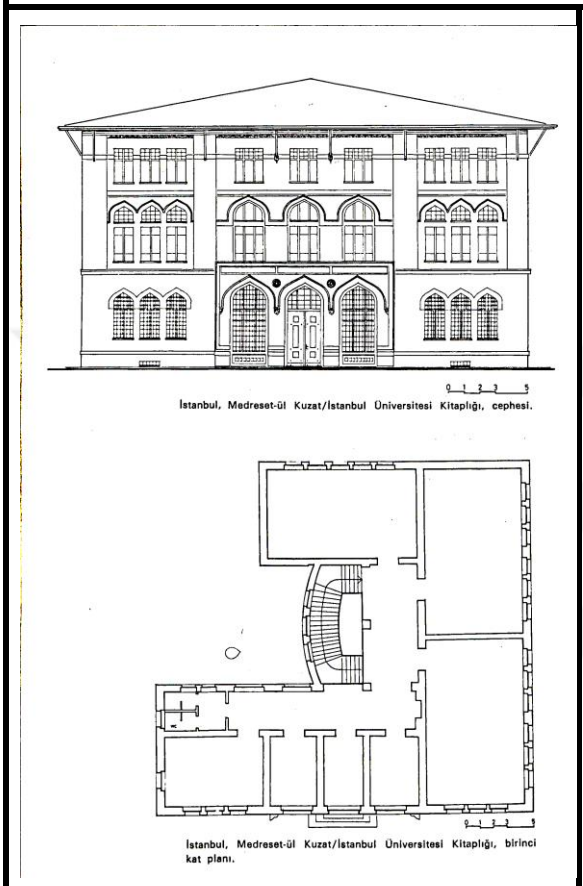

Şekil 3.133 Medresetül Kuzat birinci kat planı ve görünüş [3]

Çekirdeğin arka tarafında ise teneffüs ve taamhane denilen bugünkü ismiyle kantin- kafeterya alanı bulunmaktadır (Şekil 3.133). Yapı kırma çatılıdır. Üç katlıdır. Ön cephe boyuna üç akstan oluşmaktadır. Cephe düzeni simetriktir. Kırma çatı geniş saçaklıdır.

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Cephedeki üç aks plastırlarla vurgulanmıştır. İkinci kattaki pencereler düz atkıdır. Orta akstaki pencereler daha genişken, sağ ve sol akstaki pencerelerin eni dardır. Pencereler kat silmeleriyle birbirinden ayrılmıştır (Şekil 3.142). Birinci katta silmeli penci kemerli pencereler bulunmaktadır. Giriş katta ise; ana giriş kapısı bordürlerle çerçevelenerek vurgulanmıştır. Orta aksta penci kemerli giriş kapısı, iki yanında da penci kemerli birer pencere bulunmaktadır.

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.134 Medresetül Kuzat detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.135 Medresetül Kuzat detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.136 Medresetül Kuzat detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş kapısının bu akstaki pencerelerinin üzerinde sülüs hatla yazılmış birer levha bulunmaktadır. Ortadaki levhada "İstanbul Darülfünun Kütüphanesi" yazmaktadır. Hemen altında sırasıyla hicri ve miladi tarihlerin yazıldığı "1240-1924" tarihlerini okumaktayız. Yazıların iki tarafında birer palmet motifi bulunmaktadır (Şekil 3.135). Sağ taraftaki levhada Nisa suresi 58. Ayetinin bir kısmı olan" وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَالنَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ "yazısı yazılmıştır. Anlamı: ... Ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman, adaletle hüküm vermenizi emreder…" (Şekil 3.134), sol tarafındaki levhaya baktığımızda ise " القضاء بالحق من اقوي الفرائض "yazdığını görmekteyiz. Anlamı: "Hak ile hüküm vermek farzların en güçlülerindendir." (Şekil 3.136)

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.137 Medresetül Kuzat detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.138 Medresetül Kuzat detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş kapısının iki yanında birer gülbezek rozet levha bulunmaktadır (Şekil 3.143).

Pencere ve giriş kapısının etrafından geçen söveler, kapı yüksekliği hizasında taş oyma palmet motifiyle birleşir (Şekil 3.140).

Sağ ve sol akslarda üçer adet penci kemerli pencere bulunmaktadır. Pencerelerin altından söve geçer.

Giriş katta pencere parapet duvarının üzerinde dokuz kareye bölünmüş birer taş parça vardır (Şekil 3.141).

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10E	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

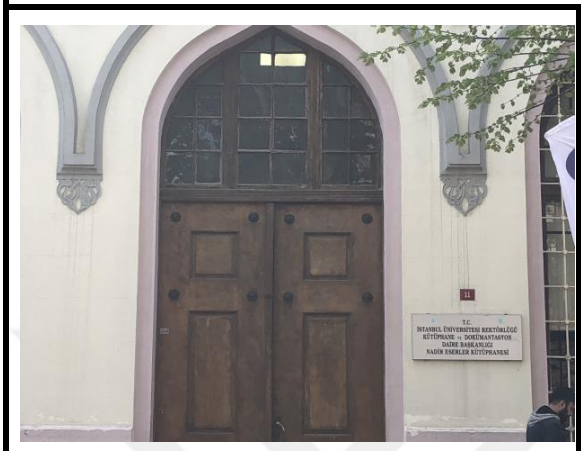

Şekil 3.139 Medresetül Kuzat detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.140 Medresetül Kuzat detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Yapının kuzey cephesine baktığımızda ise boyuna iki adet akstan oluştuğunu görmekteyiz.

İkinci katta düz atkı stilde on iki adet pencere bulunmaktadır. Pencereler cepheyi ortadan bölen plastıra ayrılmıştır.

Birinci katta ise penci kemerli pencereler bulunmaktadır. Üçlü gruplar halinde yerleştirilmiş pencerelerden on iki adet bulunmaktadır.

Giriş kata geldiğimizde ise üçlü gruplara ayrılmış on iki pencere bulunmaktadır. Pencerelerin iki tanesi sağırdır. On pencerenin önünde dikdörtgenlere ayrılmış ferforjeler bulunmaktadır.

Pencereler kat silmesi ile bu cephede bitirilmiştir(Şekil 3.142).

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10F	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

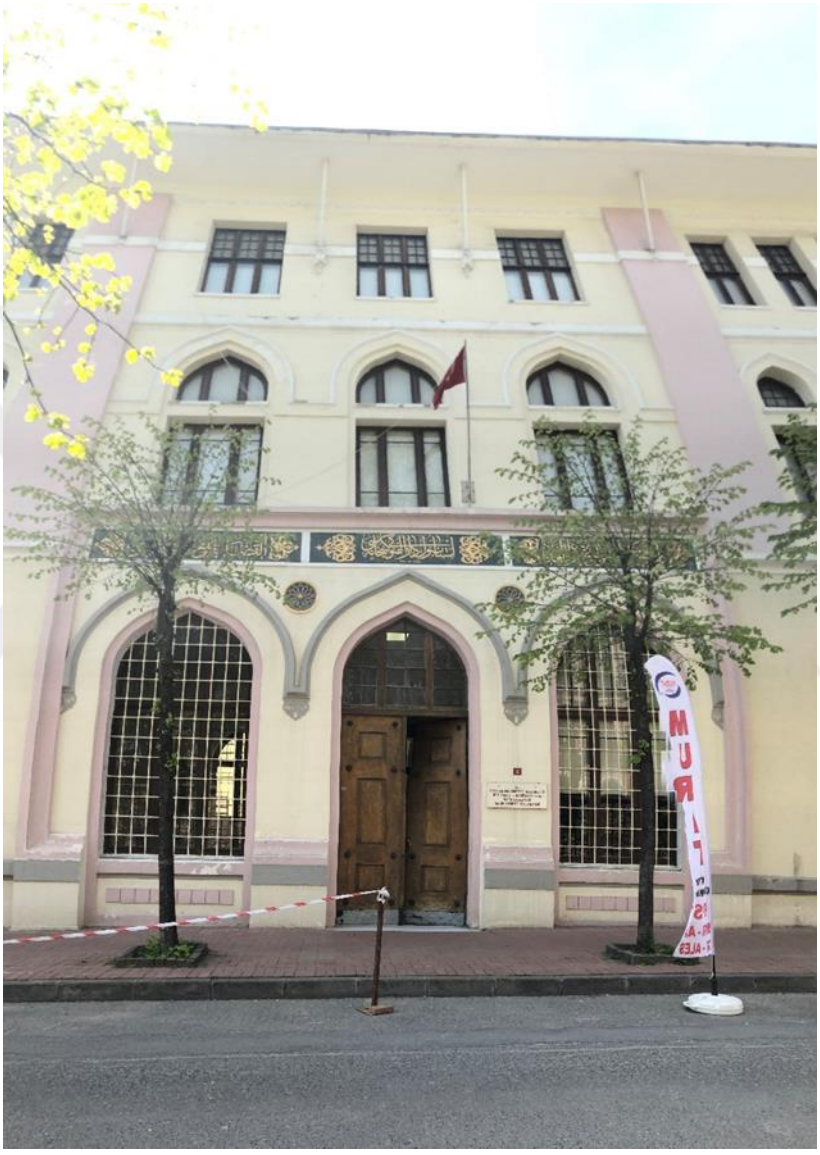

Şekil 3.141 Medresetül Kuzat giriş kapısı
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MEDRESETÜL KUZAT	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 10G	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 576	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Süleymaniye Mah. Besim Ömer Paşa Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.142 Medresetül Kuzat genel görünüm
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.143 Medresetül Kuzat detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BOSTANCI İSKELESİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 11A	
MİMARI: ALİ TALAT BEY?	**ADA:** 416	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 3
ADRES: Bostancı Mah. Çetin Eme. Bulvarı		**İLÇE:** KADIKÖY	

VAZİYET PLANI:

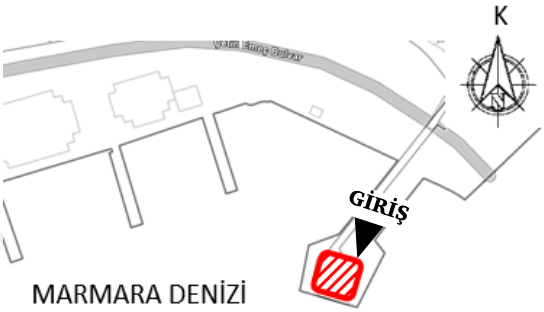

Şekil 3.144 Bostancı İskelesi vaziyet planı [56]

Şekil 3.145 Bostancı İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

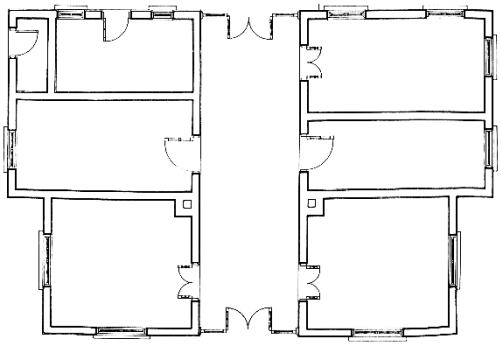

Şekil 3.146 Bostancı İskelesi plan [8]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:

Bostancı iskelesi, İstanbul Anadolu yakasındadır. Mimarının Vedat Tek veya Ali Talat Bey (d.1869-ö.1922) olduğuna dair muhtelif görüşler bulunmaktadır [48]. Yapı tek katlıdır. Kare plan şemasına sahiptir (Şekil 3.146).

Deniz cephesinden baktığımızda cephenin orta aksından yükselen bir kırma çatının üzerine yerleştirilen küçük bir kubbe ile vurgulandığını görmekteyiz. Bu dilimli kubbecik sekiz köşeli bir kasnağa oturmaktadır.

YAPI: BOSTANCI İSKELESİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 11B	
MİMARI: ALİ TALAT BEY?	**ADA:** 416	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 3
ADRES: Bostancı Mah. Çetin Eme. Bulvarı		**İLÇE:** KADIKÖY	

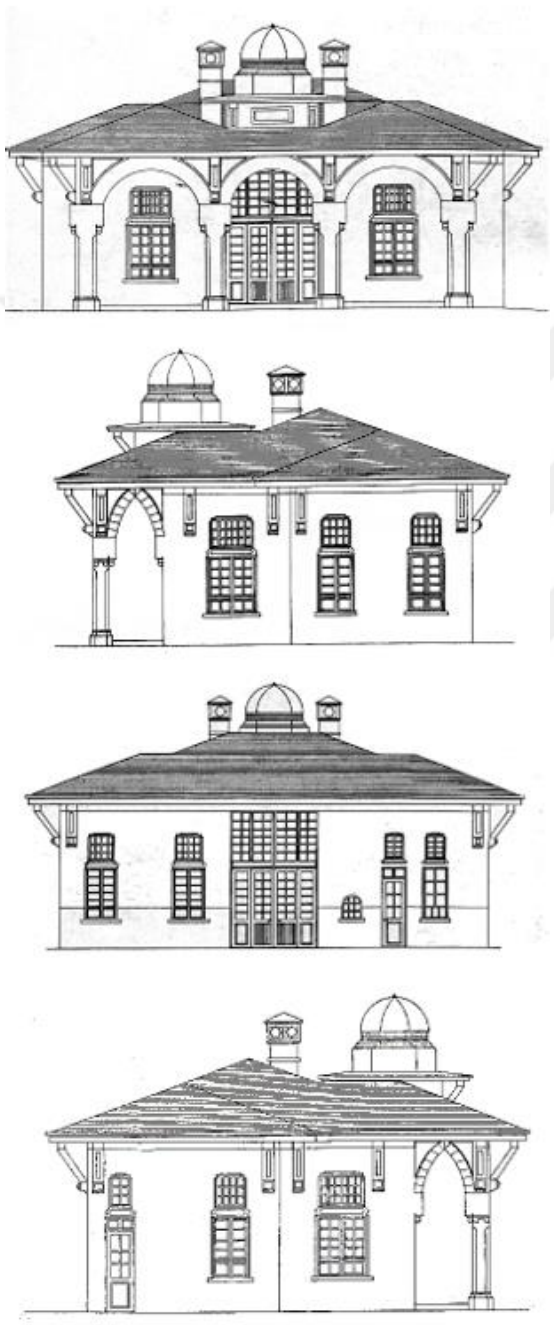

Şekil 3.147 Cephe görünüşleri [3]

Kasnağın iki köşesinde birer baca bulunmaktadır. Bacanın duman çıkan deliğinde sekizgen yıldız bulunmaktadır. Kırma çatı saçak altında ahşap payandalarla desteklenmiştir. Saçak altında turkuaz, yeşil ve siyah renklerdeki çini pano bulunmaktadır. Turkuaz renkli çinilerle çerçevelenmiş panonun tam ortasında eski yazıyla bostancı "بوستانجی" (Şekil 3.148) yazmaktadır.

BEZEME ÖZELLİKLERİ

İskele cephesinde çatı altından çini pano geçmektedir. Çini pano pencereye kadar devam etmektedir. Çatı ahşap payandalarla revaklara bağlanmıştır. Deniz cephesi revaklıdır. Revaklarda lacivert ve beyaz çinilerle zencirek motifli birer bordür çevrelenmiştir. Bordür içinde palmet, rumi ve kıvrık dal motifinde birer çini pano bulunmaktadır. Revak bitişlerinde kabaralar bulunmaktadır (Şekil 3.150).

YAPI: BOSTANCI İSKELESİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 11C	
MİMARI: ALİ TALAT BEY?	**ADA:** 416	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 3
ADRES: Bostancı Mah. Çetin Eme. Bulvarı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.148 Bostancı İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.149 Bostancı İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.150 Bostancı İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Revakların arkasında, çatı ile cephe duvarlarının birleştiği yerden çini bordür geçmektedir. Çini bordür tüm cephelerde devamlılığını korumaktadır. Bordür üstten ve alttan geçen desensiz lacivert çinilerle çerçevelenmiştir Lacivert çerçeve içindeki motif turkuaz, beyaz ve lacivert renklerdedir. Benzer bir Çini Bordür duvarların alt tarafından geçerek tüm cepheleri dolaşmaktadır (Şekil 3.151).

Sol cepheye geçtiğinde üç farklı genişlik ve yükseklikte Bursa kemeri biçimli pencereler bulunmaktadır. İskele cephesine geldiğimizde ise giriş kapısı Bursa kemeri biçimindedir çatının altından geçen çini bordüre kadar pencere ile tamamlanmaktadır.

YAPI: BOSTANCI İSKELESİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 11D	
MİMARI: ALİ TALAT BEY?	**ADA:** 416	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 3
ADRES: Bostancı Mah. Çetin Eme. Bulvarı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.151 Bostancı İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.152 Bostancı İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş kapısının solunda kalan iki adet pencere ölçü ve form bakımından aynıdır sağ tarafında bir adet pencere, bir adet Bursa kemeri formunda giriş kapısı ve bir adet Bursa kemeri formunda pencere bulunmaktadır (Şekil 3.153)

Sağ cepheye geldiğimizde üç adet Bursa kemeri pencere görmekteyiz diğer cephe bezeme unsurları bütün cephelerde bulunan devamlılığını korumaktadır.

YAPI: BOSTANCI İSKELESİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 11E	
MİMARI: ALİ TALAT BEY?	**ADA:** 416	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 3
ADRES: Bostancı Mah. Çetin Eme. Bulvarı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.153 Bostancı İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

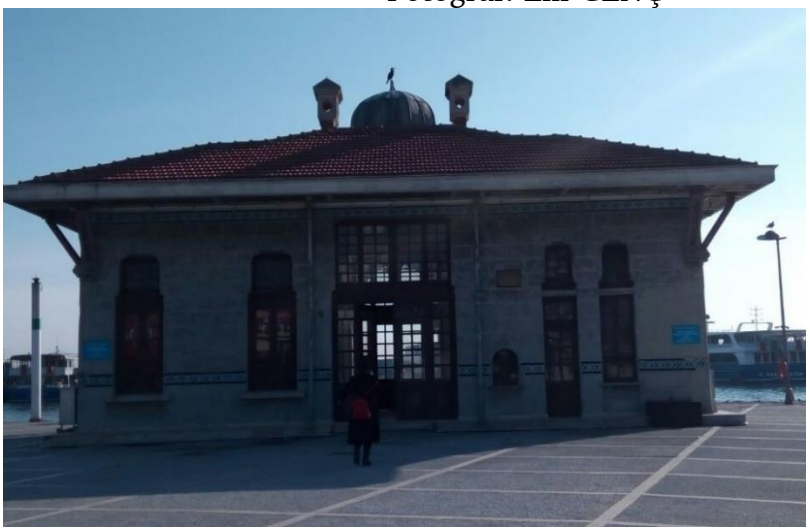

Şekil 3.154 Bostancı İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BOSTANCI İSKELESİ	**YILI:** 1913	**KATALOG NO:** 11F	
MİMARI: ALİ TALAT BEY?	**ADA:** 416	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 3
ADRES: Bostancı Mah. Çetin Eme. Bulvarı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.155 Bostancı İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.156 Bostancı İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAF:** 61	**PAR:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

VAZİYET PLANI:

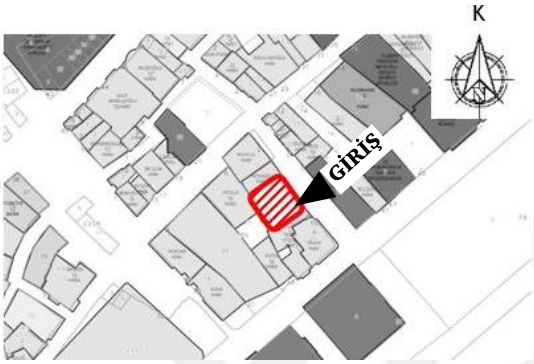

Şekil 3.157 Muradiye Han vaziyet planı [37]

Şekil 3.158 Muradiye Han cephesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

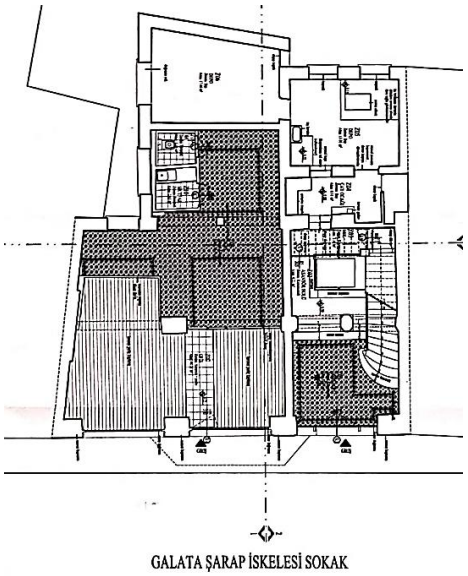

Şekil 3.159 Giriş kat röleve çizimi

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Kemankeş Karamustafa Paşa Mahallesi'nde bulunan Muradiye Han veya eski adıyla Sabit Bey Hani, arsa şekline göre planlanmış bir yapıdadır Bitişik nizamdır, tek cephesi vardır. Cephe simetriktir, çatısı terasıdır.

Teras altından desensiz turkuaz renk çini bordür geçmektedir. Bordür altında düz atkı pencereler bulunmaktadır Pencerelerin altında çıkma bir çatı bulunmaktadır.

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.160 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.161 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Çatı altında üçgen tepeli pencereleri olan Fransız balkonları bulunmaktadır. Fransız balkonların üzerinde çini panolar bulunmaktadır. Orta aksta bulunan çiftli pencerelerin üzerindeki çini pano, turkuaz desensiz çinilerle çerçevelenmiştir. Çerçevenin tam ortasında beyaz eliptik Çini içinde turkuaz ve lacivert renklerde küfi hat ile ”bilcemaad” yani ‘’ herkes için” yazmaktadır [49].

Yazının iki yanında lacivert fon üzerine beyaz renkli kıvrık dal ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Fransız balkonlarının Korkulukları Ferforjedir ve eliptik biçimdedir. Fransız balkonların altından lacivert ve beyaz renkli eşkenar dörtgen motifli çini bordür geçmektedir.

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.162 Muradiye Han giriş cephesi çizimi [49]

Bordürün bittiği iki uçta birbirinin aynı iki adet geometrik dörtgen desenli çini pano bulunmaktadır. Pano lacivert beyaz ve sarı renklerdedir bu kattaki pencereler düz atkıdır. Üçüncü ve ikinci katlarda düz atkı pencereler bulunmaktadır. Pencerelerin altında birer çini pano bulunmaktadır. Çini panolarını altında birer beşik kemerli pencere bulunmaktadır. Çini panolar desensiz turkuaz çini ile çerçevelenmiştir. Çerçeve içine lacivert üzerine beyaz renk rumi, palmet, kıvrık dal ve yaprak motifleri bulunan çinilerle tamamlanmıştır. (Şekil 3.164)

Orta aksta bulunan çiftli pencerelerin üzerindeki çiniler palmet motifi ile birleştirilmiştir. İki yanındaki pencereler turkuaz renkli kabaralarla süslenmiştir.

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.163 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.164 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.165 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Ortak aksta bulunan pencereler kesme taş görünümlü cepheye yerleştirilmiştir. Pencerelerin arasında üst üste dizilmiş turkuaz renkte, desensiz, sekiz adet çini pano bulunmaktadır (Şekil 3.167). Çıkmanın iki yanında kalan beşik kemerli pencerenin üzerinde çini pano bulunmaktadır.

Çini pano turkuaz desensiz çinilerle çerçevelenmiştir. Çerçeve içerisinde lacivert ve beyaz renklerde palmet ve iki yanında kıvrık dal ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Binanın iki yanında sarı turkuaz lacivert renklerde süslenmiş dörtgen biçimli çini pano bulunmaktadır. Lacivert desensiz çinilerle çerçevelenen çini pano simetriktir. Desensiz eşkenar dörtgen formundaki çinilerle oluşturulmuştur.

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12E	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.166 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Girişin hemen üzerinde bulunan çini pano ise, kare biçimli sarı, lacivert ve turkuaz çini panoların bir merkez etrafında simetrik olarak dizilmesi ile oluşturulmuştur.

Giriş katında üç adet kemer bulunmaktadır. Yapıyı karşımıza aldığımızda en sağda kalan kemer giriş kapısıdır. Kemerlerin üzerinde birer çini pano bulunmaktadır. Lacivert desensiz çiniler içerisinden geçen turkuaz desensiz çiniler ile süslenmiştir.

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12F	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.167 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.168 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12G	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

Şekil 3.169 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.170 Muradiye Han detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MURADİYE HAN	**YILI** 1914	**KATALOG NO:** 12H	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 80	**PAFTA:** 61	**PARSEL:** 19
ADRES: Kemankeş Karamustafa Paşa Mah. Galata Şarap İskelesi Sokak		**İLÇE:** BEYOĞLU	

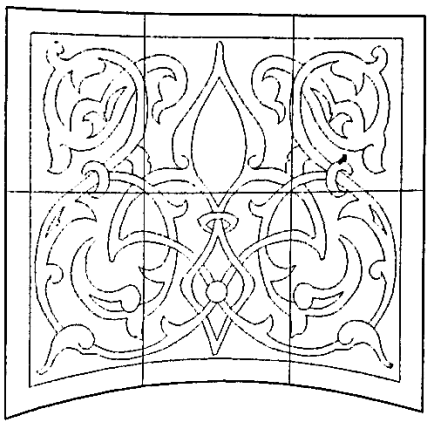

Şekil 3.171 Cephe bezemesi [49]

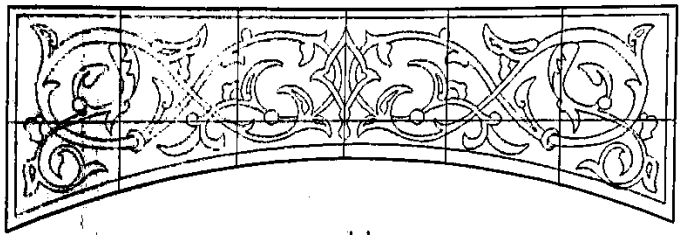

Şekil 3.172 Cephe bezemesi [49]

<table>
<tr><td colspan="2">YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI</td><td>YILI:1914</td><td colspan="2">KATALOG NO: 13A</td></tr>
<tr><td colspan="2">MİMARI: YERVANT TERZİYAN</td><td>ADA: 985</td><td>PAFTA:</td><td>PARSEL: 2</td></tr>
<tr><td colspan="3">ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.</td><td colspan="2">İLÇE: FATİH</td></tr>
<tr><td colspan="3">VAZİYET PLANI:
 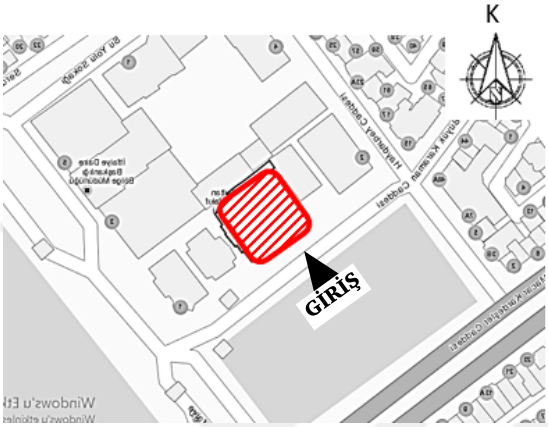

Şekil 3.173 Fatih Şehremaneti Binası vaziyet planı [42]</td><td colspan="2">
Şekil 3.174 Fatih Şehremaneti Binası Fotoğraf: Elif GENÇ</td></tr>
<tr><td colspan="3">PLAN:</td><td colspan="2">PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ
Fatih Belediye binası ya da Şehiremaneti dairesi günümüzde Fatih sultan Mehmet Vakıf Üniversiteleri Rektörlük Binası olarak kullanılmaktadır.
İki katlı binanın ön cephesi oldukça süslüdür. Cephe simetriktir. Üç ayrı aksa bölünmüştür.
Çatısı teraslıdır, giriş aksının üzerinde kırma tepelikli alınlık bulunmaktadır</td></tr>
</table>

YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:**1914	**KATALOG NO:** 13B	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 985	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.175 Fatih Şehremaneti Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

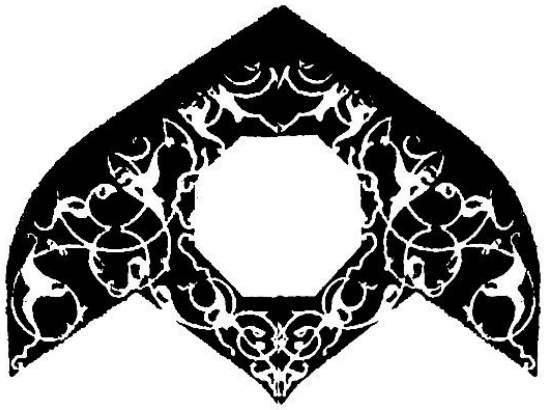

Şekil 3.176 Fatih Şehremaneti Binası detay Çizim: Elif GENÇ

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Kırma çatının altında saçak vardır. Saçak altı mukarnas korniş ile süslenmiştir.

Alınlık Selçuklu taç kapılarını anımsatmaktadır. Saçak altında kaset deseni ile süslenmiştir. Saçağın iki yanında birer adet ağırlık kulesi bulunmaktadır. Dikdörtgen taş üzerine yerleştirilmiş kubbe formundaki ağırlık kulelerinin dört cephesinde yarım daire formunun altına, gittikçe genişleyen iki dikdörtgenin yerleştirildiği bir motif bulunmaktadır. Ağırlık kulesinin bittiği noktada bir söve taç kapı formlu saçak ile birleşmektedir. Sövenin altında birer adet kabara bulunmaktadır. Kabaralar dört parçalı payandalarla desteklenmektedir.

YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:**1914	**KATALOG NO:** 13C	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 985	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.177 Fatih Şehremaneti Binası levhası Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.178 Fatih Şehremaneti Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Taç kapı alının içerisinde bulunan sivri kemerli pencerelerin üzerinde kıvrık dal ve rumi motiflerinden oluşan, lacivert ve turkuaz renkli çini süsleme bulunmaktadır. Süslemenin ortasında altıgen bir alan bulunmaktadır (Şekil 3.176). Çatı terası taş korkuluklarla çevrelenmiştir. Bina köşe noktalarında bu korkuluklar geometrik desenli taş babalarla sınırlandırmaktadır. Korkuluk orta aksta taş malzemeden oyulmuş sivri kemerler şeklinde iken; iki yanında kalan akslarda taş malzemeden sekiz köşeli yıldız motifinin çıkarılması ile oluşturulmuştur. Korkuluk babaları ise dikdörtgen bir formun içine yerleştirilmiş dikdörtgenler biçimindedir.

YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:**1914	**KATALOG NO:** 13D	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 985	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.		**İLÇE:** FATİH	

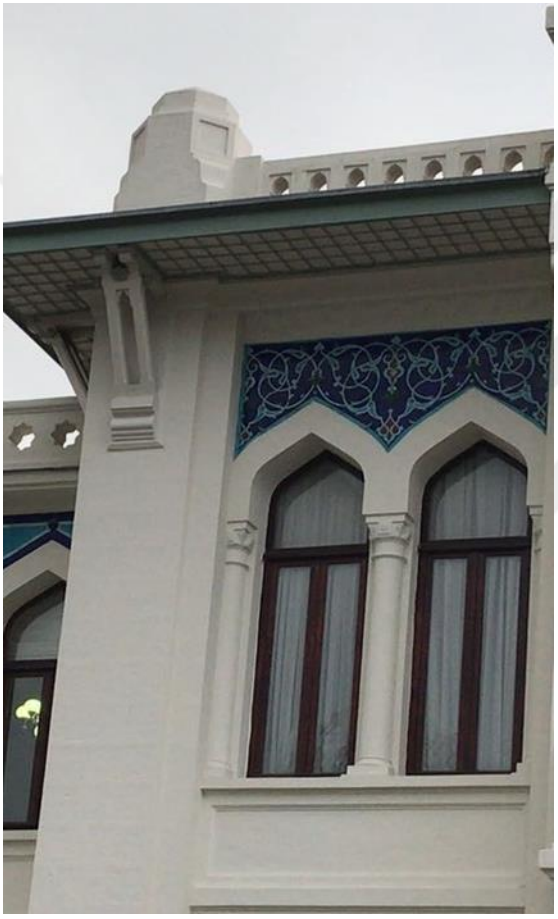

Şekil 3.179 Fatih Şehremaneti Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Taç kapı formundaki alının iki yanında birer geniş saçak bulunmaktadır. Saçakların altı, yeşil renk üzerine desensiz sarı kare panoların yerleştirilmesi ile süslenmiştir (Şekil 3.182). Saçak metal eliböğründelerle desteklenmektedir. Çatının altında bir adet sivri kemer bulunmaktadır. Sivri kemerin içinde iki adet sivri kemerli pencere ve bir adet çini pano bulunmaktadır. Pencereler arasında bulunan plastırların sütun başlıkları üçgen desenli ve yalındır. Binanın en uç aksında üçer adet sivri pencere bulunmaktadır (

Şekil 3.179).

YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:**1914	**KATALOG NO:** 13E	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 985	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.180 Fatih Şehremaneti Binası detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencere ve niş arasında lacivert desensiz ve beyaz çinilerle çerçevelenmiş, desensiz turkuaz çiniler bulunmaktadır. Orta noktada lacivert kabaralarla süslenmiştir (Şekil 3.180).

Katlar, kat silmesi ile birbirinden ayrılmıştır. Korkuluk altında beşik kemerli kapı bulunmaktadır. Kapının iki yanında birer adet beşik pencere bulunmaktadır. Giriş cephesinin iki yanındaki akslarda bu katta düz atkı pencereler kullanılmıştır.

YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:**1914	**KATALOG NO:** 13F	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 985	**PAFTA:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.181 Fatih Şehremaneti Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.182 Fatih Şehremaneti Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:**1914	**KATALOG NO:** 13G	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 985	**PAF:**	**PARSEL:** 2
ADRES: Zeyrek Mah. Büyükkaraman Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.183 Fatih Şehremaneti Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.184 Fatih Şehremaneti Binası
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14A	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

VAZİYET PLANI:

Şekil 3.185 Kadıköy Şehremaneti Binası [54]

Şekil 3.186 Kadıköy Şehremaneti Binası Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

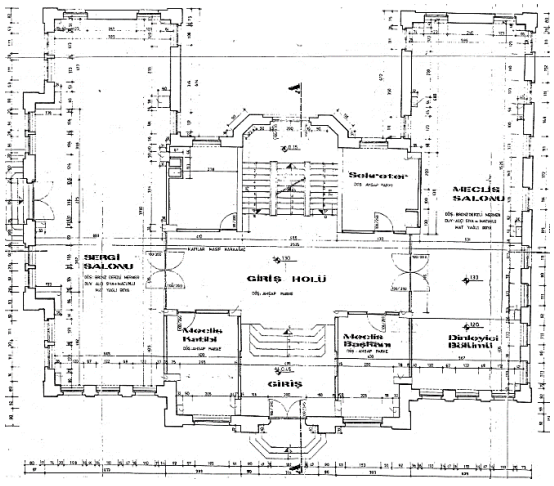

Şekil 3.187 Giriş kat planı [50]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Kadıköy Şehiremaneti binası Fatih Şehiremaneti ile aynı tarih aralığında inşa edilmiş, benzer yapılardır. Yapı daha önce Kadıköy Belediyesi olarak kullanılmıştır. Bugün Kadıköy Belediyesi Tarih Edebiyat Sanat Kütüphanesi ve Kültür Merkezi olarak kullanılmaktadır. Giriş Cephesi Fatih Şehremaneti binasının birebir aynısıdır. Cephe üç akstan oluşmaktadır.

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14B	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

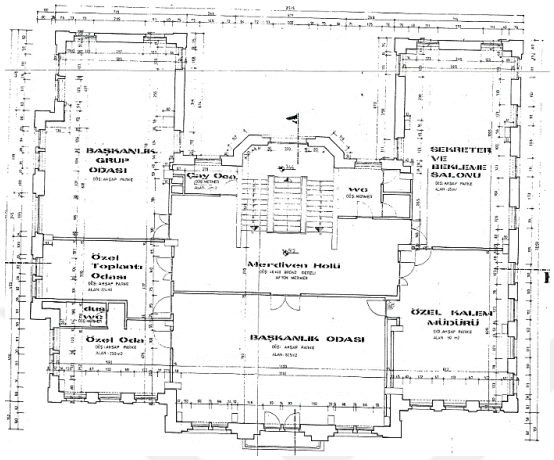

Şekil 3.188 Birinci kat planı [50]

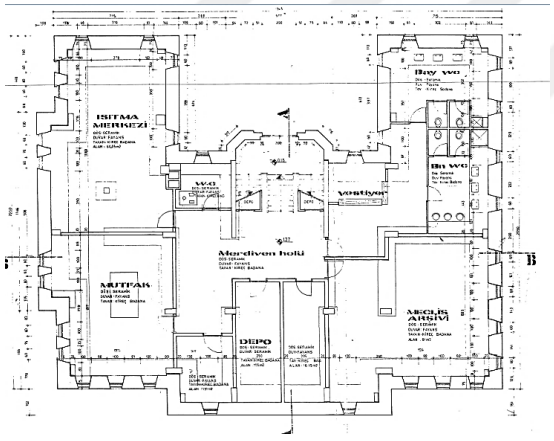

Şekil 3.189 Bodrum kat planı [50]

Giriş kapısının olduğu aks dışarıya doğru çıkartılmıştır. Giriş kapısının üzerindeki, çini motifin ortasında taş madalyon bulunmaktadır (Şekil 3.195).

Yapının arka cephesinde bir giriş daha bulunmaktadır. Cephe üç akstan oluşmaktadır. Simetrik bir cephe düzeni vardır.

Giriş kapısının olduğu aks dışarı doğru çıkartılarak vurgulanmıştır. Giriş kapısının üstünde köşeleri kırmalı çatı saçağı bulunmaktadır. Çatı altında sivri kemerli büyük bir pencere bulunmaktadır. Alt katında ise beşik kemerli giriş kapısı bulunmaktadır.

Birinci katta sivri kemerli pencereler, giriş katta ise düz atkı pencereler kullanılmıştır. Katlar söve ile birbirinden ayrılmıştır (Şekil 3.196).

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14C	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.190 Ön cephe çizimi [50]

Şekil 3.191 Kadıköy Şehremaneti Binası Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14D	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

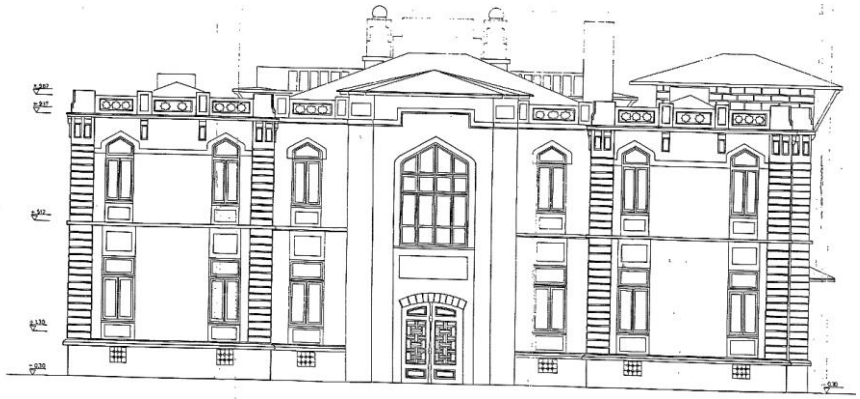

Şekil 3.192 Arka cephe çizimi [50]

Şekil 3.193 Kadıköy Şehremaneti Binası Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14E	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.194 Kadıköy Şehremaneti Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.195 Kadıköy Şehremaneti Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14F	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.196 Kadıköy Şehremaneti Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.197 Kadıköy Şehremaneti Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	**YILI:** 1914	**KATALOG NO:** 14G	
MİMARI: YERVANT TERZİYAN	**ADA:** 165	**PAF:** 26	**PAR:** 2
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Cad.		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.198 Kadıköy Şehremaneti Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.199 Kadıköy Şehremaneti Binası detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI:

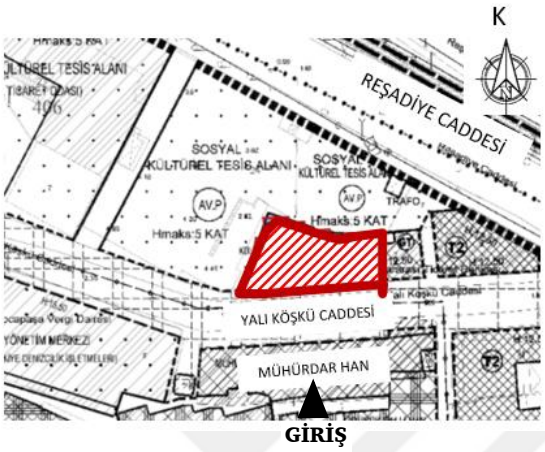

Şekil 3.200 Mesadet/Liman Han vaziyet planı [29]

Şekil 3.201 Mesadet/Liman Han Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

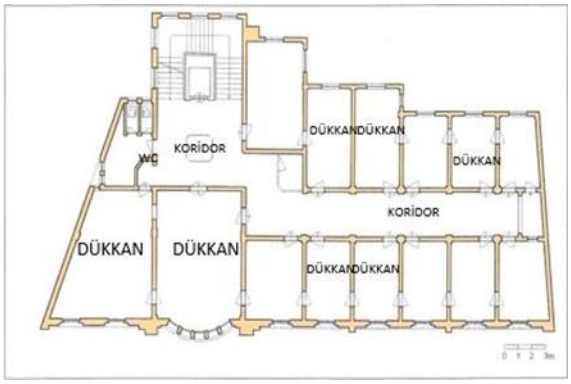

Şekil 3.202 Mesadet Han plan [27]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Mesadet Han, diğer ismi ile Liman Han döneme ait önemli büro yapılarından biridir. Parsel şemasına göre planlanmıştır (Şekil 3.202). Cephede farklı pencere dizilimleri kullanılmıştır. Cephede bulunan yuvarlak çıkmanın ilk katındaki pencereler, sivri kemerli, altındakiler basık kemerli, onun altındakiler ise dikdörtgen formlu beşer adet pencere bulunmaktadır (Şekil 3.203).

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.203 Mesadet/Liman Han Fotoğraf: Elif GENÇ

Çıkmanın iki yanında kalan pencereler ise üst katta sivri kemerli pencereler, ikinci katta basık kemer altına alınmış ikişer dikdörtgen pencere, alt katta ise dikdörtgen pencereler şeklinde dizilmiştir(Şekil 3.206).

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Yapıya daha yakından göz attığımızda, çatının yarım daire çıkmanın iki yanında dikilitaşlarla bittiğini görmekteyiz (Şekil 3.208).

Çatının altındaki pencereler üzerinde turkuaz ve lacivert renkli çini pano bulunmaktadır. Deseni turkuaz içine dizilmiş noktalar biçimindedir. Çıkma aksı üzerinde devam ettiğimizde pencereler arasında lacivert ve beyaz desensiz çinilerle çerçevelenmiş desensiz turkuaz çini panolar görmekteyiz (Şekil 3.203).

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.204 Mesadet/Liman Han
Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencerelerin altında ise desensiz lacivert ve beyaz çiniler içine yerleştirilmiş palmet desenli turkuaz çini üzerine lacivert kıvrık dal ve şemsi motifi uygulanmıştır panolar bulunmaktadır.

Diğer pencerelere baktığımızda ise; en üst katta bulunan pencereler arasında desensiz lacivert ve beyaz çinilerle çerçevelenmiş desensiz turkuaz çini panolar görmekteyiz.

Dördüncü katta indiğimizde ise süslemeler aynıdır. Fakat bu panoların altına, her pencere arasında olmak üzere kırmızı, yeşil, lacivert ve turkuaz renkte kilim desenli çini panolar bulunmaktadır.

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.205 Mesadet/Liman Han detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.206 Mesadet/Liman Han detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Üçüncü kata indiğimizde yine lacivert, turkuaz ve kırmızı renklerde çiniler kullanılmıştır. Fakat burada kilim etkisini sağlayan çerçeve içinde beyaz ve lacivert renklerde zencirek motifi geçmektedir. Zencirek motifi içinde bir altıgen şekil bulunmaktadır. Altıgenin ortasında bir çiçek motifi ve etrafında kıvrık dal ve yaprak motifleri bulunmaktadır.

Pencere aralarında bulunan diğer panoda ortada palmet motifi uygulanmıştır (Şekil 3.204).

Üçüncü katta ise yine lacivert desensiz çinilerle çerçevelenmiş dört adet turkuaz çini pano ve her bir panonun altına denk gelen birer üçgen çini pano bulunmaktadır.

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.207 Mesadet/Liman Han detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Üçgen çini panolar altına turkuaz renkte kabaralar konulmuştur. Panolar arasında kalan pencerelerde ise lacivert desensiz çini panolarla çerçeve oluşturulmuş, bunların içine desensiz turkuaz çini panolar yerleştirilmiştir (Şekil 3.210)

İkinci kattaki pencereler de üst katta olduğu gibi lacivert desensiz çini panolarla çerçevelenmiş, bunların içine desensiz turkuaz çini panolar yerleştirilmiştir.

Pencereler arasında açık yeşil ve yeşil renklerinde Selçuklu yıldızı desenli eşkenar dörtgen içine kabaralar yerleştirilmiştir (Şekil 3.205).

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.208 Mesadet/Liman Han ön cephe çizimi [27]

Şekil 3.209 Mesadet/Liman Han
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MESADET/LİMAN HAN	**YILI:** 1907	**KATALOG NO:** 15F	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 406	**PAFTA:** 18	**PARSEL:**3
ADRES: Hobyar Mah. Yalıköşkü Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.210 Mesadet/Liman Han detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.211 Mesadet/Liman Han detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.212 Mesadet/Liman Han Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16A	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

VAZİYET PLANI:

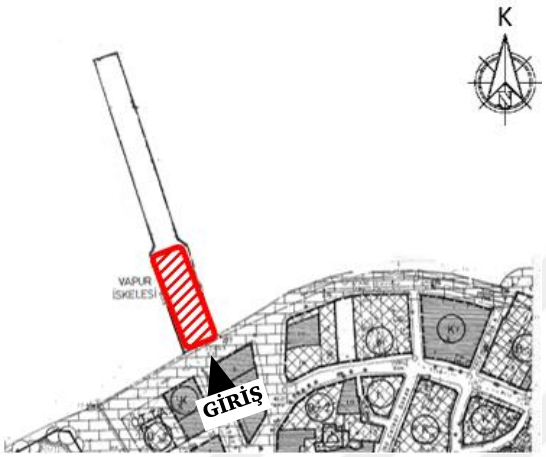

Şekil 3.213 Büyükada İskelesi [51]

Şekil 3.214 Büyükada İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

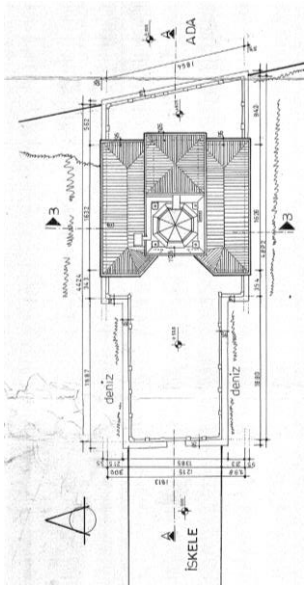

Şekil 3.215 Büyükada İskelesi vaziyet planı [19]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Büyükada iskelesi dikdörtgen bir plan şemasına sahiptir. Yapının alt katında bekleme salonları ve ofis odaları, üst katta ise teras ve başkan odası bulunmaktadır. Bugün birinci kat, Türkiye Gençlik Vakfının özel mülküdür. Cepheler simetriktir. Deniz cephesi üç akstan oluşmaktadır (Şekil 3.217).

Deniz cephesinde giriş kapısının hizasında kubbe bulunmaktadır.

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16B	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

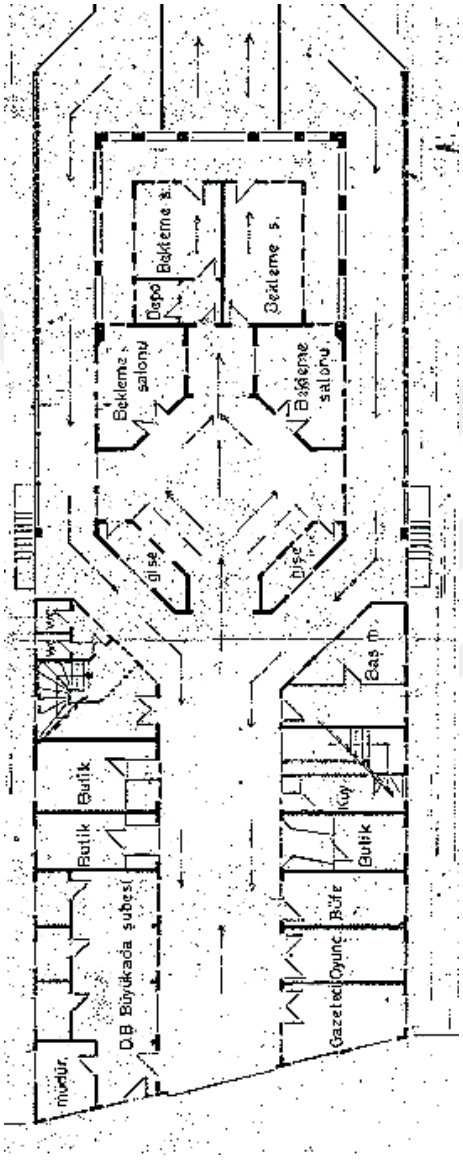

Şekil 3.216 Büyükada İskelesi giriş kat planı [52]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Kubbe altından lacivert, turkuaz beyaz ve kahverengi renklerde çini bordür geçmektedir. Lacivert ve beyaz desensiz çinilerden oluşturulmuş yay bordür içine yerleştirilen lacivert renkli çini içerisine kahverengi çiniden yerleştirilen X motifi ve iki kenarında bulunan turkuaz motifsiz dikdörtgen motiften meydana gelmektedir (Şekil 3.231).

Kulenin iki yanında ağırlık kuleleri bulunmaktadır. Bu ağırlık kulelerinin ortasında birer çini pano bulunmaktadır. Çini pano lacivert, beyaz ve turkuaz renklerden oluşmakta ve üzerinde kıvrık dal ve rumi motifleri barındırmaktadır (Şekil 3.233).

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16C	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

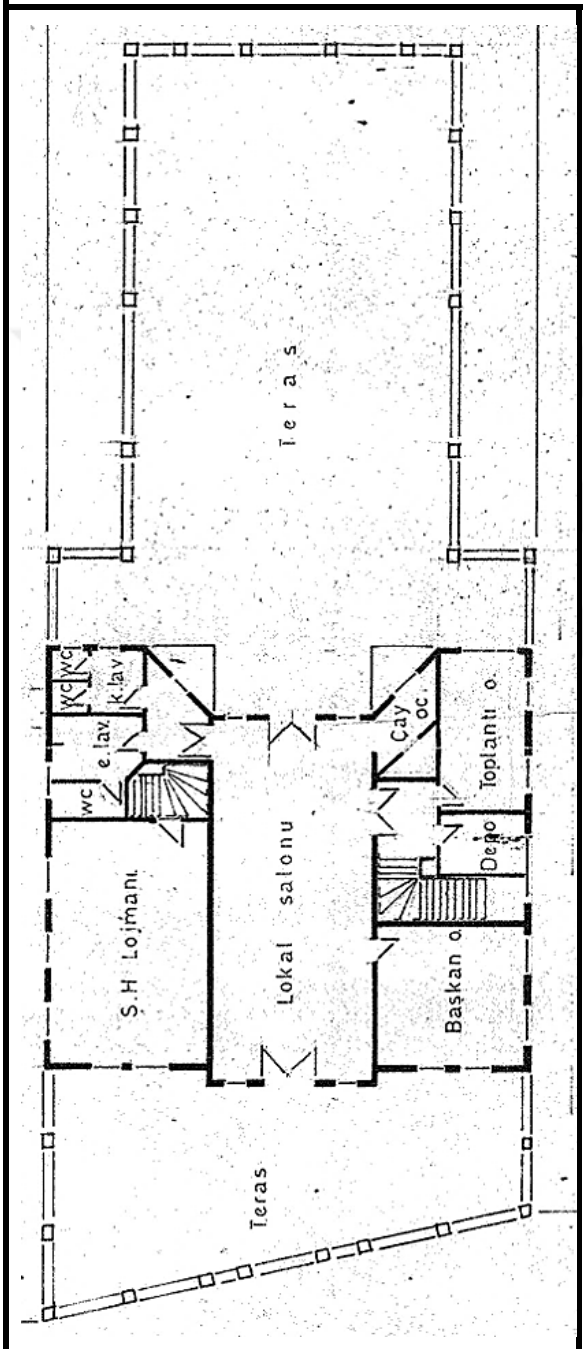

Şekil 3.217 Büyükada İskelesi birinci kat planı [52]

Teras korkuluklarına geldiğimizde giriş kapısı hizasında korkuluk içerinden daire şeklinde parçalar çıkarılmıştır. Geri kalan kısımlarında sekizgen yıldız motifi korkuluktan çıkartılmıştır. Korkulukta bulunan babaların ortasında birer çini pano bulunmaktadır. Çini pano lacivert ve beyaz renklerden oluşmaktadır. Çini pano palmet ve kıvrık dal motifleriyle süslenmiştir.

Giriş kapısı üzerinde yeşil ve beyaz renklerden oluşan çini pano bulunmaktadır. Çini pano üzerinde eski yazı ile yazan "Büyükada" yazısını görmekteyiz. Yuvarlak kemerli giriş kapısı üzerinde çini pano bulunmaktadır. Beyaz ve lacivert renkli desensiz çinilerle çerçevelenmiş panonun ortasında turkuaz renkli bir kabara bulunmaktadır. Kabaranın iki yanında lacivert ve beyaz renklerden oluşan palmet ve kıvrık dal motifleri bulunmaktadır (Şekil 3.231).

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16D	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

Şekil 3.218 Büyükada çıkışı cephesi [52]

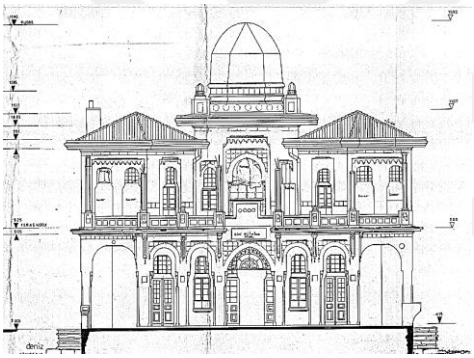

Şekil 3.219 İskele cephesi [52]

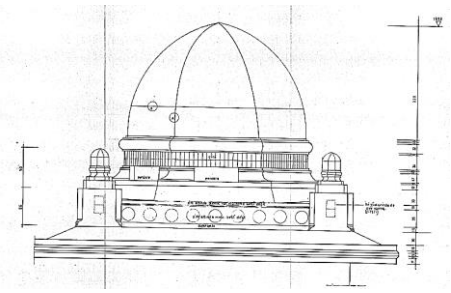

Şekil 3.220 Kuzey cephesi [52]

Giriş kapısının iki yanında bulunan revakların üzerinde çini panolar bulunmaktadır. Lacivet, beyaz ve turkuaz renkli çini panolar kıvrık dal ve palmet desenleri ile süslenmiştir. Çini panoların ortasında birer adet turkuaz renkli kabara bulunmaktadır.

Revakların arasında birer geometrik desenli çini pano bulunmaktadır. Beyaz, turkuaz ve lacvert renkli çini pano onu yıldız biçimindenidr (Şekil 3.226).

İskele cephesine baktığımızda çatı saçağı altından desensiz ve turkuaz renklerde çini bordür geçtiğini görmekteyiz. Birinci kat terasa çıkan kapı niş içine alınmıştır. Nişin üst tarafında taş malzemeden yay bordür geçtiğini görmekteyiz. yay bordürün altında lacivert, turkuaz ve beyaz renklerdeki çini pano bulunmaktadır.

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16E	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

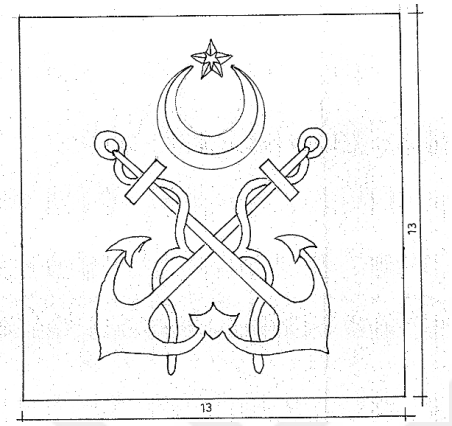

Şekil 3.221 Detay [52]

Şekil 3.222 Büyükada İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

Çini pano lacivert ve beyaz renkte desensiz çinilerle süslenmiştir. Ortasında turkuaz renkte kabara bulunmaktadır. Kabaranın iki yanında palmet, rumi, kıvrık dal ve hatai motifleri bulunmaktadır. Sivri kemerli kapının üst kısmında yeşil, kırmızı, mavi, sarı , siyah renkli kare camlardan oluşmuş süsleme bulunmaktadır. Kapının iki yanında çini pano bulunmaktadır. Çini pano, krem renk çini üzerine kırmızı renk ile işlenmiş Osmanlı Seyr-i Sefain İdaresi arması ve armanun içine yerleştirilmiş palmet ve birtakım motiflerden oluşmaktadır (Şekil 3.222).

Kapının iki yanında Bursa kemeri formunda pencereler, pencerelerin arasında turkuaz renkli kabara bulunmaktadır.

Giriş katta terasın altında tukuaz renkli desensiz çini ile çerçevelenmiş turkıaz renkli çini panolar bulunmaktadır (Şekil 3.223).

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16F	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

Şekil 3.223 Büyükada İskelesi detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.224 Büyükada İskelesi detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.225 Büyükada İskelesi detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş kapısı ve pencereler Bursa kemeri formundadır. Kemerlerin arasında turkuaz renkli kabaralar bulunmaktadır. Bursa kemeri formundaki pencerelerin üzerinde turkuaz, lacivert ve beyaz renklerde çini pano bulunmaktadır. Çini pano palmet, kıvrık dal ve rumi motiflerinden oluşmaktadır. Heybeli cephesine baktığımızda pencereler üst katta Bursa kemeri formundadır. Pencerelerin orta hizasından kat boyunca çini bordür geçmektedir. Lacivert, beyaz ve kırmızı renkli yıldız bordür bulunmaktadır. Giriş katta sivri kemerli pencereler bulunmaktadır. Penceerelerin üzerinde lacivert, turkuaz ve beyaz renkli çini panolar bulunmaktadır. Çini panolar kıvrık dal, yaprak, hatai ve palmet motifleriyle süslenmiştir (Şekil 3.225).

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16G	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

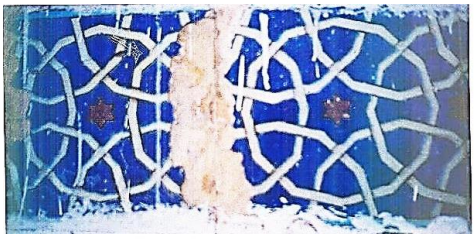

Şekil 3.226 Büyükada İskelesi detay [52]

Şekil 3.227 Büyükada İskelesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.228 Heybeli cephesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16H	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

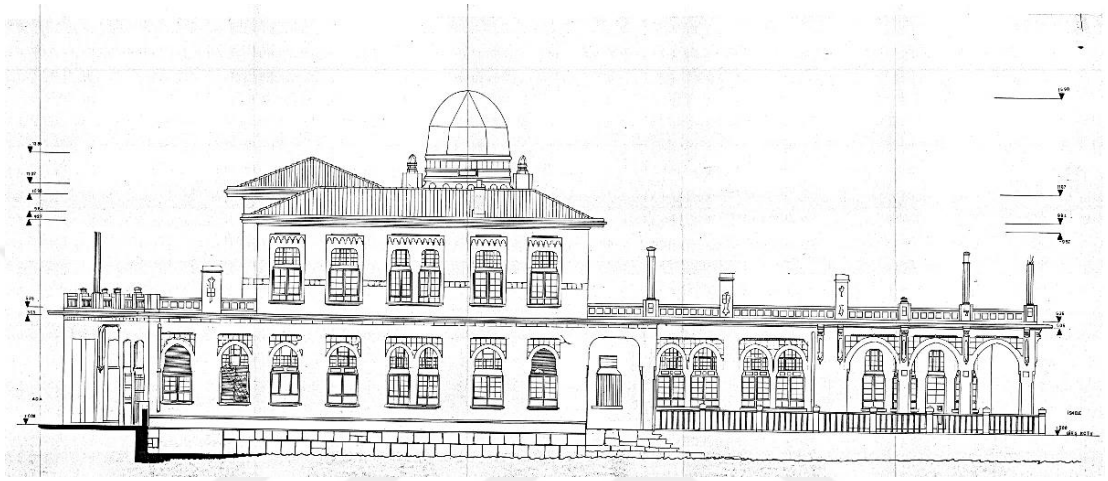

Şekil 3.229 Kuzey cephesi [52]

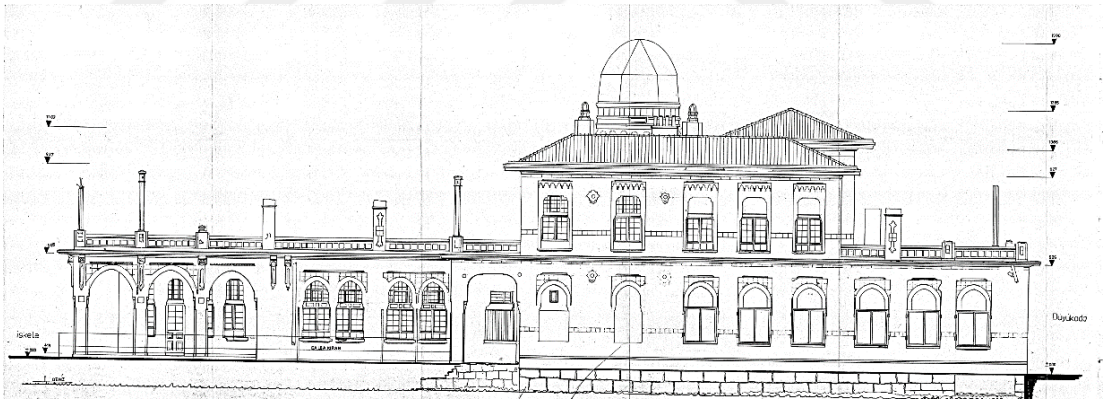

Şekil 3.230 Heybeli cephesi [52]

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16I	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

Şekil 3.231 Büyükada İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.232 Detay [52]

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16J	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

Şekil 3.233 Büyükada İskelesi [52]

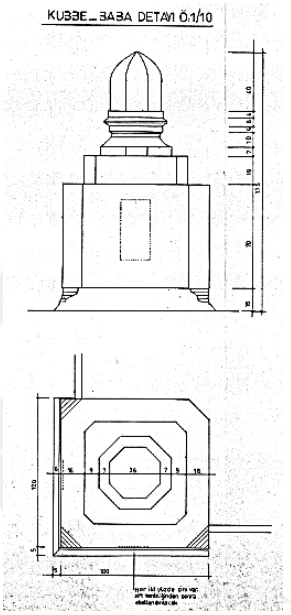

Şekil 3.234 Detay çizimi [52]

Şekil 3.235 Büyükada İskelesi kubbe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16K	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

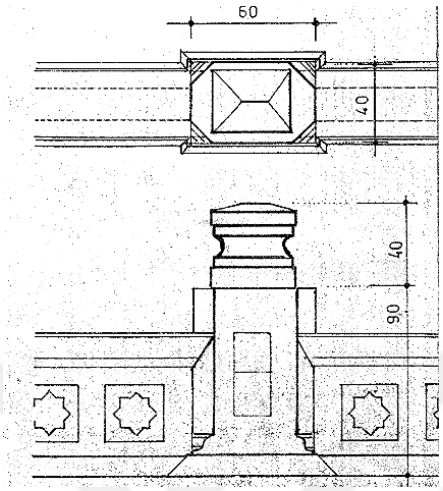

Şekil 3.236 Korkuluk babası detayı

Şekil 3.237 Korkuluk babası

Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.238 Deniz cephesi Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16L	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

Şekil 3.239 Çini detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.240 Çini detayı
Çizim: Elif GENÇ

Şekil 3.241 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BÜYÜKADA İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 16M	
MİMARI: MİHRAN AZARYAN	**ADA:** 58	**PAFTA:** 12	**PARSEL:** 1
ADRES: Büyükada- Nizam Mah. Gülistan Cad		**İLÇE:** ADALAR	

Şekil 3.242 Heybeli Cephesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.243 Heybeli Cephesi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: KADIKÖY İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 17A	
MİMARI: BİLİNMİYOR?	**ADA:** 301	**PAFTA**: 26	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Caddesi		**İLÇE:** KADIKÖY	

VAZİYET PLANI:

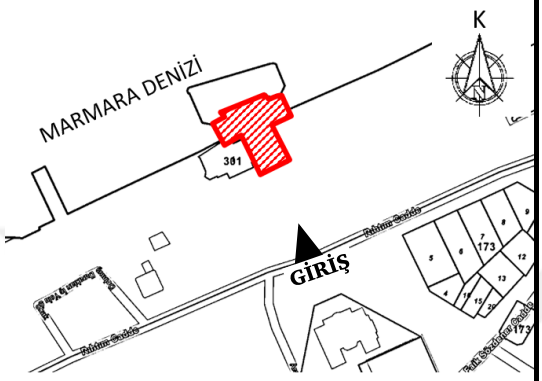

Şekil 3.244 Kadıköy İskelesi vaziyet planı [59]

Şekil 3.245 Kadıköy İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

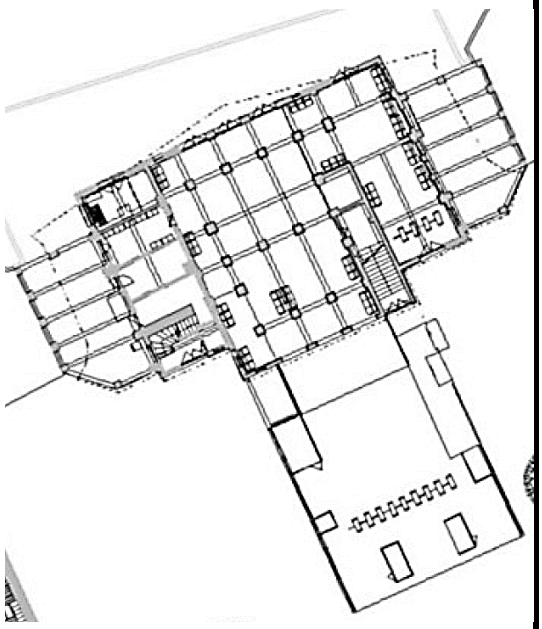

Şekil 3.246 Zemin kat planı [59]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Caferağa Mahallesi Rıhtım Caddesinde bulunan Kadıköy Vapur İskele Binası, dikdörtgen bir plan şemasına sahiptir (Şekil 3.246).

Yapı iki katlıdır. Cephesi simetriktir.

YAPI: KADIKÖY İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 17B	
MİMARI: BİLİNMİYOR?	**ADA:** 301	**PAFTA**: 26	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Caddesi		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.247 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.248 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Deniz cephesine baktığımızda, yapının kırma çatılı olduğunu ve çatıdan yükseltilen iki adet kubbe olduğunu görmekteyiz. Çatısı geniş saçaklıdır. Saçak altından mukarnas desenli korniş geçmektedir.

Birinci katta kubbe altında penci kemer formunda bir çini pano bulunmaktadır. Beyaz, lacivert ve turkuaz renklerden oluşan panoda, desensiz turkuaz renkli bordür içine yerleştirilmiş, rumi, palmet ve kıvrık dal motiflerinden oluşmuştur. Çini panonun altında düz lentolu kapılar bulunmaktadır.

Kulelerin arasında üç adet penci kemerli lkapı ve bu kapıların arasına yerleştirilmiş iki adet penci kemerli pencere ile bir kompozisyon oluşturulmuştur. Pencere ve kapıların üzerine bir adet çini pano yerleştirilmiştir. Çini panoda lacivert desensiz çinilerden bir bordür geçilmiştir.

YAPI: KADIKÖY İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 17C	
MİMARI: BİLİNMİYOR?	**ADA:** 301	**PAFTA**: 26	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Caddesi		**İLÇE:** KADIKÖY	

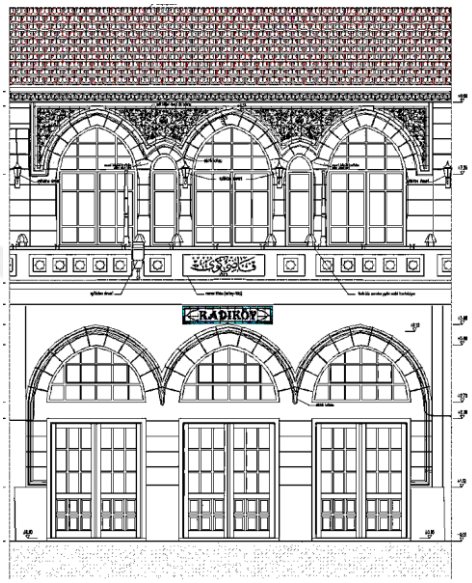

Şekil 3.249 Cephe çizimi [44]

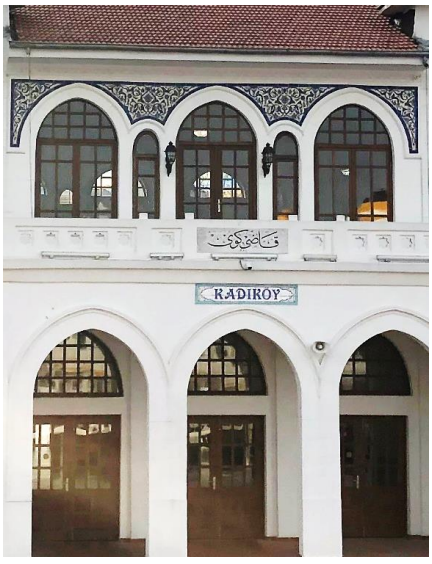

Şekil 3.250 Deniz cephesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

Bordür içinde bulunan rumi, palmet ve kıvrık dal motifli çiniler, beyaz, lacivert ve turkuaz renklerde oluşturulmuştur.

Balkon korkulukları sekizgen köşeli yıldız formu ile süslenmiştir korkulukların arasında babalar bulunmaktadır. Korkulukların tam ortasında mermer üzerine siyah renkle yazlmış "قاضی کوی" (Kadıköy) yazmaktadır (Şekil 3.254). Sağ ve sol aksta ise üçer adet penci kemerli pencere bulunmaktadır. Pencerelerin üzerinde bulunan çini panoda turkuaz, lacivert ve beyaz renk kullanılmıştır. Çini desensiz turkuaz renkteki bordürün içine yerleştirilmiş, palmet, rumi ve kıvrık dal motiflerinden oluşturulmuştur. Çini pano tek bir motifin aralıklarla aynı düzlemde sıralanması ile oluşturulmuştur. Biribirini takip eden motiflerin arasında kalan boşluklara turkuaz renkli kabaralar yerleştirilmiştir. (Şekil 3.252)

YAPI: KADIKÖY İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 17D	
MİMARI: BİLİNMİYOR?	**ADA:** 301	**PAFTA**: 26	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Caddesi		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.251 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.252 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.253 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş katta beş adet kapı bulunmaktadır. Kapılar düz lentoludur. Üzerlerinde penci kemerli pencereler bulunmaktadır. Orta aksta giriş kapıları önüne revaklar yerleştirilmiştir. Revakların üzerinde turkuaz beyaz ve lacivert renklerden oluşan çini bir pano bulunmaktadır. Panoda latin harfleriyle "KADIKÖY" yazmaktadır. Birinci kat teraslarının altında yol cephesinden deniz cephesine doğru revaklı bir geçiş yapıldığını görmekteyiz (Şekil 3.251).

Yol cephesine baktığımızda deniz cephesi ile hemen hemen aynı olduğunu görmekteyiz. Bu cephede deniz cephesinden farklı olarak kubbe ile örtülmüş kuleler yerine yükseltilmiş alınlar ve bu alınların arasında terasın babalarla süslenmiş korkuluğu bulunmaktadır. Alınların altında entralacs bir madalyon içine yerleştirilmiş çini panoda krem renk üzerine kırmızı renkte Seyr-i Sefain İdaresi'nin arması bulunmaktadır (Şekil 3.253).

YAPI: KADIKÖY İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 17E	
MİMARI: BİLİNMİYOR?	**ADA:** 301	**PAFTA**: 26	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Caddesi		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.254 Deniz cephesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

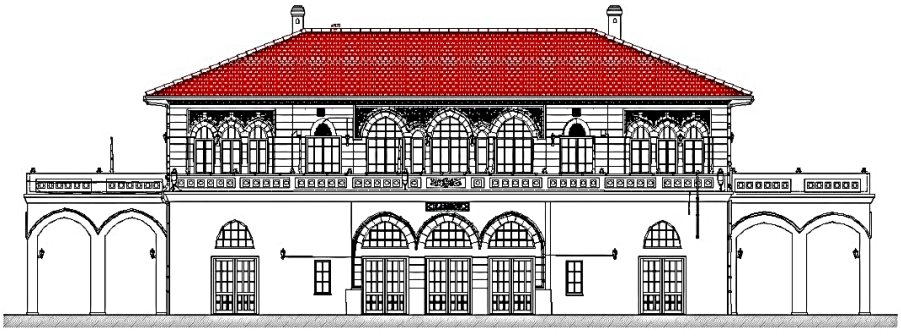

Şekil 3.255 Deniz cephesi [44]

YAPI: KADIKÖY İSKELESİ	**YILI:** 1915	**KATALOG NO:** 17F	
MİMARI: BİLİNMİYOR?	**ADA:** 301	**PAFTA**: 26	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Rıhtım Caddesi		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.256 İskele cephesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

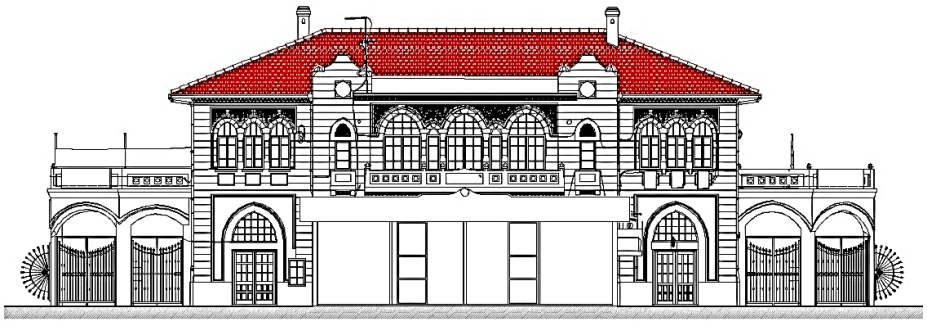

Şekil 3.257 İskele cephesi [44]

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

VAZİYET PLANI

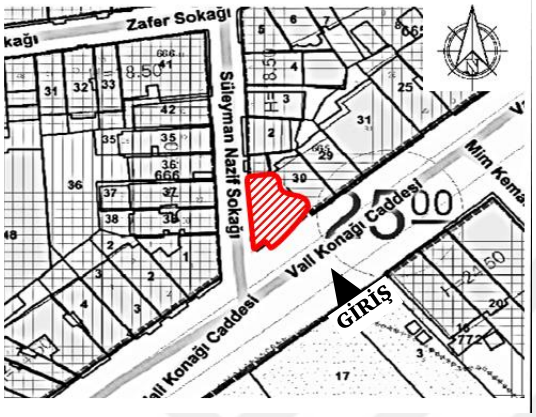

Şekil 3.258 Vedat Tek Evi vaziyet planı [54]

Şekil 3.259 Vedat Tek Evi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN

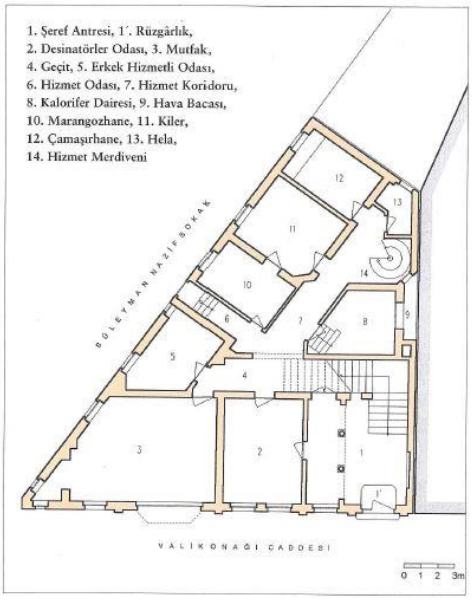

Şekil 3.260 Giriş kat planı [28]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Valikonağı Caddesi ile Süleyman Nazif sokağın birleştiği yerde bulunan Vedat Tek Evi üçgen bir parsele konumlandırılmıştır.

Koridorla odalara geçiş sağlanmaktadır (Şekil 3.260).

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

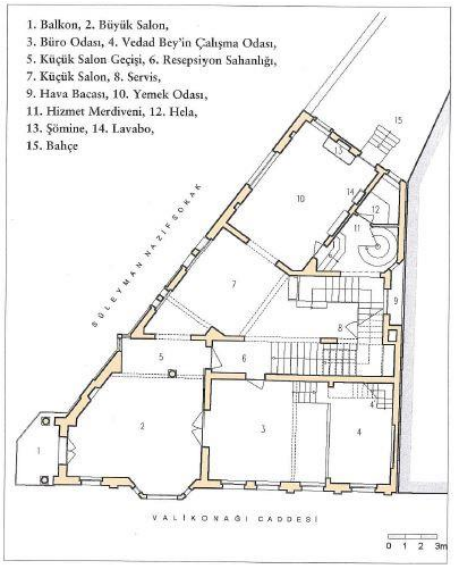

Şekil 3.261 Birinci kat planı [28]

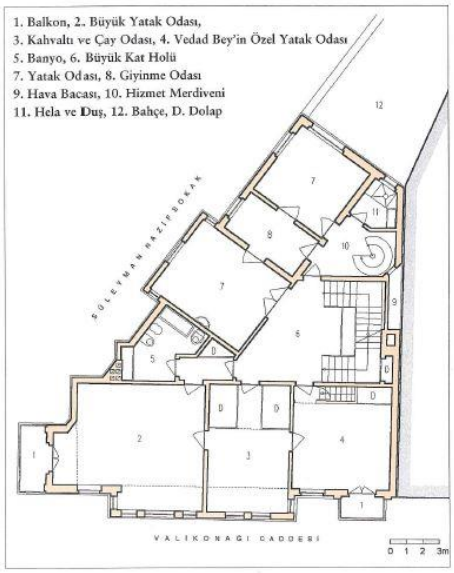

Şekil 3.262 İkinci kat planı [28]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Yapı dört katlıdır Vali Konağı Caddesi cephesine baktığımız zaman, üçüncü kat terasının korkuluklarını görmekteyiz. Korkuluğun altında üçüncü kattaki çıkmanın saçağı bulunmaktadır.

Saçak altında beş adet sivri kemerli küçük pencere bulunmaktadır. Her bir pencere etrafı çinilerle kaplanmıştır. Pencere etrafındaki çinililer lacivert ve beyaz renkte desensiz cinlerle çerçevelenmiş, desensiz turkuaz çinilerden oluşmaktadır (Şekil 3.272).

Çıkmanın iki yanında ikişer adet küçük sivri kemerli pencerenin altına yerleştirilmiş bir adet düz atkı pencere görmekteyiz. Küçük pencerelerin üzerinde çini pano bulunmaktadır (Şekil 3.272).

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

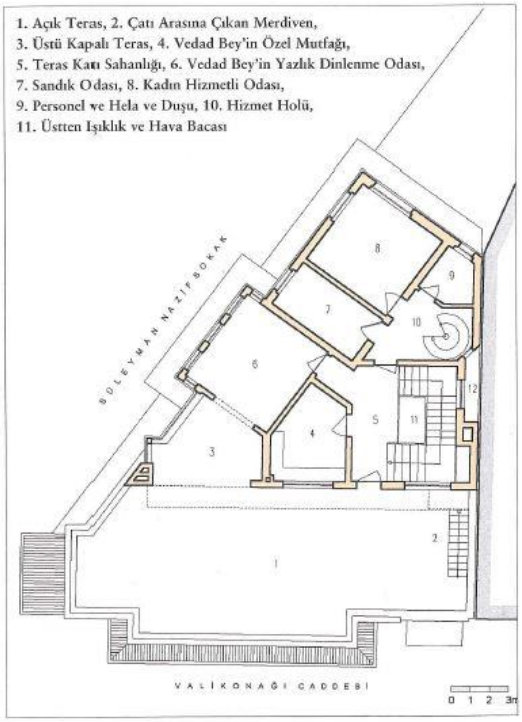

Şekil 3.263 Teras kat planı [28]

Lacivert renkli desensiz çinilerle çerçevelenmiş panonun üst bölümünde iki adet turkuaz renkli desensiz altıgen motif, altıgenin etrafına beyaz ve turkuaz renkli çiniler yerleştirmiştir. Altındaki pano, turkuaz kırmızı lacivert de beyaz renklerden oluşan kıvrık dal ve çiçek desenleriyle süslenmiştir (Şekil 3.272).

Sol taraftaki pencerelerin yanına lacivert turkuaz ve kırmızı renklerden oluşan kalemişinden sekizgen bir yıldız motifli bulunmaktadır (Şekil 3.266).

İkinci katta girişin üzerinde ise; iki küçük sivri kemerli pencere ile süslenmiş bir Fransız balkonu bulunmaktadır. Küçük pencerenin üzerinde bir adet çini pano bulunmaktadır.

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

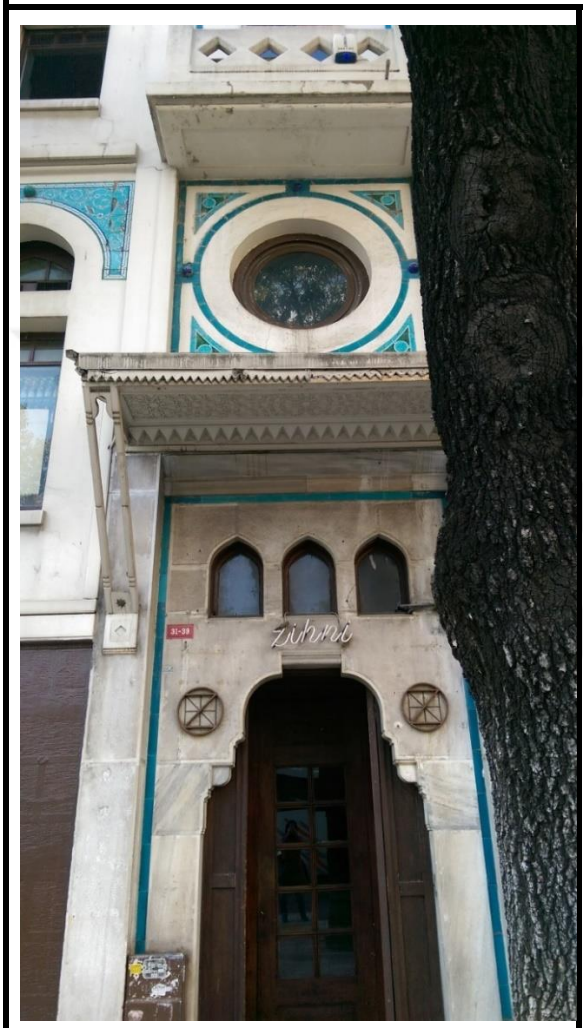

Şekil 3.264 Vedat Tek Evi giriş kapısı Fotoğraf: Elif GENÇ

Turkuaz, lacivert ve beyaz renklerden oluşan çini panonun etrafından zencirek bordür geçmektedir. Ortasında ise elips form içerisinde yazı bulunmaktadır. Yazı ve zencirek motifi arasında kıvrık dal ve küçük çiçek desenleri bulunmaktadır. Çini panodan yere kadar iki adet, turkuaz renkli desensiz çinilerden yapılmış bordür balkon zemine kadar inmektedir. Fransız balkonunun korkulularında dört adet eşkenar dörtgen şekli bulunmaktadır. Birinci kata geldiğimizde çıkma altında bulunan payandaları görmekteyiz. Çini panolar turkuaz bir lacivert ve beyaz renklerdedir. Panonun etrafından beyaz ve lacivert renkli Zencirek motifli bordür geçmektedir. İçerisinde rumi, palmet, küçük çiçek ve kıvrık dal motifleri bulunmaktadır panonun tam ortasında turkuaz renkli kabara bulunmaktadır (Şekil 3.272).

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.265 Vedat Tek Evi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.266 Vedat Tek Evi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Giriş kapısının üzerinde yuvarlak bir pencere bulunmaktadır. Pencerenin etrafında bir sıra desensiz lacivert çini bordür bulunmaktadır. Bordürün dört köşesinde, turkuaz desensiz bir bordür içine yerleştirilmiş yeşil desensiz çini ve içine yerleştirmiş turkuaz daire deseni bulunmaktadır (Şekil 3.264).

Girişi çevreleyen turkuaz renkli çini bordürün her bir kenarının orta noktasında bir adet lacivert renkli kabara bulunmaktadır.

Giriş kat ahşap kaplıdır. Şu anda Zihni Cafe olarak kullanmaktadır.

Evin girişi oldukça bezemelidir. Giriş kapısı üzerine yerleştirilen saçak ile vurgulanmıştır. Saçak metal eliböğründelerle desteklenmiştir. Saçak altında üç adet küçük sivri kemerli pencere bulunmaktadır. Pencerelerin altında at nalı giriş kapısı bulunmaktadır.

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18F	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.267 Vedat Tek Evi yol cephesi çizimi [28]

Şekil 3.268 Vedat Tek Evi yol cephesi çizimi
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18G	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.269 Vedat Tek Evi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.270 Vedat Tek Evi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.271 Vedat Tek Evi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: VEDAT TEK EVİ	**YILI:**1915	**KATALOG NO:** 18H	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 665	**PAFTA:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Halaskargazi Mah. Vali Konağı Cad		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.272 Vedat Tek Evi detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	**YILI:** 1916	**KATALOG NO:** 19A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 723	**PAF:** 73	**PARSEL:** 1
ADRES: Vişnezade Mah. Süleyman Seba Cad		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

VAZİYET PLANI:

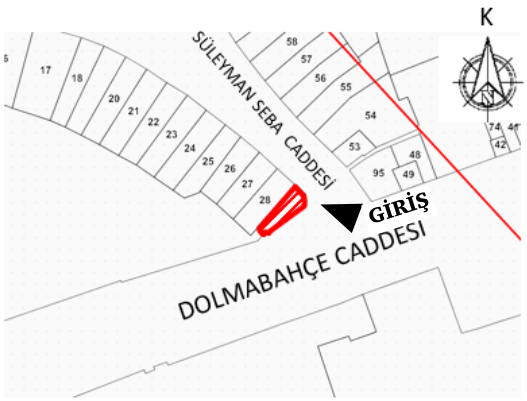

Şekil 3.273 Milli Emlak Dükkanları vaziyet planı [55]

Şekil 3.274 Milli Emlak Dükkanları Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN:

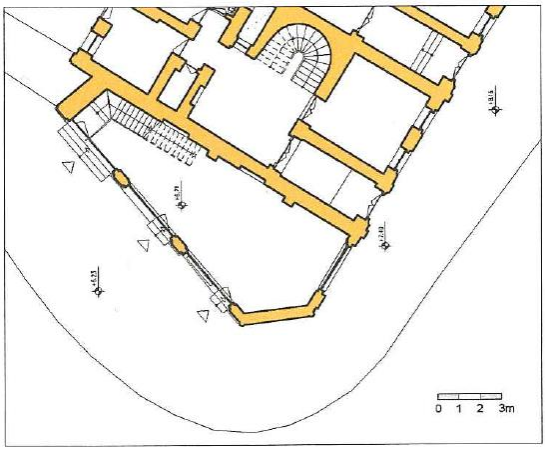

Şekil 3.275 Milli Emlak Dükkanları plan şeması [28]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ:

Akaretlerde bulunan yapı, Süleyman Seba caddesinde bulunmaktadır.

Milli Emlak dükkanları ismiyle kurulan yapı bugün Bosporuous Real Estate şirketi tarafından kullanılmaktadır.

Köşe bir parsele oturtulmuş yapının plan şeması da arsaya uygun olarak tasarlanmıştır.

Çatısı saçaklıdır.

YAPI: MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	**YILI:** 1916	**KATALOG NO:** 19B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 723	**PAF:** 73	**PARSEL:** 1
ADRES: Vişnezade Mah. Süleyman Seba Cad		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

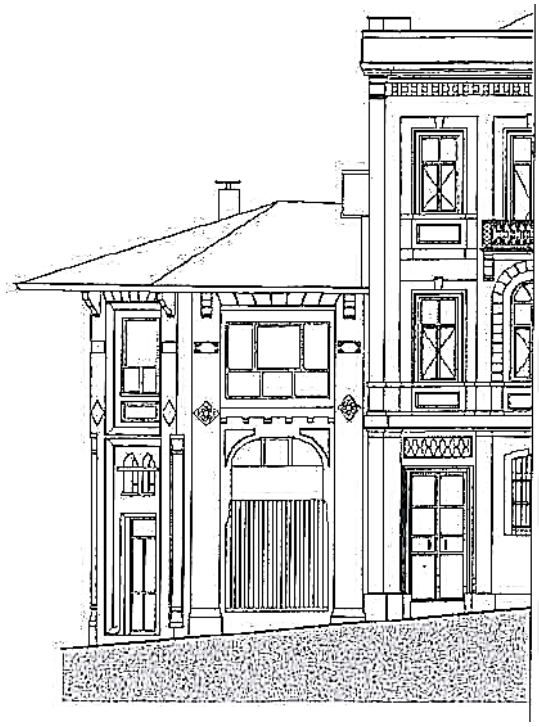

Şekil 3.276 Giriş cephesi çizimi [28]

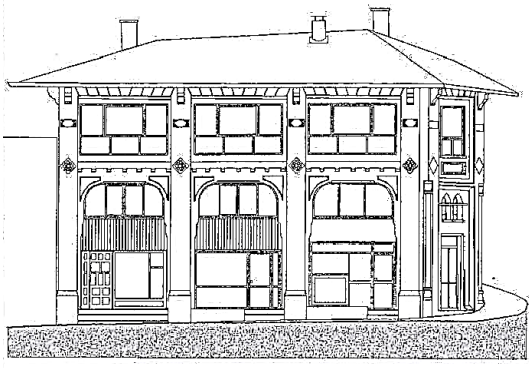

Şekil 3.277 Yol cephesi çizimi [28]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Birinci kat pencereleri düz atkı, giriş kat pencereleri Bursa kemeri formundadır. Saçak altından korniş bulunmaktadır. Saçak payandalarla desteklenmiştir.

Pencereler arasında beyaz, lacivert, kahverengi ve turkuaz renklerde karelere bölünmüş çiniler bulunmaktadır (Şekil 3.278).

Pencere altından kat sövesi geçmektedir. Kat sövesinin altında turkuaz, beyaz lacivert ve kahverengi renklerde çini panolar bulunmaktadır. Dikdörtgen formlu pano lacivert renkli desensiz çinilerle çerçevelenmiştir. Çerçevenin içinde desensiz turkuaz renkli çini motif bulunmaktadır. Altıgenden geriye kalan alanlarda beyaz desensiz çiniler içine yerleştirilmiş kahverengi birer nokta bulunmaktadır (Şekil 3.284).

YAPI: MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	**YILI:** 1916	**KATALOG NO:** 19C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 723	**PAF:** 73	**PARSEL:** 1
ADRES: Vişnezade Mah. Süleyman Seba Cad		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.278 Milli Emlak Dükkanları detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.279 Milli Emlak Dükkanları detay Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.280 Milli Emlak Dükkanları Fotoğraf: Elif GENÇ

Pencerelerin arasında eşkenar dörtgen formunda çini panolar bulunmaktadır. Lacivert, beyaz, turkuaz ve kahverengi renkli çini pano, sekizgen yıldız biçimindedir (Şekil 3.279).

Giriş kat pencereleri üzerinde birer çini pano bulunmaktadır. Lacivert, beyaz, turkuaz ve kahverengi renkli çini pano, kıvrık dal ve rumi motiflerinden oluşmaktadır. Pencerrelerin bittiği noktada desensiz, turkuaz renkli çiniler bulunmaktadır. Pencere aralarında beton vazolar bulunmaktadır (Şekil 3.282).

Giriş kapısı düz atkıdır. üzerinde İki adet sivri kemerli pencere bulunmaktadır.Kapının iki yanında birer beton vazo bulunmaktadır (Şekil 3.280).

YAPI: MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	**YILI:** 1916	**KATALOG NO:** 19D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 723	**PAF:** 73	**PARSEL:** 1
ADRES: Vişnezade Mah. Süleyman Seba Cad		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.281 Milli Emlak Dükkanları

Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.282 Milli Emlak Dükkanları

Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	**YILI:** 1916	**KATALOG NO:** 19E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 723	**PAF:** 73	**PARSEL:** 1
ADRES: Vişnezade Mah. Süleyman Seba Cad		**İLÇE:** BEŞİKTAŞ	

Şekil 3.283 Milli Emlak Dükkanları detay

Fotoğraf: Elif GENÇ

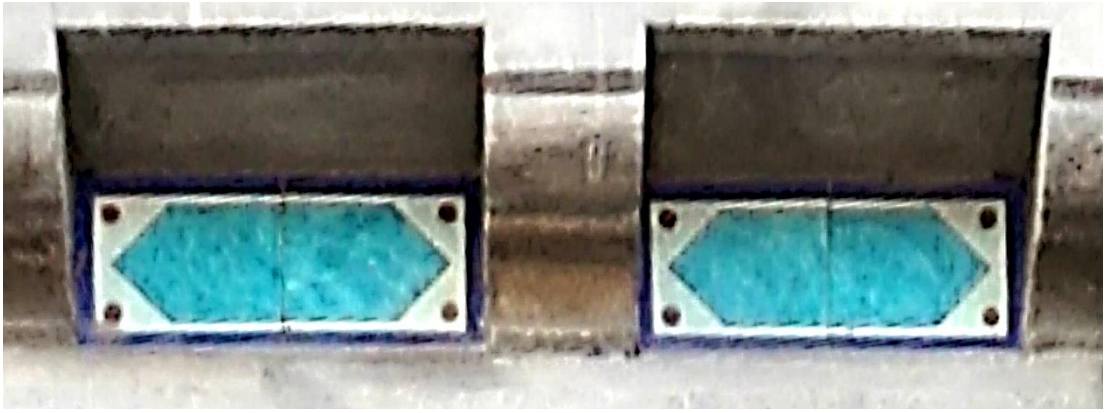

Şekil 3.284 Milli Emlak Dükkanları detay

Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

VAZİYET PLANI

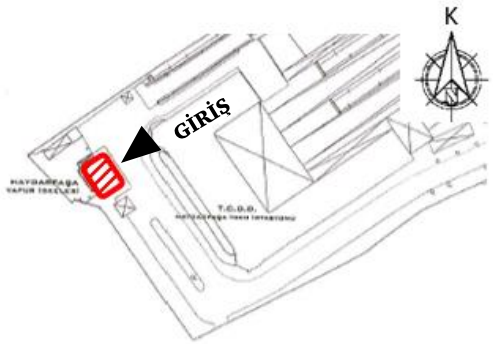

Şekil 3.285 Haydarpaşa İskelesi vaziyet planı[56]

Şekil 3.286 Haydarpaşa İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN

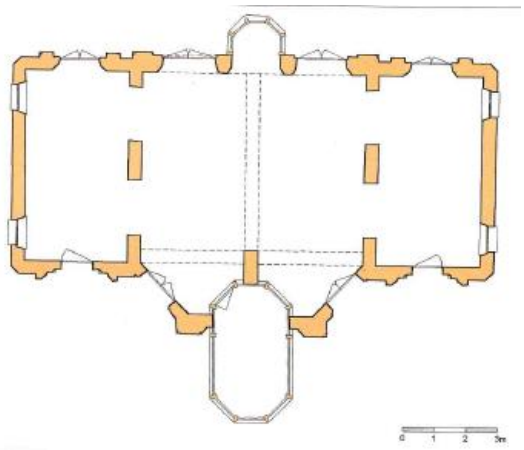

Şekil 3.287 Zemin kat planı [28]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Haydarpaşa Vapur İskelesi, dikdörtgen planlıdır. 1909 yılında Musevver Muhit dergisinde bulunan Haydarpaşa Tren Garı fotoğrafına bakıldığında başak bir iskele fotoğrafı görülmektedir. Yapı bugünkü hali ile cephe ve plan şeması anlamında benzediğinden bunun bir dönüştürme projesi olduğu düşünülmektedir [28].Haydarpaşa İskelesi kırma çatılıdır. Deniz cephesi simetriktir. Üç akstan oluşmaktadır.

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

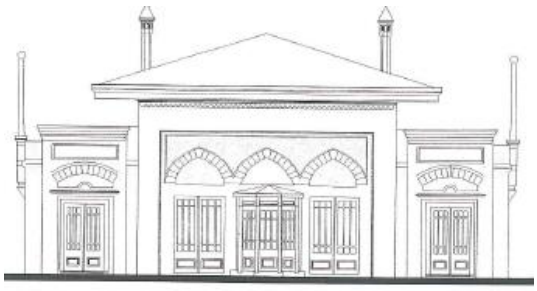

Şekil 3.288 Ön cephe [28]

Şekil 3.289 Detay [57]

Şekil 3.290 Detay [57]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Deniz cephesine baktığımızda saçak altından zigzag desenli taş malzemeden korniş geçmektedir. Korniş altından zigzag motifinde lacivert ve turkuaz renkli çini bordür geçtiğini görmekteyiz (Şekil 3.290). Çini bordürün altında iki adet penci kemerli pencere ve bir adet sağır penci kemer bulunmaktadır. Sağır penci kemer çini pano ile süslenmiştir.

Kemerler üzerinde bulunan çini panoda lacivert desensiz çinilerin içine yerleştirilen beyaz ve kırmızı renklerden oluşan zencirek motifli çini bordür uygulanmıştır. Bordür içine, beyaz renk üzerine, yeşil, turkuaz, lacivert ve sarı renklerden oluşan kıvrık dal, rumi ve palmet motiflerinden oluşan çini pano yerleştirilmiştir (Şekil 3.294).

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

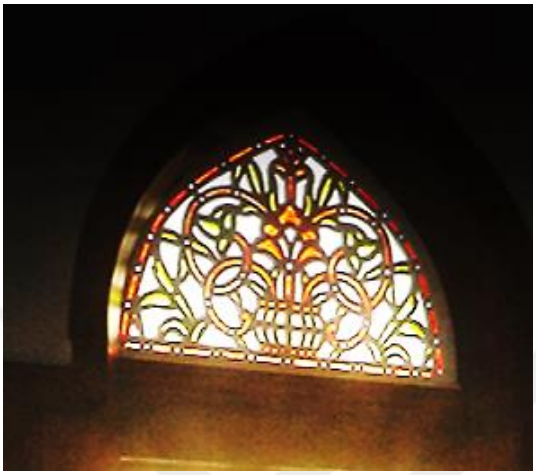

Şekil 3.291 Detay [58]

Sağ ve sol yandaki penci kemerleri pencerelerin içinde vitray bulunmaktadır. Süsleme bir vazo motifi ve vazodan dışarıya doğru yayılan kıvrık dal ve yaprak motiflerinin ortada bir palmet motifiyle birleştirilmesinden oluşturulmuştur. Vitray camları kırmızı, yeşil, ve mavi renklerden oluşmaktadır (Şekil 3.291).

Ortadaki kemerde bulunan çini panoda ise, lacivert ve turkuaz renkli çinilerin, palmet, rumi ve kıvrık dal motifleri ile bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Çinilerin altında bulunan kapılardan sağ ve sol kemerin altında kalanlar düz atkıdır ve çift kanatlıdır. Ortadaki kapı ise öne doğru yarın bir altıgen formunda öne çıkarılmıştır. Çıkmanın üzeri kırma çatı ile örtülmiştir (Şekil 3.294).

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.292 Detay [58]

Giriş aksının iki yanında simetrik olan cephe düzenlemesine baktığımızda ise; dışa doğru vurgulanmış birer kapı görmekteyiz. Kapının üstündeki parapetin mukarnas süslemeleri bulunmaktadır. Parapetin altında bulunan çini panoda eski yazı ile ”Haydarpaşa “ yazmaktadır. Çini pano yeşil, sarı ve siyah renklerden oluşmaktadır. Çininin altında bir adet sağır basık kemer, kemerin içinde turkuaz ve beyaz renklerden oluşan ve palmet , rumi ve kıvrık dal motiflerinden oluşan çini pano bulunmaktadır (Şekil 3.292).

Çini panonun altında taş oyma olarak Seyr-i Sefain İdaresi’nin arması bulunmaktadır.

Çini panonun üzerindeki basık kemerin tepe noktasında bir adet kabara bulunmaktadır (Şekil 3.292).

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.293 Detay [58]

Şekil 3.294 Detay [58]

Dış çerçevede lacivert, köşe noktalarda ve ortada kırmızı renk, kırmızının dört tarafında beyaz ve turkuaz renkl çiniler kullanılmıştır.

Kapının diğer yanında bulunan çini panoda ise; desensiz çinilerden oluşturulan komposizyonda kırmızı renk ortaya konumlandırılmış olup, dört tarafına beyaz çiniler yerleştirilmiştir. Dış kenarlardan geçen lacivert çiniler ile beyaz çinilerin arasını turkuaz renkli çiniler doldurmaktadır (Şekil 3.293).

İskele cephesine geldiğimizde ise, çatının geniş bir saçak ile dışarıya doğru taştığını görmekteyiz. Saçak eliboğründeler ile cepheden desteklenmektedir. Saçak altında çini pano bulunmaktadır. Turkuaz, beyaz ve lacivert renklerden oluşan çini panoda Latin harfleriyle "İskele" yazmaktadır (Şekil 3.299).

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20F	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.295 Detay [59]

Kapıların iki yanında çiniler geçmektedir.Çini pano kırmızı, beyaz, turkuaz ve lacivert renkli desensiz çinilerin bir araya getirilerek bir kompozisyon oluşturmasıyla meydana gelmiştir.

Çini pano turkuaz ve beyaz renklerdeki rumi bordür ile süslemiştir. Panonun üst kısmında turkuaz , laciver ve beyaz renklerde çini içine eski yazı ile" كوتاهيه" yani yeni yazı ile "Kütahya " yazmaktadır.

Yapının çinileri Kütahyalı Mehmet Emin Usta tarafından yapılmıştır. "Kütahtya " yazısının altında bir selvi motifi onun üstünde yarım bir şemse motifi, şemse ile bordür arasında kırmızı ve beyaz renklerdeki rumi ve kıvrık dal motifli çini bulunmaktadır. Selvinin üzerinde kırmızı, lacivert ve yeşil renkli bir çiçek madalyoın bulunmaktadır (Şekil 3.295).

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20G	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

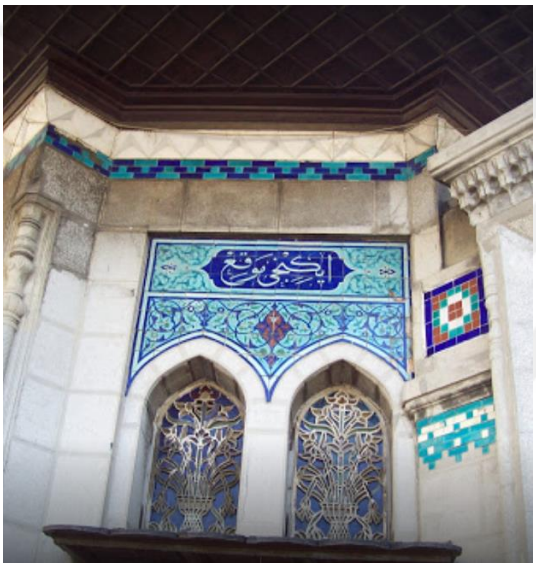

Şekil 3.296 Detay [58]

Selvinin dibinde ise, sarı renkte laleler, kırmızı renkli karanfil, yeşil kıvrık dalş ve sazyolu yaprağı motifleri bulunmaktadır Selvi motifinin altındaki çinide ise, lacivert bir eşkenar dörtgen içerisine yeleştirilmiş , yeşil bir kare ve onun da içine yerleştirilmiş turkuaz bir eşkenar dörtgen motifi bulunmaktadır.Bilet gişesinin yanında dayandığı cephenin iki yanında kalan cephelerde birer giriş kapısı bulunmaktadır.

Sol taraftaki giriş kapısının üzerinde bulunan çini panodaların üst kısmında eski yazı ile "برنجی موقع"(birinci mevki), sağ taraftaki giriş kapısının üzerinde ise " موقع ایکیذجی"(ikinci mevki) yazmaktadır. Çini panolarda, turkuaz, lacivert, kırmızı ve beyaz renkler kullanılmıştır. Palmat, rumi, kıvrık dal ve hatai motifleri hakimdir (Şekil 3.296).

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20H	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.297 Detay [58]

Çini panoların altında bulunan penci kemerli pencerelerdeki vitraylarda vazo, kıvrık dal, yaprak ve karanfil motifleri kullanılmıştır. Vitraylar kırmızı, yeşil renklerdedir.

Bilet gişesinin olduğıu alanın sağ ve sol tarafında bulunan kapılar düz lentoludur Çevresinden turkuaz renkli, desensiz çini bordürler geçmektedir. Bordürün içinde beyaz , lacivert, turkuaz ve kırmızı renklerde çini pano bulunmaktadır. Çini pano rumi, kıvrık dal ve yapraklar, lale ve şemsi motifinden oluşmaktadır. Şemsi motifinin ortasında Seyr-i Sefain İdaresi'nin arması bulunmaktadır (Şekil 3.297). Çini panonun iki yanında taş oyma süslemeler bulunmaktadır. Süslemelerde kıcrık dal ve rumi motifleeri kullanılmıştır. Kapı üzerinde bir saçak bulunmaktadır. Kapının dört bir yanından turkuaz ve beyaz renklerden zencirek motifli bordür geçmektedir.

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20I	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.298 Haydarpaşa İskelesi [59]

Şekil 3.299 Haydarpaşa İskelesi [59]

Kapının iki yanında, alt tarafta tukuaz ve lacivert reenklerden oluşan çini bordür geçmektedir.

Yapının sağ ve sol cephesinde ikişer adet penci kemerli pencere bulunmaktadır. Cephede parapet turkuaz ve lacivert renkli desensiz çinilerle süslenmiştir. Cephenin tam ortasında dikdörtgen bir bölüm vurgulanmıştır. Dikdörtgenin çevresinden desensiz turkuaz renkli çini bordür geçmektedir. Üzeri saçakla örtülmüş ve eliböğründelerle tutturulmuştur.

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20J	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.300 Haydarpaşa İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.301 Haydarpaşa İskelesi eski hali [60]

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20K	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

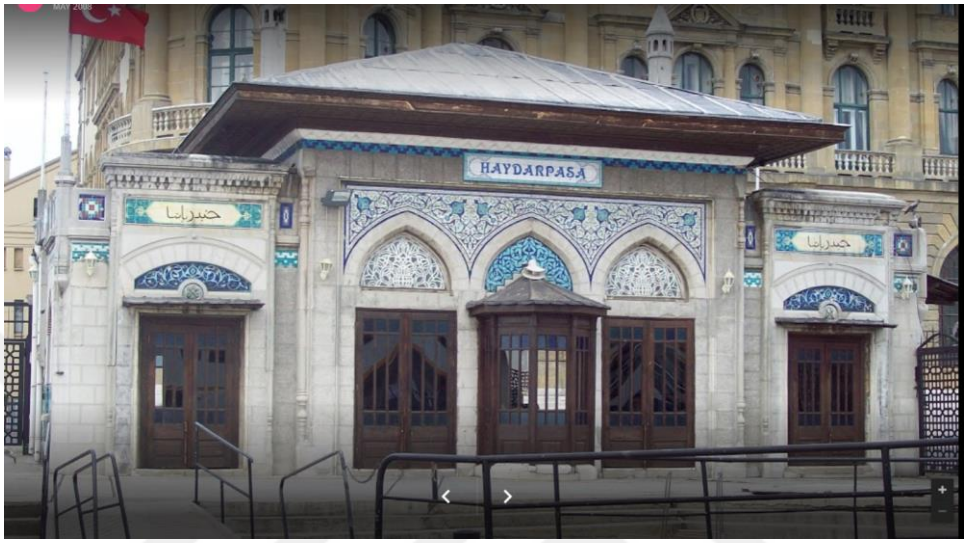

Şekil 3.302 Haydarpaşa İskelesi [58]

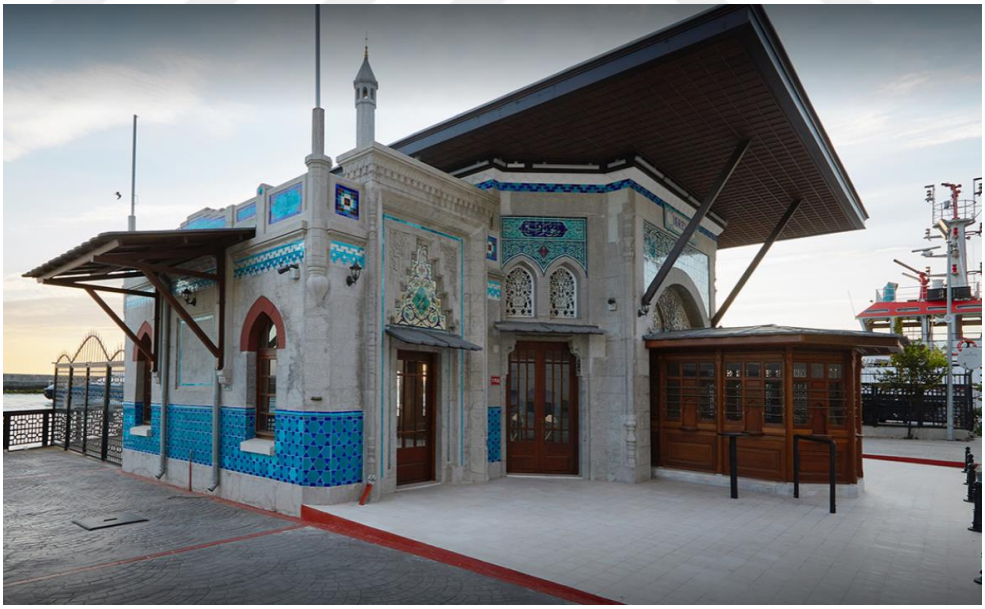

Şekil 3.303 Haydarpaşa İskelesi [58]

YAPI: HAYDARPAŞA İSKELESİ	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 20L	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 240	**PAF**: 54	**PAR:** 2
ADRES: Rasimpaşa Mah. Haydarpaşa Gar Binası Yanı		**İLÇE:** KADIKÖY	

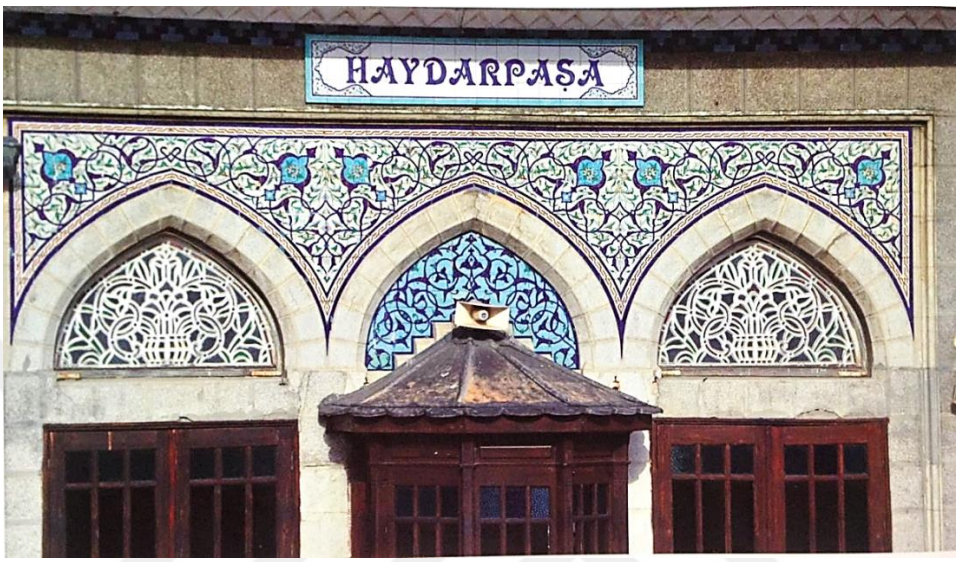

Şekil 3.304 Detay [57]

Şekil 3.305 Haydarpaşa İskelesi [57]

<table>
<tr><td colspan="2">YAPI:</td><td>YILI:1918</td><td colspan="2">KATALOG NO: 21A</td></tr>
<tr><td colspan="2">MİMARI: MİMAR KEMALETTİN</td><td>ADA: 58</td><td>PAF:</td><td>PARSEL: 1</td></tr>
<tr><td colspan="3">ADRES: SULTANAHMET MAH. TEVKİFHANE SOK.</td><td colspan="2">İLÇE: FATİH</td></tr>
<tr><td colspan="3">VAZİYET PLANI: K
 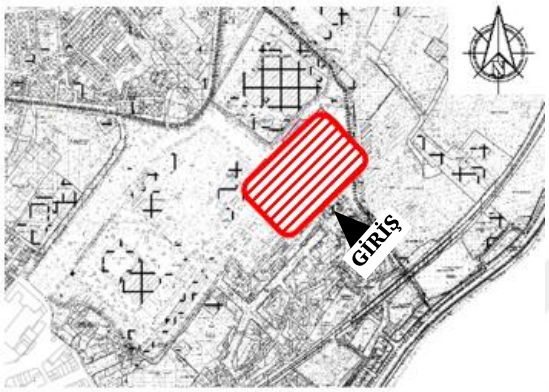

Şekil 3.306 İshakpaşa Tevkifhanesi vaziyet planı[37]</td><td colspan="2">
Şekil 3.307 İshakpaşa Tevkifhanesi Fotoğraf: Elif GENÇ</td></tr>
<tr><td colspan="3">PLAN</td><td colspan="2">PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ
Sultanahmet'te bulunan yapının üzerinde sülüs tarzda "Dersaadet Cinayet Tevkifhanesi" yazan bina, bugün Four Seasons otel olarak kullanılmaktadır (Şekil 3.307).
BEZEME ÖZELLİKLERİ
Çatı saçak altı ahşaptır. Saçak cepheye metal eliböğründelerle tutturulmuştur. Saçak altına turkuaz renkli desensiz çini bordür yerleştirilmiştir (Şekil 3.307).</td></tr>
</table>

YAPI: İSHAKPAŞA TEVKİFHANESİ	**YILI:**1918	**KATALOG NO:** 21B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 58	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: SULTANAHMET MAH. TEVKİFHANE SOK.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.308 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.309 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Bordür altında turkuaz, lacivert ve beyaz renkli, palmet ve kıvrık dal motiflerinden oluşan çini panolar bulunmaktadır. Pano altında sivri kemerli pencereler bulunmaktadır (Şekil 3.310).

Giriş katta basık kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencereler üzerinde turkuaz, lacivert ve beyaz renkli, palmet ve kıvrık dal motiflerinden oluşan çini panolar bulunmaktadır (Şekil 3.311).

Çıkma aksında çatı altında küçük sivri kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencerelerin altından söve geçmektedir. Söve altında bulunan sivri kemerli pencere etrafında çini pano bulunmaktadır. Giriş kapısının üzerindeki çıkma mukarnas süslemeli payandalarla süslenmiştir. Payandaların ortasında kabaralar bulunmaktadır (Şekil 3.316).

YAPI: İSHAKPAŞA TEVKİFHANESİ	**YILI:**1918	**KATALOG NO:** 21C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 58	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: SULTANAHMET MAH. TEVKİFHANE SOK.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.310 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.311 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: İSHAKPAŞA TEVKİFHANESİ	**YILI:**1918	**KATALOG NO:** 21D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 58	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: SULTANAHMET MAH. TEVKİFHANE SOK.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.312 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: İSHAKPAŞA TEVKİFHANESİ	**YILI:**1918	**KATALOG NO:** 21E	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 58	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: SULTANAHMET MAH. TEVKİFHANE SOK.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.313 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.314 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: İSHAKPAŞA TEVKİFHANESİ	**YILI:**1918	**KATALOG NO:** 21F	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 58	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: SULTANAHMET MAH. TEVKİFHANE SOK.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.315 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.316 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI

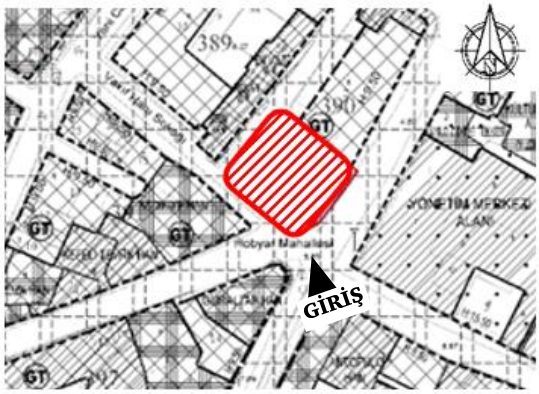

Şekil 3.317 Birinci Vakıf Han [37]

Şekil 3.318 Birinci Vakıf Han
Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN

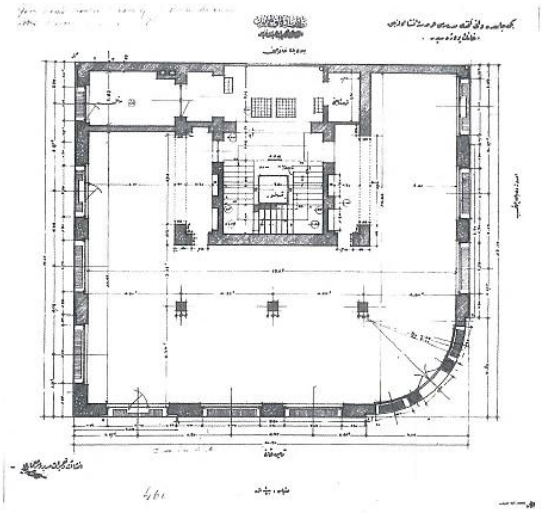

Şekil 3.319 Zemin kat planı [8]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Hobyar Mahallesinde bulunan yapı Birinci Vakıf Han Caddesine kurulmuştur.

Yapı planında giriş kat boş bırakılmış, asma kat ve birinci katta dükkanlar konumlandırılmıştır. Asma katta bir numaralı mağaza ve iki numaralı mağazaya ayrılmış yerler bulunmaktadır. Üst katta ise on adet mağaza planlanmıştır.

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

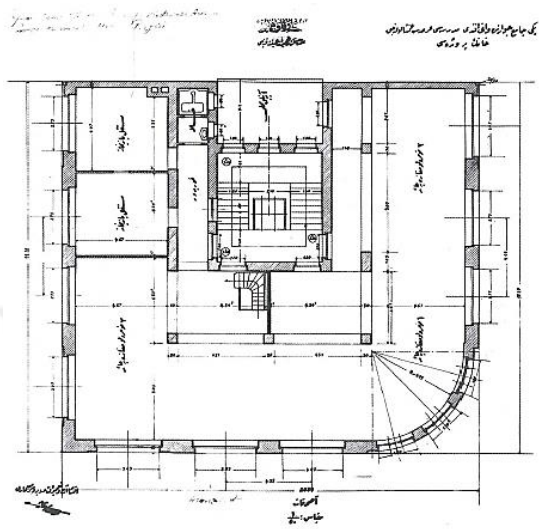

Şekil 3.320 Asma kat planı

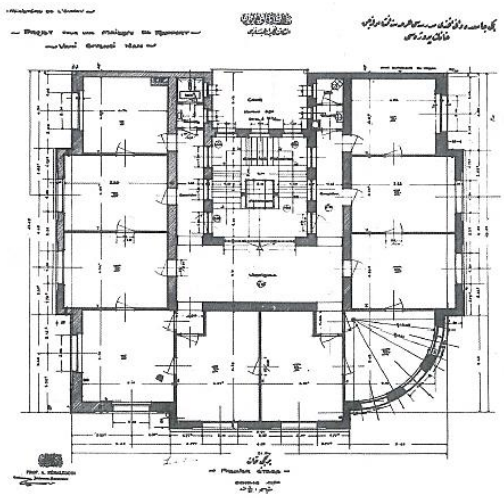

Şekil 3.321 Birinci kat planı

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Cephe altı katlıdır. Çatıda geniş saçak kullanılmıştır. Saçak yapının yarım daire çıkmasında kırılmaktadır. Yapıdaki saçaklar sarı, kırmızı turkuaz renklerde, şemsi motifli kalemişleri ile süslemiştir (Şekil 3.324).

Saçak metal eliböğründelerle desteklenmiştir. Saçak altından entralacs düzeninde taş malzemeden bordür geçmektedir. Saçak altı ikili ve üçlü sivri kemerlerli pencerelerle süslenmiştir. Pencerelerin üzeri çinilerle bezenmiştir. Lacivert, turkuaz, beyaz ve kırmızı renklerden oluşan çinide, kıvrık dal ve palmet motifleri bulunmaktadır.

Dördüncü katta yarım daire çıkmanın olduğu aksta saçak bulunmaktadır. Saçak altında beyaz, yeşil ve kırmızı renkte palmet motifli kalemişi süslemeler bulunaktadır. Saçak altında çiftli sivri kemerli pencerelerle karşılaşmaktayız (Şekil 3.325).

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

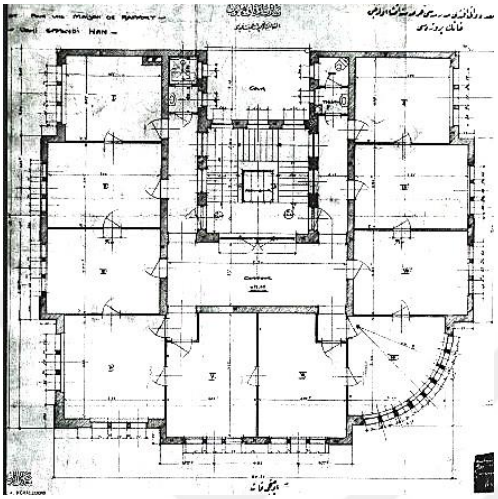

Şekil 3.322 İkinci kat planı

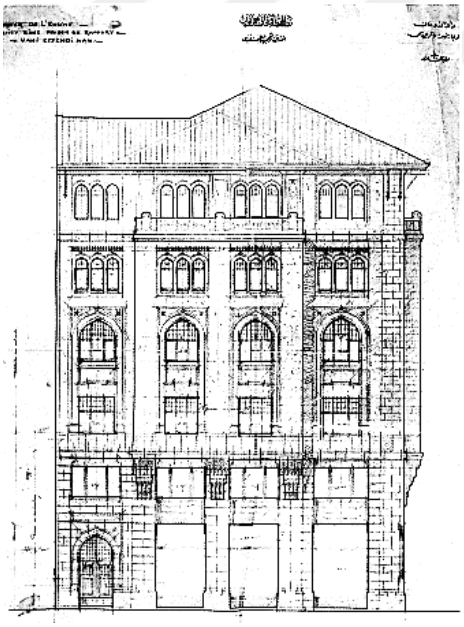

Şekil 3.323 Bahçıvanlar sokağı cephesi görünüşü

Çıkmanın iki yanında pencereler üçlü olarak konumlandırılmıştır. Üçüncü katta sivri kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencere aralarına gülbezek rozetler yerleştirilmiştir (Şekil 3.325).

İkinci katta düz atkı pencereler bulunmaktadır. Çıkmanın iki yanında kat silmesini mukarnas işlemeli taş malzemeden payandalar desteklemektedir.

Birinci katta, çıkmanın bulunduğu aksta, sivri kemerli pencerelerin arasında üçer adet gülbezek rozet bulunmaktadır. Çıkmanın iki yanında düz atkı pencereler bulunmaktadır.

Çıkma giriş katta iki adet mukarnas başlıklı sutün ile desteklenmektedir. Çıkmanın iki yanında bulunan pencereler düz atkıdır (Şekil 3.328).

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.324 Birinci Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.325 Birinci Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22E	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.326 Birinci Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.327 Birinci Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22F	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.328 Birinci Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: BİRİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1918	**KATALOG NO:** 22G	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 390	**PAF:**	**PARSEL:** 1
ADRES: Hobyar Mah. Şeyhülislam Hayriefendi Cad.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.329 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.330 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.331 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: İKİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1912-191?	**KATALOG NO:** 23A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:**315	**PAF:**	**PAR:** 40
ADRES: Sururi Mah. Saka Mehmet Sok.		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI

Şekil 3.332 İkinci Vakıf Han [37]

Şekil 3.333 İkinci Vakıf Han
Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN

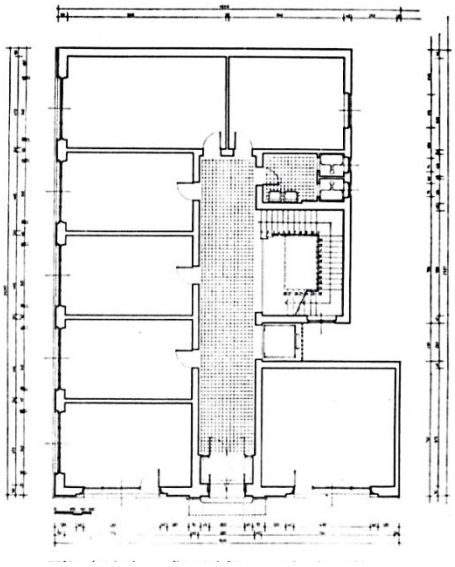

Şekil 3.334 Giriş kat planı [8]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Yapı dar sokakların arasında kaldığından yakına gelmedikçe büyüklüğünü anlayamayız.

Dikdörtgen plan şemasına sahiptir. Yapı zemin kat dahil olmak üzere dört katlıdır (Şekil 3.334).

Cephe, kesme taş, turkuaz ve lacivert renkli çini panolarla süslenmiştir. Simetrik bir cephe düzeni bulunmaktadır. Çatısı saçaklıdır ve kırma çatıdır (Şekil 3.336).

YAPI: İKİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1912-191?	**KATALOG NO:** 23B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:**315	**PAF:**	**PAR:** 40
ADRES: Sururi Mah. Saka Mehmet Sok.		**İLÇE:** FATİH	

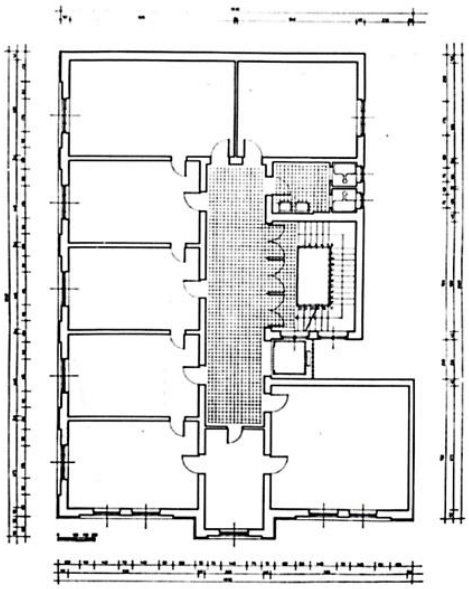

Şekil 3.335 Birinci kat planı [8]

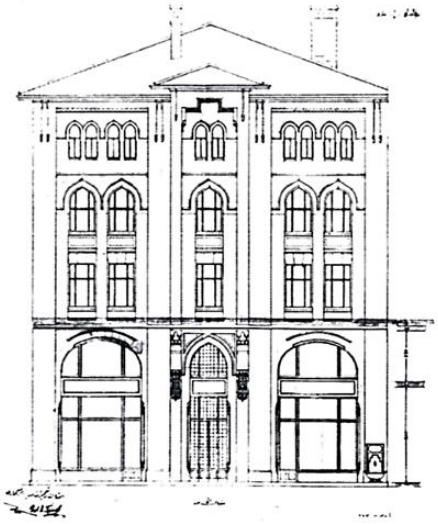

Şekil 3.336 Ön cephe çizimi [8]

Çatı altındaki pencereler yuvarlak kemerli çift pencerelerdir. Üçüncü katta sivri kemerli pencereler, ikinci katta düz atkı pencereler bulunmaktadır. Birinci katta ise sivri kemerli çift kat yüksekliğinde pencereler ve sivri kemerli kapı bulunmaktadır (Şekil 3.336). Cephe koridor aksında dışarıya çıkma yapmaktadır.

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Saçak altı süslemesinde lacivert üzerine beyaz kareler, beyaz içine de kare formlu turkuaz renk süsleme yerleştirilmiştir. Çatı altına yerleştirilen korniş, mukarnas desenli payandalarla sabitlenmiştir (Şekil 3.338).

Pencereler, mukarnas üzengili niş içine yerleştirilmiştir. Pencerelerin üzerinde lacivert desensiz çini panolardan oluşturulmuş çerçeve içinde desensiz turkuaz renkli çiniler yerleştirilmiştir (Şekil 3.338).

YAPI: İKİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1912-191?	**KATALOG NO:** 23C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:**315	**PAF:**	**PAR:** 40
ADRES: Sururi Mah. Saka Mehmet Sok.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.337 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.338 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Her kat bitiminde katlar, söve ile ayrılmıştır (Şekil 3.339).

Çıkma altında iki adet mukarnaslı payanda vardır bu payandaların üzerinde sekizgen yıldız süslemeli taş oyma kabaralar bulunmaktadır. Mukarnasların içine çiçek desenli rozetler yerleştirilmiştir (Şekil 3.343).

YAPI: İKİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1912-191?	**KATALOG NO:** 3D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:**315	**PAF:**	**PAR:** 40
ADRES: Sururi Mah. Saka Mehmet Sok.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.339 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.340 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: İKİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1912-191?	**KATALOG NO:** 23E	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:**315	**PAF:**	**PAR:** 40
ADRES: Sururi Mah. Saka Mehmet Sok.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.341 Giriş
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: İKİNCİ VAKIF HAN	**YILI:** 1912-191?	**KATALOG NO:** 23F	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:**315	**PAF:**	**PAR:** 40
ADRES: Sururi Mah. Saka Mehmet Sok.		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.342 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.343 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24A	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

VAZİYET PLANI

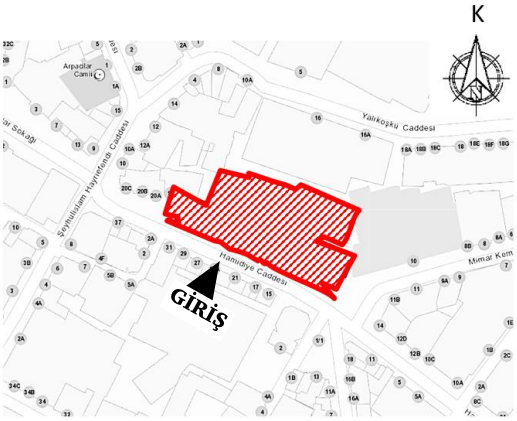

Şeki 3- 344 Dördüncü Vakıf Han vaziyet planı [37]

Şekil 3.345 Dördüncü Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN

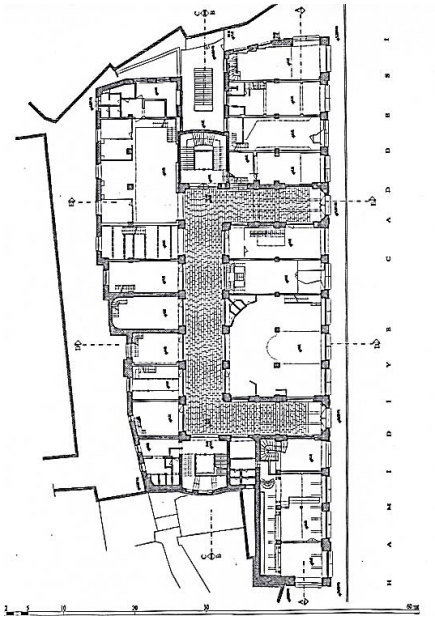

Şekil 3.346 Zemin kat planı [51]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Hamidiye Caddesi üzerinde bulunan IV. Vakıf Han Mimar Kemaleddin'in (d.1870-ö.1927) en önemli eserlerinden biridir. Bugün Legancy Ottoman Hotel olarak kullanılmaktadır (Şekil 3.345).

Avlulu plan şemasına sahiptir. Alt katında dükkanlar, üst katında ise çok sayıda oda bulunmaktadır (Şekil 3.346).

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24B	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

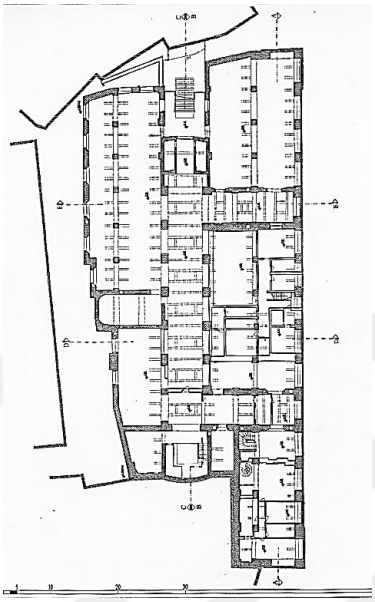

Şekil 3.347 Bodrum kat planı [69]

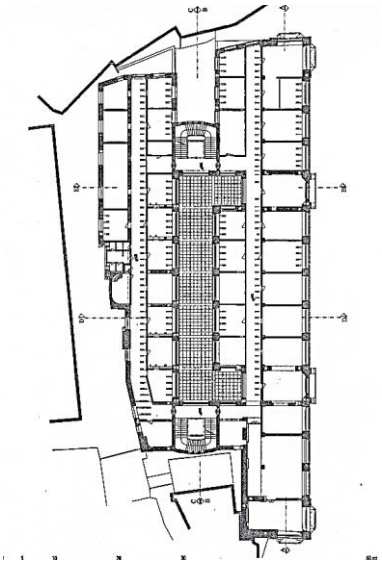

Şekil 3.348 Birinci kat planı [69]

Yapı girişi zaman içerisinde yapılan restorasyonda değiştirilmiştir. İki giriş kapısı cephede aynı şekilde bırakılmışsa da işlevini yitirmiştir. Yapının tam ortasında ulunan dükkândan yeni bir giriş oluşturulmuştur [69].

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Cephe altı katladır. Plandan görüleceği üzere yapının iki ucundan birer merdiven kulesi yükselmektedir. Kulelerin üstü kubbe ile örtülmüştür. Kubbe kasnağında palmet ve mukarnas motiflerden süsleme bulunmaktadır.

Kubbe altında penci kemerli aydınlık pencereleri bulunmaktadır. Yapı kulelerin dışında kalan kısımında kırma çatılıdır. Kırma çatısında geniş bir saçak kullanılmıştır (Şekil 3.349).

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24C	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.349 Kubbe detayı
Fotoğraf: Elif GENÇ

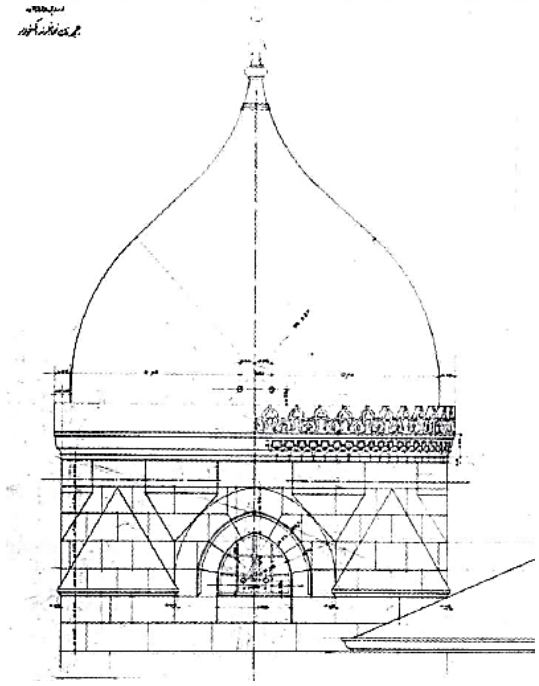

Şekil 3.350 Kubbe detay çizimi [8]

Saçak ince eliböğründelerle cephedeki plastırlara dayandırılmıştır Saçak altında ahşap süsleme bulunmaktadır. Saçağın altında üçlü gruplandırılmış sivri kemerli pencereler bulunmaktadır Beşinci katta saçakla pencereler arasında turkuaz ve lacivert renkli çini panolar bulunmaktadır. Çini panoların etrafından beyaz ve turkuaz renklerde zencirek motifli bordür geçmektedir. Bordürün içinde çiçek madalyon, rumi ve kıvrık dal motifleri kullanılmıştır (Şekil 3.353).

Sivri kemerli pencerelerin arasında baklava deseni başlıklı sutünçeler bulunmaktadır (Şekil 3.351).

Giriş cephesinde ikisi kule hizasında olmak üzere dört adet çıkma bulunmaktadır. Çıkmalar beşinci katta balkon olarak şekillenmiştir. Balkon korkulukları taş malzemedendir. Korkuluk bölümlerinin her birinde birer kemer motifi bulunmaktadır. Korkulukların arasında babalar bulunmaktadır (Şekil 3.).

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24D	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.351 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Korkuluk altından kat silmesi geçmektedir. Kat silmesinin altında ve beşinci kat pencerelerinin üzerinde mukarnas desenli söve bulunmaktadır (Şekil 3.353).

Dördüncü katta çıkma hizasındaki pencereler ikili gruplandırılmışken, diğer pencereler üçlü gruplandırılmıştır. Pencere üstt kısmından taş malzemeden bordürler geçmektedir. Bordürler palmet motifi ile pencere aralarında birleşmektedirler. İkinci ve üçüncü kattaki pencereler silmeli bir bordür ile çerçevelendirilmiştir. Üçüncü katta silmeli sivri kemerli pencereler, ikinci katta ise düz lentolu pencereler bulunmaktadır. Sivri kemerli pencere ve bordür arasında taş oyma kıvrık dal ve palmet motiflerinin ortasına yerleştirilmiş birer gülbezek rozet bulunmaktadır (Şekil 3.).

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24E	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.352 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

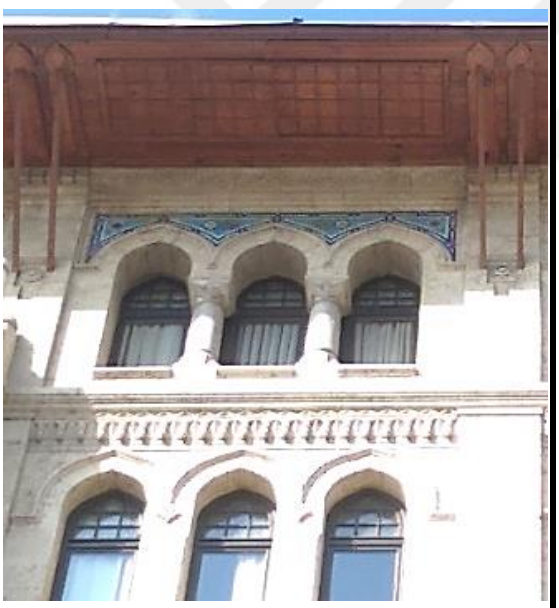

Şekil 3.353 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Sivri kemer içindeki pencereler, çıkmalara geldiğinde Fransız balkonu işlevi görmektedir. Sivri kemerli pencerelerin parapeti üç parçaya ayrılmıştır. Ortadaki parça daha geniştir. Parapet altından tek sıra mukarnas süsleme geçmektedir. İkinci kattaki düz lentolu pencerelere geldiğimizde ise pencerelerin üç parçaya ayrıldığını görmekteyiz. Pencere altından kalın bir kat silmesi geçmektedir. Kat silmesinin alt tarafında mukarnas süsleme bulunmaktadır. Birinci kata geldiğimizde çıkmaların mukarnas süslemeli payandalarla bitirildiğini görmekteyiz (Şekil 3.).

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24F	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

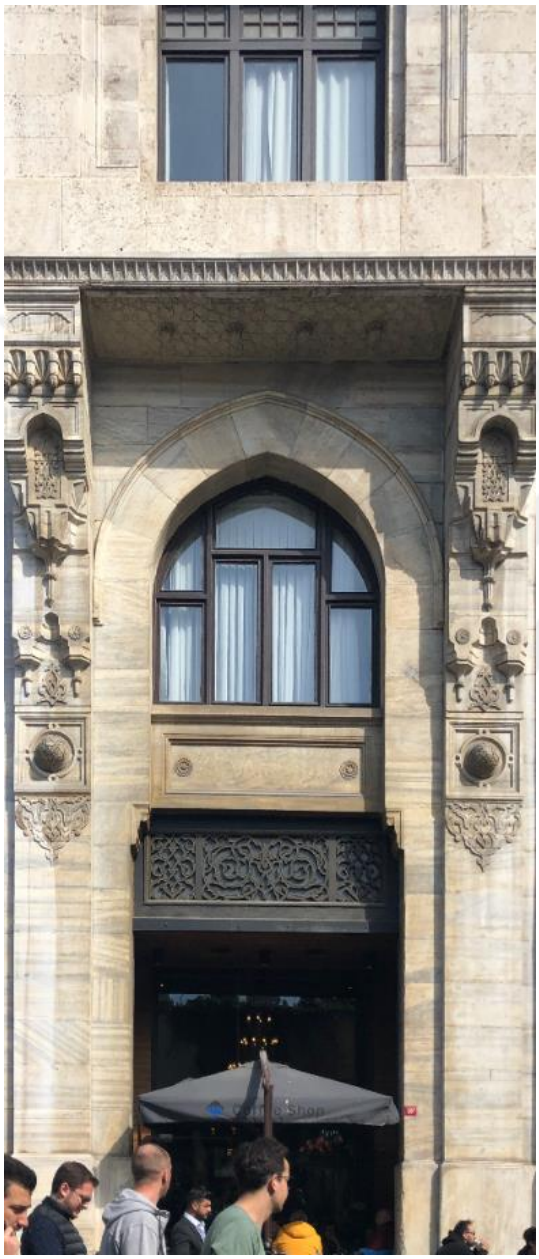

Şekil 3.354 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Çıkma altında taş malzemeden oyulmuş sekizgen yıldız motifi bulunmaktadır. Merkezdeki yıldızların ortasında toplamda dört adet olmak üzere birer kabara bullunmaktadır (Şekil 3.354).

Payandanın en üstünde dikdörtgen içine işlenmiş şemse motifi bulunmaktadır. Motifin altından mukarnas geçmektedir. Mukarnasın altından kademeli olarak inen kemer motifinin içinde, dikdörtgen çerçeve içine alınmış, içiçe geçmiiş kıvrık dal ve rumi motiflerinden oluşan bezeme bulunmaktadır. Mukarnas ile bitirilen bu bezemenin altında iki adet gülbezek rozet bulunmaktadır. Gülbezek rozetlerin arasına bir adet palmet motifi yerleştirilmiştir (Şekil 3.354).

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24G	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

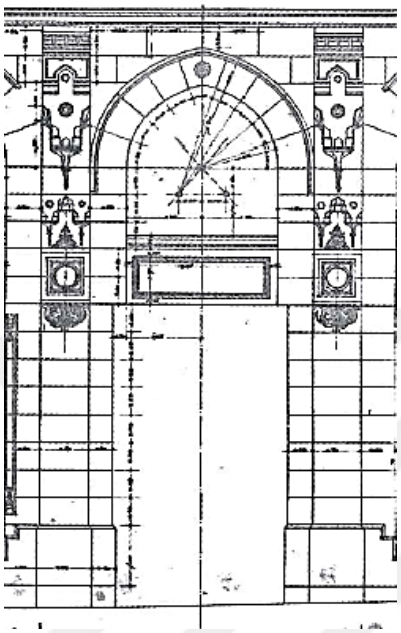

Şekil 3.355 Detay çizimi [8]

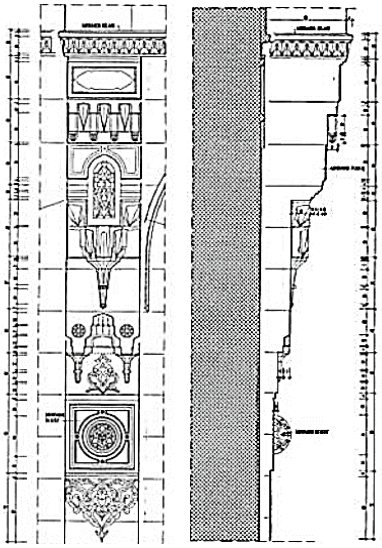

Şekil 3.356 Detay çizimi [67]

Birinci katta yuvarlak kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencerelerin aralarında birer gülbezek rozet bulunmaktadır. Gülbezek rozetlerin altında giriş kat hizasında entrelacs madalyon içine yerleştirilmiş altı köşeli yıldız motifi kabaralar bulunmaktadır. (Şekil 3.357)

Giriş kat pencereleri düz lentoludur.

Projenin orijinal halinde iki adet olan giriş kapılarına geldiğimizde, birinci kat penceresi ve giriş kapısının sivri kemerli bir çerçeveye yerleştirildiğini görmekteyiz. Birinci kattaki penci kemerli pencerelerin parapetinde ikişer adet gülbezek rozet bulunmaktadır. Rozetlerin arasında daha önce bulunan ve latin harfleriyle yazılmış " 4. VAKIF HAN" yazısının bugün sadece izlerini görebilmekteyiz. (Şekil 3.555)

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24H	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.357 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.358 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.360 Detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Kapı üzerinde bulunan metal alın üç dikdörtgen parçadan oluşmaktadır. Ortadaki parça daha geniş olmakla birlikte, ortaya yerleştirilmiş bir palmet motifi ve iki tarafında simetrik bulunan rumi ve kıvrık dal motiflerini barındırmaktadır. Sağ ve sol taraftaki süslemelerde palmet, kıvrık dal ve rumi motiflerinin simetrik olarak düzenlemmesiyle oluşturulmuştur. (Şekil 3.360)

YAPI: DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	**YILI:** 1911-1926	**KATALOG NO:** 24I	
MİMARI: MİMAR KEMALETTİN	**ADA:** 969	**PAF**:	**PARSEL:** 6
ADRES: Sururi Mah. Hamidiye Caddesi		**İLÇE:** FATİH	

Şekil 3.361 Dördüncü Vakıf Han
Fotoğraf: Elif GENÇ

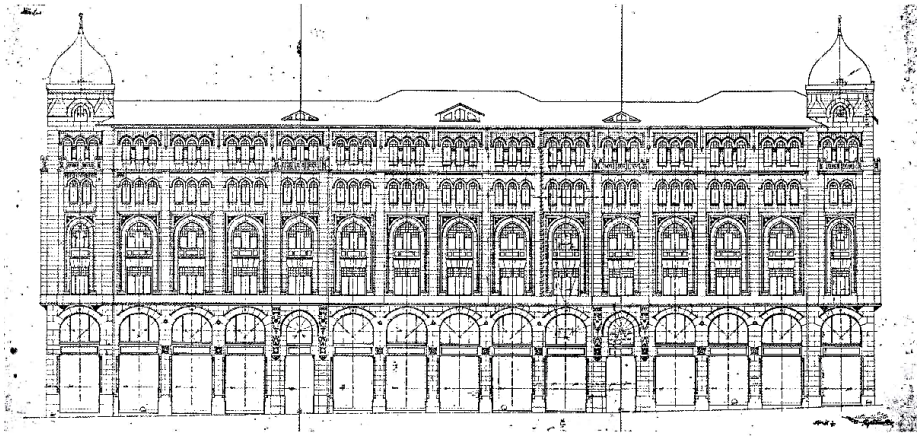

Şekil 3.362 Ön cephe çizimi [8]

YAPI: MODA İSKELESİ	**YILI:** 1917	**KATALOG NO:** 25A	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 303	**PAFTA:** 39	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Moda Cad		**İLÇE:** KADIKÖY	

VAZİYET PLANI

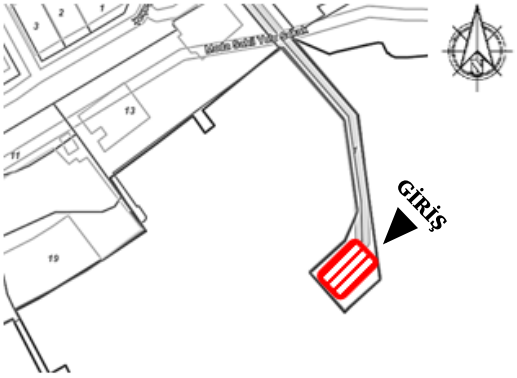

Şekil 3.363 Moda İskelesi [56]

Şekil 3.364 Moda İskelesi
Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN

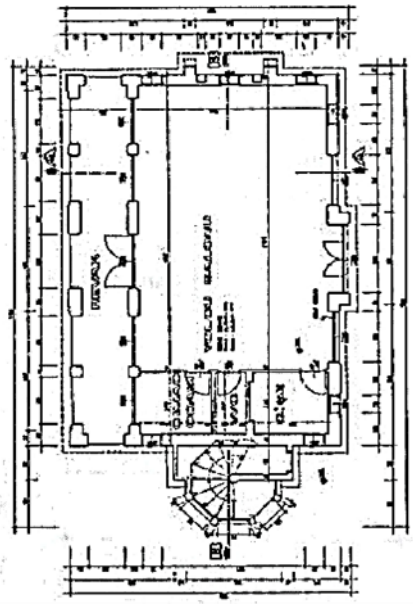

Şekil 3.365 Giriş kat planı [51]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Moda İskelesi dikdörtgen planlıdır. İskelenin tek yolcu bekleme salonu vardır (Şekil 3.). Yapı halihazırda restorasyondadır (Şekil 3).

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Yapı giriş katta kemerli ve farklı boyutlardaki pencere ve kapılardan oluşmaktadır. Yapı elemanları çinilerle süslenmiştir.

.

YAPI: MODA İSKELESİ	**YILI:** 1917	**KATALOG NO:** 25B	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 303	**PAFTA:** 39	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Moda Cad		**İLÇE:** KADIKÖY	

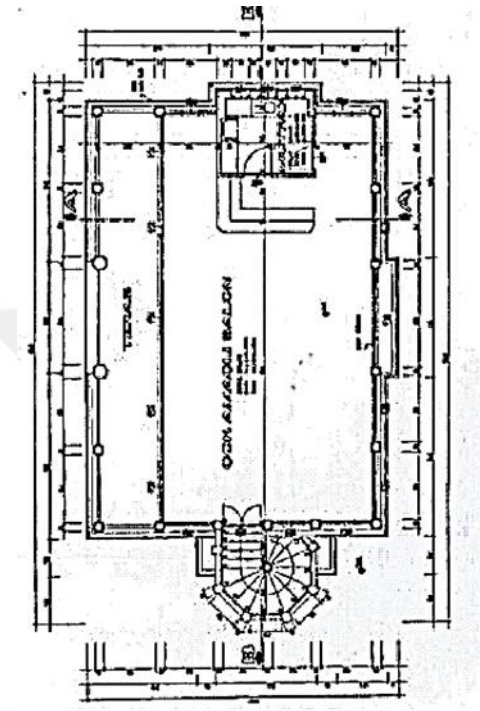

Şekil 3.366 Birinci kat planı [51]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Deniz cephesinden baktığımız zaman, üst katta düz atkı pencerelerin bulunduğunu görmekteyiz. Zemin kata geldiğimizde, sivri kemerli kapıların üzerinde birer adet turkuaz renkli çini pano bulunmaktadır. (Şekil 3.359)

Sağ cepheye baktığımızda, giriş katta Bursa kemerli pencereler bulunmaktadır. Pencerelerin üzerinde turkuaz renkli çini panolar bulunmaktadır. (Şekil 3.361)

İskele cephesinde, giriş kapısınınn olduğu aks dışarı doğru çıkarrılmıştır. Kapı üzerinde turkuaz renkli çini pano bulunmaktadır. (Şekil 3.360)

Giriş kapısının iki yanında bulunan sivri kemerli pencereler üzerinde turkuaz renkli çini panolar bulunmaktadır. Çini panoların ortasında birer kabara görünmektedir. (Şekil 3.364)

YAPI: MODA İSKELESİ	**YILI:** 1917	**KATALOG NO:** 25C	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 303	**PAFTA:** 39	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Moda Cad		**İLÇE:** KADIKÖY	

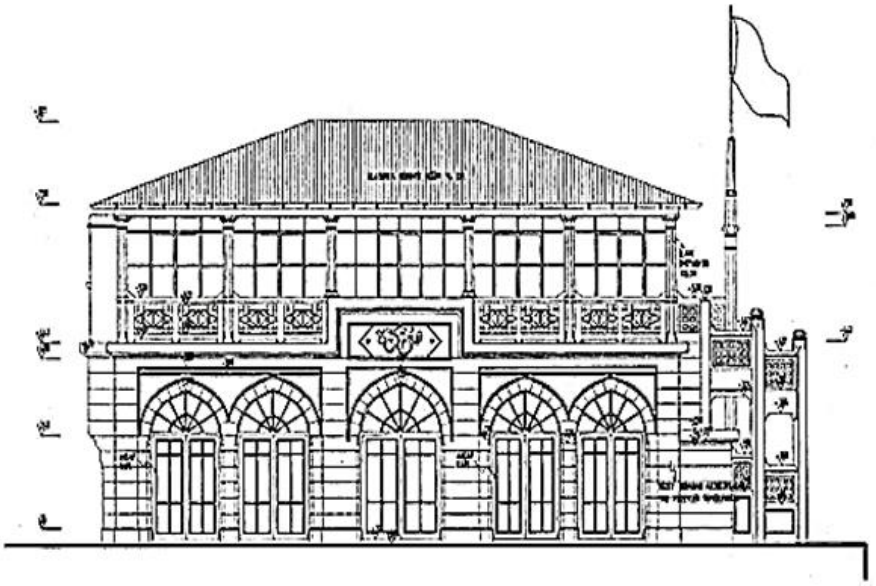

Şekil 3.359 Deniz cephesi [51]

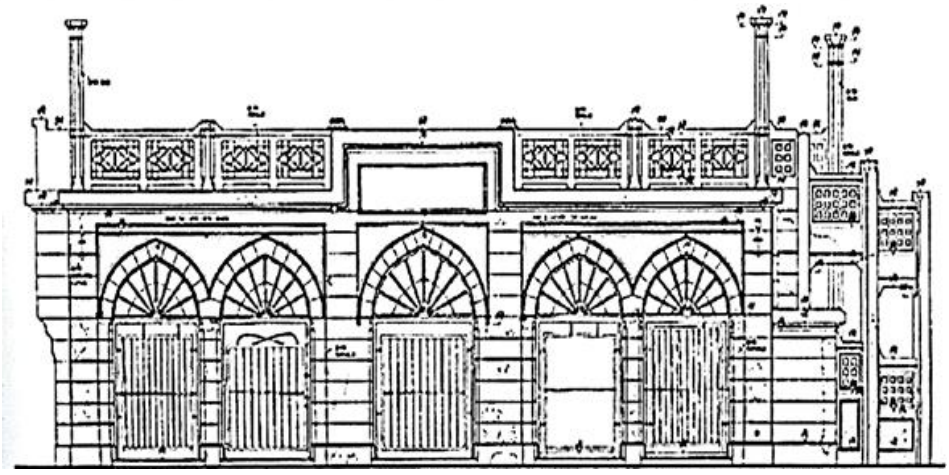

Şekil 3.360 İskele cephesi [51]

YAPI: MODA İSKELESİ	**YILI:** 1917	**KATALOG NO:** 25D	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 303	**PAFTA:** 39	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Moda Cad		**İLÇE:** KADIKÖY	

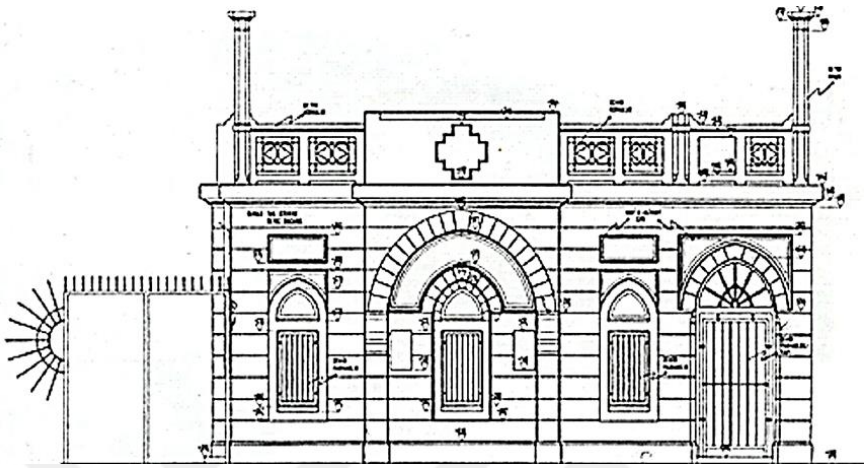

Şekil 3.361 Sağ cephe [51]

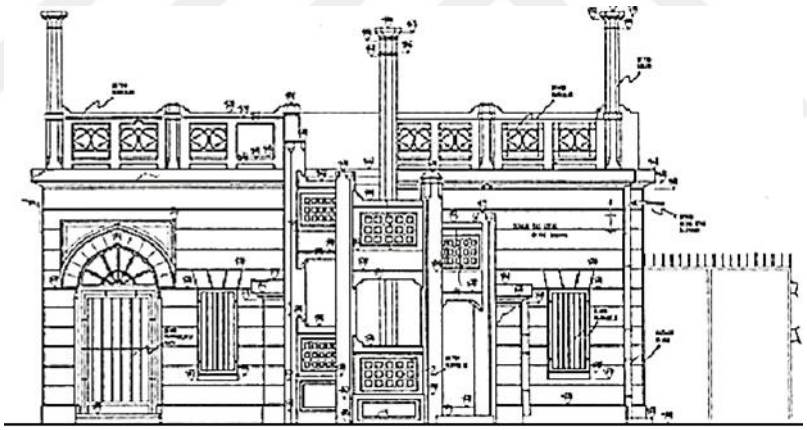

Şekil 3.362 Sol cephe [51]

YAPI: MODA İSKELESİ	**YILI:** 1917	**KATALOG NO:** 25E	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 303	**PAFTA:** 39	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Moda Cad		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.363 Moda İskelesi [68]

YAPI: MODA İSKELESİ	**YILI:** 1917	**KATALOG NO:** 25F	
MİMARI: VEDAT TEK	**ADA:** 303	**PAFTA:** 39	**PARSEL:** 1
ADRES: Caferağa Mah. Moda Cad		**İLÇE:** KADIKÖY	

Şekil 3.364 Moda İskelesi [69]

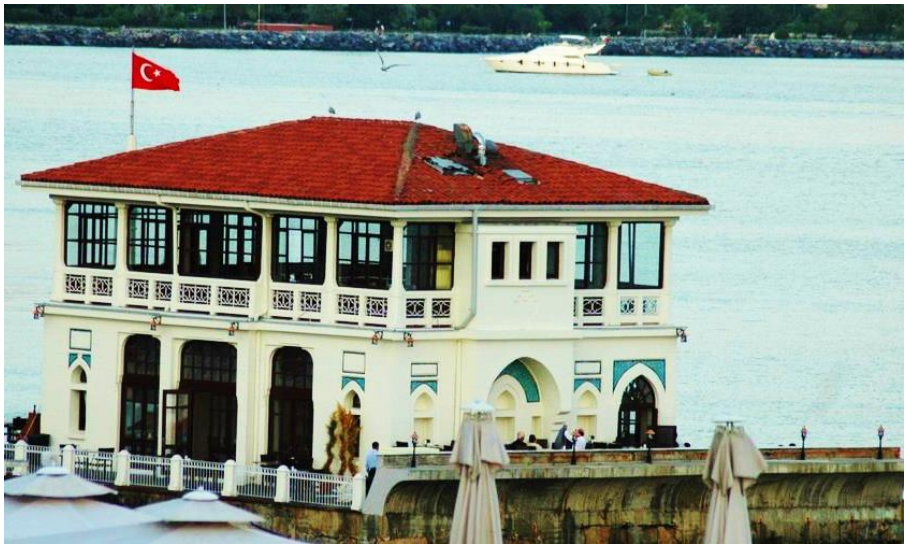

Şekil 3.365 Moda İskelesi [70]

.

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26A	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

VAZİYET PLANI

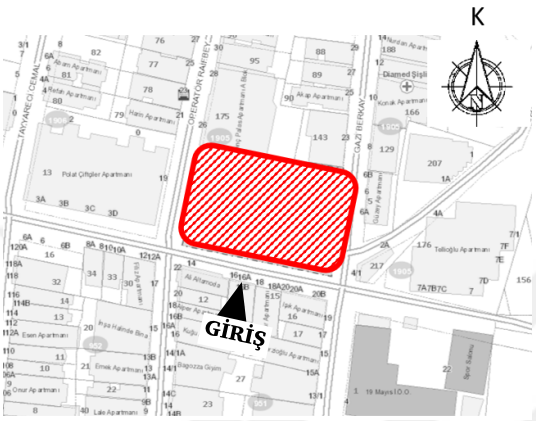

Şekil 3.366 Ataman Kliniği [31]

Şekil 3.367 Ataman Kliniği
Fotoğraf: Elif GENÇ

PLAN :

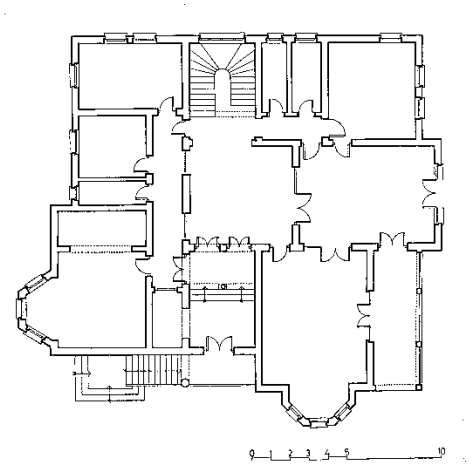

Şekil 3.368 Zemin kat planı [3]

PLAN VE CEPHE ÖZELLİKLERİ

Ataman kliniği bugün Bozlu Art Projects olarak kullanılmaktadır. Sergi salonu olarak kullanılmaktadır.

Yapı kare planlıdır: Kırma çatılıdır İki cephesinde dışarıya doğru çıkma yapmıştır. Güney cephesindeki çıkma kubbe ile örtülmüştür (Şekil 3.368).

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26B	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

“

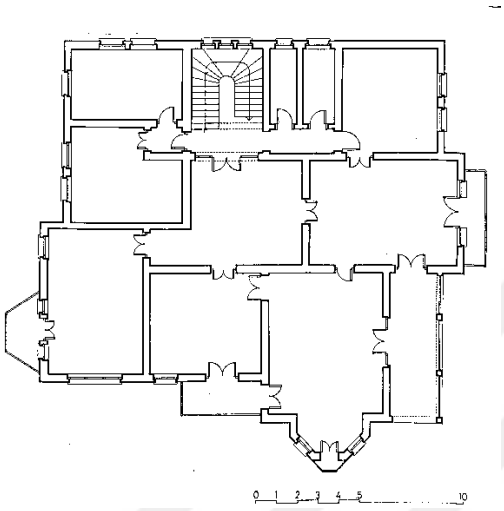

Şekil 3.369 Birinci kat planı [3]

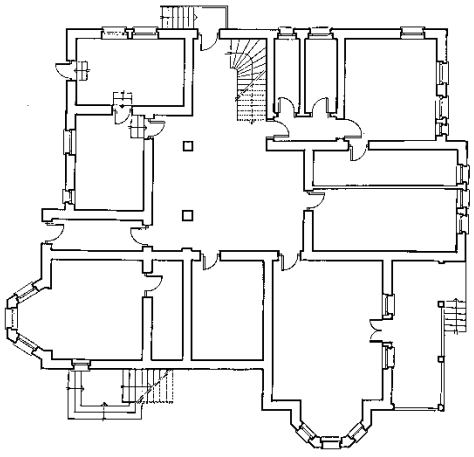

Şekil 3.370 Bodrum kat planı [3]

BEZEME ÖZELLİKLERİ

Kubbe saçağı altıgendir. Saçak altından korniş geçmektedir. Kornişin altında altıgen kulenin her bir kenarında ikişer adet penci kemerli pencere, pencerelerin üzerinde ise; turkuaz renkli desensiz çini panolar bulunmaktadır (Şekil 3.376).

Pencerelerin altından kat silmesi geçmektedir. Kulenin birinci katındaki pencereler düz lentoludur. Pencere parapeti desensiz, turkuaz renkli çinilerle süslenmişti. Kulenin birinci katında bir adet fransız balkonu bulunmaktadır (Şekil 3.377).

Birinci katın pencere düzeni, giriş katta devam etmaktedir. Bodrum katında penci kemerli pencereler kullanılmıştır.

Kulenin iki yanındaki plastırlar palmet motifiyle bitirilmiştir (Şekil 3.380).

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26C	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.371 Güney cephesi [3]

Şekil 3.372 Batı cephesi [3]

Şekil 3.373 Doğu cephesi [3]

Kulenin sol yanında birinci kat balkonu bulunmaktadır. Balkonun korkulukları ortasında altıgen yıldız bulunan çokgen motifiyle süslenmiştir (Şekil 3.375).

Balkonun solundaki pencereler düz lentoludur. Pencerelerin solunda birer adet turkuaz renkli kabara ile cephe süslenmiştir. Kabaraların altında birer adet çini pano bulunmaktadır. Çini pano beyaz, lacivert, turkuaz ve kırmızı renklerdedir. Etrafından kıvrık dal motifli bordür geçen çini panoda vazoı içinden çıkan kıvrık dal, ve rumi motifleri eşlik etmektedir. Katlar kat silmesiyle bölünmüştür.(Şekil 3.379).

Giriş katta balkon altında bir adet merdivenlli giriş bulunmaktadır. Merdivenlerden kapı hizasına çıkan alan cephede penci kemer ile vurgulanmıştır. Kemer mukarnas başlıklı sutünlara oturmaktadır (Şekil 3.378).

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26D	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.374 Ataman Kliniği detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.375 Ataman Kliniği detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Sol tarafta bulunan penci kemerin üzerinden kıvrık dal motifli söve geçmektedir. Korniş altında ve kemerin üzerinde kalan alan desensiz turkuaz renkli çinilerle süslenmiştir. Çinilerin etrafından geçen bordür, dikdörtgen içine yerleştirilmiş daire deseni ile bitirilmiştir (Şekil 3.379).

Batı cephesinde orta aksta çatı bir kat daha yükseltilmiştir. Kırma çatılı bu alanın saçakları geniş tutulmuştur. Saçak altında düz lento bir pencere ve bir kapı ile balkona açılmaktadır. Balkon payandalarla tutturulmuştur (Şekil 3.380).

Birinci katta basık kemerli bir kapı bulunmaktadır. Bu kapı da bu katta balkona açılmaktadır. Giriş katta balkon kapısı düz lentoludur. Bodrum katta ise küçük düz lentolu pencereler bulunmaktadır.

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26E	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

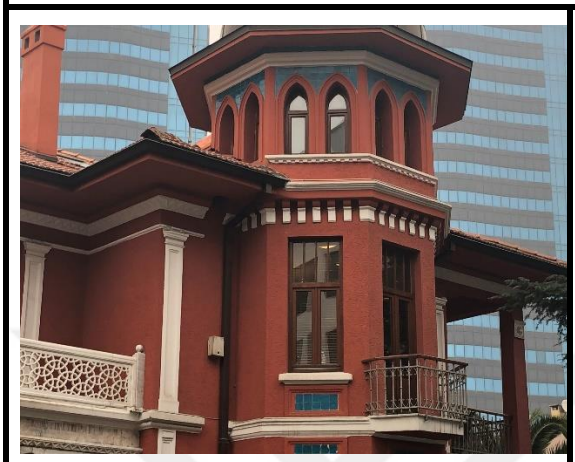

Şekil 3.376 Ataman Kliniği detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.377 Ataman Kliniği detay
Fotoğraf: Elif GENÇ

Cephede sol tarafa baktığımızda giriş ve birinci katta geniş balkonlar bulunmaktadır. Balkonlara çıkış penci kemerli kapılardan yapılmaktadır. Bodrum katta ise balkon yerine merdivenli bir giriş yapılmıştır.

Cephenin sağ tarafında, düz lentolu pencereler bulunmaktadır. Birinci katta pencereler plastırlarla süslenmiştir (Şekil 3.380).

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26F	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.378 Ataman Kliniği
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.379 Ataman Kliniği
Fotoğraf: Elif GENÇ

YAPI: ATAMAN KLİNİĞİ	**YILI:** 1925	**KATALOG NO:** 26G	
MİMARI: GUİLİO MONGERİ	**ADA:** 1905	**PAFTA**:	**PARSEL:** 10
ADRES: 19 Mayıs Mah. Dr. Şevket Bey Sok.		**İLÇE:** ŞİŞLİ	

Şekil 3.380 Ataman Kliniği
Fotoğraf: Elif GENÇ

Şekil 3.381 Ataman Kliniği
Fotoğraf: Elif GENÇ

3.2 Plan Özellikleri

İncelenen yapıların plan özellikleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Yirmi altı adet yapıda iki adet kare planlı yapı bulunurken (Katalog No:4, Katalog No: 8) , on bir adet dikdörtgen plan şemasına ait yapı(Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:9 , Katalog No:11, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:20, Katalog No:23, Katalog No:25) yedi adet arsaya göre şekillenmiş yapı (Katalog No:2, , Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:24) ve bunlardan tipoloji dışı biçimlenmiş dört adet yapı (Katalog No:10, Katalog No:14, Katalog No:22, Katalog No:26) bulunmaktadır. İncelenen kataloglardaki plan şemalarının dağılım grafiği aşağıda belirtilmiştir. (Şekil 3.380) Grafiğe göre incelenen yapıların %46'ı dikdörtgen planlı iken, %29'u arsaya göre konumlandırılmıştır. Yapıların %8'i kare planlı, %17'si ise tipoloji dışı plan şemalarına sahiptir.

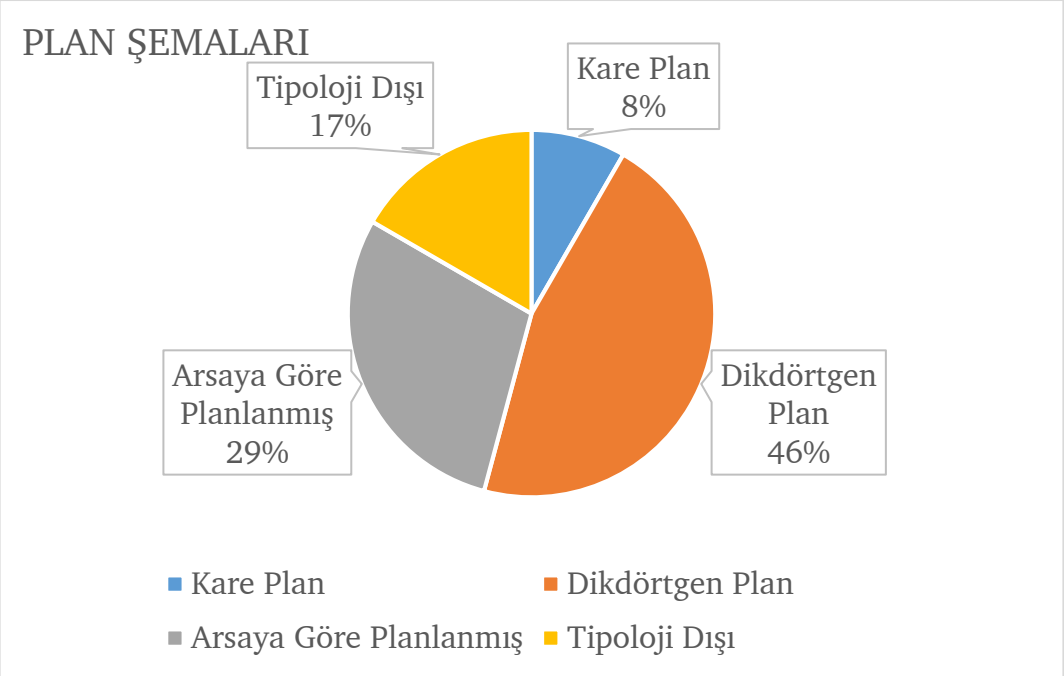

Şekil 3.382 İncelenen kataloglardaki plan şemalarının dağılım grafiği

Tablo 3.2 Plan özellikleri tablosu

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	PLAN ÖZELLİLLERİ			
	KARE PLAN	DİKDÖRTGEN	ARSAYA GÖRE	TİPOLOJİ DIŞI
ETFAL SAAT KULESİ		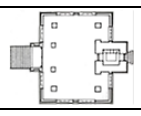		
DEFTERİ HAKANİ BİNASI				
BÜYÜK POSTANE		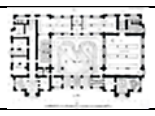		
HOBYAR CAMİ	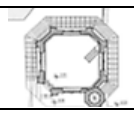			
MISIR APARTMANI				
TÜTÜN HAN		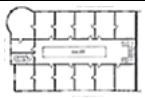		
KAMER HATUN CAMİ			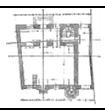	
BEBEK CAMİ	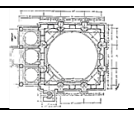			
BEŞİKTAŞ İSKELESİ		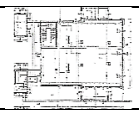		
MEDRESETÜL KUZAT				
BOSTANCI İSKELESİ				
MURADİYE HAN				
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI				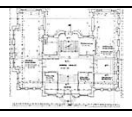
MESADET HAN				
BÜYÜKADA İSKELESİ				
KADIKÖY İSKELESİ				
VEDAT TEK EVİ				
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI				
HAYDARPAŞA İSKELESİ		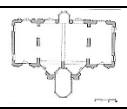		
BİRİNCİ VAKIF HAN				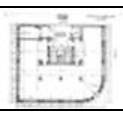
İKİNCİ VAKIF HAN		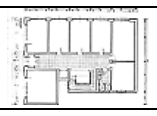		
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN			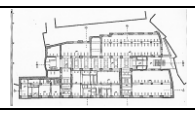	
MODA İSKELESİ		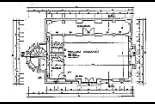		
ATAMAN KLİNİĞİ				

3.3 Cephe Özellikleri

Yapılan incelemeler doğrultusunda yirmi altı adet yapının, yirmi adedinde ana mekan örtüsünün kırma çatı olduğu(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:19, Katalog No:20, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:25, Katalog No:26), üç adet yapının kubbe ile örtüldüğü(Katalog No:4, Katalog No:8), dört adet yapıda ise teras çatı (Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:12, Katalog No:18) kullanıldığı görülmüştür (Tablo 3.3). İncelenen kataloglardaki ana mekân örtüsü çeşitlerinin dağılım grafiği aşağıda belirtilmiştir. (Şekil 3.380) Grafiğe göre yapıların %76'sı kırma çatılıyken %16'sı teras ile, %8'i ise kubbe ile örtülmüştür.

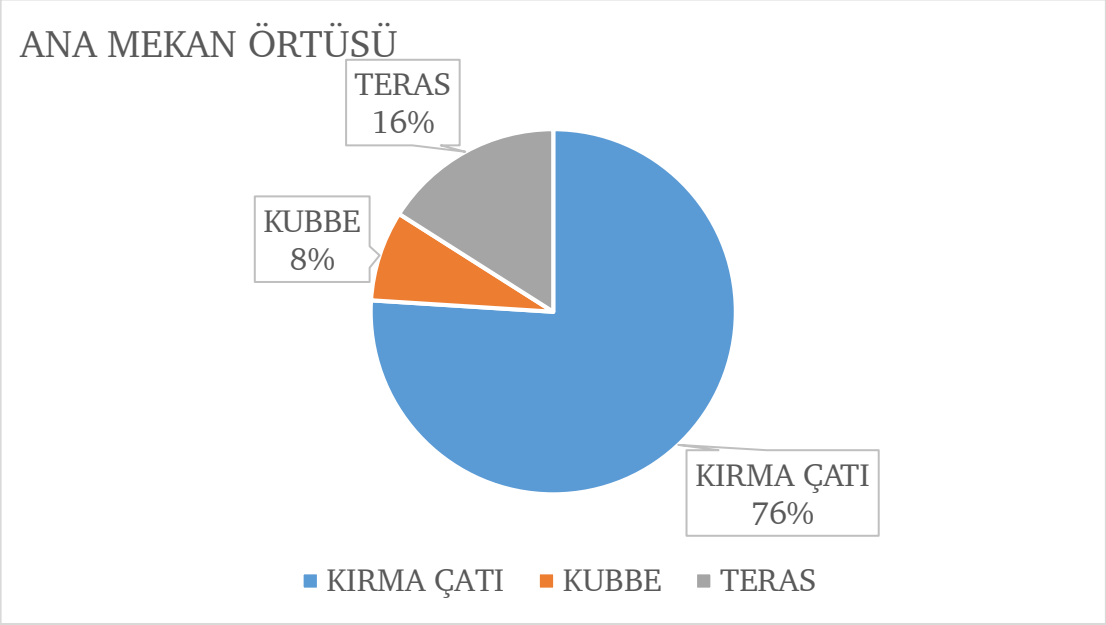

Şekil 3.383 İncelenen kataloglardaki ana mekan örtüsü çeşitlerinin dağılım grafiği

Yapılan incelemelerde görüldüğü üzere incelenen yirmi altı adet yapının dokuz adedinde anıtsal alınlık bulunduğu ve bu alınlıklardan bir adedinin üçgen alınlıklı olduğu (Katalog No:1), bir adedinin yuvarlak alınlıklı olduğu (Katalog No:3), bir adedinde kırıklı alın olduğu (Katalog No:5), üç adedinde taç kapı formunda yapılmış alınlık olduğu (Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:20) ve üç adedinde süslemeli parapet (Katalog No:5, Katalog No:7, Katalog No:17 kullanıldığı görülmüştür (Tablo 3.3). İncelenen yapılardaki alınlık özelliklerinin dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir (Şekil 3.380). Grafiğe göre yapıların %65'inde alınlık kullanılmamıştır. %34'ünde taç kapı formunda alınlık, %33'ünde süslemeli parapet, %11'inde üçgen alın, %11'inde yuvarlak alın, %11'inde kırıklı alın kullanılmıştır.

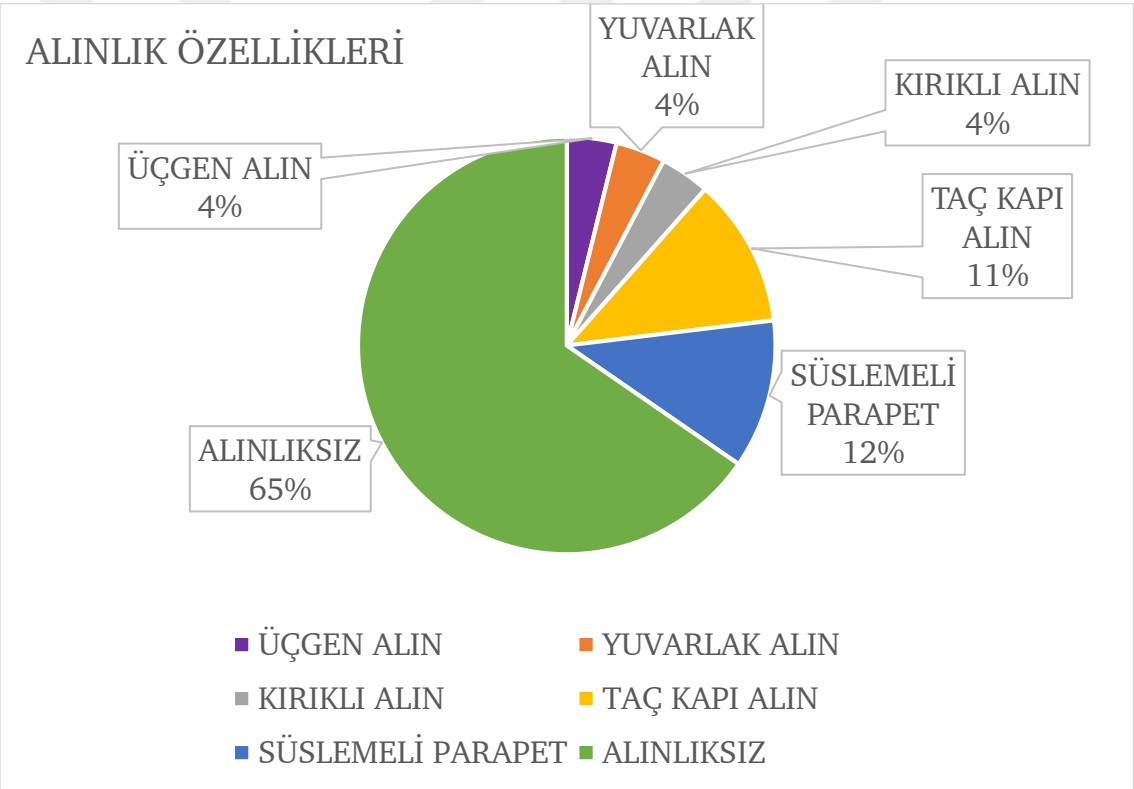

Şekil 3.384 İncelenen kataloglardaki alınlık biçimlerine ilşkin dağılım grafiği

Yapılarda genellikle dekoratif amaçlar güdülerek kullanılan kubbe incelenen yirmi altı adet yapının on bir adedinde kubbe bulunmaktadır. Bunlardan beş adedinde kubbe cephenin ortasında bulunuyorken (Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:8, Katalog No:11 Katalog No:16) üç adedinde cephenin iki yanında (Katalog No:3, Katalog No:9, Katalog No:17), üç adedinde ise tek köşesinde (Katalog No:6, Katalog No:24, Katalog No:26) bulunmaktadır (Tablo 3.3). İncelenen yapılardaki kubbelerin cepheye ilişkin durumu aşağıdaki grafikte belirtilmiştir (Şekil 3.380). Grafiğe göre yapıların %58'inde kubbe bulunmazken, %19'unda kubbe cephenin ortasında, &12'sinde tek köşesinde, %11'inde ise iki köşesinde birden bulunmaktadır.

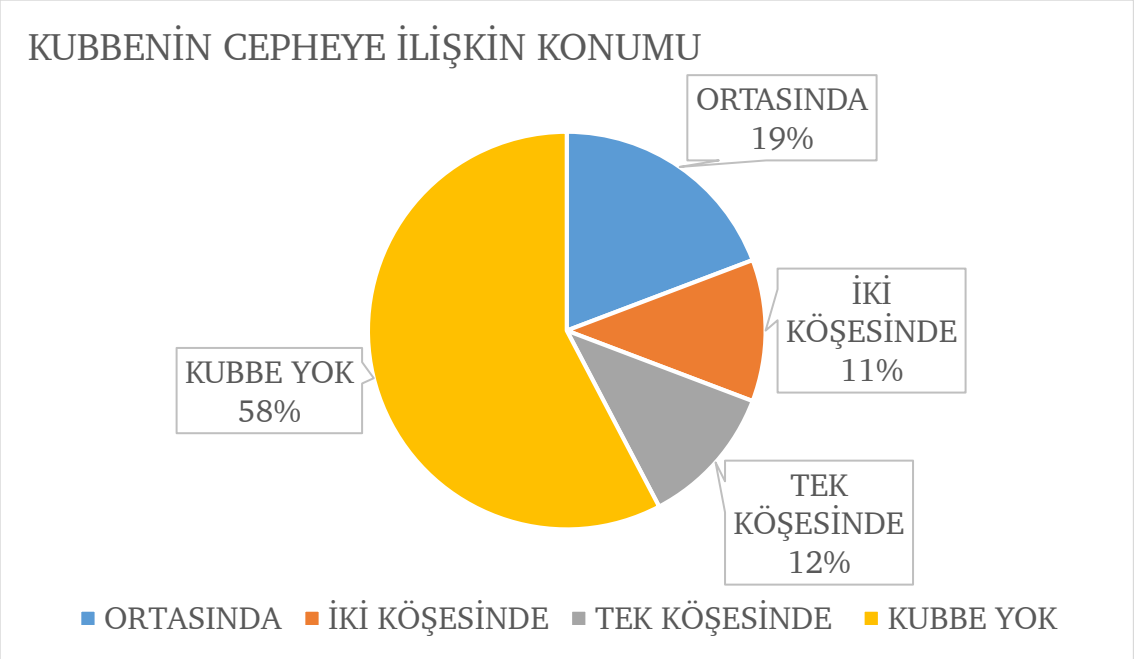

Şekil 3.385 İncelenen yapılarda bulunan kubbelerin cepheye ilişkin durumu

Tablo 3.3 İncelenen yapılardaki ana mekan örtüsü çeşitlerine ait tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	ÇATI			ALINLIK					DEKORATİF KUBBE		
	KIRMA ÇATI	KUBBE	TERAS	ÜÇGEN ALIN	YUVARLAK ALINLIK	KIRIKLI ALINLIK	TAÇ KAPI ALINLIK	SÜSLEMELİ PARAPET	CEPHENİN ORTASINDA	CEPHENİN İKİ KÖSESİNDE	CEPHENİN TEK KÖSESİNDE
ETFAL SAAT KULESİ	■			■					■		
DEFTERİ HAKANİ BİNASI	■										
BÜYÜK POSTANE	■				■					■	
HOBYAR CAMİ		■							■		
MISIR APARTMANI			■			■		■			
TÜTÜN HAN			■								■
KAMER HATUN CAMİ	■							■			
BEBEK CAMİ		■							■		
BEŞİKTAŞ İSKELESİ	■									■	
MEDRESETÜL KUZAT	■										
BOSTANCI İSKELESİ	■								■		
MURADİYE HAN			■								
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	■						■				
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	■						■				
MESADET HAN	■										
BÜYÜKADA İSKELESİ	■								■		
KADIKÖY İSKELESİ	■							■		■	
VEDAT TEK EVİ			■								
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	■										
HAYDARPAŞA İSKELESİ	■						■				
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ	■										
BİRİNCİ VAKIF HAN	■										
İKİNCİ VAKIF HAN	■										
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	■										■
MODA İSKELESİ	■										
ATAMAN KLİNİĞİ	■										■

Yapılan incelemeler doğrultusunda yirmi altı adet yapının, yirmi adedinde geniş saçak kullanılmıştır. Bu saçaklarından on adedinde süsleme bulunmamaktadır, bir adedinde kalemişi süsleme (Katalog No:22) bulunmaktadır, iki adedi boyanmıştır (Katalog No:13, Katalog No:23), iki adedi ahşap çıtalıdır (Katalog No:2, Katalog No:24), beş adedinde ise çıta üzerine kaplama (Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:21) yapılmıştır (Tablo 3.4). İncelenen yapılardaki saçak altı süslemeleri aşağıdaki grafikte belirtilmiştir (Şekil 3.380). Grafiğe göre incelenen yapıların %50'si süslemesizdir. %25'i ahşap kaplama, %10'u ahşap çıtalı, %10'u boyanmış, %5'i ise kalemişi süsleme ile bezenmiştir.

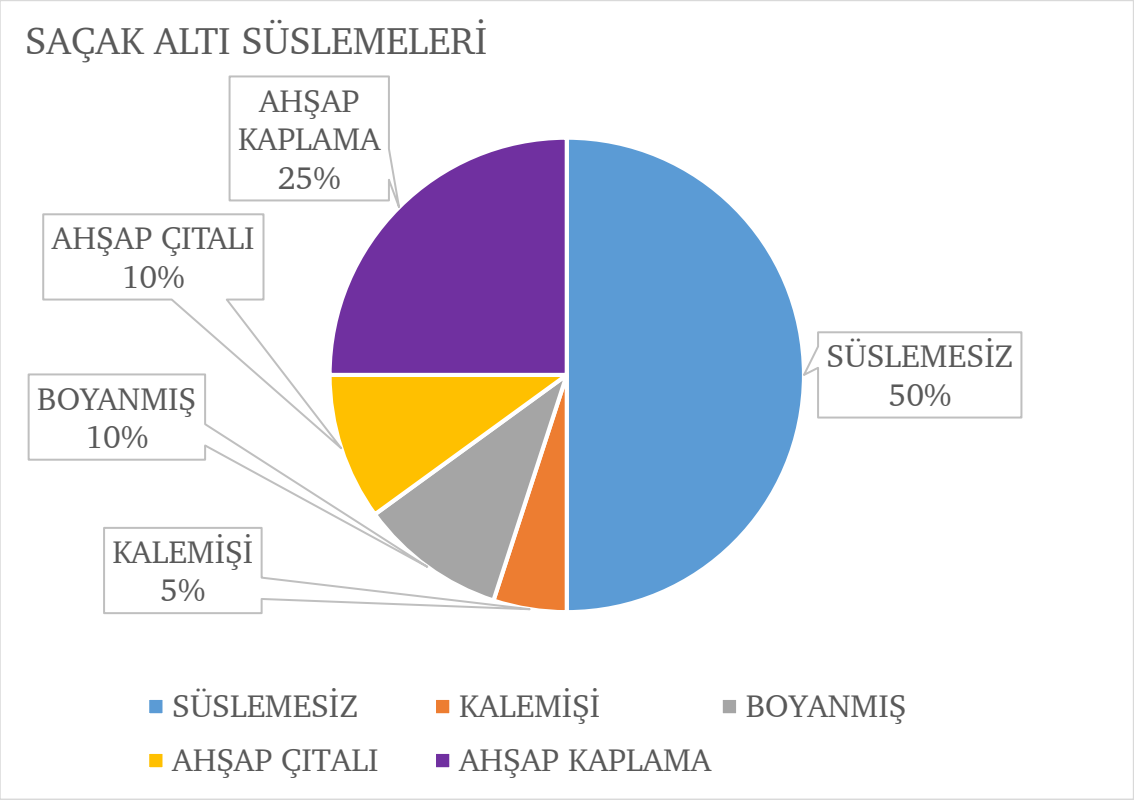

Şekil 3.386 İncelenen yapılardaki saçak altı süslemeleri

Yapılan incelemelere göre yirmi altı adet yapının on altı tanesinde saçak destek elemanı kullanılmıştır. Bunlardan üç tanesi furuş (Katalog No:3, Katalog No:16, Katalog No:19) on üç tanesi eliböğründe ile (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24) desteklenmiştir (Tablo 3.4). İncelenen yapılardaki destek elemanlarının dağılımı

aşağıdaki grafikte belirtilmiştir (Şekil 3.380). Grafiğe göre incelenen yapıların %50'sinde eliböğründe kullanılmıştır. %38'inde destek elemanı kullanılmamıştır. %12'si ise furuş ile desteklenmiştir.

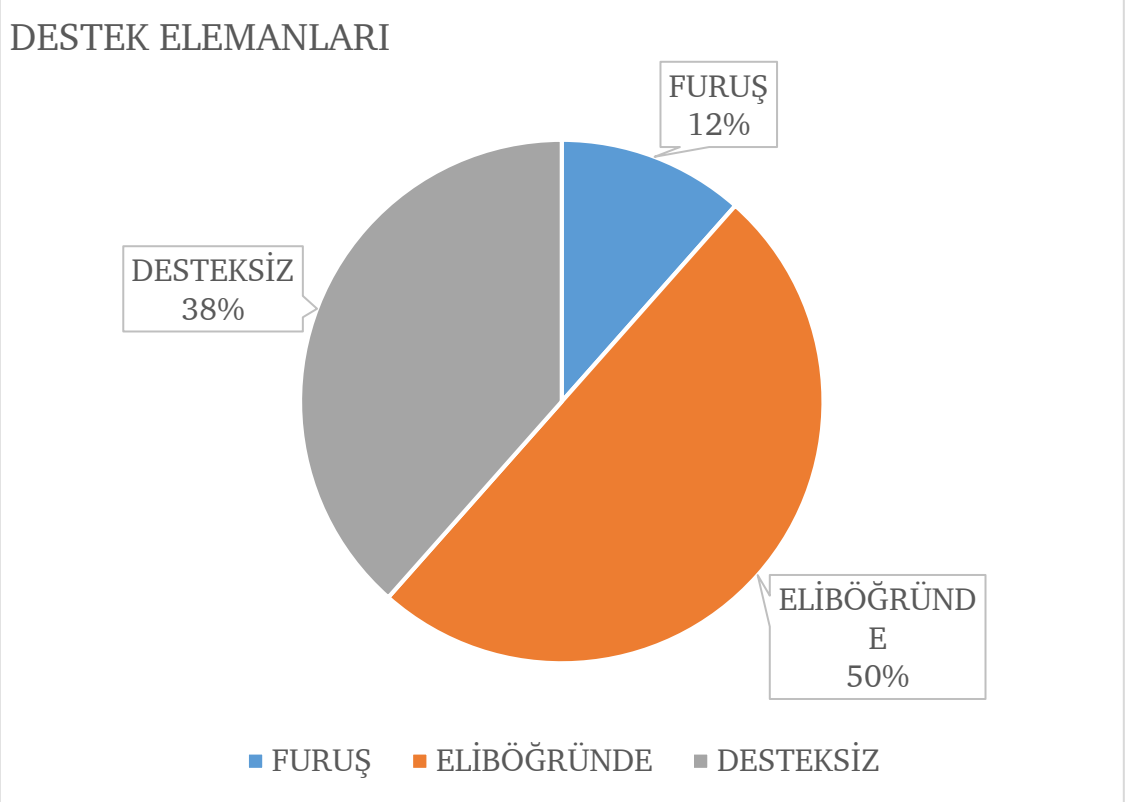

Şekil 3.387 Destek elemanlarının dağılımı

Tablo 3.5 Saçak Ayrıntılarına İlişkin Tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE SAÇAK ÖZELLİKLERİ	GENİŞ SAÇAK	SAÇAK ALTI SÜSLEMESİ					DESTEK	
		SÜSLEMES	KALEMİŞİ	BOYANMIŞ	AHŞAP KAPLAMA	AHŞAP	ELİBÖĞRÜ	FURUŞ
ETFAL SAAT KULESİ	■	■					■	
DEFTERİ HAKANİ BİNASI	■				■		■	
BÜYÜK POSTANE	■	■						■
HOBYAR CAMİ	■					■	■	
MISIR APARTMANI								
TÜTÜN HAN					■		■	
KAMER HATUN CAMİ								
BEBEK CAMİ								
BEŞİKTAŞ İSKELESİ	■					■	■	
MEDRESETÜL KUZAT	■	■					■	
BOSTANCI İSKELESİ	■	■					■	
MURADİYE HAN								
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	■			■			■	
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	■	■					■	
MESADET HAN	■	■						
BÜYÜKADA İSKELESİ	■	■						■
KADIKÖY İSKELESİ	■	■						
VEDAT TEK EVİ	■					■		
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI	■					■		■
HAYDARPAŞA İSKELESİ								
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ	■					■	■	
BİRİNCİ VAKIF HAN	■		■				■	
İKİNCİ VAKIF HAN	■			■			■	
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	■				■		■	
MODA İSKELESİ	■	■						
ATAMAN KLİNİĞİ	■	■						

Yapılan incelemelere göre yirmi altı adet yapıdan on dokuz adetinde korniş süslemesi bulunmaktadır. Bunlardan üç adedi mukarnas (Katalog No:2, Katalog No:22, Katalog No:24), beş adedi Türk üçgeni (Katalog No:4, Katalog No:17, Katalog No:20, Katalog No:23, Katalog No:26), iki adedi süslemesiz (Katalog No:3, Katalog No:19) iki adedi düz profilli (Katalog No:13, Katalog No:14), bir adedi kıvrık dal bordür (Katalog No:9), bir adet özgün, (Katalog No:3), beş adet ise çini bordür (Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No: 16, Katalog No:21) olarak kullanılmıştır (Tablo 3.5). İncelenen yapılardaki korniş süslemesi dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir (Şekil 3.388). Grafiğe göre incelenen yapıların %27'sinde korniş kullanılmamıştır. %19'unda baklavalı, %19'unda çini bordür, %11'inde mukarnas, %8'i süslemesiz, %8'i düz profilli, %4'ü kıvrık dal, %4'ü özgün olarak kullanılmıştır.

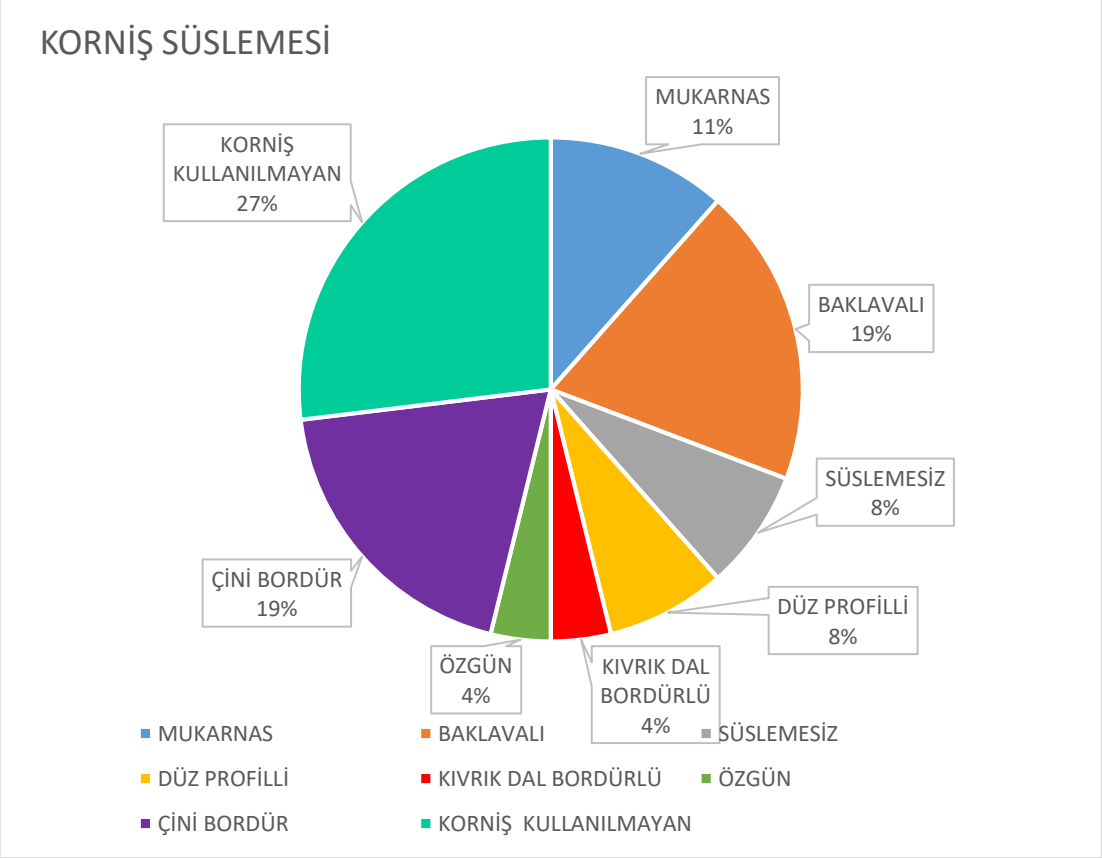

Şekil 3.389 Korniş süsleme grafiği

Tablo 3.6 Korniş Süslemelerine İlişkin Tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE KORNİŞ SÜSLEMELERİ	KORNİŞ SÜSLEMESİ						
	MUKARNAS	TÜRK ÜÇGENİ	SÜSLEMESİZ	DÜZ PROFİLLİ	KIVRIK DAL BORDÜR	ÖZGÜN	ÇİNİ BORDÜR
ETFAL SAAT KULESİ							
DEFTERİ HAKANİ BİNASI	■						
BÜYÜK POSTANE			■			■	
HOBYAR CAMİ		■					
MISIR APARTMANI							
TÜTÜN HAN							
KAMER HATUN CAMİ							
BEBEK CAMİ							
BEŞİKTAŞ İSKELESİ					■		■
MEDRESETÜL KUZAT							
BOSTANCI İSKELESİ							■
MURADİYE HAN							■
FATİH ŞEHREMANETİ				■			
KADIKÖY ŞEHREMANETİ				■			
MESADET HAN							
BÜYÜKADA İSKELESİ							■
KADIKÖY İSKELESİ		■					
VEDAT TEK EVİ							
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI			■				
HAYDARPAŞA İSKELESİ		■					
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ							■
BİRİNCİ VAKIF HAN	■						
İKİNCİ VAKIF HAN		■					
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	■						
MODA İSKELESİ							
ATAMAN KLİNİĞİ		■					

İncelenen yirmi altı adet yapının on dokuz adedinde açık veya kapalı çıkma bulunmaktadır. Bu çıkmaların on beş adedi kapalı çıkma(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:2 Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No: 17, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), dört adedi ise balkon olarak (Katalog No:1, Katalog No:5, Katalog No:22, Katalog No:26)kullanılmıştır (Tablo 3.7). İncelenen yapılanrın çıkmalarına dair dağılım grafiği aşağıda belirtilmiştir (Şekil 3.390). Grafiğe göre yapılarıun %58'inde kapalı çıkma, %15'inde balkon kullanılmıştır. %27'inde ise çıkma kullanılmamıştır.

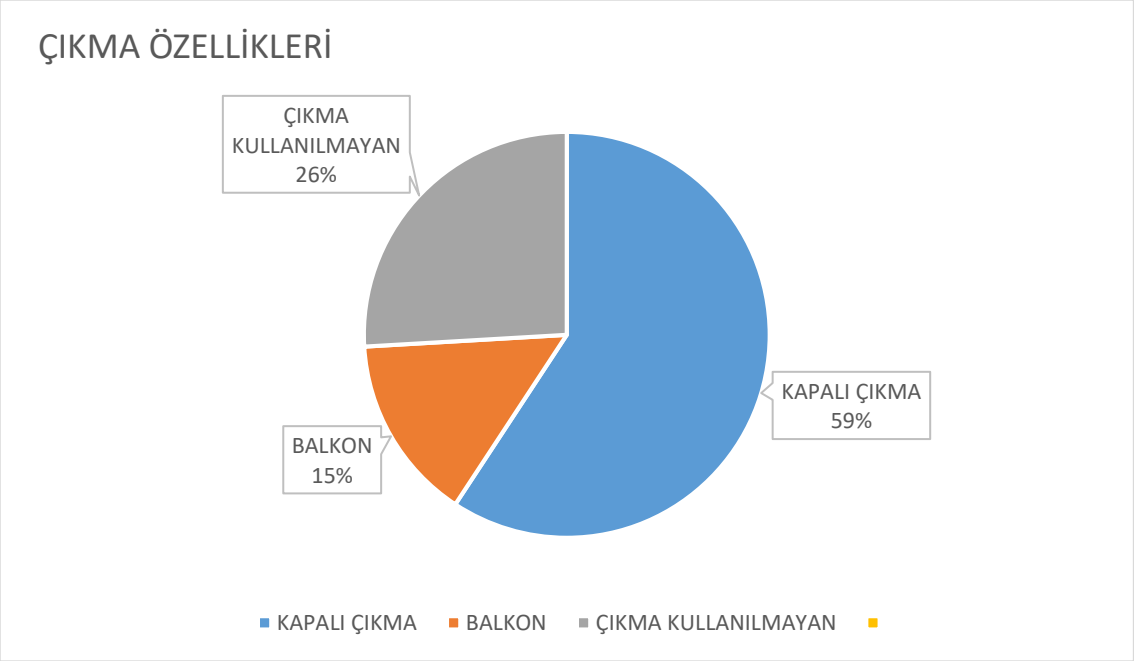

Şekil 3.391 Çıkma özellikleri

Yapıda çıkmaların konumuna baktığımızda ise, kapalı çıkma ve balkonların sekiz adedinin cephenin ortasında(Katalog No:1 Katalog No:5, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:18, Katalog No:23), bir adedinin iki köşesinde(Katalog No:22), bir adedinde tek köşesinde(Katalog No:6), yedi adedinde ise cephenin farklı sayıda ve farklı konumlarında (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:9, Katalog No:17, Katalog No:20, Katalog No:23, Katalog No:26) bulunduğu görülmüştür (Tablo 3.7). İncelenen yapıların çıkmalarının cephe üzerindeki konumlarını gösteren grafik aşağıda

bulunmaktadır (Şekil 3.400). Grafiğe göre, yapıların %71'inde çıkma cephenin ortasında, %11'inde cephenin muhtelif yerlerinde ve farklı sayılarda, %99'unda tek köşesinde, %9'unda ise tek köşesinde bulunmaktadır.

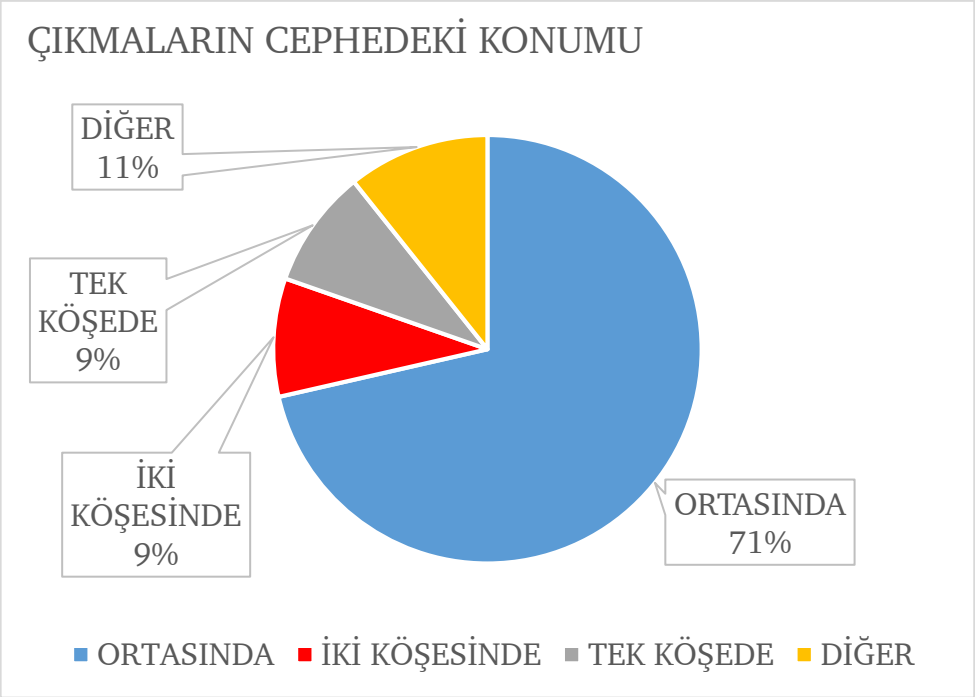

Şekil 3.392 Çıkmaların cepheye göre konumu

İncelenen yapılarda kullanılan çıkma örtüsü yirmi adet çıkmanın, dört adedi kubbe ile (Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:26) dokuz adedi kırma çatı ile (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:17, Katalog No:21, Katalog No:23), dört adedi teras veya balkon ile (Katalog No:1, Katalog No:5, Katalog No:22, Katalog No:24), üç adedi ayrıca saçağı bulunan çıkma (Katalog No:5, Katalog No:12, Katalog No:18,) bulunmaktadır (Tablo 3.7). İncelenen yapıların çıkma örtüsüne ilişkin tablo aşağıda belirtilmiştir (Şekil 3.401). Grafiğe göre yapıların %45'i kırma çatı ile, %20'sı kubbe ile, %20'si teras veya balkon olarak örtülmüştür. Yapıların %15'inde ise çatıdan ayrı saçak kullanılmıştır

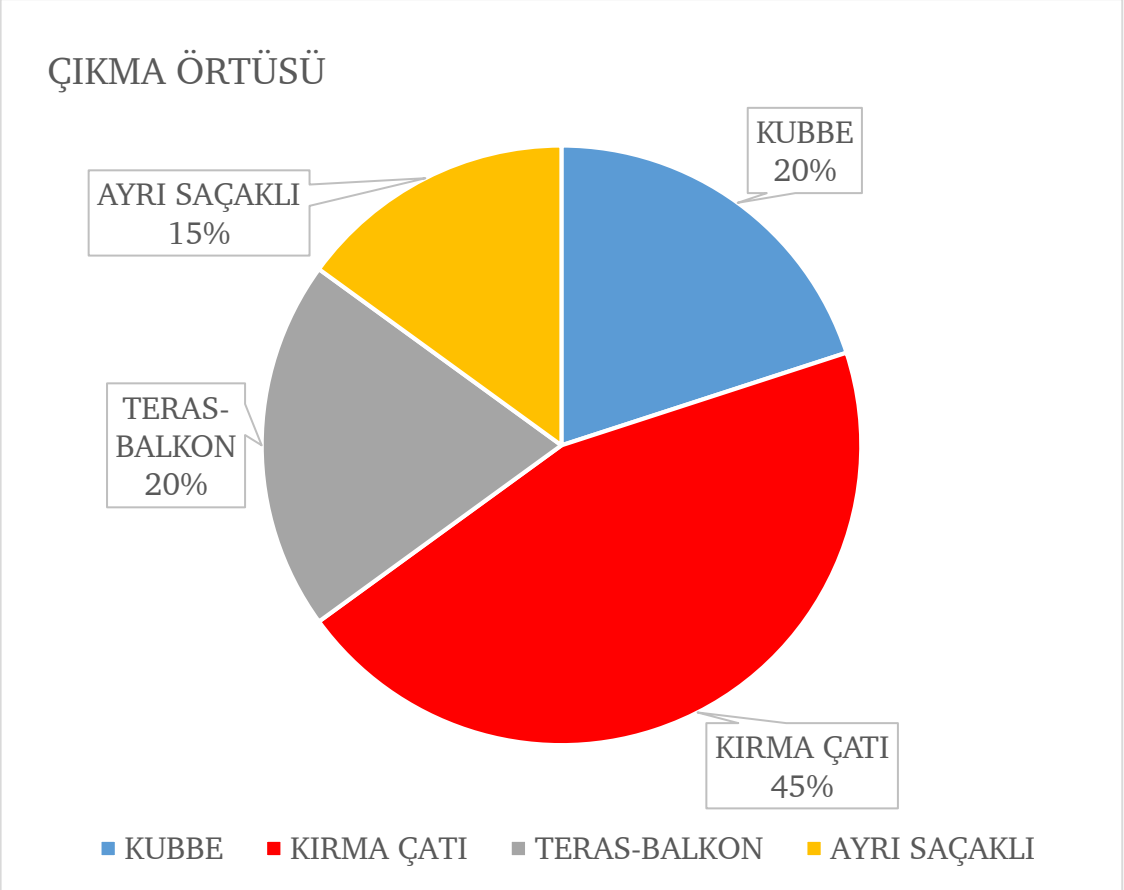

Şekil 3.393 Çıkma örtüsü dağılım grafiği

Tablo 3.7 İncelenen yapıların çıkmaların özelliklerine ilşkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE ÇIKMALAR	ÇIKMA ÖRTÜSÜ				CEPHEDEKİ KONUMU				ÇIKMA	
	KUBBE	KIRMA ÇATI	TERAS- BALKON	AYRI SAÇAKLI	ORTASINDA	İKİ KÖŞESİNDE	TEK KÖŞEDE	DİĞER	KAPALI ÇIKMA	BALKON
ETFAL SAAT KULESİ			■		■					■
DEFTERİ HAKANİ BİNASI		■						■	■	
BÜYÜK POSTANE	■	■						■	■	
HOBYAR CAMİ										
MISIR APARTMANI			■	■	■				■	■
TÜTÜN HAN	■						■		■	
KAMER HATUN CAMİ										
BEBEK CAMİ										
BEŞİKTAŞ İSKELESİ	■	■						■	■	
MEDRESETÜL KUZAT										
BOSTANCI İSKELESİ										
MURADİYE HAN				■	■				■	
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI		■			■				■	
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI		■			■				■	
MESADET HAN		■			■				■	
BÜYÜKADA İSKELESİ										
KADIKÖY İSKELESİ		■			■				■	
VEDAT TEK EVİ				■				■		
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI										
HAYDARPAŞA İSKELESİ										
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ		■						■	■	
BİRİNCİ VAKIF HAN			■			■			■	■
İKİNCİ VAKIF HAN		■			■				■	
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN			■					■	■	
MODA İSKELESİ										
ATAMAN KLİNİĞİ	■							■	■	■

İncelenen yapıların iki adedinde renkli pencere (Katalog No:9, Katalog No:16) bulunmaktadır. Bir adet tepe penceresi (Katalog No:20) bulunmaktadır.

Yapılarda bulunan parmaklık ve parapetlerden on bir adedi babalı (Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:24), on yedisi adedi taş oyma (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:8 , Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:16, Katalog No:18, Katalog No:20, Katalog No:22, Katalog No:24i, Katalog No:25, Katalog No:26) altı adedi metal(Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:15,), üç adedi çini (Katalog No:9, Katalog No:16, Katalog No:20) kaplıdır(Tablo 3.8). İncelen yapılara göre parmaklık ve parapetlerin dağılım tablosu aşağıda verilmiştir (Şekil 3.402). Grafiğe göre yapıların parapet ve korkulukları %48 taş oyma, %31 babalı, %17 metal ve %3 çini kaplama olarak kullanılmıştır.

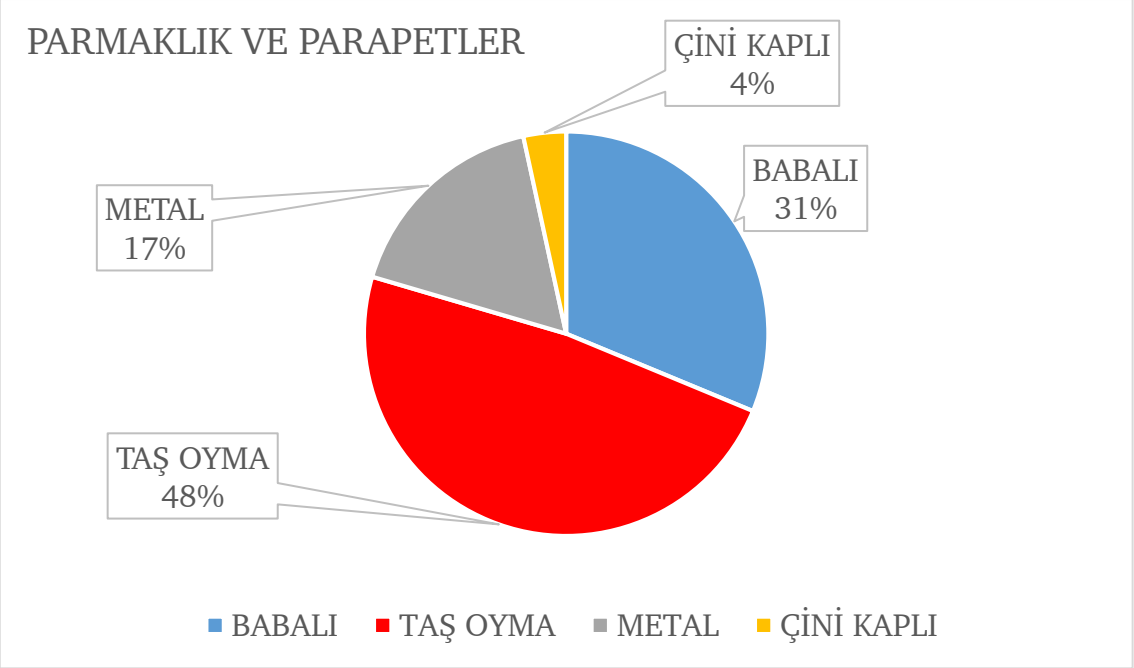

Şekil 3.394 Parmaklık ve parapetlere ilişkin tablo

İncelenen yapıların on altı adedinde pencere bordürü kullanılmıştır. Bu yapıların dört adedinde çini bordür (Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:15, Katalog No:18) kullanılırken, on iki adedinde ise taş malzemeden (Katalog No:2, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:17, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:24, Katalog No:26) bordür kullanılmıştır (Tablo 3.8). İncelenen yapılara göre pencere bordürlerinin özelliklerine göre hazırlanan grafik aşağıdaki gibidir (Şekil 3.403). Grafikte görüldüğü üzere yapıların %39'unda bordür bulunmazken, %46'sında taş malzemeden, %15'inde ise çini bordür bulunmaktadır.

.

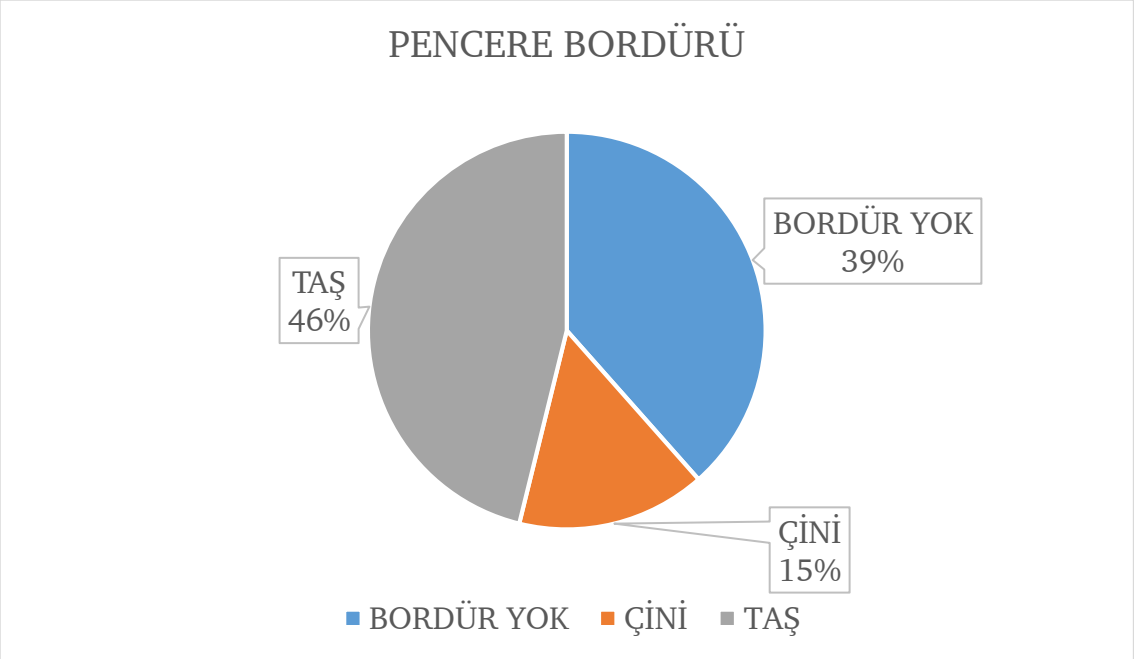

Şekil 3.395 Pencere bordürü grafiği

Tablo 3.8 Pencere ayrıntılarına ilşkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	RENKLİ PENCERE	TEPE PENCERESİ	PARMAKLIK VE PARAPETLER				PENCERE BORDÜRÜ	
			BABALI	TAŞ	METAL	ÇİNİ	ÇİNİ	TAŞ
ETFAL SAAT KULESİ			■	■	■			
DEFTERİ HAKANİ BİNASI				■				■
BÜYÜK POSTANE			■	■				
HOBYAR CAMİ					■		■	
MISIR APARTMANI			■	■				
TÜTÜN HAN				■				■
KAMER HATUN CAMİ				■	■			■
BEBEK CAMİ				■				
BEŞİKTAŞ İSKELESİ	■		■	■	■	■	■	■
MEDRESETÜL KUZAT					■			■
BOSTANCI İSKELESİ								
MURADİYE HAN								
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI			■	■				■
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI			■	■				■
MESADET HAN					■		■	
BÜYÜKADA İSKELESİ	■		■	■		■		
KADIKÖY İSKELESİ			■					■
VEDAT TEK EVİ				■			■	
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI								
HAYDARPAŞA İSKELESİ		■		■		■		
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ			■					■
BİRİNCİ VAKIF HAN			■	■				■
İKİNCİ VAKIF HAN								
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN			■	■				■
MODA İSKELESİ				■				
ATAMAN KLİNİĞİ				■				■

İncelenen yapıların pencere formlarına baktığımızda, on adet sivri kemerli pencere(Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), yedi adet yarın daire kemerli(Katalog No:5, Katalog No:8, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No20, Katalog No23, Katalog No:24) iki adet Bursa kemerli(Katalog No:11, Katalog No:16), on yedi adet düz atkı(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:17, Katalog No:418, Katalog No:19, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:26), altı adet basık kemerli(Katalog No:2, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:21,, Katalog No:24, Katalog No:26), yirmi adet penci kemerli(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No20, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:6), üç adet sepet kullbu kemerli(Katalog No:6, Katalog No:16, Katalog No:19), bir adet üçgen tepeli kemerli (Katalog No:12), iki adet ise yuvarlak formlu pencere (Katalog No:1, Katalog No:18) bulunmaktadır (Tablo 3.9). Yapılardaki pencere kullanımına dair grafik aşağıda belirtilmiştir (Şekil 3.404). Grafiğe göre çalışmada incelenen pencerelerin %29'u penci kemerli, %25'i düz atkı pencereli, %15 sivri kemerli, %10, yarım daire

kemerlli, %9 basık kemerli, %4 sepet kulbu kemerli, %3 Bursa kemerli, %3 daire pencereli, %2 üçgen lentolu pencereler kullanılmıştır.

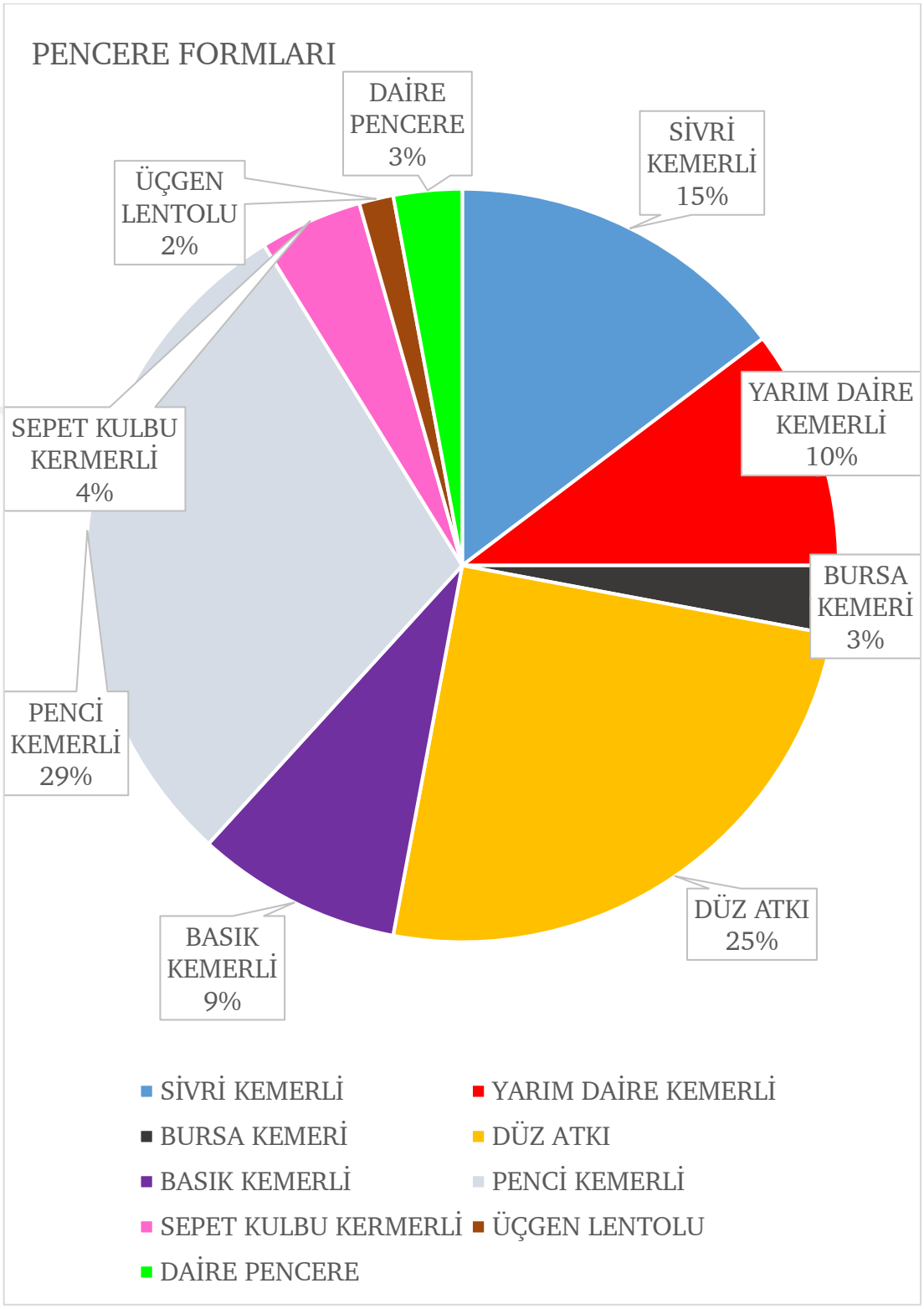

Şekil 3.396 Pencere formlarına ilişkin grafik

Tablo 3.9 Pencere formlarına ilişkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	PENCERE FORMLARI								
	SİVRİ KEMER	YARIM DAİRE KEMER	BURSA KEMERİ	DÜZ ATKI	BASIK KEMER	PENCİ KEMER	SEPET KULBU KEMER	ÜÇGEN LENTOLU	DAİRE
ETFAL SAAT KULESİ	■			■					■
DEFTERİ HAKANİ BİNASI				■	■	■			
BÜYÜK POSTANE	■			■		■			
HOBYAR CAMİ						■			
MISIR APARTMANI		■		■					
TÜTÜN HAN	■			■		■	■		
KAMER HATUN CAMİ				■		■			
BEBEK CAMİ		■							
BEŞİKTAŞ İSKELESİ				■		■			
MEDRESETÜL KUZAT	■			■		■			
BOSTANCI İSKELESİ			■						
MURADİYE HAN					■			■	
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	■			■		■			
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	■			■		■			
MESADET HAN				■	■	■			
BÜYÜKADA İSKELESİ			■			■	■		
KADIKÖY İSKELESİ		■		■		■			
VEDAT TEK EVİ		■		■		■			■
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI				■		■	■		
HAYDARPAŞA İSKELESİ		■				■			
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ					■	■			
BİRİNCİ VAKIF HAN	■			■		■			
İKİNCİ VAKIF HAN	■	■		■		■			
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	■	■			■	■			
MODA İSKELESİ									
ATAMAN KLİNİĞİ	■			■	■	■			

İncelenen yirmi altı adet yapının giriş boşlukları ortada (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:8, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:20, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:25) on altı adet, iki köşesinde(Katalog No:3, Katalog No:24) iki adeti, tek köşesinde (Katalog No:5, Katalog No:6,, Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:22, Katalog No:26) sekiz adet bulunmaktadır (Tablo 3.10). Yapılardaki giriş boşluğu dağılım grafiği aşağıda belirtilmiştir (Şekil 3.405). Grafiğe göre yapıların giriş boşluklarının %61'i ortada, %31'i tek köşesinde, %8'i iki köşesinde bulunmaktadır.

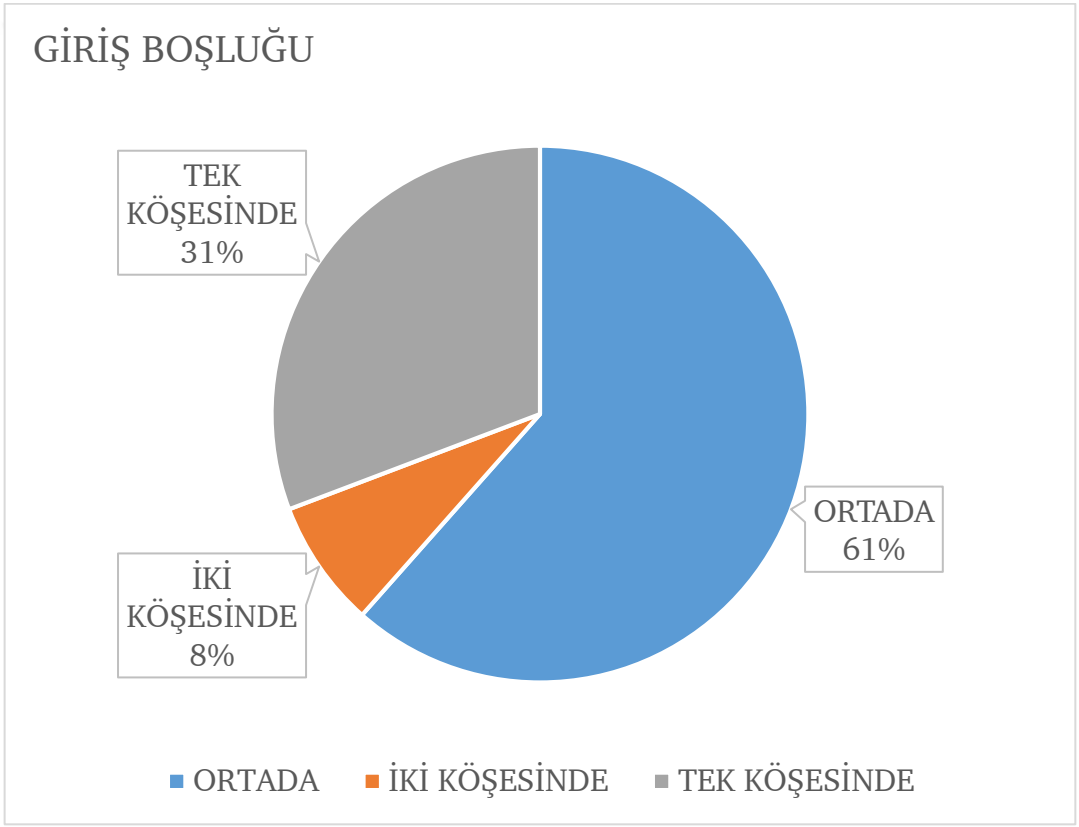

Şekil 3.397 Cephelerde bulunan giriş boşluğunun dağılım grafiği

Yapılarda kullanılan giriş boşlukları yarım daire kemer (Katalog No:8, Katalog No:15, Katalog No:17) üç adet, Bursa kemeri (Katalog No:11, Katalog No:16, Katalog No:18) üç adet, düz atkı giriş (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:5, Katalog No:7, Katalog No:19, Katalog No:20, Katalog No:22, Katalog No:24) sekiz adet, basık kemerli giriş (Katalog No:3, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:21) beş adet, penci kemerli (Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:23, Katalog No:25, Katalog No:26) giriş yedi adet bulunmaktadır (Tablo 3.10). Grafiğe göre (Şekil 3.406) çalışmada incelenen giriş boşluklarının %31'i düz atkı, %27'si penci kemerli, %19'u yarım daire kemerli, %12'si Bursa kemerli, %11'i yarım daire kemerlidir.

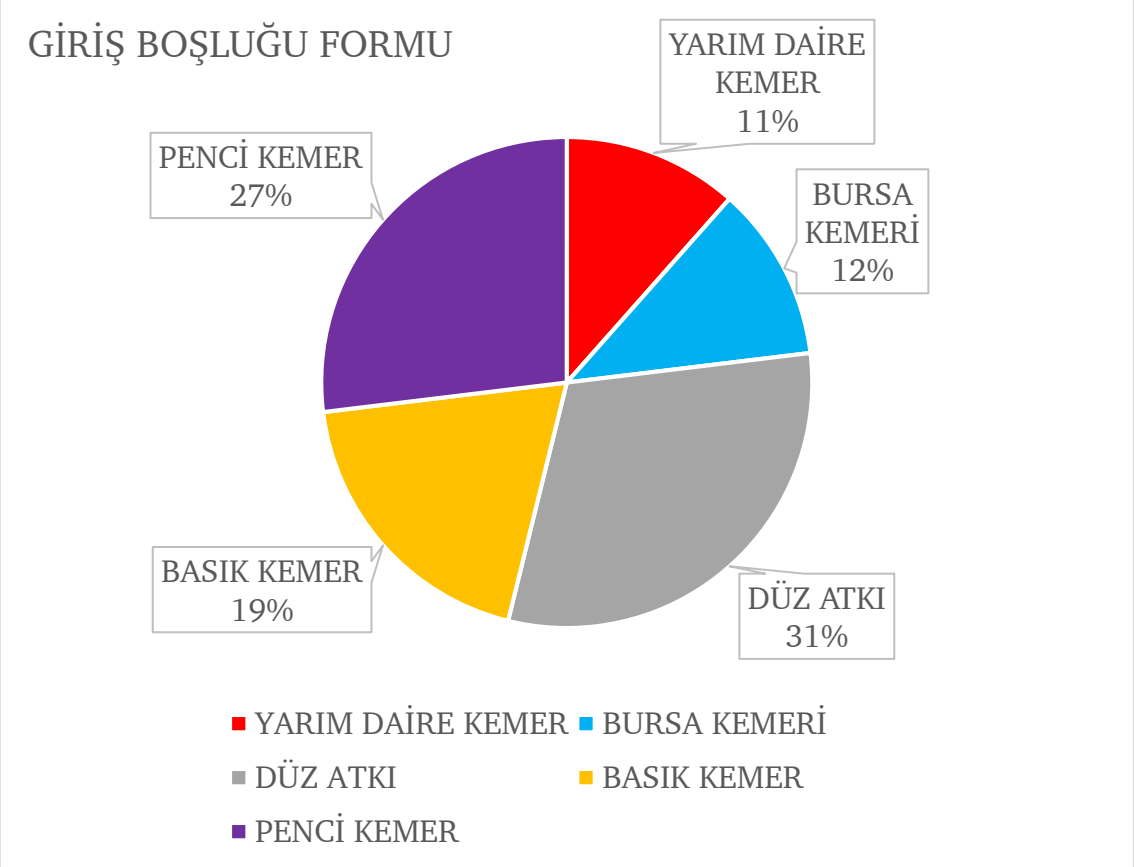

Şekil 3.398 Giriş boşluğu formu dağılım grafiği

Tablo 3.10 Cepheye ilşkin giriş ayrıntılarına ilşkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	GİRİŞ BOŞLUĞU CEPHENİN			GİRİŞ BOŞLUĞU FORMU				
	ORTASINDA	İKİ KÖŞESİNDE	TEK KÖŞESİNDE	YARIM DAİRE	BURSA KEMERİ	DÜZ ATKI	BASIK KEMER	PENCİ KEMER
				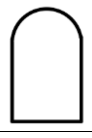	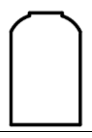	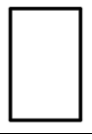	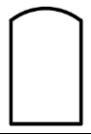	
ETFAL SAAT KULESİ	■					■		
DEFTERİ HAKANİ BİNASI	■					■		
BÜYÜK POSTANE	■	■					■	■
HOBYAR CAMİ								
MISIR APARTMANI			■			■		
TÜTÜN HAN			■					■
KAMER HATUN CAMİ			■			■		
BEBEK CAMİ	■							
BEŞİKTAŞ İSKELESİ	■							■
MEDRESETÜL KUZAT	■							■
BOSTANCI İSKELESİ	■				■			
MURADİYE HAN			■				■	
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	■						■	
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	■						■	
MESADET HAN	■							
BÜYÜKADA İSKELESİ	■				■			
KADIKÖY İSKELESİ	■							
VEDAT TEK EVİ			■		■			
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI			■			■		
HAYDARPAŞA İSKELESİ	■					■		
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ	■						■	
BİRİNCİ VAKIF HAN			■			■		
İKİNCİ VAKIF HAN	■							■
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN		■				■		
MODA İSKELESİ	■							■
ATAMAN KLİNİĞİ			■					

İncelenen yapılarda altı adet revak (Katalog No:8, Katalog No:11, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:22, Katalog No:26), dört adet sütun(Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:8, Katalog No: 22), altı adet plastır (Katalog No:2, Katalog No:6, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:17) bulunmaktadır (Tablo 3.11).

Yapılarda kullanılan başlıklardan altı adedi mukarnas (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:8, Katalog No:22, Katalog No:24, Katalog No:26), bir adedi yalın (Katalog No:1), bir adedi dorik (Katalog No:18), dört adedi baklavalı (Katalog No:6, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:24) desenlidir (Tablo 3.11). İncelenen revak, sütun ve plastırların sütun başlıklarına dair dağılım grafiği aşağıda belirtilmiştir (Şekil 3.399). Sütun başlıklarının %40'ı mukarnas başlıklı, %40'ı baklavalı başlıklı, %10'u yakın başlıklı, %10'u ise dorik başlıklıdır.

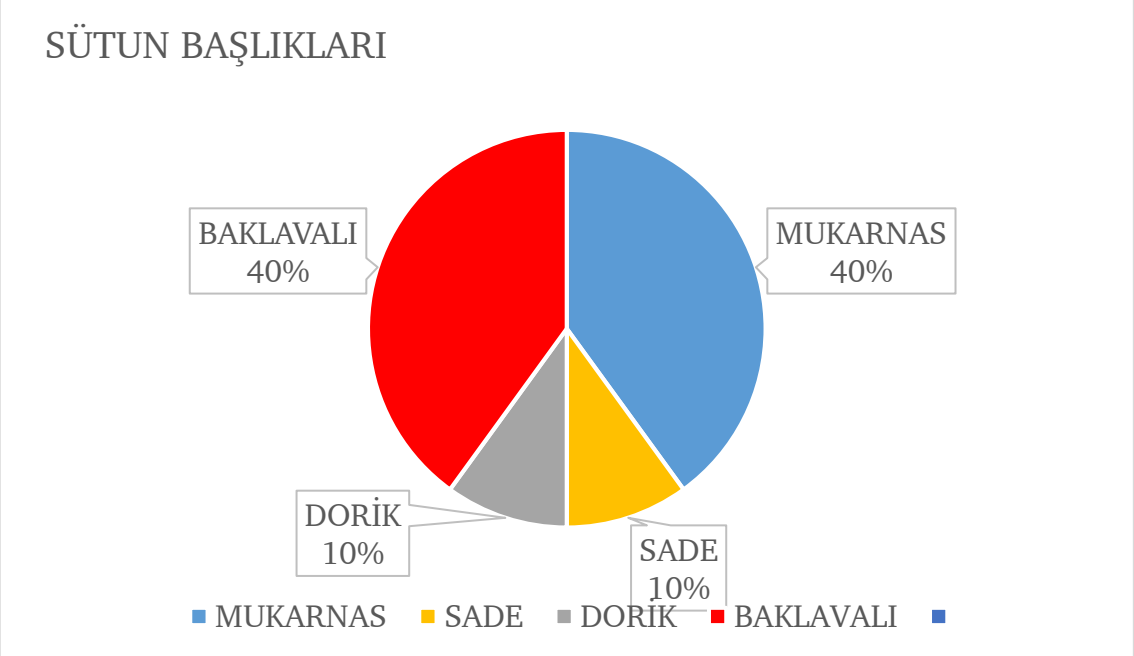

Şekil 3.400 Sütun başlıklarına ilişkin dağılım tablosu

Tablo 3.11 Sütun özelliklerine ilişkin tablo

SÜTUN ÖZELLİKLERİ	REVAK	SÜTUN	PLASTIR	SÜTUN BAŞLIĞI			
				MUKARNAS	YALIN	DORİK	BAKLAVALI
ETFAL SAAT KULESİ		■			■		
DEFTERİ HAKANİ BİNASI			■	■			
BÜYÜK POSTANE		■		■			
HOBYAR CAMİ							
MISIR APARTMANI							
TÜTÜN HAN			■				■
KAMER HATUN CAMİ							
BEBEK CAMİ	■	■		■			
BEŞİKTAŞ İSKELESİ							
MEDRESETÜL KUZAT							
BOSTANCI İSKELESİ	■						
MURADİYE HAN							
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI			■				■
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI			■				■
MESADET HAN			■				
BÜYÜKADA İSKELESİ	■						
KADIKÖY İSKELESİ	■		■				
VEDAT TEK EVİ						■	
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI							
HAYDARPAŞA İSKELESİ							
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ							
BİRİNCİ VAKIF HAN	■	■		■			
İKİNCİ VAKIF HAN							
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN				■			■
MODA İSKELESİ							
ATAMAN KLİNİĞİ	■			■			

3.4 Bezeme Özellikleri

İncelenen yapılarda görüldüğü üzere incelenen yirmi altı adet yapının on dokuz adedinde simetrik cephe kullanılmıştır. (Tablo 3.12)

İncelenen yapılardan on adedi düz sıvalı (Katalog No:1, Katalog No:5, Katalog No:10, Katalog No:15, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:21, Katalog No:25, Katalog No:26) on yedi adet kesme taşlı (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:8, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12 Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:16, Katalog No:20, Katalog No:22, Katalog No:3, Katalog No:24) , bir adet almaşık (Katalog No:1) yapı bulunmaktadır (Tablo 3.12). İncelenen yapıların %61'i kesme taş, %36'sı düz sıva, %3'ü almaşık cephe görüntüsüne sahiptir (Şekil 3.401).

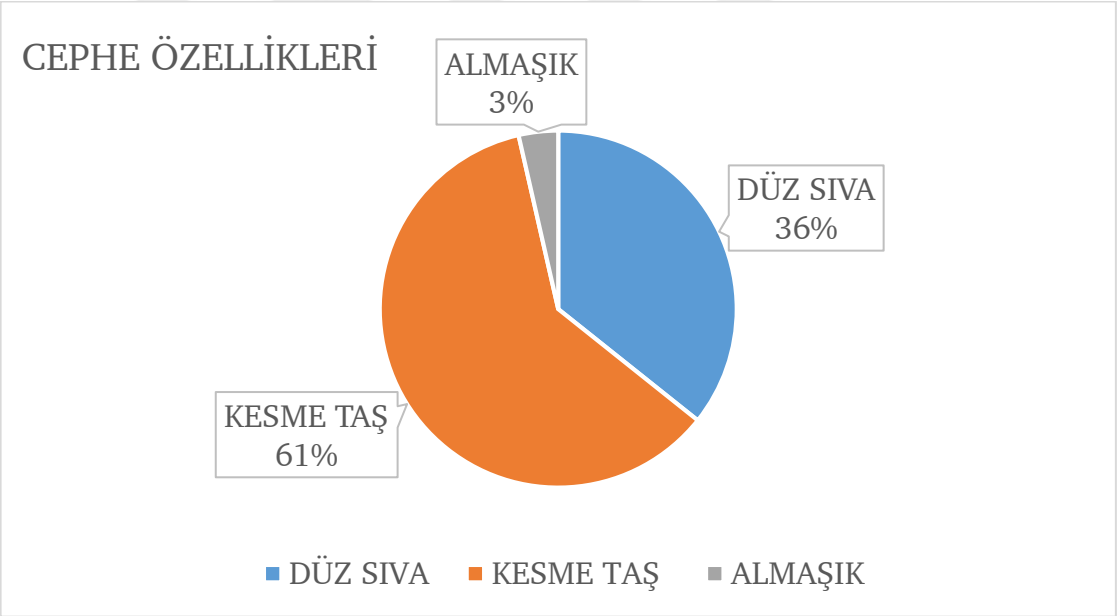

Şekil 3.402 Cephe malzemesi dağılımını gösteren grafik

Yapılan incelemelerde görüldüğü üzere cephelerde bulunan kat silmelerinden dokuz adedi sade (Katalog No:2, Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:18, Katalog No:21, Katalog No:24, Katalog No:26), bir adedi düz profilli (Katalog No:23), üç adedi düz silme altına dişli motifli (Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:19) (Tablo 3.12). Kat silmelerinin çeşitlerine dair

grafik aşağıda belirtilmiştir (Şekil 3.403). Grafiğe göre incelenen yapıların %69'u düz, %23'ü düz silme altına dişli motifli, %8'i düz profillidir.

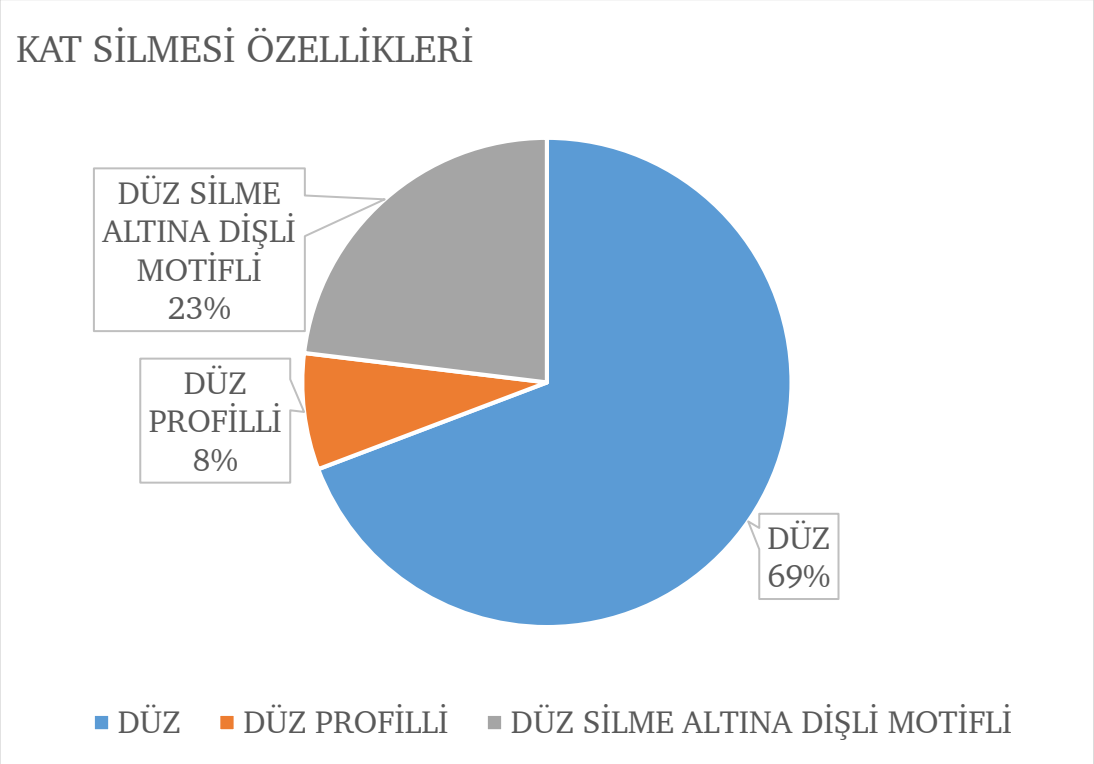

Şekil 3.404 Kat silmesi özellikleri dağılım grafiği

Tablo 3.12 Cephe özelliklerine ilişkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	SİMETRİK CEPHE	CEPHE DOKUSU			KAT SİLMESİ		
		DÜZ SIVA	KESME TAŞ	ALMAŞIK	DÜZ	DÜZ PROFİLLİ	MUKARNAS ÜZENGİLİ
ETFAL SAAT KULESİ	■	■	■	■			■
DEFTERİ HAKANİ BİNASI	■		■		■		
BÜYÜK POSTANE	■		■				■
HOBYAR CAMİ	■		■				
MISIR APARTMANI	■	■					
TÜTÜN HAN			■				
KAMER HATUN CAMİ	■		■				
BEBEK CAMİ	■		■				
BEŞİKTAŞ İSKELESİ	■		■		■		
MEDRESETÜL KUZAT	■	■					
BOSTANCI İSKELESİ			■				
MURADİYE HAN	■		■				
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI	■		■		■		
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	■		■		■		
MESADET HAN	■	■			■		
BÜYÜKADA İSKELESİ	■		■				
KADIKÖY İSKELESİ	■	■					
VEDAT TEK EVİ		■			■		
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI		■					■
HAYDARPAŞA İSKELESİ			■				
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ	■	■			■		
BİRİNCİ VAKIF HAN	■		■				
İKİNCİ VAKIF HAN	■		■			■	
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN	■		■		■		
MODA İSKELESİ		■					
ATAMAN KLİNİĞİ		■			■		

Yapılarda görülen taş süsleme motiflerinden sekiz adet mukarnas desenli(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:8, Katalog No:14, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23), bir adet zencirek(Katalog No:1), dört adet geometrik(Katalog No1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:6), iki adet yıldız(Katalog No:3, Katalog No:24), yedi adet gülbezek rozet(Katalog No:2, Katalog No:7, Katalog No:8, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24), beş adet palmet motifi(Katalog No:7, Katalog No:10, Katalog No:22, Katalog No:24, Katalog No:26), iki adet rozet (Katalog No:2, Katalog No:24), iki adet yedili sekizli(Katalog No:2, Katalog No:24), bir adet kıvrık dal (Katalog No:3), sekiz adet kabara(Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24), bir adet Osmanlı arması (Katalog No:3), bir adet istiridye motifi(Katalog No:9), bir adet yay bordür(Katalog No:16), bir adet Seyr-i Sefain İdaresi'nin arması (Katalog No:20), iki adet bunlardan başka motif (Katalog No:4, Katalog No:6) bulunmaktadır (Tablo 3.13). İncelenen yapılarda bulunan taş bezemeler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir (Şekil 3.405). Grafiğe göre en yoğun kullanılan taş süsleme %18'lik oran ile mukarnas taş süsleme ve kabaralardır. Yapıların %11'inde palmet potifi, %9'unda geometrik motifleri, %5'inde yıldız motifi %5'inde rozet deseni, %2'sinde, yedili sekizli, kıvrık dal, Osmanlı Arması, Seyr-i Sefain İdaresi'nin arması, istiridye motifi ve yay bordür bulunmaktadır.

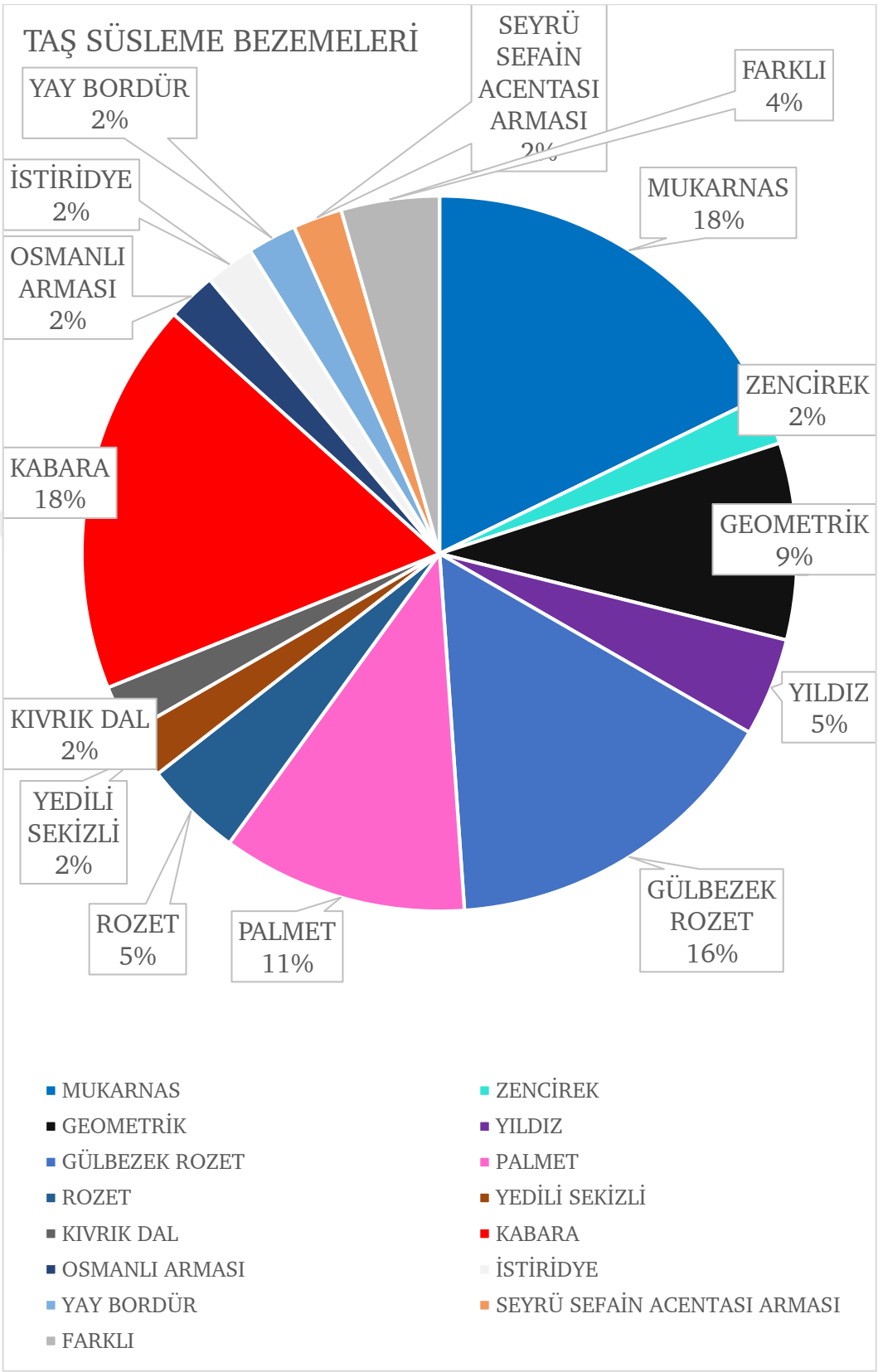

Şekil 3.406 Taş bezeme dağılım grafiği

Tablo 3.13 Cephe taş süsleme özelliklerine ilişkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	TAŞ SÜSLEME ÖZELLİKLERİ														
	MUKARNAS	ZENCİREK	GEOMETRİK	YILDIZ	GÜLBEZEK ROZET	PALMET	ROZET	YEDİLİ SEKİZLİ	KIVRIK DAL	KABARA	OSMANLI ARMASI	İSTİRİDYE	YAY BORDÜR	SEYRÜ SEFAİN	FARKLI
			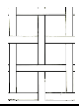	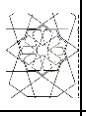	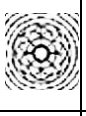			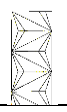							
ETFAL SAAT KULESİ		■	■												
DEFTERİ HAKANİ BİNASI	■		■		■		■	■							
BÜYÜK POSTANE	■		■	■					■		■				
HOBYAR CAMİ	■														■
MISIR APARTMANI															
TÜTÜN HAN			■							■					■
KAMER HATUN CAMİ					■	■									
BEBEK CAMİS	■				■										
BEŞİKTAŞ İSKELESİ										■		■			
MEDRESETÜL KUZAT						■									
BOSTANCI İSKELESİ										■					
MURADİYE HAN															
FATİH ŞEHREMANETİ BİNASI															
KADIKÖY ŞEHREMANETİ BİNASI	■									■					
MESADET HAN										■					
BÜYÜKADA İSKELESİ													■		
KADIKÖY İSKELESİ															
VEDAT TEK EVİ															
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI															
HAYDARPAŞA İSKELESİ														■	
İSHAKPAŞA TEVFİKHANESİ	■				■					■					
BİRİNCİ VAKIF HAN	■				■	■									
İKİNCİ VAKIF HAN	■				■					■					
DÖRDÜNCÜ VAKIF HAN				■	■	■	■			■					
MODA İSKELESİ															
ATAMAN KLİNİĞİ						■									

Yapılarda kullanılan çini motiflerinde on beş adet palmet (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21,), on yedi adet rumi(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:24, Katalog No:26) on altı adet kıvrık dal(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:24,), üç adet düğüm motifi(Katalog No:3, Katalog No:13, Katalog No:14), bir adet şakayık motifi(Katalog No:9), dört adet şemse motifi(Katalog No:4, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:18) ,iki adet hatai (Katalog No:9, Katalog No:15) , üç adet çiçek rozet(Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:15), bir adet selvi (Katalog No:20) , iki adet lale(Katalog No:20, Katalog No:26), iki adet karanfil (Katalog No:20, Katalog No:26), iki adet vazo (Katalog No:20, Katalog No:26), üç adet geometrik desenli(Katalog No:3, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:20), üç adet zencirek motifli(Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:24), bir adet (Katalog No:3) , bir adet mekik(Katalog No:4), altı adet yıldız(Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:16, Katalog No:19, Katalog No:21), altı adet kabara(Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16), on bir adet desensiz (Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:25):, üç adet Seyr-i Sefain(Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:19) ve üç adet bunlardan bağımsız motif (Katalog No:5, Katalog No:11, Katalog No:12) bulunmaktadır (Tablo 3.14). İncelenen yapıların çini motif ve özelliklerine dair dağılım grafiği aşağıdaki gibidir. (Şekil 3.407) Grafiğe göre, %17 rumi, %16 kıvrık dal, %15 palmet, %11 desensiz, %6 kabara, %5 yıldız, %4 şemse, %3 geometrik, %4 düğüm, %3 çiçek rozet, %3 Seyr-i Sefain

İdaresi'nin arması, %2 lale, %2 karanfil, vazo, %2 farklı, %1 selvi, %1 mekik, %1 zencirek, %1 şakayık motifleri kullanılmıştır.

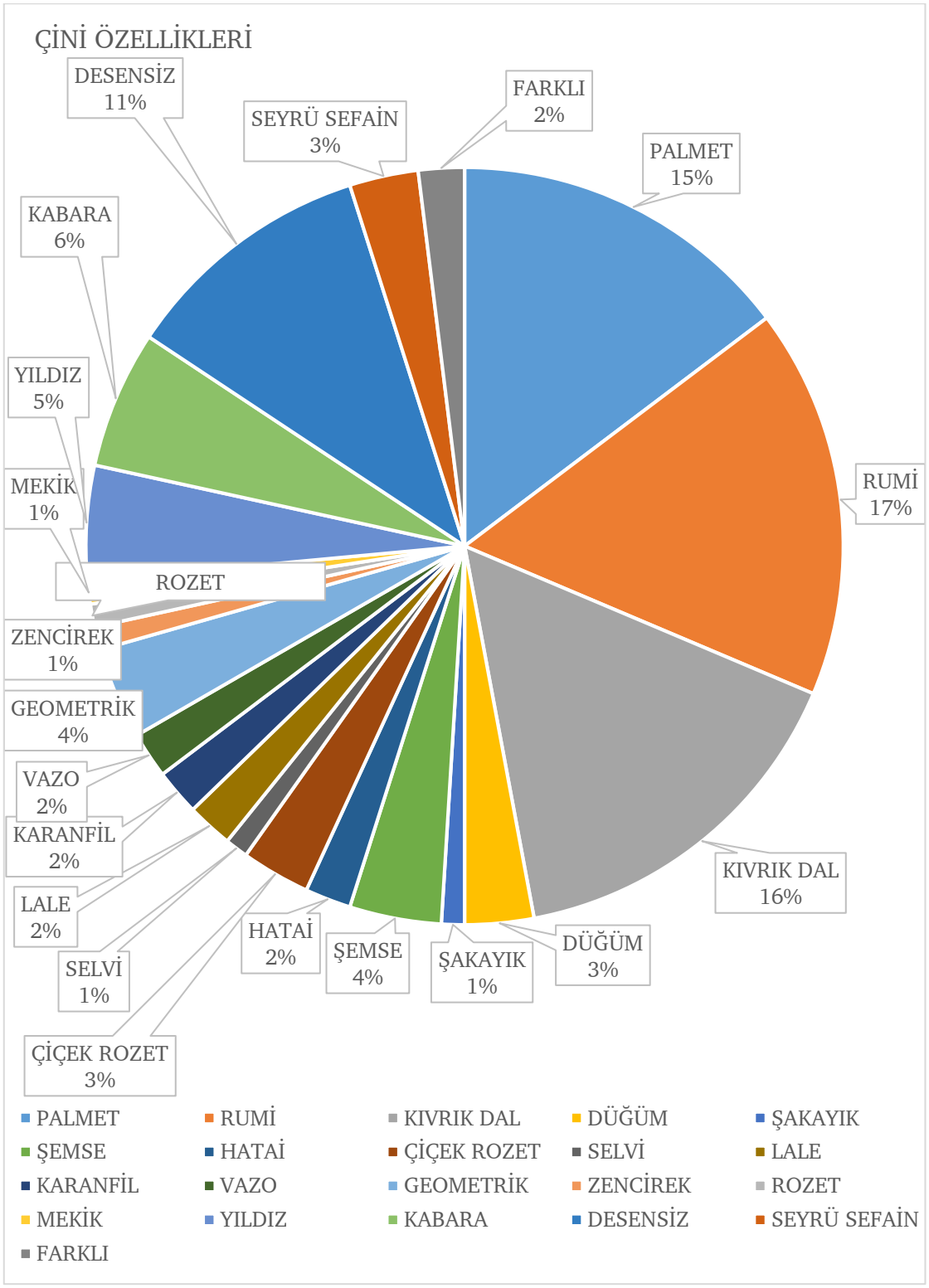

Şekil 3.408 Çini motifleri dağılım çizelgesi

Tablo 3.14 Cephe çini motiflerine özelliklerine ilişkin tablo

ÇİNİ MOTİFLERİ	FARKLI	DESENSİZ	SEYRÜ SEFAİN	KABARA	YILDIZ	MEKİK	ZENCİREK	GEOMETRİK	VAZO	KARANFİL	LALE	SELVİ	ÇİÇEK ROZET	HATAİ	ŞEMSE	ŞAKAYIK	DÜĞÜM	KIVIRK DAL	RUMİ	PALMET
					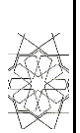				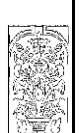				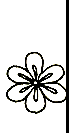	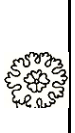			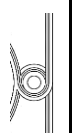			
ETFAL SAAT																		■	■	■
DEFTERİ HAKANİ				■	■													■	■	■
BÜYÜK POSTANE								■									■			
HOBYAR CAMİ				■	■	■									■			■	■	■
MISIR	■																			
TÜTÜN HAN													■							
KAMER HATUN		■																		
BEBEK CAMİ																				
BEŞİKTAŞ					■								■	■		■		■	■	■
MEDRESETÜL KUZAT																				
BOSTANCI	■																	■	■	■
MURADİYE HAN	■	■						■										■	■	■
FATİH ŞEHREMANETİ		■		■													■	■	■	■
KADIKÖY ŞEHREMANETİ		■		■													■	■	■	■
MESADET HAN		■		■				■					■	■	■			■	■	■
BÜYÜKADA		■	■	■	■										■			■	■	■
KADIKÖY			■															■	■	■
VEDAT TEK EVİ		■					■								■			■	■	■
MİLLİ EMLAK DÜKKANLARI		■	■		■		■											■	■	■
HAYDARPAŞA								■	■	■	■	■						■	■	■
İSHAKPAŞA		■			■													■	■	■
BİRİNCİ VAKIF																				
İKİNCİ VAKIF HAN		■																		
DÖRDÜNCÜ VAKIF							■											■	■	
MODA İSKELESİ		■																		
ATAMAN KLİNİĞİ									■	■	■								■	

Yapılarda bulunan kemer aynalarında sekiz adet kabara(Katalog No:2, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18), bir adet taş oyma motif(Katalog No:24), on yedi adet çini pano(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:5, Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:20, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:25, Katalog No:26) bulunmaktadır (Tablo 3.15). İncelenen yapıların kemer aynalarında bulunan süsleme çeşitlerini gösteren grafik aşağıdadır (Şekil 3.417). Grafiğe göre %65 oranında çini pano, %31 kabara, 54 taş oyma kullanılmıştır.

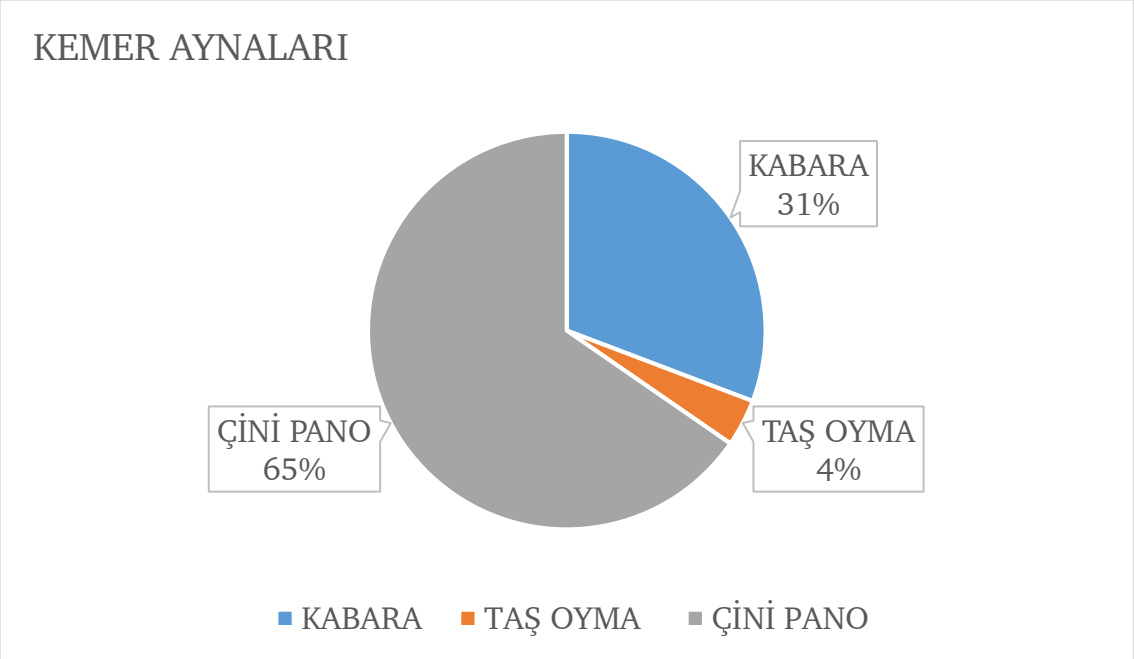

Şekil 3.409 Kemer aynaları dağılım çizelgesi

Yapılarda bulunan pencere parapetlerinde on iki adet yalın (Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:8, Katalog No:10, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18 Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:25), sekiz adet çini panolu (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:15, Katalog No:19, Katalog No:20, Katalog No:26) bulunmaktadır

(Tablo 3.15). Grafikte göründüğüne göre incelenen yapıların %60'ı yalın iken %40 'ı çini pano ile süslenmiştir (Şekil 3.418).

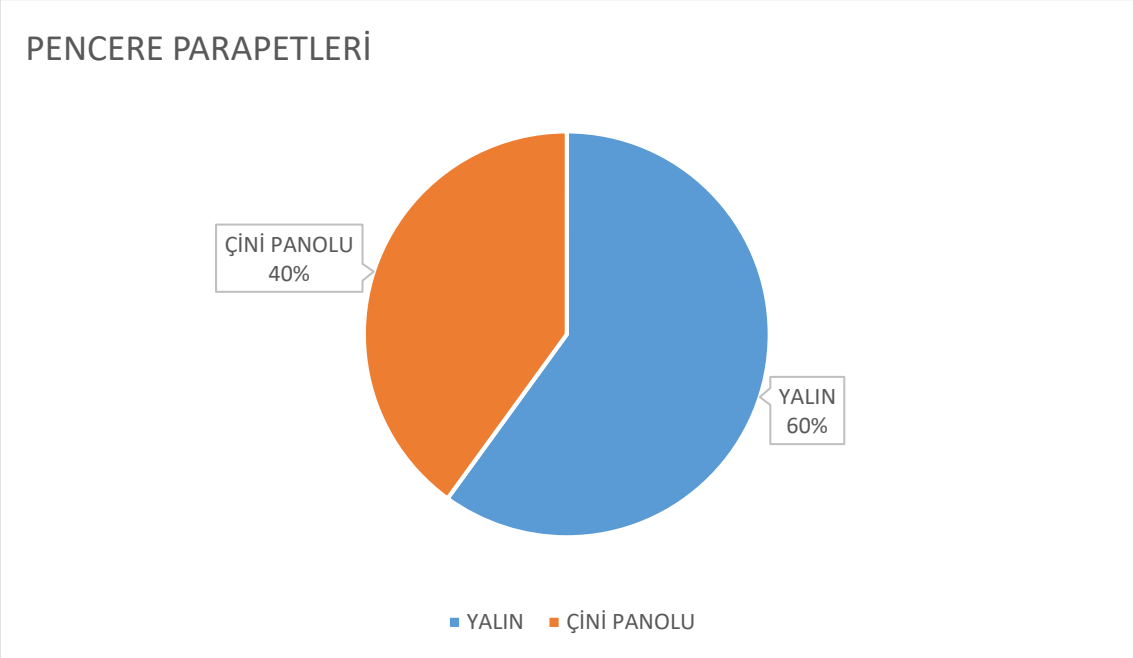

Şekil 3.410 Pencere parapetleri süsleme çeşitleri dağılım çizelgesi

Yapılara yirmi iki adedinde turkuaz (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:23 Katalog No:24, Katalog No:25, Katalog No:26), on sekiz adet beyaz (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, , Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), yirmi lacivert (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), sekiz kırmızı (Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:18, Katalog No:20, Katalog No:26), sekiz sarı(Katalog No:1, Katalog

No:4, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:20), dört yeşil (Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:20, Katalog No:26), üç turuncu(Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:19), dört krem(Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:20), iki siyah renkli(Katalog No:4, Katalog No:11) motif kullanılmıştır. Aşağıdaki grafikte renklerin kullanım dağılımı belirtilmiştir (Şekil 3.411). Grafiğe göre %25 turkuaz, %23 lacivert, %21 beyaz, %9 kırmızı, %9 sarı, %5 krem, %5 yeşil, %3 turuncu renkte kullanılmıştır.

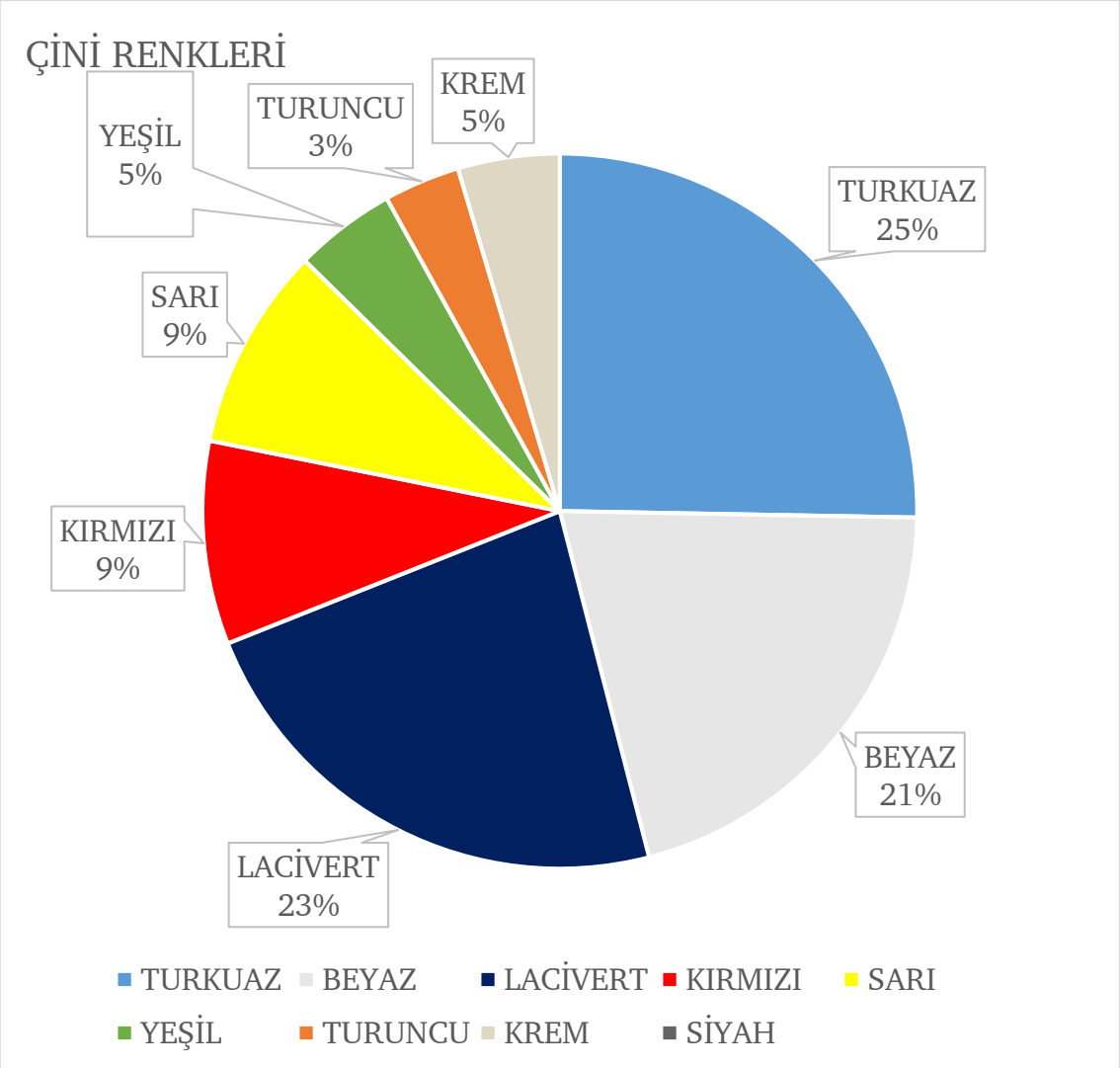

Şekil 3.412 Kullanılan çini renkleri

Yapılarda bir adet taş kitabe (Katalog No1), üç adet kufi çini (Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:9), yedi adet sülüs çini (Katalog No:1, Katalog No:11,

Katalog No:12, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:20) altı adet levha (Katalog No:2, Katalog No:8, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:21) kullanılmıştır (Tablo 3.15). İncelenen yapılar incelendiğinde yapılarda %57 sülüs yazılı çini pano, %25 kufi çini, %10 levha, %8 taş kitabe kullanılmıştır. (Şekil 3.413)

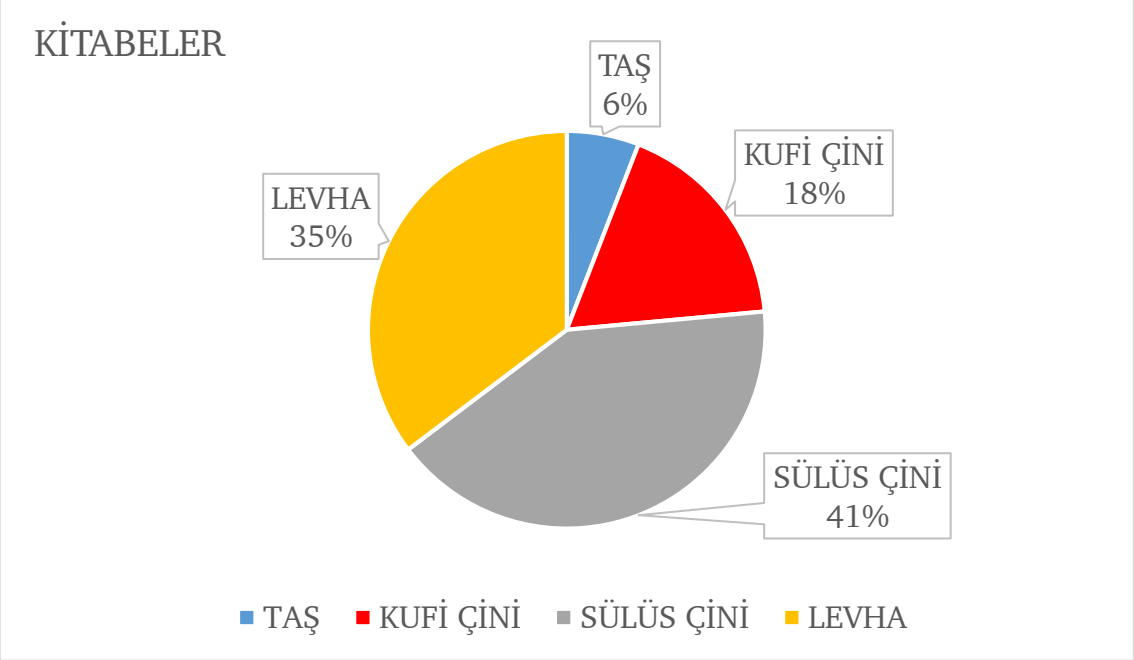

Şekil 3.414 Kitabe özellikleri dağılım çizelgesi

Tablo 3.15 Cephe çini konumu ve süsleme özelliklerine ilişkin tablo

İNCELENEN YAPILARA GÖRE CEPHE ELEMANLARI VE ÖZELLİKLERİ	SÜSLEME ÖZELLİKLERİ																		
	KEMER AYNALARI			PENCERE PARAPETİ			ÇİNİ RENKLERİ									KİTABELER			
	KABARA	TAŞ OYMA MOTİF	ÇİNİ PANO	YALIN	ÇİNİ PANO	TAŞ SÜSLEME	TURKUAZ	BEYAZ	LACİVERT	KIRMIZI	SARI	YEŞİL	TURUNCU	KREM	SİYAH	TAŞ	ÇİNİ KUFİ	ÇİNİ SÜLUS	LEVHA
ETFAL SAAT KULESİ					■			■	■	■	■	■	■					■	
DEFTERİ HAKANİ	■		■		■		■	■	■										■
BÜYÜK POSTANE			■	■	■		■	■	■								■		
HOBYAR CAMİ			■		■		■	■	■	■	■	■	■		■		■		
MISIR APARTMANI			■				■				■								
TÜTÜN HAN				■			■				■					■			
KAMER HATUN CAMİ			■	■			■		■										
BEBEK CAMİ				■															■
BEŞİKTAŞ İSKELESİ							■	■	■	■	■						■		
MEDRESETÜL KUZAT				■															■
BOSTANCI İSKELESİ							■	■	■						■			■	
MURADİYE HAN	■		■				■	■	■		■							■	
FATİH	■		■				■	■	■										■
KADIKÖY	■		■				■	■	■										■
MESADET HAN	■		■		■		■	■	■	■	■								
BÜYÜKADA İSKELESİ	■		■	■			■	■	■	■				■				■	
KADIKÖY İSKELESİ	■		■	■			■	■	■					■				■	
VEDAT TEK EVİ	■		■	■			■	■	■	■								■	
MİLLİ EMLAK					■		■	■	■				■						
HAYDARPAŞA			■		■		■	■	■	■	■	■		■				■	
İSHAKPAŞA			■	■			■	■	■										■
BİRİNCİ VAKIF HAN																			
İKİNCİ VAKIF HAN			■	■			■		■										
DÖRDÜNCÜ VAKIF		■		■			■	■	■										
MODA İSKELESİ			■	■			■												
ATAMAN KLİNİĞİ			■		■		■	■	■	■		■		■					

4
Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri ile Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örneklerinin Karşılaştırılması

Çalışmanın bu bölümünde İstanbul ilinde incelenmiş olan yapılar Türkiye'nin diğer illerinde bulunan Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi yapıları ile karşılaştırılmıştır. Benzer cephe elemanlarının farklı şehirlerde ve farklı vasıflardaki yapılarda bir araya gelmesine sebep olan bu mimarlık döneminin, sadece İstanbul bölgesinde kalmayarak, diğer illere göre durumunun izlenmesi amaçlanmıştır.

Tablo 4.1 Geometrik desenli cephe süslemelerini ortak kullanımı

Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri	**Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örnekleri**
Şekil 4.1 Milli Emlak Dükkanları çini detayı Fotoğraf: Elif GENÇ	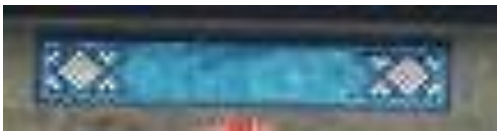 **Şekil 4.2** İkinci TBMM Binası çini detayı [20]

1916 yılında İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde inşa edilmiş bir Vedat Tek eseri olan Milli Emlak Dükkanları ile 1923 yılında Ankara, Ulus'ta inşa edilen ve yine Mimar Vedat Tek tarafından tasarlana ikinci TBMM binasında benzer motifler görülmektedir.

Tablo 4.2 Palmet motifinin İstanbul ve diğer illerdeki kullanımı

Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri	**Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örnekleri**
Şekil 4.3 Haydarpaşa İskelesi [57]	**Şekil 4.4** Konya PTT Binası [28]
Şekil 4.5 Haydarpaşa İskelesi Fotoğraf: Elif GENÇ	**Şekil 4.6** Konya PTT Binası [28]
Şekil 4.7 Defteri Hakani Fotoğraf: Elif GENÇ	**Şekil 4.8** Konya PTT Binası [28]

Yukarıdaki tabloda İstanbul'da bulunan üç adet farklı yapının tek bir yapıya benzeyen özelliklerini görmekteyiz. 1917 yılında Vedat Tek tarafından yapılan Haydarpaşa İskelesi, 1915 yılında yapılan Kadıköy İskelesi, 1905-1908 yılları arasında Vedat Tek'in Defteri Hakani binası ve Fatih Ülkü tarafından Konya'da tasarlanan P.T.T. binası arasındaki benzerlikler karşılaştırılmıştır. Çinilere hâkim olan palmet, kıvrık dal, rumi motifleri; kullanılan turkuaz, lacivert ve beyaz renkleri; çini merkez noktalarında kabaraların kullanılması dönemin ortak diline örnektir. İncelenen tablodaki yapıların her birinin kamu yapısı olması, bezemelerin yapının işlevine göre belli başlı referans noktaları ele alarak tasarlandığını gösterebilir.

Tablo 4.3'de görüldüğü gibi anıtsal girişe sahip altı adet kamu yapısı bulunmaktadır. Altı yapının beş adedinde simetrik bir cephe düzeni uygulanmıştır. İshakpaşa Tevkifhanesinin cephe formu simetrik değildir (Katalog No: 21). Kamu yapılarına özel olmayan her katta farklı pencere formu düzeni incelenen dört yapıda da kullanılmıştır. Buna göre; Çoğunlukla Ankara ve İstanbul' da devlete hizmet veren binalarda anıtsal bir giriş yapılması, girişin daha yoğun süslenmesi, vurgulanarak öne çıkarılması, cephenin geri kalanında ise simetrik bir görünüm kazanılmak istendiği fikri düşünülebilir.

Tablo 4.3 Anıtsal giriş kullanımının İstanbul ve diğer illerdeki karşılaştırması

Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri	**Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örnekleri**
 Şekil 4.9 Fatih Şehremaneti Binası Fotoğraf: Elif GENÇ	 **Şekil 4.10** Ankara Palas Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS
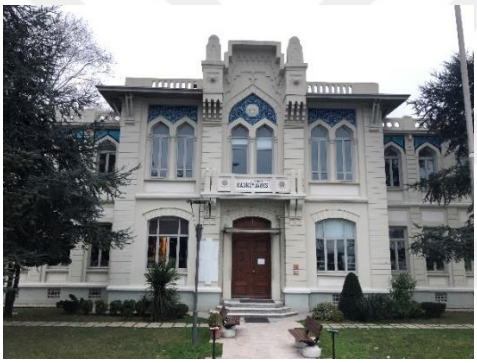 **Şekil 4.11** Kadıköy Şehremaneti Binası Fotoğraf: Elif GENÇ	 **Şekil 4.12** Ankara Türk Ocağı Binası Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS
 Şekil 4.13 İshakpaşa Tevkifhanesi Fotoğraf: Elif GENÇ	 **Şekil 4.14** Etnoğrafya Müzesi Fotoğraf: Kübra Nur MAKAS

Tablo 4.4 Kemer aynalarında taş süsleme, kabara ve gülbezek rozet kullanımının İstanbul ve diğer illerdeki karşılaştırması

Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örnekleri	**Diğer İllerdeki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Örnekleri**
Şekil 4.15 Dördüncü Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ **Şekil 4.16** Dördüncü Vakıf Han Fotoğraf: Elif GENÇ	**Şekil 4.17** Ankara Ziraat Bankası [29]

Ankara'da bulunan Mongeri'nin (d.1873-ö.1953), 1926-1929 yılları arasında inşa ettiği Ziraat Bankası binası ve İstanbul'da Hobyar Mahallesinde bulunan Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927) imzalı 1911'de tasarlanan inşaatı 1926'da tamamlanan Dördüncü Vakıf Han yapılarında kemer aynaları; palmet, rumi ve kıvrık dal motifleri içeren taş süsleme motifler, motiflerin orta noktalarının güzbezek rozet ve kabaralarla süslenmiştir.

5
Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın ikinci bölümünde de anlatıldığı gibi Osmanlı'nın son dönemlerinde hakim olan Panislamizm, Panislavizm, Osmanlıcılık gibi düşünce akımları denenmiş, Arapların Osmanlı'dan ayrılmak istemesi, Balkanlarda yaşanan toprak kayıpları gibi faktörler bu akımların başarısızlıkla sonuçlanmasına sebep olmuştur. Nihayet Ziya Gökalp önderliğinde Türkçülük akımı benimsenmiş, İttihat ve Terakki Cemiyetinin desteğiyle resim, müzik, edebiyat ve mimarlık gibi sanat dallarında da Osmanlı ögeleri yeniden canlandırılarak yaşatılmaya çalışılmıştır. Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi bu fikirler ve politik süreçler içerisinde gerçekleşmiş, Cumhuriyetin ilanından sonra da bir süre daha etkinliğini korumuştur. Dönemin ana prensibi, Osmanlının en güçlü olduğu tarih aralığı olarak belirtilen Klasik Dönem(1501-1703) süresince sıkça kullanılan mimarlık ögelerini Osmanlının güçsüzleştiği dönemde yeni imkanlarla tekrarlamak, dış ülkelere ve Osmanlı halkına siyasi ve stratejik mesajlar vermektir. Dönemin başladığı süreç içerisinde İstanbul'un başkent olması başlıca yapılarının burada bulunmasını sağlamıştır. Anadolu'da da örnekler veren Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Türkiye Cumhuriyetinin kurulması ve Ankara'nın başkent ilan edilmesiyle Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi örneklerinin Ankara'da da yoğunlaşmasını sağlamıştır.

Üçüncü bölümde yapılan katalog çalışmasıyla İstanbul'da bulunan Birinci Ulusal Mimarlık yapılarının, fotoğraflama, gözlem ve araştırmalarla belgelendirilip, gelecek çalışmaların faydalanması, güncel durumları hakkında bilgi vermesi amaçlanmıştır. İncelenen kataloglar Birinci Ulusal Mimarlık Döneminde Ankara, Konya, İzmir gibi diğer illerde yapılan örneklerle karşılaştırılarak tarihsel ve jeopolitik olarak yapıların birbirlerine karşın durumunu ortaya koymuştur.

İncelenen yirmi altı adet yapıdan bir tanesinin mimarı Ali Talat Bey (d.1869-ö.1922), bir tanesinin mimarı Edoardo De Nari, bir tanesinin mimarı Giulio Mongeri, bir tanesinin mimarı Hovsep Aznavuryan, bir tanesinin mimarı Mihran Azaryan, yedi tanesinin mimarı Mimar Kemaleddin (d.1870-ö.1927), bir tanesinin mimarı Raimondo D'Aranco, on tanesinin mimarı Vedat Tek ve iki tanesinin mimarı Yervant Terziyan'dır.

İncelenen yirmi altı adet yapının cephe ve süsleme özellikleri şu şekildedir: Yapılan incelemeler doğrultusunda yirmi altı adet yapının, yirmi adedinde ana mekan örtüsünün kırma çatı olduğu(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:19, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:25, Katalog No:26), incelenen yapıların on sekiz adedi(Katalog No:2, Katalog No:6, Katalog No:8, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:12, , Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:19, Katalog No:20, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:25, Katalog No:26 alılıksızdır. İncelenen yirmi altı adet yapının on bir adedinde dekoratif kubbe bulunmaktadır. Bunlardan beş adedinde kubbe cephenin ortasında bulunuyorken (Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:8, Katalog No:11 Katalog No:16) üç adedinde cephenin iki yanında (Katalog No:3, Katalog No:9, Katalog No:17), üç adedinde ise tek köşesinde (Katalog No:6, Katalog No:24, Katalog No:26) bulunmaktadır. Yapılan incelemelere göre yirmi altı adet yapının on altı tanesinde saçak destek elemanı kullanılmıştır. Bunlardan üç tanesi furuş (Katalog No:3, Katalog No:16, Katalog No:19) on üç tanesi eliböğründe ile (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24) desteklenmiştir. Yapılan incelemelere göre yirmi altı adet yapıdan on dokuz adetinde korniş süslemesi bulunmaktadır. Bunlardan üç adedi mukarnas (Katalog No:2, Katalog No:22, Katalog No:24), beş adedi Türk üçgeni (Katalog No:4, Katalog No:17, Katalog No:20, Katalog No:23, Katalog No:26), iki adedi süslemesiz (Katalog No:3, Katalog No:19) iki adedi düz profilli (Katalog No:13,

Katalog No:14), bir adedi kıvrık dal bordür (Katalog No:9), bir adet özgün, (Katalog No:3), beş adet ise çini bordür (Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No: 16, Katalog No:21) olarak kullanılmıştır. İncelenen yirmi altı adet yapının on dokuz adedinde açık veya kapalı çıkma bulunmaktadır. Bu çıkmaların on beş adedi kapalı çıkma (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:2 Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No: 17, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), dört adedi ise balkon olarak (Katalog No:1, Katalog No:5, Katalog No:22, Katalog No:26)kullanılmıştır. Yapılarda bulunan parmaklık ve parapetlerden on bir adedi babalı (Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:24), on yedisi adedi taş oyma (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:8 , Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:16, Katalog No:18, Katalog No:20, Katalog No:22, Katalog No:24i, Katalog No:25, Katalog No:26) altı adedi metal(Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:15,), üç adedi çini (Katalog No:9, Katalog No:16, Katalog No:20) kaplıdır. İncelenen yapıların on altı adedinde pencere bordürü kullanılmıştır. Bu yapıların dört adedinde çini bordür (Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:15, Katalog No:18) kullanılırken, on iki adedinde ise taş malzemeden (Katalog No:2, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:17, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:24, Katalog No:26) bordür kullanılmıştır. İncelenen yapıların pencere formlarına baktığımızda, on adet sivri kemerli pencere(Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), yedi adet yarın daire kemerli(Katalog No:5, Katalog No:8, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No20, Katalog No23, Katalog No:24) iki adet Bursa kemerli(Katalog No:11, Katalog No:16), on yedi adet düz atkı(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:17, Katalog No:418, Katalog

No:19, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:26), altı adet basık kemerli(Katalog No:2, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:21,, Katalog No:24, Katalog No:26), yirmi adet penci kemerli(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No20, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:6), üç adet sepet kulbu kemerli(Katalog No:6, Katalog No:16, Katalog No:19), bir adet üçgen tepeli kemerli (Katalog No:12), iki adet ise yuvarlak formlu pencere (Katalog No:1, Katalog No:18) bulunmaktadır. İncelenen yirmi altı adet yapının giriş boşlukları ortada (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:8, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:11, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:20, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:25) on altı adet, iki köşesinde(Katalog No:3, Katalog No:24) iki adeti, tek köşesinde (Katalog No:5, Katalog No:6,, Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:22, Katalog No:26) sekiz adet bulunmaktadır. Yapılarda kullanılan giriş boşlukları yarım daire kemer (Katalog No:8, Katalog No:15, Katalog No:17) üç adet, Bursa kemeri (Katalog No:11, Katalog No:16, Katalog No:18) üç adet, düz atkı giriş (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:5, Katalog No:7, Katalog No:19, Katalog No:20, Katalog No:22, Katalog No:24) sekiz adet, basık kemerli giriş (Katalog No:3, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:21) beş adet, penci kemerli (Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:10, Katalog No:23, Katalog No:25, Katalog No:26) giriş yedi adet bulunmaktadır. Yapılarda kullanılan başlıklardan altı adedi mukarnas (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:8, Katalog No:22, Katalog No:24, Katalog No:26), bir adedi yalın (Katalog No:1), bir adedi dorik (Katalog No:18), dört adedi baklavalı (Katalog No:6, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:24) desenlidir. İncelenen yapılarda görüldüğü üzere incelenen yirmi altı adet yapının on dokuz adedinde simetrik cephe kullanılmıştır. İncelenen yapılardan on adedi düz sıvalı (Katalog No:1, Katalog No:5, Katalog No:10, Katalog No:15, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:21, Katalog No:25, Katalog No:26) on yedi adet kesme

taşlı (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:8, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12 Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:16, Katalog No:20, Katalog No:22, Katalog No:3, Katalog No:24) , bir adet almaşık (Katalog No:1) yapı bulunmaktadır. Yapılan incelemelerde görüldüğü üzere cephelerde bulunan kat silmelerinden dokuz adedi sade (Katalog No:2, Katalog No:9, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:18, Katalog No:21, Katalog No:24, Katalog No:26), bir adedi düz profilli (Katalog No:23), üç adedi düz silme altına dişli motifli (Katalog No:1, Katalog No:3, Katalog No:19). Yapılarda görülen taş süsleme motiflerinden sekiz adet mukarnas desenli(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:8, Katalog No:14, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23), bir adet zencirek(Katalog No:1), dört adet geometrik(Katalog No1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:6), iki adet yıldız(Katalog No:3, Katalog No:24), yedi adet gülbezek rozet(Katalog No:2, Katalog No:7, Katalog No:8, Katalog No:21, Katalog No:22, Katalog No:23, Katalog No:24), beş adet palmet motifi(Katalog No:7, Katalog No:10, Katalog No:22, Katalog No:24, Katalog No:26), iki adet rozet (Katalog No:2, Katalog No:24), iki adet yedili sekizli(Katalog No:2, Katalog No:24), bir adet kıvrık dal (Katalog No:3), sekiz adet kabara(Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24), bir adet Osmanlı arması (Katalog No:3), bir adet istiridye motifi(Katalog No:9), bir adet yay bordür(Katalog No:16), bir adet Seyr-i Sefain İdaresi'nin arması (Katalog No:20), iki adet bunlardan başka motif (Katalog No:4, Katalog No:6) bulunmaktadır. Yapılarda kullanılan çini motiflerinde on beş adet palmet (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21,), on yedi adet rumi(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:24, Katalog No:26) on altı adet kıvrık dal(Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9,

Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:24,), üç adet düğüm motifi(Katalog No:3, Katalog No:13, Katalog No:14), bir adet şakayık motifi(Katalog No:9), dört adet şemse motifi(Katalog No:4, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:18) ,iki adet hatai (Katalog No:9, Katalog No:15) , üç adet çiçek rozet(Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:15), bir adet selvi (Katalog No:20) , iki adet lale(Katalog No:20, Katalog No:26), iki adet karanfil (Katalog No:20, Katalog No:26), iki adet vazo (Katalog No:20, Katalog No:26), üç adet geometrik desenli(Katalog No:3, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:20), üç adet zencirek motifli(Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:24), bir adet (Katalog No:3) , bir adet mekik(Katalog No:4), altı adet yıldız(Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:16, Katalog No:19, Katalog No:21), altı adet kabara(Katalog No:2, Katalog No:4, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16), on bir adet desensiz (Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:25):, üç adet Seyr-i Sefain(Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:19) ve üç adet bunlardan bağımsız motif (Katalog No:5, Katalog No:11, Katalog No:12) bulunmaktadır. Yapılarda bulunan kemer aynalarında sekiz adet kabara(Katalog No:2, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18), bir adet taş oyma motif(Katalog No:24), on yedi adet çini pano(Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:5, Katalog No:7, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:20, Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:25, Katalog No:26) bulunmaktadır. Yapılarda bulunan pencere parapetlerinde on iki adet yalın (Katalog No:3, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:8, Katalog No:10, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18 Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:25), sekiz adet çini panolu (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:15, Katalog No:19, Katalog No:20, Katalog No:26) bulunmaktadır. Yapılara yirmi iki adedinde turkuaz (Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4,

Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:23 Katalog No:24, Katalog No:25, Katalog No:26), on sekiz adet beyaz (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, , Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), yirmi lacivert (Katalog No:1, Katalog No:2, Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:7, Katalog No:9, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:19, Katalog No:20 , Katalog No:21, Katalog No:23, Katalog No:24, Katalog No:26), sekiz kırmızı (Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:9, Katalog No:15, Katalog No:16, Katalog No:18, Katalog No:20, Katalog No:26), sekiz sarı(Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:5, Katalog No:6, Katalog No:9, Katalog No:12, Katalog No:15, Katalog No:20), dört yeşil (Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:20, Katalog No:26), üç turuncu(Katalog No:1, Katalog No:4, Katalog No:19), dört krem(Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:20), iki siyah renkli(Katalog No:4, Katalog No:11) motif kullanılmıştır. Yapılarda bir adet taş kitabe (Katalog No1), üç adet kufi çini (Katalog No:3, Katalog No:4, Katalog No:9), yedi adet sülüs çini (Katalog No:1, Katalog No:11, Katalog No:12, Katalog No:16, Katalog No:17, Katalog No:18, Katalog No:20) altı adet levha (Katalog No:2, Katalog No:8, Katalog No:10, Katalog No:13, Katalog No:14, Katalog No:21) kullanıldığı görülmüştür.

Behçet Ünsal'ın Şubat 1973 tarihli Mimarlık dergisinde yayınlanan "Mimarlığımız 1923-1950" isimli yazısında bahsettiği dönem özelliklerinden; binaların genellikle taş yapı karakterinde yapıldığı, kapı ve pencerelerin Sinan veya Bursa kemeri olduğu, cephedeki kemer aynalarının taş veya çini ile süslendiği, elektrik lambalarının fener şeklinde tasarlanarak girişlerin iki yanına asıldığı, parmaklık ve merdivenlerinde taş veya mermer malzeme kullanıldığı, pencerelerde şebekelere yer verildiği, çatıların saçaklı olduğu, saçak altında ahşap kaplama

kullanıldığı, yapıların çoğunda çatıların ortasında veya iki yerinde kubbeler olduğu şeklindeki yorumları incelediğimiz yapılarla örtüşmektedir.. Buna rağmen kapı ve pencerelerde sepet kulbu örneklere incelenen yapılar içerisinde rastlanmamıştır [5].

Ayrıca kataloglanan yapılarda incelendiği üzere görülen yapılardan Birinci Ulusal Mimarlık Döneminin ilk örneklerinde henüz tam olarak olgunlaşmamış bu akımın art nouveau (Katalog No: 1, Katalog No: 5), barok (Katalog No: 6) gibi akımlarla harmanlanarak kullanıldığını ardından gelen örneklerde Osmanlı Klasik Dönem Mimarlığı ögelerinin dışına çıkılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Klasik Dönem Osmanlı Mimarisinde sıkça kullanılan geniş saçaklar, eliböğründeler, saçak altı süslemeleri, mukarnaslar, pencere şebekeleri, kubbeler, revaklar, penci kemerler, Bursa kemeri pencereler, yarım daire kemerli kapılar, taş kaplamalar, palmet, rumi, hatai gibi motifler, kabaralar, gülbezek rozetler, kabaralar gibi birçok ögenin yeniden kullanıldığı, bunu kullanırken işlevselliğin ikinci plana atıldığı görülmüştür. Diğer illerde yapılan yapılarda kullanılan çini motiflerinde farklılıklar olduğu görülmüş, İstanbul ilinde kullanılmayan bazı çini motiflerinin kullanıldığı veya Birinci TBMM, İkinci TBMM gibi Türkiye Cumhuriyeti tarihi için önem arzeden yapılarda cephe kaplaması olarak kullanılan Ankara taşının İstanbul'da incelenen yapılardan hiçbirinde bulunmadığı görülmüştür.

Kaynakça

[1] D. HASOL, 20. Yüzyıl Türkiye Mimarlığı, Birinci Baskı, İstanbul: Yem Yayınevi, 2017.

[2] R. M. EKREM, Araba Sevdası, İstanbul : Bordo Siyah Yayınları, 2018.

[3] M. SÖZEN, Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı (1923-1983), 1. Baskı dü., Ankara: Türkiye İş bankası Kültür Yayınları,, 1984.

[4] TMMOB Mimarlar Odası Ankara şubesi, Olaylar ve Yankıları, Mimarlık, no. 76, p. 10, 1970

[5] B. ÜNSAL, Mimarlığımız (1923-1950), Mimarlık, no. 122, pp. 19-63, 1973.

[6] BOZDOĞAN, S. (2002),Modernizm ve Ulusun İnşası Erken Cumhuriyet Dönei Türkiyesi'nde Mimari Külütr, Üçüncü Baskı, Metis Yayınları, İstanbul.

[7] İ. TORAMAN, İstanbul'un 100 Mimarı, İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları, 2011.

[8] Y. YAVUZ, İmparatorluktan Cumhuriyete Mimar Kemalettin 1870-1927, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ortak yayını, 2009.

[9] U. TANYELİ, Mimarlığın Aktörleri Türkiye 1900-2000, İstanbul: Garanti Galeri, 2007.

[10] E. E. Ümmügülsüm ERDOĞAN,Mimar Vedat Tek, Restorasyon Yıllığı Dergisi, no. 11, pp. 44-55, 2015.

[11] M. T. Metin SÖZEN, 50 Yılın Türk Mimarisi, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1973.

[12] H. KURUYAZICI, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e bir Mimar Arif Hikmet Koyunoğlu, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2008.

[13] Mustafa Kemal TBMM’nin açılışında, Ankara, 23 Nisan 1920, https://mustafakemalim.com., 2019 Mart 07

[14] M. ARSLAN, Ulus'ta Cumhuriyeti Koklamak, 30 Kasım 2015, http://mimargozundenankara.weebly.com, 2018 Mart 07

[15] Ankara Kurtuluş Savaşı Müze Müdürlüğü,, http://www.kulturvarliklari.gov.tr, 2019 Mart 07

[16] Ankara'da Gezilecek Yerler, http://app.haber365.com.tr, 2018 Mart 07

[17] Ş. Omaç, İstiklal Yolundan Zafer Yoluna 25 Haziran 06 Temmuz 2018 (6 ve 7 nci Gün Çubuk-Ankara-Tbmm Müzesı-Anıtkabır-Alagöz-Polatlı-Yassıhüyük-Çekırdeksız), Şafak Yollarda , https://www.safakomac.com/2018/07/istiklal-yolundan-zafer-yoluna-25.html, 12 Ocak 2019

[18] Z. D. YEŞİL, I. TBMM Kurtuluş Savaşı Müzesi, Halimiz, 17 Ocak 2019., https://www.halimiz.com/i-tbmm-kurtulus-savasi-muzesi/, 06 03 2019

[19] G. ARAS, «Meclis Binaları,» Arkitera, Nisan 2009., https://v3.arkitera.com/g160-meclis-binalari.html?year=&aID=2838., 6 Nisan 2019].

[20] İ. ASLANOĞLU, Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı, İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2010.

[21] Y. ERGİR, (çoğu “ilk kez” yayınlanan fotoğraflarıyla) ANKARA PALAS bir Ankara Sarayı’nın ilk yılları, Ergir, http://www.ergir.com/2012/Ankara_Palas.htm., 2 Nisan 2019

[22] Cumhuriyet Bayramı Haftası Ankara’da yapılması gereken 7 şey, Skyscanner, 27 Ekim 2015, https://www.skyscanner.com.tr/haberler/ilham-verici-oneriler/cumhuriyet-bayraminda-ankarada-yapilmasi-gerekenler., 5 Nisan 2019

[23] Ankara Palas (Ankara Vakıf Oteli), Tam Sanat ,, http://www.tamsanat.net/atolye/kurumlar/muzeler/muze.php?post=443, 5 Nisan 2019

[24] E. ŞAŞMAZ, İzmir Devlet Tiyatrosu - (Türk Ocağı Binası)- Merkez, https://www.erolsasmaz.com/?oku=746., 20 Mart 2019

[25] S. P. Güven BÎRKAN, Mimar Arif Hikmet Koyunoğlu ile Bir Söyleşi, Mimarlık, no. 150, pp. 8-16, 1977

[26] K. KÜÇÜKKÖROĞLU, «Ulusal Mimarlık Dönemi Konya Yapılarında,» İSTEM, no. 23, pp. 75 - 147, 2014

[27] A. TAT, «Konya PPT Kargo,» Google, Mart 2017., https://www.google.com/maps/uv?hl=tr&pb=!., 7 Nisan 2019].

[28] Ziraat Bank by Giulio Mongeri, Destegram, https://deskgram.net/explore/tags/birinciulusalmimarl%C4%B1kak%C4%B1m%C4%B1., 20 Mayıs 2019

[29] H. E. GÜNER, «Türk Ocakları, Mimarisi ve Geleneksel Öğeleri; Ankara ve İzmir Örneği,» Online Journal of Art and Design, no. 6, pp. 99-118, 2018

[30] Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi Hakkında Bilgi, Gezicenga, https://gezicenga.com/ankara-devlet-resim-ve-heykel-muzesi/., 6 Mart 2019

[31] M. AKINCI, Ankara Resim Heykel Müzesi-Eşref Üren Salonu, Akıncı944, 28 Nisan 2013., http://www.mehmetakinci.com.tr/ankara-resim-heykel-muzesi-esref-uren-salonu.html.

[32] İstanbul Şehir Haritası, https://sehirharitasi.ibb.gov.tr/, 2019 Mayıs 29

[33] Şişli Belediyesi, Kent rehberi, http://kentrehberi.sisli.bel.tr//, 20 Ekim 2018

[34] Etfal Hastanesi Saat Kulesi ve Mescidi, %1 içinde Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, cilt 3, istanbul, Tarih Vakfı Yayınları, 1994, p. 221–222.

[35] D. GÜLTAŞ, 2008, Raimondo D'aronco: İstanbul'daki yapılarında cephe biçimlenişi ve detayları, Yüksek Lisans Tezi, YTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

[36] Fatih Belediyesi, Kent Rehberi, https://gis.fatih.bel.tr/webgis/,10 Ekim 2018].

[37] A. BATUR, Kimliğinin İzinde Bir Mimar, M. Vedat Tek, İstanbul: ,Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık ve Ticaret ve Sanayi A.Ş, 2002.

[38] Kalıntı İstanbul, Defteri Hakani Binası, http://www.kalinti-istanbul.com/item/defter-i-hakani-binasi/., 2018 Şubat 07

[39] Fatih Belediyesi, Kent rehberi, https://gis.fatih.bel.tr/webgis/, 10 Ekim 2018

[40] A. KABOĞLU, Hobyar Mescidi, İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Sanatı Anabilim Dalı, 2010

[41] Beyoğlu Belediyesi, Kent Rehberi, http://kentrehberi.beyoglu.bel.tr:8080/KentRehberi/., 10 Ekim 2018

[42] Beyoğlu Belediyesi Arşivi.

[43] F. KAVRAKOĞLU, Çağdaş Sanata Varış 24- İstanbul'da Art Nouveau, 24 Ocak 2014., https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis-23-istanbulda-art-nouveau., 9 Şubat 2019

[44] Mısır Apartmanı müze yapılacak!, Emlak Kulisi, https://emlakkulisi.com/misir-apartmani-muze-yapilacak/58506., 7 Şubat 2019

[45] Cadde-i kebirin yaşlı bekçisi "Mısır Apartmanı" Fikriyat ,, https://www.fikriyat.com/kultur-sanat/2018/04/18/cadde-i-kebirin-yasli-bekcisi-misir-apartmani., 10 Şubat 2019

[46] İçi ayrı dışı ayrı bir apartman: Mısır Apartımanı Bir İstanbul Hayali, http://www.biristanbulhayali.com/ici-ayri-disi-ayri-bir-apartman-misir-apartmani., 5 Şubat 2019

[47] Beyoğlu Belediyesi,Kent Rehberi, http://kentrehberi.beyoglu.bel.tr:8080/KentRehberi/, 10 Ekim 2018

[48] N. GÜLENAZ, Batılılaşma Dönemi İstanbul'unda Hanlar ve Pasajlar, İstanbul: İstanbul Ticaret OdasıI Yayınları, 2009.

[49] Y YAVUZ.(2009), "İmparatorluktan Cumhuriyete Mimar Kemalettin 1870-1927,TMMOB Mimarlar odası ve Vakıflar Genel Müdürlüğü Ortak Yayını, Ankara.

[50] Kamer Hatun Cami, Seyri İstanbul, https://seyriistanbul.blogspot.com/2012/02/kamer-hatun-camii.html., 12 Şubat 2019

[51] G. C. Afife BATUR, Mimar Kemalettin Proje Kataloğu, Ankara: Mimarlar Odası ve Vakıflar Genel Müdürlüğü Ortak Yayını, 2009.

[52] Beşiktaş Belediyesi, Kent Rehberİ, https://keos.besiktas.bel.tr/keos/., 12 Şubat 2019

[53] T. UZUN, Geç Osmanlı- Erken Cumhuriyet dönemi mimarlık pratiğinde bilgi ve yapım teknolojileri değişimi erken betonarme İstanbul örnekleri: 1906-1930,, İstanbul: Doktora tezi, YTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2008.

[54] Beşiktaş (Avrupa Yakası), Şehir Hatları,, http://www.sehirhatlari.istanbul/tr/iskeleler/besiktas-6.html., 15 Şubat 2019

[55] Beşiktaş vapur iskelesi / Beşiktaş ferry port (İstanbul), Mapio, https://mapio.net/pic/p-80129768/., 15 Şubat 2019].

[56] Kadıköy Belediyesi, Kent Rehberi, https://webgis.kadikoy.bel.tr/keos/, 10 Şubat 2019.

[57] Bostancı İskelesi(Tarihi Bina), Değişti, http://www.degisti.com/index.php/archives/348., 20 Şubat 2019

[58] O. KARAHAN, Sabit Bey (Muradiye) Hanı'nın Restorasyon Projesi, İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2007.

[59] Kadıköy Belediyesi Arşivi.

[60] Adalar Belediyesi Arşivi.

[61] Kadıköy Belediye Arşivi.

[62] Kent Rehberi, Beşiktaş Belediyesi, https://keos.besiktas.bel.tr/keos/ ., 12 Ocak 2019

[63] İstanbul İskelelerinin Eşsiz Süsleri: Çiniler, İstanbul 1881, http://blog.istanbul1881.com/istanbul-iskeleleri-ve-ciniler/#tab4,., 10 Şubat 2019

[64] Turyol Haydarpaşa iskelesi, Google, https://www.google.com/search?q=haydarpa%C5%9Fa+iskelesi&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwja_9GQiYXhAhWMwMQBHa3eC7MQ_AUIDigB&biw=1536&bih=754#imgrc=cMCpru3R28judM:, 25 Ocak 2019

[65] A. C. ÖZKAYA, Haydarpaşa İskelesi Mimar Vedat Tek Çini Ustası Kütahyalı Mehmet Emin Usta, Pinterest,,, https://tr.pinterest.com/pin/326299935481701429/?lp=true., 14 Mart 2019

[66] Tarihi Haydarpaşa İskelesi restorasyon bekliyor…,, Life Kadıköy,, https://www.kadikoylife.com/tarihi-haydarpasa-iskelesi-restorasyon-bekliyor/,., 5 Mart 2019

[67] Haydarpaşa Vapur İskelesi, Kent ve Demiryolu, http://kentvedemiryolu.com/haydarpasa-vapur-iskelesi., 2 Mart 2019

[68] B. HAKYEMEZ, 2014 Eminönü Hanlarının Yeniden İşlevlendirilmesi Kapsamında Değerlendirilmesi: IV. Vakıfhan, Yüksek Lisans Tezi), T:C: Beykent Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[69] Moda İskelesi, Değişti, http://www.degisti.com/index.php/archives/6758., 3 Mart 2019

[70] 6 ayda bitecekti, 4 ay oldu!, Gazete Kadıköy, http://www.gazetekadikoy.com.tr/gundem/6-ayda-bitecekti-4-yil-oldu-h13722.html,., 5 Şubat 2019

[71] Sturbucks Moda, Mapio,, https://mapio.net/place/35107475/, 8 Şubat 2019

[72] Arpa boyu yol, 28 Ağustos 2018., http://www.arpaboyuyol.com/kastamonu-gezi-rehberi/., 17 Mart 2019

[73] Kardeşler İnşaat, http://www.kardesinsaat.com.tr/sadrazma-ahmed-cevat-pasa.php., 17 Mart 2019

[74] Fatıh Gazi Osman Pasa Türbesı, http://www.tas-istanbul.com/portfolio-view/fatih-gazi-osman-pasa-turbesi/., 17 Mart 2019

[75] Ş. MARDİN, Türk Modernleşmesi, 22. Baskı dü., İstanbul: İletişim Yayınları, 1991.

[76] Şişli Belediyesi, Kent rehberi , http://kentrehberi.sisli.bel.tr//, 20.Ekim 2018.

[77] A. BATUR (2002), “Kimliğinin İzinde Bir Mimar, M. Vedat Tek ,Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık ve Ticaret ve Sanayi A.Ş, İstanbul.

[78] Beyoğlu Belediyesi Arşivi.

[79] N. GÜLERÖZ, Batılılaşma Dönemi İstanbul'unda Hanlar ve Pasajlar, İSTANBUL TİCARET ODASI YAYINLARI, İSTANBUL,2009.

[80] Sözen, M., 1984, Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı (1923- 1983), Birinci baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.

[81] Kadıköy Belediyesi, Kent Rehberi,», https://webgis.kadikoy.bel.tr/keos/., 18 Şubat 2019].

Tezden Üretilmiş Yayınlar

İletişim Bilgisi: mimarelifgenc@gmail.com

Konferans Bildirileri

1. Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İstanbul Örneklerinde Cephe Bezemesi(1900-1930), 1. Mimarlık ve Şehircilik Sempozyumu Bildiriler Kitabı, http://www.mimlu.yildiz.edu.tr/sayfa/7/Anasayfa/1 , sf: 160